Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Byron.; oversat paa Dansk af Holger Drachmann ; med Indledningsdigt af Oversætteren.
Titel | Title:	Don Juan
Udgavebetegnelse | Edition Statement:	2. Oplag.
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : I. H. Schubothe, 1891
Fysiske størrelse | Physical extent:	437 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

54,-315

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 54 8°

1 1 54 0 8 04710 4

+Rex

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

DON JUAN.

BYRON:

DON JUAN.

OVERSAT PAA DANSK

AF

HOLGER DRACHMANN.

MED INDLEDNINGSDIGT AF OVERSÆTTEREN

FØRSTE HALVBIND.

ANDET OPLAG.

KJØBENHAVN.

FORLAGT AF J. H. SCHUBOTHES BOGHANDEL.

GRÆBES BOGTRYKKERI.

1891.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Indholdsfortegnelse.

	Side.
Indledning	5.
Første Sang	13.
Anmærkninger til første Sang	91.
Forord til anden Sang	105.
Anden Sang	111.
Anmærkninger til anden Sang	187.
Tredje Sang	201.
Anmærkninger til tredje Sang	247.
Fjerde Sang	263.
Anmærkninger til fjerde Sang	305.
Femte Sang	313.
Anmærkninger til femte Sang	369.
Sjette Sang	381.
Anmærkninger til sjette Sang	425.

INDLEDNING.

Der svømmer for mit Øje, mens jeg dvæler
ved Bogens Blade, som i duftig Dis
et Syn, og Farveverdnens Gud besjæler
min Hu, saa jeg kan bære dig min Pris,
Du Bogens Mester, frem paa værdig Vis
og hæve Dig paa Guldgrund ud fra Byen,
som løfter Dogens Diadem mod Skyen.

Din Aand har blandet sig med Byens Aand,
indtil I to blev kødelige, nære
Beslægtede ved Valg; I begge bære
det samme Præg af Storhed og Forfald,
en Skønhed som hin Belvederes Gud,
hvis Marmorlokker og hvis Marmorskrud
med Kunstens *qvantum satis* lader ane
den snare Svimlen paa den høje Bane.

Din Sjæl er bleven Et med Byens Sjæl,
og Byens Klædebon har laant Dig atter
sit Mosaikslør, hvori selv Du fatter
en Overflod af nye Smykker ind;
de glimre, disse Stene, som en Strandbred
af Kiselskærver fuld og Muslingskaller,
hvorover Floden stiger, Ebben falder
og Brisen strejfer med sin friske Vind;
af Havet vædet, under Lysets Kærtegn
de funkle som en Række Diamanter,
og hver af disse skarpe, slebne Kanter
gengiver farvetro i Solens Skin
en Del af Havet og en Del af Skyen,
i brudte Straalers Spejl Lagunebyen
med brudte Dele af dit eget Sind.

Og kan jeg ikke skille Dig fra Staden,
som under Byrden af sin Skønhed sukker,
som blev for rigt begavet til at bære
med Maadehold de høje Guders Gunst,
som paa sin Adels møre Skjolde pukker
og lader kølig mod sin høje Kunst,
som mellem Farver, Guld og Marmor sidder
en Trøstesløs trods Guld og Glans og Ry —
kan jeg ej skille Dig fra denne By,

og vil dit Billed mig dog stedse fly,
saadan som Du saa' ud, imens Du leved —
kan jeg ej øge, hvad der alt er blevet
fortalt og genfortalt til Overflod
om Gang og Lader og den lamme Fod,
om Mund og Pande og den hvide Haand:
saa vil jeg male Byen, som er blevet
Et med din Aand,
og hvori Du din Don Juan har skrevet.

Der gaar et evigt Pulsslag gennem denne
forunderlige Dødens Marmorby,
som under Marmorsøvnen har et Ry
for Letsind og for Livslyst uden Lige:
naar Solens Straaler op af Havet stige,
naar Adria sin Taagekappe kaster,
mens Vimplen fra S. Marco's slanke Master
udflagrer i den glade Morgenvind,
saa sætter Havet gennem Byen ind
med Livets egne djærve Stempelslag;
det lyder som et rhythmisk Versedrag,
hvis Tempo aldrig falder hen i Staver,
det tager dybt i Tingene et Tag
og klinger op som bølgende Ottaver.

Det skyder gennem hundrede Kanaler,
det friske Hav, dybt ind i Byens Liv;
det lytter overalt hvor Folket taler,
det lejrer sig hvor der er Støj og Kiv,
hvor Kvinden skænder og hvor Manden praler,
hvor ømt der hviskes, hvor til Tidsfordriv
der gantes, og hvor Dolken farves rød,
og Elskov er en Sag paa Liv og Død.

Det Folk er livligt; letbevægeligt
opblusser Blodet og formildes atter;
Venezia er jo Havets ægte Datter
og kan begejstre til et havfødt Digt;
hun taler frit, og hvad der sysselsætter
kun skjult og hviskende de Folk mod Nord,
hvor Syndens Æbler ej paa Træer gror,
men sælges skæppevis i mørke Boder,
det flyver her omkring med klare Ord,
hvor Proletaren i Paladser bor,
og Kvinden endnu halvt som Barn er Moder;
hvad Hædersmanden skjuler hist bag Kappen
og røber kun ved Stuelampens Skin,
det sidder her ved højlys Dag paa Trappen,
hvor Havet skyder sine Bølger ind;
det kaldes Elskov her, og det vil favne

Dig sorgløs, ubekymret, halvt i Leg,
mens det i Norden søger sky og bleg
et Navn blandt Hykleriets hundred Navne.

Det er en dejlig By; og Havet finder
ej Ord nok til at prise paa sin Gang
i disse Bølgerhytmers raske Sang
de saa forføreriske Synderinder:
her hørte det fortælle ved en Bro
om Donna Julia og de slemme Sko,
og blev helt kaad og stak afsted paastand
og mødte under Lidos blege Strand
Haidie, Naturens Brud og Kunstens Perle,
der klynger til sin Elsker sig, som til
et ungt og smidigt Rør den slanke Snerle;
og Havet gjorde underdanig Plads
for dette Syn og trak sig tavst tilbage
og saa' Gulbeyaz i et rigt Palads,
hin Kvinde skøn og skinsyg uden Mage,
Hun-Tigeren, som straks vil Kloen vise
Enhver, som ikke straks sig lader spise; —
Alt saa' det, som kan friste til at synge
og vække Fristelser, der ingensinde
blev overtruffet af en sydlandsk Sang;
og for at nævne tre paa samme Gang,

tre fagre Blomster i den samme Klynge,
jeg sætter disse Navne hen endnu:
Lolah, Katinka og den «bly» Dudu.

Det er en dejlig By med smukke Kvinder;
men Dagen længes, og den Stund indfinder
sig, hvor den overmætte Sol bli'r hvid
og blodløs af den altfor megen Gløden;
da træder Ebben ind ved Middagstid,
og Havet finder Hvilen højst fornøden,
og Byen, som der før var «Stemning» over,
af Mattelse — ret som i Anger — sover.

Da ligger Staden dèr saa grel, saa gul
og gusten, som om altfor stor Erfaring
sled Sjælen i dens Krop; der er ej Skygge,
ej bløde Toners milde Aabenbaring
henover disse hundred Broers Buer;
det er, som om en Verdensdødsdom truer,
imedens Tiden drejer trægt sit Hjul,
og Lasten kan ej finde sig et Skjul,
en Løgn knap for sit Levned at besmykke;
da veksler og Lagunevandets Spil,
det er ej længer Adria, det kække,
men kun et dyndet, slimet Overdække,

en Sump, hvori sig Marmorbyen ser:
der er ej Skønhed, ingen Storhed mer,
ej Evnens «kan», og ikke Viljens «vil» —
der er kun Verdenssmærtens Ebbe til.

Men se — thi Havet har en mægtig Evne
til Selvfornyelse — hist ude fra
den aabne Vidde sætter ind en Brise,
Forløber for den svale Aftenvind;
og over Strømmen synker Solens Skin
med Farver, som Giorgione knap dem saa',
og Alpekæden i det fjerne Blaa
med Frihedslængsler op af Dybet dukker,
og over Bølgen, som melodisk sukker,
en Barke glider for et gyldent Sejl.

Da bliver Adria paany et Spejl
for Himmelbuen med dens Stjernesmykke;
men Nattens Maane træder langsomt op
og Blod den græder fra sin Skyvolds Top,
som græd den over Jordens tabte Lykke.
Gigantisk Tungsind fylder hele Rummet,
hver Letsinds Røst er paa et Vink forstummet,
Historiens Havørn aksler sine Vinger,
og med et Skrig om Kamp, om Vildhed, om

de løste Drifters egen Bøddeldom
den mælder, mens den susende sig svinger
ud over Havets nattesvangre Skød,
at vi blev født til Fald og dømt til Død.

— — — — — — — — — — — — — —

Saaledes veksler Døgnet over Byen,
der løfter Dogens Diadem mod Skyen,
og saadan fødtes Sangen — som jeg tror —
paa denne Plet, hvor Hav og Sky og Jord
forenet yder Sangeren sin Pris.
Snart svinger Plektret han som Tugtens Ris,
snart planter han det som en Vindru-Stængel
og byder os at lædskes af hans Druer;
og aldrig gør han sig til nogen Engel,
han spøger, græder, ler med os og truer
ad os, som den, der véd, hvad der kan tynge,
og kender hvad paa Bægrets Bund der bor:
hans Sang er vor — som Børn af denne Jord;

for Engle maa der Engle til at synge.

H. D.

FØRSTE SANG.

I.

En Helt jeg savner: sælsomt nok, ej sandt?
naar Pressens Spalter kappes om at sende
en ny hver Maaned ud — indtil man fandt
at han var ej den rette heller, denne;
jeg søger ej mit Bytte paa den Kant:
kom derfor Don Juan, min gamle Frænde. —
Vi har jo alle for din Skæbne skælvet,
naar Du — lidt brat — paa Scenen røg til Helved.

II.

Vernon og Hawke, Wolfe, Bødlen Cumberland
og Granby var, som Wellesley nu, paa Mode;
og Burgoyne, Keppel, Howe, Prins Ferdinand
som Udhængsskilt man efter Tur beglo'de;
lig Banquos Æt, der viste sig og svandt,
hint Grisesoens Kuld, «de Ni», fremstode. —
Paa Fransk gør Bonapartes Moniteur
for ham og Dumouriez hver Dag Honør.

III.

Barnave, Brissot, Condorcet, Mirabeau,
Petion, Marat, Danton, Clootz, La Fayette,
var Franskmænd, og berømte, véd vi jo,
samt andre, som ej heller glemmes let:
Joubert, Marceau, Hoche, Lannes, Desaix, Moreau,
og fler endnu af Krigens stolte Æt; —
de vare «god Latin» for deres Tider,
men passer ikke her for mine Sider.

IV.

Engang var Nelson Engelskmandens Thor.
og burde været end, men gik af Mode;
forglemt Trafalgar smulrer under Jord
med Helten, som udødelig man troede.
Nu blomstrer Hæren raskt i Flaadens Spor,
hvad der just ej er efter Ulkens Ho'de;
men Prinsen Land-Etatens Sag kun fremmer
og Duncan, Nelson, Howe og Jervis glemmer.

V.

Før Agamemnon leved tapre Mænd
og siden baade modige og vise
Jævnbyrdige; men som ej flere end
ham selv man fandt for godt paa Vers at prise,
saa glemtes de: — Vor Tid er næppe den,
hvorfra man Helte ta'er; i denne Krise,
da mit Poem dog er paa Stablen lagt,
jeg Don Juan gør til min Helt, som sagt.

VI.

Et Epos springer helst «*in medias res*»
med Fablen paa horatsiske Methoder,
og Helten maa da diske op et Læs
— om hvad der forud gik — af Episoder;
det gør han, mens han rigtig i sit Es
har strakt sig hen og hviler paa sit Foder
hos sin Heltinde, i en Park, et Slot,
en Grotte: — hvor man nu kan ha' det godt.

VII.

Saa gør de Fleste. Det er ej min Skik. —
Helt forfra min Fortællings Gang vil føre Dem;
Min Vej er anlagt efter prompt Bestik,
og aldrig ud i Zigzag vil jeg køre Dem;
de første Vers er Slægtens Heraldik,
(jeg sled en god Stund forat kunne gøre dem),
om Don Juans Papa de ville mælde,
samt Et og Andet om Mama fortælle.

VIII.

I Spanjen, i Sevilla fødtes han,
hin By, berømt for sine smukke Kvinder
og Appelsiner. Stakkel, siger man,
som ikke saa' den! Ordet sandt jeg finder;
jeg véd ej nogen By i Spanjens Land
saa skøn — jo Cadix, naar jeg mig besinder . . .
dog herom siden. Heltens Vugge stod
ved Guadalkvivirs berømte Flod.

IX.

Hans Fa'r hed Jóse — Don, en given Sag,
en ren Hidalgo, fri for hver en Tanke
af maurisk, jødisk Blod; med Hjærtets Slag
han følte Gothen i hver Aare banke;
en bedre Rytter aldrig nogen Dag
i Sadlen sprang og viste frem sin Skanke,
end Jóse, han, som avled Sønnen, som
igen . . . dog stop! fra Teksten bort jeg kom.

X.

Lærd var hans Moder; vidt og bredt en Pryd
for hver en Videnskab om Rummet, Tiden;
hvert Kristenhedens Sprog, hver Sprogets Lyd,
hun magted med en fast utrolig Viden.
Som hendes Snille, saa var hendes Dyd;
med begge skød hun Godtfolk helt til Siden,
og vakte Avind — hvad hun ikke burde,
men Ingen sig med hende maale turde.

XI.

Hun kunde huske — aa! sin Lope næsten
og Calderon; og tabte en Aktør
paa Scenen Traaden, kunde hun for Resten
helt magelig ham hjælpe som Sufflør;
Feinagles Kunst mod hendes svandt som Blæsten
foruden Spor; han maatte helst jo før
jo heller pakke ind. — I Mnemoniken
lod Donna Inez' Hjærne hans i Stikken.

XII.

Mathematik var Fruens Et og Alt,
og hendes Hjærte det var saare stort;
al hendes Vid var renest attisk Salt, —
var hun alvorlig, snakkede hun Sort;
kort: under Arten «Vidunder» hun faldt.
Af tyndt Kattun var Morgenkjolen gjort,
til Aften bar hun Taft, om Som'ren Tyl . . .
men jeg forsnakker mig for Tøjets Skyld!

XIII.

Latin hun kunde — «Fadervor»et nemlig,
og Alfa-Beta, om jeg husker ret;
hun kunde læse en Roman saa tem'lig
paa Fransk, men talte da til Gengæld slet;
mindst var i Modersmaalet Spansk hun fremlig,
dér vilde Meningen forsvinde let,
thi taler man forblommet i Problemer,
hvad hjælper saa al Tænknings Theoremer?

XIV.

Hebraisk holdt hun af, og Engelsk med,
hun saa' en Lighed mellem disse tvende,
og som Bevis citered hun et Sted
af Psalmerne — ja Pokker maa det kende;
jeg for Beviset ej vil i Fortræd,
men ofte kom hun med en Paastand, denne:
at foran Engelskmandens *damn* der gaar
det Ord, som Jøden ved «jeg er» forstaar.

XV.

De fleste Kvinder bruge deres Mund;
hun brugte Øjet — med en Præken i
hvert Blik; og selvbehersket i sin Grund
hun læste Teksten som Sir Romilly,
den store Lov-Profet, hvis sidste Stund
— et Selvmord — var en ren Anomali. —
Ak, *vanitatum vanitas!* saa gik det.
(Til «sindsforvirret» bragt hans Jury fik det.)

XVI.

Kort, Fruen var et vandrende Exempel,
Miss Edgeworths Værker ganske opad Dage
samt dem, Fru Trimmer præged med sit Stempel,
en «Cælebs' Hustru» søgende sin Mage,
et Dyds og Sædeligheds rene Tempel,
for hvilket Avind ydmyg veg tilbage;
hun kendte knap «en Kvindes Fejl» af Navn,
end mindre — desto værre nej — af Gavn.

XVII.

O hun var fuldendt — uden Lighed, mærk,
med nogen anden Nutids Helgeninde,
og hele Helveds Snedighed for stærk,
en Skytsaand hun behøved ingensinde;
nøjagtig som det bedste Sejerværk
af Harrison hun var, den sjældne Kvinde:
næst hende Ordet «mageløs» kun passer
paa dig, du alle Oljers Pryd, Macasser!

XVIII.

Hun var fuldkommen; dog, det er engang
— hvem nægter det? — en flau og daarlig Gave
paa denne Jord, hvor Adam først fik Hang
til Elskov ret, da luk't var Edens Have,
en Uskylds Havn med Fred og Fuglesang
(tro mig, de har nok kedet sig, de Brave), —
og Jóse, som en ægte Evasøn,
nød tidt af den forbudne Frugt iløn.

XIX.

Han var en sorgløs Mand; den megen Læsen
var ham imod, og Folk af mange Ord;
han fulgte Lunets Vej, et flygtigt Væsen,
og aned mindst, hans Halvdel gik paa Spor,
men Verden, som i Alt skal stikke Næsen,
i Rigers Gang og ved Privatmænds Bord,
den hvisked om en «Liaison», ja tvende, —
én kan besørge Freden bragt til Ende.

XX.

Nu havde Fruen dog, trods Dyd, trods Alt,
en høj Formening om sit eget kære
og sjældne Jeg. Er man til Helgen kaldt,
saa kan man dog for meget faa at bære!
En Djævel foer i Helgenens Gestalt,
en Draabe pusted op hun til en Blære,
og sjælden slog hun noget hen i Glemme,
hvorved hun kunde faa sin Mand i Klemme.

XXI.

Han kunde daarligt sine Synder dække,
og derfor gik det let med saadan Mand.
Der gives svage Timer for de Kække,
hvori, trods al Behjærtethed, man kan
«med Fruens Vifte Skallen paa dem flække»;
thi Fruerhaand er vægtig nok ibland,
og tidt blev Viften Dolk i smukke Hænder,
skøndt Grund og Aarsag Ingen dertil kender.

XXII.

Synd er det at de lærde Damer tager
til Mand en Fyr, som mangler Skolegang,
som keder sig ved Snak om lærde Sager,
lad ham saa være høj af Byrd og Rang;
jeg skal nok tie, jeg, som Hymen vrager
og jævn og simpel slider Dagen lang,
men — sig, I Mænd til disse «skønne Sjæle»,
hvor tidt har I følt Fruens Tøffelhæle?

XXIII.

Saa klamredes da Parret — men for Resten:
hvorfor, ja det er ej min Sag at gætte,
og skøndt de Tusinder, man kalder «Næsten»,
forsøgte, fandt de heller ej det Rette;
jeg hader al Nyfigenhed som Pesten,
men Et jeg nævne tør med Stolthed — dette:
Jeg mægled altid mellem mine Venner,
fordi jeg selv til intet Huskors kender!

XXIV.

Jeg gik, som jeg mig havde foresat,
derhen, men daarligt kun man tog imod mig;
det kunde aldrig være rigtig fat,
med «Ingen hjemme» Dag for Dag man lod mig
gaa bort, skøndt Portneren mig tilstod, at —
dog nok herom, det værste forestod mig:
Juan, den Knægt, slog efter mig en Spand
af Kokkepigens — kort sagt, skiddent Vand.

XXV.

Den Satans Krøltop! ret en Døgenigt
og Urostifter fra sin Vuggeseng;
uens i Alt, blev Fa'r og Mo'r forligt
imens de kæled for den rare Dreng.
Det burde vistnok været begges Pligt,
i Stedet for at skænd's og riv's iflæng,
at lade Skolens Ferler Knægten tæmme,
naar ej de vilde bruge Riset hjemme.

XXVI.

De holdt det begge, Fruen og Gemalen,
en Tid lang gaaende med saadant Liv;
tidt var om Død, om «skilles» aldrig Talen,
for Verden leved de som Mand og Viv,
og respektabelt undgik de Skandalen,
og holdt for lukte Døre deres Kiv,
til Ilden endelig brød ud i Flamme
og hver en Tvivl blev hævet med det samme.

XXVII.

Thi hun lod Bud til alle Læger skikke
som Vidner paa at hendes Mand var gal;
men da han havde lyse Øjeblikke,
saa ændred Dommen hun til: slap Moral!
Beviser, som man fordred, gav hun ikke,
men slog kun paa det store Ideal:
Saa byder Pligten imod Gud og Næsten! —
hvad der var noget underligt for Resten.

XXVIII.

En Dagbog holdt hun over Mandens Synder,
og stjal sig Vaaben rundt i Bog og Brev
af Pulten, saa at snarlig én Forkynder
af Mandens Uret hele Byen blev.
De pusted alle Glød i Stridens Tønder,
men værst Fru Inez' Bedstemo'r det drev;
hvert Hus var Domstol i den fælles Sag,
for Moro dels, og dels af gammelt Nag.

XXIX.

Og denne Due bar dog med saa saare
en sjælden Sindsro at Gemalen led,
lig fordum Spartas Kvinder, naar paa Baare
man bragte Manden, som mod Fjenden stred,
og som ej ofred ham engang en Taare —;
Alt hørte hun med tavs Standhaftighed,
og saa' hans Fald saa fri for blødsød Smærte,
at Folk brød ud: Hvor stort et Kvindehjærte!

XXX.

Den Ro hos vore Venner, mens vi bære
paa Byrden, kalder man Filosofi! —
Højhjærtet! nobel! ak hvor denne Ære
er billig: Vi betale Gildet, vi,
og der behøver ej engang at være
Juristens «*malus animus*» deri:
Personlig Hævn? Gud fri os vel! — forstaar sig:
jeg kan ej gøre for, om Andre slaar Dig!

XXXI.

Og rippes derved op i gamle Sager
og øger man med nye Løgne dem:
I véd, det mig — saa lidt som nogen — rager;
Folks onde Tunge er nu engang slem.
Forøvrigt: denne Klaffer netop drager
— qua Løgn — Personens sande Fortrin frem,
og Videnskaben heraf profiterer,
naar gammel Snak paany man dissekerer.

XXXII.

Først kom med Mægling Husets gode Venner,
og da de havde gjort en Hoben Blæst,
kom Tanter, Onkler, Slægtninge og Frænder —
jeg véd ej, til hvis Hjælp det vel er bedst
at ty, da til «Familje» ej jeg kender.
Skilsmisse! raabte Lovens Mænd dernæst,
men før d'Hrr. Honoraret nøde,
gik Jóse hen — uheldigvis — og døde.

XXXIII.

Uheldigvis! — thi som jeg selv erfor
hos en af disse Lovens drevne Svende:
hans Død (det blev ej sagt med rene Ord)
et Tab var i saa smuk en Sag som denne;
men ogsaa Publikum var den en stor
og bitter Skuffelse, den bratte Ende,
og derfor læste man ved den Tildragelse
i hvert et Træk den dybeste Beklagelse.

XXXIV.

Med ham Juristens Krav i Kisten gik;
dèr vil man dem med Godtfolks Sladder finde;
og Løbepas hans hele Husstand fik,
en Jøde tog hans ene Elskerinde,
en Præst den anden — om det holder Stik
hvad Fama sagde, denne onde Kvinde.
Hans Lægers Ord paa Tæringsfeber lød —
saa kunde Enken sørge ved hans Død.

XXXV.

Jeg kendte ham, og vil ej ha' ham krævet
for flere Poster, end han dække kan,
thi mer end nok er paa hans Konto hævet, —
en ærlig Karl! det var han dog forsand';
og gik hans Fejl end stundom over Skrævet,
og var han ej en saadan Fredens Mand
som Numa, (hvem Pompilius vi kalde): —
husk, han var slet oplært med Hang til Galde!

XXXVI.

Dog hvad! lidt værre eller bedre: vist
det er, at Skæbnen ej var blid imod ham;
og lad os give Sandhed Æren: trist
den Stund var, da hans Lykke helt forlod ham
i Hjemmet, hvor han ensom stod tilsidst
og Arnens Guder knust' laa rundt for Fod ham.
Imellem Domstol — eller Død han vidste
laa Valget. Og saa valgte han det sidste.

XXXVII.

I Arv Proces og Gods og Fæste fik
Juan; thi der var intet Testamente.
Slig Arv, mens Mindreaarigheden gik,
i kyndig Haand nok skulde sig forrente;
Formynder blev hans Mo'r — og det med Skik! —
Naturens eget Valg man deri kendte.
En enlig Søn — en Moder, som er Enke:
det skal nok blive godt, kan man sig tænke.

XXXVIII.

Udi sin Visdom først hun Sønnen maner:
han skulde blive ret et Exemplar
og værdig Slægtens castilianske Ahner.
(fra Aragonien Spindesiden var.)
Og for det Fald, han under Kongens Faner
skal kaldes, hun en Lærer til ham ta'er
i alle Vaabenkunstens skønne Poster,
i Storm mod Fæstning — eller Nonnekloster.

XXXIX.

Men hvad Fru Inez prented ind især
som alle unge Hjærters Kapital
for sine Pædagogers lærde Hær,
var fremfor Alting Sønnekens Moral;
hun gennemsaa' hans Bøger, en og hver,
hun smagte paa hver Videnskabs Kastal,
forinden hun lod Sønnen af den drikke. —
Naturhistorie tillodes ikke.

XL.

Sprog derimod, og fortrinsvis de døde;
af Videnskaberne de mest abstrakte,
og Kunstens Kilder, hvor de renest fløde
og helst naar kun af Kildevand de smagte —
kort, Alt hvorved han ikke kunde støde
paa noget slibrigt Sted, som Attraa vakte
— exempelvis ved Arternes Forøgelse —
mod nogen altfor tidlig Art Forsøgelse.

XLI.

Klassiciteten saa's lidt uformodet
med sine lystne Guder frem at stævne,
som satte Verden fordum rent paa Ho'det
og bar ej Klæder knap af Navn at nævne.
Virgil, Homer: de kan nok bringe Blodet
til Panden, før en stakkels Lærers Evne
kan finde en decent Apologi. —
Fru Inez holdt ej af Mythologi.

XLII.

Ovid, den Buk, til Hælvten er gemen,
og værre er Anacreons Sædelære,
Catullus er just heller ikke ren,
og Sapphos Ode kan kun daarligt være
Longinus' Ord bekendt: at ikke en
blandt Hymner stiger mod saa høj en Sfære.
Virgil er kysk! — Fru Inez, hvordan tror I mon
jer Søn har læst «Formosum Pastor Corydon?»

XLIII.

Lucretius' Blasfemier er ej lette
og sunde Spiser nok for Maver smaa;
jeg og hos Juvenal maa dadle dette,
thi gaar man saadan bus og blindthen paa
— skøndt Manden udentvivl har ment det Rette —
saa bliver man tilsidst kun grov og raa;
og sikkert hver honnet Person sig skammer
ved Martials de skidne Epigrammer.

XLIV.

Af bedste «Edition» var Drengens Bøger.
Udrenset var med Flid de slemme Steder,
hvorefter tidt Elevens Øje søger; —
dog fik — da Pietet mod Digtet klæder,
og ej en hel Amputation forøger
dets Værd — Lakunen sig en Stedfortræder.
Ved «Anhang» kan en Index man erstatte:
de slemme Ting man bag i Bogen satte.

XLV.

Her har vi dem da alle «i en Snup»
og ikke spredt ud over Bogens Blade;
de danner, opmarscher't, en skønne Trup.
for Skoledrenges Blik en smuk Parade, —
indtil en mindre Ængstlig med et Coup
forflytter dem til deres gamle Stade
og ikke la'er dem staa dèr sammenrottede
som Haveguder — ja og mere blottede.

XLVI.

Hans Messebog var smykt (et Arvestykke)
i Marg'nen helt grotesk paa saadan Maade
som da var Skik; dog Den, som saa' de tykke
Figurer kysses dèr og som dog naaede
at følge Teksten — ønsker jeg til Lykke;
for mig vil saadant henstaa som en Gaade.
Juans Mama, med Pædagogforstanden,
tog Bogen selv og gav sin Søn en anden.

XLVII.

Man saa' ham sig i Prækner og deslige,
Legender, Taler, tappert frem at famle;
med St. Hjeronymus man lod ham stige
optugtet til Chrysostomus, den Gamle;
men Troens Kamp- og Sejersscener rige
mest tydeligt sig dog for Øjet samle
i Augustínus' smukke «Selvafklædelser»,
som vække Smagen for hans Overtrædelser.

XLVIII.

Dog — for Juan var den en lukket Bog.
Og heri handled Fruen, maa jeg sige,
— om man forresten tror Methoden klog —
fornuftigt. Aldrig lod hun Øjet vige
fra Drengen, og hun valgte helst et Drog,
et Fugleskræmsel, til sin Kammerpige:
Det var en Skik fra salig Herrens Dage —
hver Hustru bør sig den ad notam tage.

XLIX.

Saa voksed Knægten op i Dyd og Tugt.
Ved sex Aars Alder ret en Engel liden,
ved ell've loved hvert et Træk saa smukt,
som nogen Ynglings hen mod Manddomstiden.
Han voksed raskt, fik raskt med Bogen Bugt
og syntes at staa helt paa Engle-Siden:
den halve Dag han læste og han bad,
den anden Halvdel hos Mama han sad.

L.

Som sagt, ved sex Aar ret en yndig Skat,
ved tolv en dejlig Dreng, men noget sky;
og tog som Lille han for hæftigt fat:
de tæmmed ham, at Trodsen maatte fly.
Det lykkedes dem og i den Grad, at
hans Moder udbasuned selv hans Ry:
hvor spag og blid og stadig og beleven
den kære lille «Filosof» var bleven!

LI.

Jeg tvivled lidt; maaske jeg tvivler end;
for mine Ord jeg dog ej kautionerer.
Don Jose var min meget gode Ven,
og jeg forstaar mig lidt paa Karakterer:
nu slutter jeg ej derfor glatvæk hen
fra Fa'r til Søn; men naar man krambolerer
med Konen . . . dog, hvortil det Skumleri?
for Sladder, selv i Spøg, er helst jeg fri.

LII.

Jeg tier, jeg, men Et vil jeg bekende
— *sub rosa* helst — med Hensyn her til Pogen:
at havde jeg en enlig Søn at sende
i Skole (Gud ske Lov, jeg har ej nogen),
saa blev han sandeligen ej hos denne
Fru Inez spærret ind med Lærebogen,
nej — nej — jeg sendte hen betids min Fole
hvor selv jeg fik min Kundskab — i en Skole.

LIII.

Dèr lær' man nemlig — dog hvorfor vel klemte
for højt om sligt? Jeg springer over, *at*
jeg gik der, samt det Græsk, jeg siden glemte.
Dèr lærte jeg — dog, Venner, «Verbum sat.»
Jeg tror nok at jeg samled op og gemte
og fik en egen Art af Kundskab fat,
som — Tys! jeg er ej gift, men tror jeg vèd
om Sønners Skolegang ret god Besked.

LIV.

Juan snart i sit Syttende nu gik,
var slank og velskabt, hvad man plejer kalde
en rigtig Page, om ej fuldt saa kvik:
en mandbar Knøs at se til, mente Alle,
kun ej Mama, som bed sig med et Blik
i Læben (for i Krampe ej at falde)
og mumled med et Raseri indvendigt:
Hvem siger mandbar? fy, hvor uanstændigt!

LV.

Blandt Damerne, som søgte Inez' Stue
(den pure Dyd og Fromhed hver Gestalt)
en Donna Julia var — saa smuk at skue,
at der med «Skønhed» ej er nævnet Alt.
Naturlig var din Skønhed Dig, o Frue,
som Duft for Rosen og for Havet Salt,
for Venus Bæltet og for Amor Pilen, —
(hvorvel det sidste er forslidt i Stilen.)

LVI.

Man læste i det store, mørke Øje
et Vink om Maurer, om de Østerlandske;
hun regnedes til Halvblods kun — med Føje;
det lider man nok ej iblandt de Spanske.
Med Kong Boabdil fra Granadas Høje
drog Donna Julias Stamme — men ej ganske.
Blandt dem, som man til Afrika ej drev,
var hendes Tip-Tip-Oldemo'r. Hun blev;

LVII.

Og ægted en — hans Stamtræ har jeg glemt —
Hidalgo, som gav Slægten, end ilive,
til Arv et Blod i den Grad krydset slemt,
at ingen Ahne vilde det tilgive;
thi paa det Punkt forstod man ikke Skæmt,
nej «i Familjen» lod man Blodet blive
og ægtede Kusiner, ja selv Tanter:
som svækker Racen — hvilket vist og sandt er.

LVIII.

Det Hedningkryds, hvorved den nu blev blandet,
hjalp Racens Kød, om end dens «Blod» gik tabt;
thi fra den værste Stamme vel i Landet
sprang ud en Slægt, saa frisk som dejligt skabt;
dens Døtre svulmed og med Kraft bemandet
Sværdsiden blev; dog paastaar man — men knapt
jeg tør det sige —: Julias Grandmama
fik Børn, som ikke vedkom Grandpapa.

LIX.

Hvorledes det nu gik, naa Herregud!
florere gjorde Racen gennem Tiden,
til ind den skrumped i et enkelt Skud:
en enkelt Søn, som fik én Datter liden;
og hun — det har man sagtens fundet ud —
var Donna Julia selv (om hvem jeg siden
udførligt mælder). Nok, at gift var hun
og ærbar, smuk, og Treogtyve kun.

LX.

Jeg elsker smukke Øjne. Mørke, store
var hendes; — deres lettilslørte Glød
blev, naar hun talte, stolte Lyn, som fore
frem med et Blink, som Vrede knap betød
men mere Længsel; og man kunde spore
hint «Noget» i dem, som i Kvindens Skød
benævnes Attraa, men som Sjælen tæmmer
naar kæmpende den Blodets Lyst beskæmmer.

LXI.

Sit Haar i Lokker bar den smukke Frue;
højt troned lys og klar den kloge Pande;
et Øjenbryn som Skyens hvalte Bue,
en Kind, hvori sig Purpurstrømme blande
saa hæftigt, ungt, at Blodet synes lue
i Aaren gennemsigtig: — jeg maa sande,
her var, hvad der en Dronning kunde smykke.
Slank var hun. — Fri mig for de Smaa og Tykke!

LXII.

Gift var hun — med en Mand paa femti Aar;
de gamle Krager, de vil ogsaa flyve!
men heller end En saadan, jeg forstaar
man kan sig ønske To paa femogtyve,
sær hist, hvor Solen hed paa Himlen gaar;
«*mi vien in mente*» — jeg vil ikke lyve —
at Damer udaf Dyd og god Opdragelse
helst ta' sig Mænd paa Tredve til Ledsagelse.

LXIII.

Jeg tilstaar ganske vist, det er uværdigt,
men denne slemme Sol er Skyld i Alt;
endskøndt vi faster, spæger os ihærdigt,
saa skal den brænde os dog med Gevalt.
Vor Sjæl bli'r hjælpeløs, vort Kød er færdigt,
den stakkels Jordklumps Strid er snart fortalt:
Hvad Elskov vi, men Guder Utugt kalder,
er hyppigst dèr, hvor Solen lodret falder.

LXIV.

Da lover jeg mig vort moralske Nord,
hvor Dyden fuldt saa streng som Sne og Frost er
og Synden fryser paa den blotte Jord,
(Sne hjalp jo St. Antonius i hans Kloster);
dèr lærer Loven os i klare Ord,
hvormeget Utugt med en Kvinde koster,
hvad hun er værd, hvad Elskeren maa bøde: —
dèr har man nemlig Taxt for den Slags Brøde.

LXV.

Ret tækkelig endnu, man vilde vide,
Alfonso var (saa hed Fru Julias Mand).
Hedt havde de det ej; det kunde glide;
det gik, som i saa mangen Ægtestand:
man lod hinanden Fred, hver paa sin Side;
paa smaa Kapricer kom det ikke an;
dog var han skinsyg — for sig selv, bevares!
sligt maa for Verden ikke aabenbares.

LXVI.

Vor Skønhed — fast hun aldrig skrev et Ord —
stod højt hos Inez, hvad der sært maa lyde,
da ellers knap af Sympathi var Spor
hvorover begge Fruer kunde byde.
Man hvisked nok (men vist med Løgn man fo'r;
Nag skal jo altid noget underskyde)
at Inez, før Alfons sin Kone ægted,
trods al sin Dyd ham Intet havde nægtet;

LXVII.

Og at hun stadig vedblev paa den Maade,
om Ilden end var blevet mere svag,
og kasted nu paa Hendes unge Naade
sit Blik — og smigred derved Mandens Smag.
I Et og Alt hun skulde Julia raade:
saa lod hun Godtfolk hviske paa sin Bag.
At dræbe Sladder, det er uudførligt,
men dæmpe den ved Klogskab, det er gørligt.

LXVIII.

Om Julia muligt aned den Affaire
— med egne eller andres Øjne — véd
jeg ej; men det kan og det samme være,
da aldrig hun gav Tegn paa Videnhed.
Var blind hun? eller sløvet for sin Ære,
af Manden og af Alt i Længden ked? —
Ja eller nej? jeg bliver lige klog.
Hun var i denne Sag en lukket Bog.

LXIX.

Hun saa' Juan — det Barn var dog saa yndigt —
og kæled for ham ofte. Det gik an
og var paa ingen Maade noget syndigt,
saa længe hun var Tyve, Tretten han;
men om jeg gav mit Bifald slet saa fyndigt
tre Aar derefter, derpaa tvivles kan.
De to—tre Aar gør Forskel allevegne,
men mest i Sydens solbestraalte Egne.

LXX.

Hvordan det var: paa én Gang slog det om.
Hun undgik ham, og Knøsen han blev sky;
og naar de i hinandens Nærhed kom,
saa' hun mod Jorden, han tog til at fly.
Jeg nærer ingen Tvivl om Tingen: som
den var, var den for hende næppe ny;
men han? — ja den, som aldrig var paa Havet,
er kun med liden nautisk Sans begavet.

LXXI.

Trods al sin Kulde var hun dog saa god.
Og drog hun bly og skælvende og stille
sin hvide Haand af hans, hun efterlod
et Tryk, et bævende og ganske lille,
o et saa lille bitte, at det stod
for Tanken som en Tvivl; men aldrig vilde
Armidas Troldom kunnet sligt udrette,
som paa Juan et Tryk saa svagt som dette.

LXXII.

Med Smilet — naar hun saa' ham — Taarer strede:
dog var hun sødere end naar hun lo,
thi det var da, som havde hun tilrede
Bekendelser, der ej lod hende Ro
men brændte just fordi de blev holdt nede;
o Uskyld, du er listig nok, min Tro!
og Kærlighed tør ej paa Sandhed lide,
og lærte derfor sig lidt Fif itide.

LXXIII.

Lad Lidenskaben skjule sig: den syner
dog ligefuldt; som just bag Skyer tætte
Uvejret bryder løs med ét og lyner;
forgæves gemmer den sig bag det trætte,
tilslørte Blik; selv sænkte Øjenbryn er
et Hykleri, som nemt sig lader gætte,
ja Haan og Kulde, Hadets Udbrud vilde,
er Masker, som man bær' — og tidt forsilde.

LXXIV.

Saa sukker man, des dybere jo værre
man strider mod; saa flammer Kinden, Øjet —
for ingen Verdens Ting, det véd Vorherre!
man skælver, naar man ses, og med forhøjet
Forvirring skil's man. Disse, og ej færre,
Præludier maa vor Ungdom ha' fordøjet
før Tæppet kan gaa op; de viser særlig
at al Debut som Elsker er besværlig.

LXXV.

Den arme Julia var hel slemt daran
med Hjærtet, og hun følte det og gjorde
Alt muligt for at værne om sin Mand,
sin Dyd, Samvittighed, kort hvad hun burde
i Ære holde — og jeg sige kan:
selv en Tarquinius skulde ikke turde
ha' nærmet sig. Hun til Madonna vendte
sig som til den, der bedst til saadant kendte.

LXXVI.

Hun svor: jeg skænker aldrig ham Gehør!
Og næste Dag var hun der paa Visit
og skjalv, saasnart der aabned sig en Dør . . .
Gud være lovet! det var ej hans Skridt.
Taknemlig var hun — ja maaske? — men hør!
igen en Banken. Nej, det gaar for vidt;
nu er det ham. Ak nej . . . Jeg frygter at
Maria blev ej paakaldt denne Nat.

LXXVII.

En dydig Kvinde, mente hun nu, maa
jo netop træde Faren under Øje;
al Flugt er fejg, hvorfor til Side gaa?
i Intet vil jeg dog hans Vilje føje! —
Ja «intet», det er saadan at forstaa:
foruden det, som — tag det ej saa nøje! —
man skænker alle dem, som dog er sødere
end Folk er flest — en Gave «mellem Brødre».

LXXVIII.

Og om man indsér — hvem kan vide dette?
da Fristeren gaar om ved højlys Dag —
at ikke Alting just er paa det Rette,
og om — skøndt brødefri — man fandt Behag
i En, saa kan en dydig Kvinde sætte
til Dørs sin Fristelse som ingen Sag,
og straale dobbelt efter slig en Prøvelse:
Jeg anbefaler Fruer det som Øvelse.

LXXIX.

Saa er der denne Kærlighed, ak ja,
den himmelske fra Engleverdnens Sfære,
en pletfri, klar og ren *et cetera*,
de gifte Koners — som vil sikre være.
«Det er just min,» hun tænkte, og endda
for Alvor. O, platonisk, hvilken Lære!
hun maatte gerne tænke sligt for mig,
naar jeg var Englen, som hun drømte sig.

LXXX.

En sandan Kærlighed, man vide vil
uskyldig er — og farefri tillige.
Først er vor Haand og saa vor Mund paa Spil;
for min Del véd jeg ej hvad det vil sige,
men hører, at her Grænsen er hvortil
Enhver bør gaa og derpaa Pladsen vige.
Udover sligt — det hævner sig med Tiden.
Men jeg har ingen Skyld. Vent blot til siden!

LXXXI.

Ja Kærlighed, men indenfor dens rette
Begrænsning, drømte hun i Tugt og Ære;
og kun til Heltens Bedste skulde dette
Forsøg i nyttig Undervisning være;
for ren til at en Tvivl blot skulde plette
det høje Kald, hun mente vel at lære
den Elskov ham, som her og hisset gælder —
jeg véd ej ret hvordan; hun næppe heller.

LXXXII.

Opfyldt af sin Mission og vel beskyttet
af Sjælens Panser, dens Fuldkommenheder,
paa egen Kraft og Ærens Bolværk støttet,
gav hun sig selv for altfor strenge Eder
Dispensation og Tyngdepunktet flytted
i den Kontrol, som vaager og som beder.
Men om paa Højde med sig selv i dette
hun var — ja derom skal jeg snart berette.

LXXXIII.

Hun holdt sin Plan for baade god og gørlig!
og sikkert: med en Stump paa sexten Aar
var hun dog for hver Klaffer-Klo urørlig, —
og selv om ej, nu ja, Enhver forstaar:
den gode Hensigt gør en Sag tilbørlig;
med ren Samvittighed mod Alt man gaar!
Paa sligt har Christne stegt hverandre levende,
henvisende til St. Apostelbrevene.

LXXXIV.

Og sæt Gemalen nu gik hen og døde —
for slig en Tanke Gud bevare os
i Drømme kun! Det udholdt ej den Søde;
(her gav hun for et Suk, et lidet, los):
men sæt nu dog — sligt kan jo alle møde —
jeg siger sæt nu — saadan *inter nos* . . .
(Det franske *entre nous* i Fruens Mund
faldt væk — for Rimets Skyld forstaar sig kun.)

LXXXV.

Jeg sætter denne Forudsætning kun:
og naar Juan nu voksed op til Mand,
saa var endnu en agtbar Enke hun; —
om syv Aar vilde det endnu gaa an.
Imidlertid (jeg bliver ved en Stund)
hvad var det da saa farligt vel, om han
— men blot paa Engle-Vis, som før vi sagde —
en Smule efter Kærlighed sig lagde!

LXXXVI.

Men nok om hende. Han, det unge Blod,
af Sagen fatted ej den mindste Bid
og næppe nok sig selv engang forstod.
Lidt ilter, som Medea hos Ovid,
for én Idé en anden han forlod
og aned ej, naar blot man gav lidt Tid,
saa var det Hele en naturlig Sag,
som kunde blive sød en skønne Dag.

LXXXVII.

Han drev omkring i Skoven, planløs, stille,
i dybe Tanker, fjernt fra Hus og Hjem
og med et ukendt Saar, som han ej vilde
for Alt i Verden vise Nogen frem.
Jeg søger selv til Ensomhedens Kilde,
til skjulte Grotter — heller dog til dem,
som man benævner «Harem» nok hos Tyrken,
end dem hos Eremiten i hans Ørken.

LXXXVIII.

«O Kærlighed! paa disse øde Steder,
hvor Tryghed sig med Sværmeriet blander,
her dine Throner staar, din Almagts Sæder,
her folder ud din Gud sit Himmelbanner.»
Det klinger vakkert, hvad den Skjald os kvæder,
dog maa jeg tilstaa, at jeg ikke Mand er
for at faa «Tryghed» (i hans Vers, det andet)
med «Sværmeri» til nogen Mening blandet.

LXXXIX.

Han mener uden Tvivl — (og heri vel er,
hvad alle Andre mene, indbefattet,
og hvad som prøvet Sandhed gjaldt og gælder,
og hvortil hver fornuftig Mand har skattet:)
at Ingen vil i Maden og ej heller
i Elskov brydes af! — Jeg si'er kun, at det
er noget tvungent, dette «Sværmeri»,
og be'er blot «Tryghed» lukke Døren i.

XC.

Saalunde gik vor Helt langs blanke Bække
i Tanker, han ej selv fandt Rede i;
hvor Skovens Ege deres Arme strække
han slængte sig, fjernt fra hver banet Sti;
det er just saadan' Steder, som kan «vække»
en Digter, i hvis Vers og Melodi
vi søger da Forfriskning — om den blot kan faa's
og ikke, som hos Wordsworth, løber ud i Vaas.

XCI.

Han (ikke Wordsworth men Juan) fik sat
en Enrumstale med sin Sjæl den høje
i Gang og tog da og saa tappert fat,
at halvt om halvt Rebellen faldt til Føje;
han kæmped flinkt — naar man betænker at
slig Fjende lader vanskelig sig bøje —
indtil han fandt som Coleridge uafvidende
sig paa Metafysikens Skraaplan glidende.

XCII.

Han tænkte paa sig selv, paa Stjerner og
paa Menneskets Problem og Jordens med;
hvorfra, for Pokker, Alt var kommet dog?
og saa paa Jordskælv og al Slags Fortræd;
paa Maanens Omkreds tænkte han, det Skrog,
paa Luftballoners Fart tilvejrs afsted —
hvor langt vor Viden dog tilbage var
i sligt . . . og saa paa Julias Øjepar.

XCIII.

Den Lærdeste maa stræbe uden Ende
forat faa sligt Problem til Løsning bragt,
som piner Alle og som Faa kun kende
fra Fødslen ved profetisk Seermagt;
sært var det, at en Fyr saa ung som denne
gav paa Planeter og paa Stjerner Agt:
men om I Godtfolk ser i ham Profeten,
jeg svarer med et Ord kun: Puberteten!

XCIV.

Paa Blomster, Blade stirred han bedøvet,
i Vindens Pust han hørte Stemmer bølge,
og Skovens Nymfer vinked ham fra Løvet
til jordisk Lyst paa Guders Vis at følge;
saa gik han vild, al Tid- og Stedsans røvet;
han saa' paa Uhret, kunde sig ej dølge,
at gamle Kronos havde Forspring faaet —
og at hans Middag var i Løbet gaaet.

XCV.

Og tog et Bind han med af gamle Bøger,
en Garcilasso, en Boscan, saa -- ret
som Bogens Blad i Vindens Viften spøger,
hans unge Sjæl blev paa et mystisk Sæt
bevæget; Alt, hvad gamle Koner søger
at lægge ind i Æventyret, det
blev ham i Bogen Liv og Sandhed næsten:
det var som Troldmænd taled gennem Blæsten.

XCVI.

Saaledes drev omkring han Dage lange
i uklar Længselssavn, det unge Blod,
ej Drømmens Glød og ingen Digters Sange
ham kunde skaffe hvad han længtes mod;
en Barm at hvile ved, mens halvvejs bange
og halvt med Lyst han Hjærtets Sprog forstod,
samt — andet sligt, som jeg har glemt og heller
paa anden Tid og andet Sted fortæller.

XCVII.

Et saadant Drømmeri i Mark og Krat
blev ikke skjult for Julias Øjepar;
hun saa', det var med Knøsen ilde fat;
men hvad der mere maa forundre, var
at ej Fru Inez saa' det selv og at
hun ej med Præk'ner løs paa Sønnen skar; —
om nu hun ikke vilde se saalunde.
hvad eller, som de kloge Høns, ej kunde.

XCVIII.

Thi saadan gaar det tidt, skøndt uforklarligt.
Naar f. Ex. disse Ægtemænd,
hvis kære Fruer synde uforsvarligt
imod — nu har jeg glemt det Bud igen;
(jeg tør paa maa og faa ej, sligt er farligt,
citere Numrene i Vejret hen) —
naar disse Mænd for Pandesmykker gruer,
saa gaar de oftest fejl, — spørg deres Fruer!

XCIX.

En rigtig Ægtemand mistænker Alle
men har ej altid paa den Rette Kig;
paa Sagesløs hans Mistro's Blikke falde
imens han blindthen stoler paa en Strik,
som sin og Fruens Ven han ønsker kalde;
nuvel, det sidste holder ogsaa Stik: —
saa bander han dem, naar de er rendt væk,
men ej sig selv, at han var slig en Gæk.

C.

Forældre ere ogsaa artigt blinde:
med Øjne som en Los de aldrig ser,
tiltrods for Alt, hvad Byen nok skal «finde»,
hvor Frk. Datter og Hr. Søn sig ter;
med Et Skandalen gaar for alle Vinde
og tyve Aars Forhaabning er ej mer;
saa bryder Mo'r i Graad og Fa'r i Banden:
hvorfor fik vi dog ogsaa Børn, for Fanden?

CI.

Men Inez' Blik var skarpt og saa forsigtigt; —
dets Blindhed her forklarer jeg mig ved,
hun havde et Motiv, og det et vigtigt,
til ej at fjærne Julias Dejlighed:
maaske hun vilde, Sønnen skulde rigtigt
faa udlært ved den samme Lejlighed;
maaske hun ønsked og den altfor trygge
Alfons et lidet Skaar i huslig Lykke.

CII.

Det var en dejlig Sommerdag; — nuvel,
en farlig Tid er denne Tid paa Aaret,
naar Maj og Vaaren lakker imod Hæld;
man giver Solen Skylden, saadan gaar 'et,
men hvem man skrive vil i Syndegæld,
Et er nu sikkert og fastslaaet staar 'et:
Naturens Drift til sine Tider stige vil —
Marts sine Harer har, og Maj sin Pigelil.

CIII.

En Sommerdag, den sjette Juni — ene
jeg Seklet ej, men Aar og Dag noterer
som Poststation ved Vejens Milestene,
hvor Fatum skifter Hest og galloperer
afsted paany, mens Livet skifter Scene.
Riger og Lande da i Hob changerer;
tilovers bliver kun en Lap Historie,
samt Kirkens Veksel paa et «Hisset's» Glorie.

CIV.

Den sjette Juni, dengang Gaardens Uhr
paa halv Syv viste — tre Kvarter kan være —
sad Julia i et Rosenlysthus' Bur,
saa houri-skønt, som Himlene det bære
hos Mahomet og hos Anacreon Moore,
hvem Lavrbærkranse blev til evig Ære
for Sangens Sejer snoet i Lyrens Strenge; —
han vandt dem vel; maa han dem bære længe!

CV.

Hun sad, men ej alene. Hvad véd jeg,
hvordan det Møde kom fra først istand,
og om jeg vidste det, jeg skulde ej
det røbe; Taushed anstaar sig en Mand!
Jeg forsker ej om Middel, Maade, Vej:
Ansigt til Ansigt sad de, hun og han.
I saadant Fald er rigtigt det og ret
at slaa sit Øje ned — men ikke let.

CVI.

Hvor var hun smuk! I Glød stod Attraas Sprog
paa Kinden — men endnu ej Brødens Mærke.
O Elskov, hvor er du dog snild og klog,
den Svage styrker du, men slaar den Stærke;
til Selvbedrag den Viseste du drog
med Lokkemad i Sansens Klemmehærke; —
dyb hendes Tro var til sin Kraft, sit Mod,
dyb som den Afgrund hvorved hun nu stod.

CVII.

Paa denne Kraft hun stoled, ikke mindre
end paa sit «Drengens ingenting forstaar»,
paa sin Matronedyd, som nok skal hindre
et Skridt . . . samt paa sin Mands halvhundred Aar:
men dog jeg syn's at disse femti Vintre
kun daarligt op i Regnestykket gaar;
i Nord, i Syd, det Tal kun klinger ilde
i Elskov — hvad det end gør i pro mille.

CVIII.

Man si'er: «Det har jeg sagt halvhundred Gange»,—
og Du er sikker paa, der vanker Skænd.
Poeten si'er: «Her er halvhundred Sange», —
vogt Dig, han kan dem udenad, min Ven!
Én Modig gør halvhundred Skælmer bange.
Ved de Halvhundred bejler sjældent Mænd
med Held; dog kan man Kærlighed bekomme
for samme Antal Specier i sin Lomme.

CIX.

For Don Alfonso følte Julia det,
som Fruer føle skal, og højt hun svor
at vogte ham sin Ære uden Plet,
ved alle Magter paa og over Jord;
uskadt hun skulde værne ham hans Ret,
med mer'; og mens i Orden Alt hun tror.
tog hendes Haand Juans, som kom i Vejen, —
distrait hun mente, det var hendes egen.

CX.

Og glemsom læned hun sig mod den anden,
som drev en Leg med Haarets løste Strømme;
hun stred den gode Strid, men ak Forstanden,
der veg, sig vugged bort i Tanker ømme.
Det var, Fru Inez, dog din Pligt, for Sanden,
at have holdt det unge Par i Tømme,
Du, som saa længe var din Søn en Amme —;
min skulde sikkert ikke gjort det samme.

CXI.

Den Haand, som holdt Juans, forstærked nu
lidt efter lidt og ømt sit Greb, ret som
den vilde sige: «Ja, behold mig, Du»;
naturligvis, det var jo kun en from,
platonisk Tanke, og med Angst og Gru
hun vilde vendt som for en Snog sig om,
ifald hun havde tænkt, at der var Fare
for — netop Dyden, som sig tror at vare.

CXII.

Jeg véd ej hvad Juan har tænkt til dette,
men hvad han gjorde, gjorde vel Enhver;
han takked med et Kys, det kan man gætte,
paa Haanden; derpaa angst, med Brødens Skær
om Kinden skjalv han: Jo jeg er den rette . . .!
Den Unges Elskov ligger Frygt saa nær.
Hun rødmed, vilde tale, men holdt inde —
thi Stemmen blev med Et saa blød hos hende.

CXIII.

Og Solen sank, og Maanen opgik stor.
Den Gavtyv af en Maane, som man nævner
saa kysk; o ho: den længste Dag paa Jord,
mens Solen henad Junihimlen stævner,
har ikke set — til Hælvten blot jeg tror —
saa mange slemme Ting, som Luna evner
at smile til tre Timer med sin Lue —
og saa ser hun saa hellig ud, den Frue.

CXIV.

En farlig Tavshed gemmer denne Stund,
hvori vor Sjæl sig aabner ømt og kærligt
dybt i sin inderste, sin skjulte Grund,
men ej ta'er noget Klogskabshensyn særligt.
Det blide Sølvlys, hvori Taarn og Lund
forklaret staar, et Billed rent og herligt.
udgyder over Hjærtet selv sin Strøm —
en Søvn med en maaske for farlig Drøm.

CXV.

Hun sad hos ham, omslynget af hans Arm;
og læmpeligt tilbage hun sig drog
imens han skælved og hun selv blev varm;
hun næppe Sagen dog for Alvor tog,
hun havde ellers frigjort vel sin Barm.
Imidlertid: den Skønnes Hjærte slog,
og saa — hvad saa? — Jeg faar vel holde inde;
jeg angrer, jeg begyndte nogensinde.

CXVI.

O Plato! Du med dine Fantasier
har større Ansvar for hvad der er sket
ved dit Moralsystems Ordgyderier
paa Kærlighedens svævende Gebet,
end al romantisk Digtnings Poesier,
alt Sværmeri, som vi har hørt og sét.
Du er en Charlatan, en Laps, ja værre
end det: en Kobler er Du, gamle Herre!

CXVII.

Og hendes Stemme tabte sig i Sukke,
til for et Alvorsord det var for silde,
og Taarer randt fra hendes Øjne smukke,
for smukke til at være Taare-Kilde:
men, ak, for Elskov Alt maa under bukke.
Dog mente hun det sikkert ej saa ilde:
hun overgav sig, jamen Fod for Fod kun,
og med et «Jeg tillader ej» — tillod hun.

CXVIII.

En Pris lod Xerxes, vil man vide, sætte
for den, som opfandt ham en ny Slags Nydelse;
jeg mener, det var lovlig stærkt med dette
samt blev Hs. Majestæt en klæk'lig Ydelse.
Jeg stakkels Sanger nøjes, kan man gætte,
med — ja lidt Elskov, uden al Fortrydelse.
Jeg søger ikke nye Glæder, bare
jeg maa de gamle ha' og de maa vare.

CXIX.

O Nydelse, hvor er Du skøn og yndig,
om end i Helved vi for dig maa brænde;
hvert Foraar sværger jeg en Ed, en fyndig.
at bedre mig før Aaret gaar til Ende.
Ak, min Beslutning bliver aldrig myndig,
og dog, og dog én Gang maa det dog hænde:
jeg skammer mig; o maatte det dog ske blot! —
Pas paa! til næste Vinter skal I se blot . . .

CXX.

En Frihed maa min kyske Musa ta'
sig — rolig, Læser! det blir bedre siden;
det er blot saadan en licentia
poetica, De véd nok saadan liden
Afstikker, som en Sang kan gøre fra
sin Plan; og da jeg følte hele Tiden
mod Aristoteles mig en Begynder,
saa be'er jeg Mestren tilgi' hvor jeg synder.

CXXI.

Jeg haaber dette Spring min Læser springer
med Sangen fra hin slemme Junidag
(foruden hvilken Digtet ingen Ting er
af Brist paa Emne, en naturlig Sag),
og dernæst jeg de To paa Scenen bringer
lidt længer hen i deres Elskerfag.
Det var November nu; om Dagen be'er jeg
man spørger ej; den Aarstid daarligt ser jeg.

CXXII.

Men derom siden. — Sødt paa langt Hold lyder
hist i Lagunens maanelyse Stad
Gondolierens Sang, mens Barken skyder
for Aaren over Strømmens mørkblaa Bad;
sødt Aftenstjernen af sin Sky frembryder;
sødt pusler Nattens Vind fra Blad til Blad;
og det er sødt at se Regnbuen straale
fra Hav til Sky og Himlens Hvælving maale.

CXXIII.

Sødt byder os vor Porthunds dybe Stemme
sin Hilsen, naar vi nærme os vor Gaard;
sødt er at vide, der er En derhjemme
af hvem vi klare Øjnes Velkomst faar;
sødt lulles vi af Bækken og fornemme
den aarle Lærke; sødt imøde slaar
os Biers Summen, Fuglesangens Kalden
og Pigers Skæmt og Smaabørns første Lallen.

CXXIV.

Vinhøstens Tid er sød, naar Druen gyder
bacchantisk yppig sig i Purpurfloder
ad Jorden hen; sødt Landet Glæder byder
os efter Byens tomme Larm og Moder;
sødt for en Gniers Blik hans Guldstrøm flyder;
sød er en Fa'r hans Numer Et blandt Poder,
sød Kvinden Hævnen er, Soldaten Brandrov,
Matrosen Prisepenge og saa Landlov.

CXXV.

Sød er en Arv, og sød, uventet sød
den Mælding at en Dame, som vi kendte,
hvad eller gammel Onkel, nu er død,
som lod «os stakkels Unge» gaa og vente
paa Godset, hvoraf de saa længe nød
Indtægt og Navn, at vi mod Aagerrente
tog Forskud op hos alle Byens Jøder,
hvorunder nu den nye Arving bløder.

CXXVI.

Lavrbær er søde — hvordan de end vanker:
ved Blod, ved Blæk; sødt er det at faa stillet
en Kiv, men ogsaa sødt, i mine Tanker,
en Ven, som keder os, at faa lidt drillet;
sødt smager Vin af Flasker, Øl af Anker;
kær blir den Svage os, som vi har villet
mod Verden værne; kær vor Ungdoms Steder,
hvor Ingen os, men Mindet vi begræder.

CXXVII.

Men sødere end alle Sødmers Tal
er Hjærtets første Elskov; — den staar ene
som Adams Minde om sit Syndefald.
Om Æblets Rov er man vel paa det Rene;
forøvrigt man forgæves søge skal
en saa ambrosisk Synd, som den de mene
Prometheus' Tyveri var, da paa Trods
mod Guder Himlens Ild han stjal til os.

CXXVIII.

Et sælsomt Dyr er Mennesket og tager
en sælsom Brug af Hoved og af Krop,
bestandig vil det vise sig og plager
sig med Experimenter uden Stop;
især er vor Tid den, hvor mindst man vrager
et Fif, naar Markedsprisen blot gaar op.
Begynd helst ærlig; slaar det ikke til:
gør Humbug, og Du vinder nok dit Spil!

CXXIX.

Hvad har vi ej opfundet? Død og Pine!
(sligt sker, naar Hjernen fuld og Pungen let er.)
En laver Næser, En en Guillotine,
En bryder Ben, En dem i Lave sætter;
forresten kan vel nok den ny Vaccine
opveje de Congreviske Raketter,
thi Lægens Kunst er Kopperne snart voksen:
man laaner mod de gamle ny' fra Oksen.

CXXX.

Man af Kartofler (hvorfor ej?) gør Brød:
og Lig elektriseres til at grine,
om end man ikke ved et kraftigt Stød,
som Redningsselskabet har gjort ved sine,
forhindrer gratis dem fra Kvælningsdød.
Hver Dag, hver Time ser en ny Maskine,
og Koppesmitten er nu ophørt ganske;
saa er en anden Smitte ej — den franske.

CXXXI.

Den kom nok fra Amerika, man tror,
og bør vel atter did rekommanderes,
thi Folks Formerelse blir dèr saa stor,
at det er høje Tid de decimeres
igennem Krig og Sult og Sygens Spor; —
hvorfor skal ikke de civiliseres?
Og Ondet? — er maaske man Smitten mindre vis
ved, som hos os, at skjule Navnet: Syphilis?

CXXXII.

O Tid, som ta'er Patent paa ny Methoder
for Kroppens Død og Sjælenes Bevarelse,
hvor skylder vi dig ikke mange Goder!
Sir Humphry Davy's Lampe til Besparelse
for Liv og Kul i Grubens mørke Boder,
Tombukturejser, Syd- og Nordpolsfarelse: —
sligt gør dog samme Nytte, kan jeg tro,
som skyde Folk en masse ved Waterloo.

CXXXIII.

Et Phænomen er vi, paa Jorden sat,
vidunderligt, ud over al Udtydelse;
kun Skade for den skønne Verden at
al Nydelse er Synd og Synd tidt Nydelse.
Faa Dødelige véd hvor det er fat,
om Livet er til Plage eller Prydelse;
men op og ned gaar Alt, og naar vi naa'
til Maalet, ja saa dør vi — og hvad saa? —

CXXXIV.

Hvad saa? — Her gaar vor Viden nok istaa; —
derfor Godnat! — Om Sagen jeg beretter:
Det var November, med sin Dag den graa,
hvor Fjeldet rimbelagt mod Luften letter
en kronet Snehat over Kappen blaa;
hvor Søen rundt om Forbjergsbrinken sætter
og styrter i et skumhvidt Braad sig frem,
og Solen lægger pænt sig Klokken Fem.

CXXXV.

Det var en grumset Nat (paa Udkigssprog),
hvor Maanen gaar for Bygens Rusk i Ly,
og Smaafolk for at varme deres Skrog
til Arnens klare Brændebaal maa ty;
mig minder saadan oplyst Arnekrog
om Julidagens Himmel uden Sky:
jeg er for Arnen og dens Hygge stemt —
med Hummer, god Champagne og lidt Skæmt.

CXXXVI.

Det var ved Midnat — Donna Julia laa
og sov, sandsynligt — da paa hendes Dør
man banked, som de Døde skulde staa
af Graven op derved, om aldrig før
de opstod (hvad vi vel maa huske paa
er sket, og som en Gang vi Alle bør); —
om Slaaen greb man, banked, og tilsidst
en Stemme raabte: «Frue — Frue — Pst!

CXXXVII.

«For Guds Skyld, Frue — her er Fruens Mand
og halve Byen med; tag Dem i Agt —;
har man dog kendt saa galt i noget Land!
men jeg har ingen Skyld, jeg har holdt Vagt.
Skynd Dem, luk op det snareste. De kan —;
de er paa Trappen straks, som jeg har sagt —
maaske han slipper bort dog naar det gælder —
saa rædsom højt er Vindvet da ejheller!»

CXXXVIII.

Med Fakler og med Følge kom nu han,
Alfonso, ind; og da de Fleste kendte
erfaringsvis den slemme Ægtestand,
var det ej sært om uden Sky de vendte
sig straks mod Fruen, som sin kære Mand
med Pandeprydelser at smykke nænte:
Exemplet smitter, særlig af den Art;
blir En ej stoppet, kommer Alle snart.

CXXXIX.

Hvorledes Tanken om en slig Opdagelse
kom i Alfonsos Hoved, véd jeg ej,
men for en Kavaler af hans Opdragelse
det var dog taktløst at ta' saa paa Vej
rent uden «Varsko» eller «dyb Beklagelse»
og gøre ved sin Frues Seng Staahej
med Tjenere med Bøsser, Sværd og Kugler,
for just at røbe det, som helst man skjuler.

CLX.

Og Fruen, ret som vakt af Søvnens Arme,
(jeg siger ej, at ej hun sov, mærk det)
begyndte højt at skrige, græde, larme,
imens Antonia, en Pernille ret,
opstabled Sengeklæderne de varme,
som sprunget op i samme Aandedræt.
Dog sælsomt nok at Pigen gav den Scene
for at bevise, Fruen ej sov ene.

CXLI.

Dèr sad nu Fruen, dèr sad hendes Pige
som stakkels Kvinder, der af Frygt for Trolde,
men nok især for Mænd, har tænkt saa lige:
To kan vel skræmme En! og derfor holde
tilsammen, indtil Nattens Skygger vige
og Herren kommer fra den fyldte Bolle
i Klubben og forsikrer med et Blik,
et ømt: «Jeg var den første dog som gik!»

CXLII.

Men endelig fik Fruen Mund paa Gled:
«I Himlens Navn, Alfons, er Du forrykt?
Gid jeg var død i min Uskyldighed,
før Seng jeg havde med sligt Afskum søgt!
Hvad bryder her med Vold Du Nattens Fred?
har Drukkenskaben i din Hjerne spøgt?
er Du jaloux? saa afsøg kun min Stue!» —
Alfonso svared tørt: «Det vil jeg, Frue.»

CXLIII.

Han søgte og de søgte overalt
i Skabe, Skuffer, Kister, Indelukker,
og over Linned, Strømper, Tøfler faldt
de, samt et Utal Kamme, Børster, Krukker,
hvormed de Skønne — saa blev mig fortalt —
forvandle sig til disse søde Dukker.
De stødte i Tapet og i Portière,
og saared — Dør og Væg med deres Sværde.

CXLIV.

Og under Sengen stak de deres Ho'ede,
og fandt — i Tavshed forbigaar vi Tingen;
de aabned Vindvet og paa Jorden glo'de,
om der var Fodspor; men der var nok ingen;
saa slog de Kreds og blev lidt flov tilmode:
besynderligt, at ikke en af Ringen
fik Lyst (paa Verdens Dumhed tidt jeg grunder)
at se *i* Sengen li'esaavel som under.

CXLV.

Imens gav Julia frit sin Tunge Løb:
«Ja søg kun!» skreg hun under Taarer stride.
«Fornærm mig kun og spot mig med i Køb!
Aa, det var altsaa derfor, skal man vide,
jeg bar taalmodig Alt, som Barn i Svøb,
og taalte Dig saa længe ved min Side;
men længer hverken vil jeg eller kan,
om der er Lov og Ret i Spanjens Land!

CXLVI.

«Ja, min Hr. Mand — men længer ej, forstaar I,
og om I ellers har fortjent det Navn —
sig sømmer det sig en Tre-Sneseaarig
— Halvtreds og Treds gør her nok samme Gavn —
at storme til sin Kone ind, som gaar i
sin Seng som i Uskyldighedens Havn?
Jeg ser den hele Uret efterhaands, o
din Tyrk, Barbar, Meneder, Don Alfonso!

CXLVII.

«Gav jeg da derfor stedse Afkald paa
de fælles Privilegier for mit Køn,
og tog en Skriftefa'r saa døv og graa,
at Alle vist har lét ad mig iløn?
og lod han ikke altid mig forstaa,
jeg var et Lys og trængte knap til Bøn,
i den Grad var mit Levned et jomfrueligt? —
Tænk om jeg abortered nu, hvor grueligt!

CXLVIII.

«Og gav jeg derfor troligt Løbepas
hver Laps her i Sevilla allevegne,
og blev bestandig hjemme paa min Plads
— Theater, Bal og Messe ej at regne? —
og har jeg ikke vidst at være kras
mod Alle, ja uartigt dem begegne?
Hvem hørte ikke Grev O'Reilly klage:
Han tog Algier — men jeg slog ham tilbage!

CXLIX.

«Sang ej Italieneren Cazzanni
et halvt Aar mig forgæves Serenader?
Hed jeg ej hos hans Landsmand, Grev Corniani,
Lucretia imod alle Spanjens Sprader?
Har jeg ej Grev Strongstroganoff sat Brand i
samt andre Fremmede af alle Grader?
og gav jeg ej Lord Coffeehouse sit Banesaar,
saa at (af Drik) han døde nu forgangen Aar?

CL.

«Og løb her ikke Bisp og Kardinal,
Don Nunez og Hertugen af Ichar? —
Jeg tænker Maaneskiftet gør Dig gal,
at ej Du paa din Hustrus Dyd er klar!
om ikke min højmodige Gemal
endogsaa Prygl og Hug isinde har?
Hr. Ridder! skyd og slaa kun, om I tør —:
Du skulde vide, hvad Figur Du gør!

CLI.

«Aa, derfor altsaa dette Hastværk var
og denne Rejse, absolut nødvendig,
med ham, din nederdrægtige Notar,
som staar dèr med en Mine helt elendig
fordi han kom tilkort. At Du dig bar
saaledes ad, lad gaa! men saadan skændig
Lakaj er kun Spion for skiden Vinding,
og ej af særlig Omhu for din Tinding!

CLII.

«Skal her protokolleres, som jeg ser 'et,
saa værs'god! Jeg skal være der med Svaret.
Mit Kammer er jo rigtignok rumsteret,
men her staar Skrivetøjet, som jeg har 'et!
lad Alt, min Herre, blive kun noteret,
De skal dog gøre lidt for Honoraret.
Men til vi blir klædt paa, det vilde passe sig,
De gik.» (Antonia: «O, jeg kunde kradse Dig!»)

CLIII.

«Dèr er mit Kabinet og dèr Entréen.
søg overalt og ransag hver en Smule.
Dèr er min Lænestol og Kanapeen,
Kaminen — den kan nok en Elsker skjule.
Jeg ønsker Ro; men finder I maaske en
forborgen Kælder, for min Skat en Hule,
saa be'er jeg at I endelig vil vække mig;
nu er jeg træt og ønsker helst at lægge mig.

CLIV.

«Endnu et Ord, Hidalgo! I Geledder
har I slæbt Folk til Huse, mig til Tort:
Aa, lad mig vide da, hvad Fyren hedder;
hvem søger I? hvem er det, som løb bort?
Jeg haaber han er ung, at Alting sidder
velformet paa ham — sig mig, er han sort
hvad eller blond? — Husk paa, naar I mig krænker,
jeg kunde ønske det, som I nu tænker!

CLV.

«Tre Snese Aar er han dog næppe heller;
da vilde vel min raske Ægtemand
slaa hele Sagen hen i Bagateller —
(Antonia! skynd Dig, hent mig et Glas Vand.)
Jeg rødmer over at jeg Taarer fælder,
at jeg, min Faders Datter, er i Stand
til sligt; men ej min stakkels Moder vidste
i Fødslen al den Ynk jeg her maa friste.

CLVI.

«Maaske din Jalousi Antonia gælder,
som laa ved Siden af mig her og sov,
da Du brød ind med alle dine Fæller:
Ja søg — her findes intet, Gudskelov!
Blot haaber jeg, at næste Gang Du mælder
Dig forud, samt for visse Tings Behov
Du nu gaar ud og venter, mens vi klæder os; —
omlidt vi til de Herrers Selskab glæder os!

CLVII.

«Og dermed nok; alt andet la'er jeg fare;
det lidet, jeg har sagt, faar vise kun
hvor lidet Hjærtet værdiges at svare
paa Forurettelser, der savne Grund;
jeg haaber, din Samvittighed kan klare
den Ting paa Regnskabsdagens store Stund,
at altfor slet et Facit ej maa komme ud! —
Antonia! hvor har Du forlagt min Lommeklud?»

CLVIII.

Bleg sank hun hen; men under mørke Bryn
igennem Taarer Øjet Flammer skød,
som Himlen sender gennem Regnen Lyn;
og Haarets Slør om Kind og Skulder flød
og røbed Barmens Sne — ej, hvilket Syn! —
som gennem Lokkehavets Bølger brød.
De bløde Læber vilde sig ej lukke,
og Brystet skjalv og højt steg Hjærtets Sukke.

CLIX.

Dèr stod Señoren flad. Med Blikke brød,
om ej med Tungen, løs nu Fruens Terne
mod Herren og hans Folk, som lidet nød
Situationen og var løbet gerne.
Notaren ene lagde støt i Blød
— for Lovens Skyld, naturligvis — sin Hjærne;
tro som Achates var han, sejg som Faa;
blot der blev «Sag», hvad var ham Resten saa?

CLX.

Stumpnæset, missende, han fulgte nøje
Antonia, som sprang rundt i Kamret inde;
Mistænksomhed stod spejlet i hans Øje,
Reputation laa lidet ham paa Sinde;
naar mod Proces en Ting sig kunde føje,
hvad var ham saa en ung og dejlig Kvinde?
og aldrig ved Benægtelser han hæfted sig,
før de ved falske Vidner klart bekræfted sig.

CLXI.

Dèr stod Alfons og saa i Gulvet ned;
en flov Figur han sandt at sige gjorde;
søgt som han havde snart paa hundred Led
og pint sin Kone, som han ikke burde,
og nu, som Resultat, ret dygtig ked
af Alt og navnlig af, at Konen turde
adræt og tæt og skrap en lille Time
i Tordentakt ham for hans Øre kime.

CLXII.

Han stammed først: «Tilgiv mig!» men en Regn
af Graad var Svaret kun og Sukkes Mængde
og alle Hysteriets Kendetegn
med Spjæt og Kramper af forskellig Længde —
forskellig efter hvad der er ivej'n;
han saa' sin Hustru, og paa Job's han tænkte;
han saa' sin Halvdels Slægt i Perspektiv,
og angst han stammed atter frem: «Tilgiv . . .!»

CLXIII.

Han stammed, men i Stødet stopped Manden,
da Pigen tog ham med en Trumf, en kort,
før Tungens Hammer rørte Amboltsranden,
og raabte: «Herre, Fruen dør, gaa bort!»
Alfonso mumled frem et: «Aa, gid Fanden . . .!»
men maatte, saa' han klart, gaa paa Akkord,
og derfor gik han, efter endt Beskuelse,
bort med et Blik af ufrivillig Ruelse.

CLXIV.

Med Herren gik hans «*posse comitatus*».
Paa Tærsklen, sidst af Alle, endnu tøved
et Øjeblik den brave Advokatus,
som følte krænket sig og helt bedøvet
ved denne uforklarlige «Hiatus»
i Don Alfonsos Sag; og da han prøved
i sin Klients forlegne Blik at læse,
smak Døren i ret for hans Tingstudnæse.

CLXV.

Men næppe var den lukket, før — o Blu!
o Skam for Kvinden udi Ægtestanden!
Hvor kan nu Nogen tro paa Dyd — o Gru! —
i denne Verden — eller i den anden?
Et ærligt Navn er dog en Skat endnu,
men nok derom — det koster Sved paa Panden
at faa det frem: hvorledes Fyren, Drengen,
vor Don Juan, sprang halvkvalt ud af Sengen.

CLXVI.

Han havde været skjult — jeg hverken kan
ejheller tør beskrive hvor han laa —
dog, ung og slank, jeg tænker mig at han
var stuvet væk paalangs, maaske paaskraa;
men ynkes over at den lille Mand
blev næsten kvalt hos Parret, ej jeg maa:
den Død var skøn mod i et Fad at mugne
af Malvasir som Clarence, den fordrukne.

CLXVII.

Og, for det andet, skulde knap jeg vove
at ynke ham, hvis Hensigt var at synde
mod Himlens Bud og imod Jordens Love —
og som var lovlig grøn til at begynde:
Samvittigheden siger man skal sove
ved sexten Aar, imedens i det Sted
ved Treds vi opsummerer Syndsbestanden
og gør en styg Balance op med Fanden.

CLXVIII.

Hvad skjult han hist bedrev, jeg véd ej, men
i Jødernes Historie staar beskrevet
hvorledes Davids Læger førte hen
til Kongen, da hans Blod lidt tykt var blevet,
en dejlig Ungmø; og Recepten — den
fik Ondet og alt Plasteri fordrevet;
det samme Middel kan dog gribes galt an:
hin kom sig, men Juan blev næsten kvalt, han.

CLXIX.

Men nu, hvad nu? Alfons kan være straks
tilbage, naar han faar sendt Følget bort?
Den snu Antonia sad dér i en Saks
og vidste intet Fif af nogen Sort;
hvorledes staa mod Stød af samme Slags,
især naar der til Daggry er saa kort?
Antonia grunded; Julias Læber rysted,
og tavs Juan hun knuged op til Brystet.

CLXX.

Hans Læber søgte hendes, med sin Haand
han Lokkehaarets løste Strømme stemte;
knap mægted de endda at lægge Baand
paa deres Elskov; Faren halvt de glemte;
men udtømt var nu Ternens Taalmodsfond —:
«Kom, kom, nu er det ikke Tid at skæmte»
hun hvisked vred; — «der hjælper intet «men» her,
vi maa paa Kabinettet med vor Ven dèr!

CLXXI.

«Saa gem dog til en bedre Nat det Fjas —
hvem kan ha' tudet Herren dog i Øre? —
Gud fri os naadig — det er ingen Spas;
den Satans Dreng, kan han da intet høre? —
Jeg siger Herren slaar os rent i Kvas;
det ender nok med Blod; hvad skal vi gøre?
De mister Livet, jeg min Plads — Madam,
og det for saadant Flødeskæg som ham!

CLXXII.

«Ja var det for en rigtig Kavaler
paa Femogtyve, Tredve — (Skynd Dem, kom)
men for et Barn den Risiko; jeg be'er,
men hvordan har vel Fruen set sig om? —
(Gaa ind dog) — Lad nu Herren komme her;
nu er han sikker foreløbig, om
vi blot kan holde Sagen skjult til Solen
staar op — (Juan, fald ej isøvn paa Stolen!)»

CLXXIII.

Alfons tren ind — alene, at forstaa —
og stopped brat den brave Ternes Tale:
hun nøled, men han vinked barsk et: Gaa!
et Bud, hun søgte gerne at forhale;
dog foreløbig hun ej Udvej saa',
her var nok Modstand ej at anbefale:
et Blik hun sendte dem — just ej et kort —
og pudsed Lyset, nejed og gik bort.

CLXXIV.

Han tøved — saa begyndte han en Sort
Apologi, og løs paa Sagen skar han;
han vilde helst forklare Alting bort,
men — nok derom — lidt hidsig blevet var han;
dog havde Grunde han for al den Tort,
som . . . men paa Grunde var han ogsaa bar, han;
kort: Talen var af Rhetorikens Skole
et Paradigm — Begrebet «Rigmarole».

CLXXV.

Hun tav — endskøndt hun havde Stof tilrede
af den Slags, en erfaren Kone har,
som ej om Mandens Fejl behøver lede
for — en, to, tre — at gøre Sagen klar —;
om end ej Alt er sandt just, hun i Hede
dog kommer, og han bliver skyldig Svar.
Man falder ud — og vil han ripostere
med én Beskyldning, svarer Du med flere.

CLXXVI.

Hun havde Finter nok, ja det er sandt;
hans Forhold til Fru Inez kendte Alle.
At egen Skyld her hendes Tunge bandt
jeg tror dog ej, thi hvergang Kvinders Galde
blev vakt, de tog det Vaaben, som de fandt.
Jeg tænker, hendes Tavsheds Grunde falde
i Retning snarere af Sønnens Øre,
som om Mama var vant kun Godt at høre.

CLXXVII.

En Grund endnu hun havde, — det gi'er tvende:
Juan var aldrig bleven nævnt af Manden,
som skinsyg var men vilde ej bekende
paa hvem hans Mistro faldt, — om Tid og anden
han end, det tror jeg, for at hitte denne
har grublet dybe Folder sig i Panden.
Mama at nævne nu, blot med et Ord,
det var at bringe ham paa Sønnens Spor.

CLXXVIII.

Et Vink er nok i slige skøre Sager.
Helst Tavshed! eller — der er Ordet: «Takt» —
(skønt fadt og trivielt jeg det ej vrager,
det gør mit lille Vers saa smukt kompakt) —
ved Hjælp deraf en Frue Afstand tager
fra Spørgsmaal, som lidt plumpt er forebragt:
Og hvor de Hulde saa kan staa og — hm!
de lyver, gør de, men det klæder dem.

CLXXIX.

De rødmer, og saa tror vi dem; det har
jeg i det mindste altid plejet gøre!
det nytter ej at komme med et Svar,
thi da først ret med Knevren løs de køre;
og naar de endelig er blot og bar
paa Ord, saa triller Taarer, som kan røre
til Underkastelse hver Sjæl, hver Mo'rs;
og saa gaar vi med dem til . . . ja tilbords.

CLXXX.

Alfonso stopped og om Naade bad,
som Julia halvt ham tilstod, halvt ham nægted;
og noget afslog hun ham, som han gad
nok gerne, ja hvorefter just han smægted.
Ved Paradisets Port han stod her, flad,
og med den stakkels Adam lidt beslægtet;
om snart at blive indladt, bad min Tro han, —
da, hej! da snubled over et Par Sko han.

CLXXXI.

Kun et Par Sko! — hvad saa? — Aa, intet, naar
det er en Dames, men de to (hu ha!
af Skam jeg fra Koncepterne fast gaar)
var Herresko. At se dem og at ta'
dem, var som Lynet gjort. — Mit Hovedhaar
sig rejser, mine Tænder klaprer. Ja!
Alfonso saa' fra dem og hen paa Fruen,
og saa tog Fanden ved ham ud af Stuen.

CLXXXII.

Han havde glemt sin Kaarde paa sit Bord.
Til Kabinettet Julia sprang paastand.
«Fly, fly, Juan! For Guds Skyld, ej et Ord —
min Dør er aaben — kom, det gaar nok an
ad denne Vej — Du véd, den Korridor —;
min Havenøgle, her! — løb hvad Du kan —
Skynd Dig — Adieu! — Nu kommer han herover —
Det er ej lyst endnu — og Byen sover.»

CLXXXIII.

Det Raad var godt. Jeg har kun den Indvending,
det kom for sent; saa gaar det tidt, ak ja;
det er Erfarings gamle Lærepenning,
en Indkomstskat, som Fatum nu vil ha'.
Juan fik Døren naaet i største Spænding
og skulde naaet til Havelaagen — da —
da mødte han i Slobrok just Señoren,
som Tordnen selv — og slog ham kvikt til Jorden.

CLXXXIV.

Det var et Knubs! Ad Gulvet Lyset fløj;
Antonia raabte «Tyve!» Julia «Brand!»
men Tjenerskabet sov trods al den Støj;
og, gennempryglet, svor den arme Mand
en blodig Hævn i Fisteltone høj,
imens Juan, som man begribe kan,
tog Tonen højere. Ung var han: jamen
i Kog og ej tilsinds at sige Amen!

CLXXXV.

Alfons sin Kaarde tabte, og dèr laa den
imens de sloges; og jeg véd for vist
at det var godt, at ej Juan han saa' den.
thi ellers skulde han paa stakket Frist
i Heden brugt den, om han kunde naa' den,
og da var det vel gaaet galt tilsidst.
I Fruer, som har Elskere, betænker
at I med Et — kan blive Dobbelt-Enker!

CLXXXVI.

Alfons holdt tappert fast og Fyren spændte,
som søgte løs fra Taget sig at rykke,
og Blod (at sige Næseblod) der rendte;
tilsidst, da de kun slog paa bedste Lykke,
vor Helt et Matadorstød Fjenden sendte,
og — minus Toilettets sidste Stykke
som Joseph tog han Flugten. Men tilvisse
dèr ender og hver Lighed mellem disse.

CLXXXVII.

Med Lys kom Husets Folk nu, og med Gruen
paa Synet Tjenerskabets Øjne faldt:
i Krampe Pigen og i Afmagt Fruen,
mod Væggen Herrens gispende Gestalt,
og Klædningsstykker spredt i hele Stuen,
lidt Blod og nogle Fodspor — det var Alt.
Juan til Porten i fuld Firspring kom,
slap ud, og drejed Nøglen skyndsomst om.

CLXXXVIII.

Her slutter jeg. — Behøver jeg fortælle
at Helten, nøgen, men af Natten gemt,
som skjuler Alting, slap af denne Fælde
og kom til Huse, maltrakteret slemt? —
Historien, som nu Alle skulde mælde,
Skandalens Ni-Strengs Lyra, højtidsstemt,
Alfonsos Søgen om Skilsmissebrev:
kort Alt for *Times* en Lækkerbidsken blev.

CLXXXIX.

For Yndere af den Slags Aabenbaring
med Vidneførsel og det hele Pak,
med Udsagn ført til Bogs og Navns Besvaring,
Afvisning, Protokol og Snik og Snak:
der er Variationer og Forklaring
af mange Slags; for min Part sier jeg Tak.
Gurneys er bedst; den er stenograferet;
han selv tog til Madrid og referered.

CXC.

Men nu Fru Inez? — Ja, for dog Skandalen
at faa neddysset (og en saadan som
var uhørt siden Gothen og Vandalen
i Spanjen hærged) hun med Gaver kom
paa nogle Lispund Lys til Katedralen
(som det sig hør og bør en Kvinde from),
og fik sin Søn til Cadix sendt — jeg tror
paa nogle Tanters Raad — og bragt ombord.

CXCI.

Han skulde se Evropa — først tilvands —
og for Moralens Skyld Italien gæste
og Frankrig — ja naturligvis tillands; —
dèr lærer Artighed man paa det bedste,
(det er de Flestes Maal, og det var hans).
Men Julia sendtes straks i Kloster næste
Termin og sørged dèr — som man maaske
bedst ved en Afskrift af et Brev kan se: —

CXCII.

«Du rejser altsaa — og gør klogt deri,
skøndt denne Klogskab falder svær at lære;
dog rejs, du Elskte, og vær frank og fri,
min var jo Brøden, mit bør Ofret være:
min Kærlighed fortjener det vel, thi
den var for stor. — Om disse Linjer bære
af Hastværk Spor, saa tilgiv; mine Blikke
er udbrændt, — Taarer er de Pletter ikke.

CXCIII.

«For Dig, du Dyrebare, gav jeg hen
Jord, Himmel, Alt, min Fred her dybest inde,
men aldrig købte jeg mig Fred igen
tilbage for min Drøm og Drømmens Minde;
jeg praler ej deraf, jeg blev vel den,
hvem strengest i sin Dom Du skulde finde:
jeg kradser dette ned kun i min Vaade —
jeg angrer intet og be'er ej om Naade.

CXCIV.

«I Mandens Liv er Kærlighed en Sag
ved Siden af; hos Kvinden er den Alt.
I Kamp om Lykken mætter han hver Dag
sin Sjæls Begær — tillands, paa Bølgens Salt,
paa Torv, ved Hove, slaar han sine Slag
og vinder Pavekroner om det gjaldt;
han har saa mangen Tilflugt, vi kun denne:
at nære Flammen, for i den at brænde.

CXCV.

«Dig vinker Livets Lyst med Smil om Mund
fra Favn til Favn; for mig er Haabet slukt;
her kan jeg dølge end en stakket Stund
min Sorg og Skam dybt i mit Hjærte lukt!
det kan jeg, men med Flammen i dens Grund,
den gamle, vilde, kan jeg ej faa Bugt —
Farvel — tilgiv mig, elsk mig — o, jeg Daare,
der klamrer mig til Ord, som kun kan saare.

CXCVI.

«Ak, idel Svaghed har jeg været, men
jeg tror endnu, at jeg kan Fatning vinde;
og dog: som Voven bær' for Vinden hen,
saa bølger al min Tænken nu herinde;
for Alting blind, jeg ser bestandig Den,
som aldrig jeg kan glemme — jeg er Kvinde;
og fast som Naalen gennem alle Streger
Kompasset rundt mod Et min Længsel peger.

CXCVII.

«Jeg har ej mer at sige, og dog — se,
jeg tøver end og tør ej Seglet sætte;
og hvorfor tøver jeg? det maa dog ske,
min Kummer kan ej øges mer ved dette.
De visne Blomster skaaner Mandens Le,
død var jeg, kunde Sorgen Hugget rette:
jeg overlever Afskeds bitre Nød,
at jeg kan bede for Dig til din Død!»

CXCVIII.

Det skrev hun paa Papir med Guldsnit ned
og med en Fjærpen, ganske ny endnu;
og skøndt hun rysted paa sin Haand og stred
med Lyset, var hun tapper dog i Hu,
og ingen Taare over Kinden gled;
en Solsik' med et: «*Elle vous suit partout*»
i Karneolsignetet straaled sødt —
og fint var Seglets Lak og rosarødt.

CXCIX.

Se det var Heltens første Streg; men om
han dermed er paa Ventepenge sat,
beror paa gunstig Læsers gode Dom,
som jo er Fjæren i Poetens Hat;
og selv om ikke man imøde kom
mit Haab om Bifald, ta'er jeg trøstig fat
og forudsætter da, at hvis jeg Fæste faar
i Godtfolks Gunst, saa ses vi nok — til næste Aar.

CC.

Min Sang er episk. Jeg vil dele ind
mit Værk i Bøger tolv og give hver
en Portion Elskov, Krig og Hvirvelvind,
Kaptajner, Konger, Søfolk (mærk især
de ny' Personer!) — alt i trende Bind;
til Slut maa hede Helved holde hèr,
ret som Virgilius og Homerus gjorde,
saa at som Epiker jeg gælde turde.

CCI.

Alt skal jeg nok specificere nøje
(med Aristoteles, som kender dog
den rette Vej op til det sande «Høje»
for hver en Skjald -- og for saa mangt et Drog) —
Rim, Rim! De Blank-Vers kan jeg ej fordøje:
Apollos Sønner taler Guders Sprog;
dertil fik jeg en ny olympisk Torden
og Vinger, som kan løfte mig fra Jorden.

CCII.

En Forskel er der, derpaa er jeg klar,
imellem mig og ældre Aspiranter,
og her er Overtaget mit (det har
jeg ganske sikkert paa saa mange Kanter,
men her jeg særlig det til Indtægt ta'er):
de andre smykker ud paa Alt, hvad sandt er,
de pynter Fablen, de gør Stoffet nydeligt; —
jeg digter ud af Livet, strengt og tydeligt.

CCIII.

Ved Tvivlsmaal har jeg Vidne paa min Pen
i Tradition, Historie og Reklamer
i Dagens Presse (hvem tror ej paa den?)
i to-Akts Opera og fem-Akts Dramer;
de støtte alle min Beretning, men
især at jeg, med samt Sevillas Damer
og Herrer, selv med egne Øjne saa'
ad Helved til min Ven Juan at gaa.

CCIV.

Men om jeg skulde ned til Prosa stige,
saa skrev jeg nye «ti Bud» for Poeter,
og det blev noget ganske uden Lige,
en Katechismus, som ej hørt og set er,
et helt Fyrværkeri af friske, rige
Ideer over Digtningens Profeter,
ved Navn «Longinus om en Flaske — eller
Hver Skjald er Kyper i sin egen Kælder.»

CCV.

Du skal paa Milton, Pope og Dryden tro —
paa Wordsworth, Southey og paa Coleridge ikke,
indbildske Vrøvl er nemlig kun de to,
og han, den sidste, Coleridge skal nok drikke;
lad Crabbe paa sin Piedestal i Ro,
og Campbell ved sin tøre Kilde ligge:
Du skal fra Rogers intet dig tilrive,
og med Moores Muse — intet ondt bedrive.

CCVI.

Du skal ej Sothebys Pegasus begære,
hans Sangmø, eller hvad ham hører til;
ej med «de Blaa» falsk Vidnesbyrd Du bære! —
(en véd jeg, som var altid der paa Spil);
kort: skriv blot det, som Du hos mig fik lære:
det er Kritik; og kys nu — om Du vil
hvad eller ej — mit Ris for disse Bud;
og vil Du ej, saa vanker der, ved Gud! . . .

CCVII.

Og støder denne Sang dig, kære Ven,
saa be'er jeg at Du først vil skrige, naar
den rammer dig, samt læse om igen
og derpaa sige, at «det ikke gaar,»
at den er altfor kaad og lystig, den
— men Karakteren «næsvis» Du da faar;
for Resten i den tolvte Sang jeg tegner
det Sted, som for Forvorpne bedst sig egner.

CCVIII.

Men er Du, skøndt jeg lægger dig paa Sinde
dit eget Vel, saa stædig som en Hest,
og vil partout Du regnes blandt de Blinde,
og tror Du ej dit eget Øje bedst
men raaber, Du kan «ej Moralen finde»,
saa si'er jeg: det er Løgn! — hvis Du er Præst;
men er Du Skipper, Kritiker og andet
af den Slags, si'er jeg blot: Du gaar i Vandet!

CCIX.

Jeg venter mig nu Ros, og det af Mange;
thi Læserne — jeg tror nok, at jeg skal dem
med Løjer spredt iblandt Moralen fange,
(naar Børn faar Tænder, gi'er man en Koral dem); —
for mine Lavrbær er jeg ikke bange,
som Epiker jeg bær' i alle Fald dem:
dog, da nu Folk engang er sky og kritiske,
bestak jeg Bestemo'rs Review — den britiske.

CCX.

I Omslag Redaktøren jeg det sendte;
han takked derfor punktlig mig omgaaende,
og straks en flot Artikel af han brændte
i Bladet. — Om han nu sig viste flaaende
min stakkels Musa og ej anerkendte
Kvitteringen, fra Honningstilen slaaende
til Galde om — ja saa blev jeg jo hængende:
jeg véd blot det, at han har faaet Pengene.

CCXI.

En saadan hellig Alliance kan
vel sikre mig et Publikum, saa alle
de andre Kunst-Reviewer blir til Vand,
Kvartals- og Maaneds- hvad de nu sig kalde;
jeg har ej søgt at blive deres Mand,
sligt Tilbud vilde vist for Brystet falde
hos Edinburgh- og Quarterly, som skrige
paa Baal og Brand mod Folk af mine Lige.

CCXII.

«*Non ego hoc ferrem calidus juventa*
Consule Planco» si'er jeg ligesom
Horats, hvem jeg er gammel, god Bekendt a'
fra sex, syv Aar tilbage (før jeg kom
paa Tanke om at skrive her ved Brenta), —
da var i Harnisk jeg og lidet from
og ripostered kæk til alle Sider;
da var jeg ung — i Tredje Georgs Tider.

CCXIII.

Men nu, ved Tred've, graaner mine Haar —
(hvad skal det blive til ved Fyrre da?
Jeg tænkte paa Paryk endnu igaar.)
Stort grønnere er Hjærtet ikke; ja
min Sommer gik mens endnu det var Vaar,
og hvor skal jeg ta' Høstens Kræfter fra?
Mit Liv blev spildt, med Kapital og Rente,
og Sjælen tør ej stedse Sejer vente.

CCXIV.

Ak aldrig — aldrig mer hin Morgen kommer
for mig med Dug fra Sjælens første Alder,
hvor ud af Kærlighedens skønne Sommer
sig Hjærtet nye Indtryk stedse kalder,
som Bien suger Saft af Rosens Blommer.
Tror Du at Honning ned fra Himlen falder?
nej, det var Dig, mit unge Hjærte, givet,
at suge den af Blomsterne i Livet.

CCXV.

Og aldrig — aldrig — aldrig bliver Du
mit Verdensalt, mit Universum mer!
Engang mit Hele, kun et Stykværk nu,
i Dig jeg Trøst saa lidt som Trusel ser;
din Væv af Illusioner gik itu,
ufølsom er Du, — dog, ske hvad der sker —:
jeg Dømmekraft har i dit Sted mig vundet,
skøndt Himlen véd hvordan den Plads har fundet.

CCXVI.

Jeg har sat Kærlighed tildørs og tænker
at hverken Fruer eller Frøkner faar mig
i Garnet mer — og endnu mindre Enker;
kort, en Omvendelse nu forestaar mig;
jeg tror ej mer paa Sjælens Rosenlænker,
og fra Bourgogneflasken snart jeg slaar mig
og blir en ren Jeronimus — det sidste
Forsøg — og sanker Grunker i min Kiste.

CCXVII.

Ærgerrighed min Gud var, men højstsamme
blev knust for Sorgens og for Lystens Troner;
de To har efterladt sig mangen Skramme,
hvorom kan gøres skønne Reflexioner;
med Bacons Kobberhoved kan jeg stamme:
«Tid er — Tid var — Tid gik!» i hule Toner.
Min Ungdoms Skat blev ødt, jeg tilstaar gerne —
paa Kvinder Hjærtet og paa Rim min Hjærne.

CCXVIII.

Hvad er da Ærens Maal? At fylde op
en Del Makulatur af alt det meget,
hvad eller klatre op til Bjærgets Top,
som halvvejs alt bag Skyens Dunst er veget;
man slaas og riv's og plager Sjæl og Krop,
og Skjaldens «Lampe brænder», for — naar bleget
vi ligger dér og kan ej mere dyste,
at faa et slet Portræt — en værre Buste.

CCXIX.

Hvad er vort Haab? Kong Cheops — siger man —
lod sig den første Pyramide bygge,
et Mausoleum, hvori, tænkte han,
at Navn og Mumie begge to var trygge;
saa drog en Dag en «Samler» til hans Land
og opbrød Kistens Laag. Der er ej Skygge
af Haab for mit, for Nogens Monument, naar
det med Kong Cheops' Støv saa slet bevendt staar.

CCXX.

Nej jeg, som er en Filosof, jeg plejer
at sige til mig selv: «Alt Kød er Hø;
det Græs, som staar idag, imorgen mejer
den kære Død; thi Alt, som er, skal dø;
i Ungdomstimerne en Skat vi ejer;
fik Du igen dem, gik de — naa, Adieu!
Tak Du din Stjerne, at det ej gik værre,
og pas dit Kram og hold Dig til Vorherre!»

CCXXI.

Bevaagne Læser! og end mer, o ja,
bevaagne Køber! Skjalden — det er mig —
ta'er her den Frihed sig . . . etcetera,
ærbødigst Tjener . . . jeg maa skil's fra Dig.
Jeg tror vi ses igen, om ellers da
Du har forstaaet mig; og saa vil jeg
med et Citat her slutte kort og godt —
gid Andre fulgte mit Exempel blot!

CCXXII.

«Gaa, lille Bog, bort fra min Ensomhed!
Jeg kaster dig i Strømmen — skynd dig, gaa!
og er din Aare god, saa som jeg véd,
saa vil Du nok engang din Læser naa'.»
Blir Southey læst og Wordsworth lyst i Fred,
hvorfor skal jeg da her til Skamme staa? —
De fire Vers er Southeys: Død og Pine!
Du ta'er dem, Læser, dog vel ej for mine.

ANMÆRKNINGER

TIL

FØRSTE SANG AF BYRON'S DON JUAN.

ANMÆRKNINGER

Til første Sang.

Byron paabegyndte første Sang af «Don Juan» i Venedig 6 Septbr.; endt 1 Novb. 1818. (Anden Sang endt 20 Januar 1819). Begge udkom sammen i et Hefte i London, Juli 1819, som bekendt uden hverken Forfatterens eller Forlæggerens Navn. Den bidende Dedikation til Southey, som indledede den oprindelige første Udgave, blev straks efter undertrykt af B. selv; efter hans Død blev den en Tid lang solgt som en Slags Gadevise; senere indlemmet i de bedre Udgaver af B.'s samlede Værker. Oversat vilde den fordre ligesaa mange Anmærkninger som den har Vers.

Anden Stanze.

Vernon, bekendt engelsk Admiral. Lord Hawke ligeledes. General Wolfe, berømt fra Expeditionen mod Quebec, faldt 1759. Hertugen af Cumberland, yngre Søn af Georg II, berygtet for sin Grusomhed efter Slaget ved Culloden, som han vandt imod

Prætendenten Carl Edward 1746. Granby, Søn af Hertugen af Rutland, Anfører for de engelske Tropper 1759. Burgoyne, engelsk Hærfører og Dramatiker, kæmpede i Portugal og Amerika; død 1792. Keppel, Kommandør for Kanalflaaden imod de Franske 1778. Lord Howe slog den franske Flaade 1 Juni 1794. Ferdinand, Hertug af Brunsvig, vandt Slaget ved Minden; død 1792.

lig Banquos Æt, der viste sig og svandt,
hint Grisesoens Kuld, «de Ni», fremstode. —

se Hexens Ord til Macbeth (IV Act. 1 Scene.)

Held nu Soens Blod deri,
den som aad de Grise ni;
(Lembcke: Shakspeare's Overs.)

Tredje St.

Barnave, Brissot de Warville, Condorcet, Petion, Clootz (Anacharsis) — bekendte franske Revolutionsmænd.

Femte St.

Før Agamemnon leved tapre Mænd,

se Horats's berømte Ode «Ad Lollium»:

Vixere fortes ante Agamemnona
multi;

Sjette St.

Et Epos springer helst «in medias res»
med Fablen paa horatsiske Methoder,

se herom Horats's Ars poetica:

Semper ad eventum festinat et in medias res,
non secus ac notas, auditorem rapit osv.

Ottende St.

. . . . Stakkel, siger man,
som ikke saa' den! Ordet sandt jeg finder;

Paa Spansk: Quien no ha visto Sevilla, no ha visto maravilla!

Ellevte St.

Disse Strofer male som bekendt under Skikkelsen af Don Juans Moder i Virkeligheden Lady Byron. Som en af de «Blaa», (hvortil B. stadig alluderer) protegerede hun Professor Feinagle fra Baden, .som i Aaret 1812 holdt Foredrag over Mnemoniken i the Royal Institution, London.

Femtende St.

hun læste Teksten som Sir Romilly,
den store Lov-Profet, osv.

Sir Samuel Romilly, Lady Byrons juridiske Konsulent i Skilsmissesagen, endte sit Liv ved Selvmord den 2 Novbr. 1818 efterat have mistet sin Hustru nogle Dage i Forvejen. Det Bedske i Strofen maa altsaa være sat til efter at Første Sang er sluttet. I B.'s «Breve« (Juni 1819) udtaler Digteren en streng Fordømmelsesdom over Juristen, hvem han regner blandt sine «Snigmordere». R.'s Selvmord betragtes nu som en

Nemesis, fordi han uden Skaansel ofrede Byrons Familjeliv, Navn og Ære paa Lovens Alter.

Sextende St.

Kort, Fruen var et vandrende Exempel,
Miss Edgeworths Værker ganske opad Dage osv.

Maria Edgeworth og Mrs. Trimmer vare blandt de fashionable «Blaa», som skrev Noveller og Bøger over Børneopdragelsen. Hannah More's «Cælebs in Search of a Wife», en Fortælling i Prækestilen, hører herhen under. Disse Værker ere forlængst aldeles glemte.

Syttende St.

næst hende Ordet «mageløs» kun passer
paa dig, du alle Oljers Pryd, Macasser!

«Description des vertus incomparables de l'Huile de Macassar.» Se Avertissementerne! (B.'s egen Anmærkning under Teksten).

Enogtyvende St.

Der gives svage Timer for de Kække.
hvori, trods al Behjærtethed, man kan
«med Fruens Vifte Skallen paa dem flække;»

Henrik Percys Ord (Henrik den Fjerde, 1ste Del, II Act 3 Sc.): «For en Ulykke! var jeg nu den Slyngel nær nok, kunde jeg slaa hans Hjærnekiste istykker med hans Frues Vifte.»

(Lembcke: Shakspeare.)

Syvogtyvende St.

I denne og følgende Strofe mærke man sig Lady Byrons egen Fremgangsmaade imod B. Se Byrons «Breve» og «Dagbog».

Femogtredivte St.

. . . . Numa, (hvem Pompilius vi kalde): — jævnfør: . . . . «primus, qui legibus urbem
fundabit, Curibus parvis et paupere terra
missus in imperium magnum.» — Virgil.

Sexogtredivte St.

Versene findes næsten ordret i B.'s «Breve» Septbr. 10. 1818. Se ligeledes en Gentagelse af Stedet i «Marino Faliero». B. er stedse kommen tilbage til samme Reflexion over den Kvinde, der forlod ham, medens han selv maatte bære hele Skylden.

Syvogtredivte St.

En enlig Søn — en Moder, som er Enke.

I B.'s «Dagbog» for 1821 findes en Notits vedrørende dette. B. bemærker, at saagodtsom hele hans Slægt ere, eller vare, eneste Børn. Han ser noget skæbnesvangert heri, og ender, ganske karakteristisk for ham, saaledes: «Men de nobleste Dyr, saasom Løver, Tigre osv., have det faatalligste Afkom.»

Toogfyrretyvende St.

og Sapphos Ode kan kun daarligt være

Longinus' Ord bekendt: at ikke en
blandt Hymner stiger mod saa høj en Sfære.

Se Longinus, Section 10, hvor Udtalelsen findes paa Græsk. Oden, hvortil her sigtes, er den berømte: *φαίνεταί μοι κῆνος ἴσος θέοισι.*

Treogfyrretyvende St.

. . . Martials de skidne Epigrammer.

For dette Vers og den følgende (XLIVde) Stanze gælder B.'s egen Anmærkning under Teksten: Faktisk! Der er, eller var, en saadan Udgave med alle de anstødelige Epigrammer hos Martial satte for sig selv ved Slutningen.

Syvogfyrretyvende St.

i Augustinus' smukke «Selvafklædelser»,
som vække Smagen for hans Overtrædelser.

A's. *Confessiones.* A. giver heri et Billede af sit Ungdomsliv, ifølge hvilket vi nærmest maa betegne ham som en Laban. Han undgik Skolen som Pesten, og fandt kun Behag i Leg og offenlige Skuespil; han bestjal sin Fader for alt, hvad han kunde overkomme, og hittede paa tusinde Løgne for at undgaa Riset, som man maatte ty til for at straffe hans Uartigheder.

Sexoghalvtredst. St.

Med Kong Boabdil fra Granadas Høje . . .

Stedet hedder hos B. saaledes:

When proud Granada fell, and, forced to fly,
Boabdil wept —

Se det gribende Sted i Washington Irving's «Alhambra», hvor Boabdil, Maurernes sidste Konge i Spanjen, standser paa Højderne af Alpuxarras med nogle faa trofaste Vaabenfæller og kaster et Afskedsblik ud over Granada og over den elskede By, fra hvis Fort i dette Øjeblik en Røgsky og den dumpe Lyd af de fjerne Kanonskud forkynder, at de Kristne ere Sejerherrer og Moslems Throne for stedse er styrtet. Ved Synet heraf udbryder den ulykkelige Konge: «Allah achbar! Gud er stor!» og vender sig bort og græder.

Fireogtredst. St.

Om St. Antonius' Anbefaling af koldt Vand i det hede Blod, se Alban Butler's «Lives of the Saints».

Sexogfirst. St.

Lidt ilter, som Medea hos Ovid,
Se Ovid: de arte amandi, Liber II.

Otteogfirst. St.

Det klinger vakkert, hvad den Skjald os kvæder,
Citatet er — efter B.s egen Note — af Campbell's «Gertrude of Wyoming.»

Femoghalvfemst. St.

Og tog et Bind han med af gamle Bøger,
en Garcilasso, en Boscan —

Garcilasso de la Vega, Kriger og Poet fra Toledo, blev dræbt under en Belejring 1536. Juan Boscan Almogavà fra Barcelona døde 1543. I Forening med den foregaaende indførte han den italienske Stil i den castilianske Poesi og skrev t. Ex. Sonnetter i Petrarcas Manér.

Ethundredoganden St.

Marts sine Harer har, og Maj sin Pigelil.

«Saa kaad som en Hare i Marts Maaned» er et gl. engelsk Ord.

Ethundredogtoogtredivte St.

Sir Humphry Davy opfandt i Aaret 1815 efter talløse Forsøg sin «Sikkerheds Lampe» for Kulminearbejderne. B. sigter endvidere til Jacksons og Dr. Leydens Opdagelser i det indre Afrika, og til Sir Edward Parrys og Kaptajn Ross's arktiske Expeditioner.

Ethundredogotteogfyrret. St.

Hvem hørte ikke Grev O'Reilly klage:
Han tog Algier — men jeg slog ham tilbage!

B.'s egen Anmærkning: Dette er en Fejltagelse af Donna Julia. Grev O'Reilly tog ikke Algier — men Algier havde nær taget ham; han

selv med Hær og Flaade trak sig under store Tab, og uden synderlig Ære, tilbage fra denne Stad, i Aaret 1775.

Ethundredogsexogtredst. St.

den Død var skøn mod i et Fad at mugne
af Malvasir som Clarence, den fordrukne.

Man erindre, hvorledes Georg, Hertug af Clarence, som i Aaret 1478 blev dømt til Døden af sin Broder, Kong Edward IV af England, selv fik Lov at bestemme sin Dødsmaade og da valgte at druknes i et Fad Malvasir, hans Yndlingsvin. Se forøvrigt herom den forfærdelige Scene i Richard den Tredje (I. 4).

CLARENCE (vaagner.)

Hvor er Du, Vogter? hent et Bæger Vin.

FØRSTE MORDER

Vin skal I snart faa nok af, Eders Naade.

(Lembcke: Shakspeare.)

Ethundredogotteogtredst. St.

i Jødernes Historie staar beskrevet,
hvorledes Davids Læger førte hen
til Kongen, da hans Blod lidt tykt var blevet,
en dejlig Ungmø;

«Og da Kong David var gammel og til Aars, kunde han ikke blive varm, endskøndt man tilhyllede ham med Klæder. Da sagde hans Tjenere til ham: Lad os søge vor Herre Kongen en Ungmø, en Jomfru, som staar for Kongens Aasyn og passer ham

og sover i hans Arme og varmer vor Herre Kongen. Og de søgte en dejlig Ungmø over al Israels Land, og de fandt Abisag af Sunem og førte hende til Kongen.» I. Kong. Bog I. 1—3.

Ethundredogniogfirst. St.

Gurneys er bedst; den er stenograferet,

William Brodie Gurney, paa den Tid den berømteste Stenograf i det engelske Parlament.

Ethundredogotteoghalvfemst. St.

en Solsik' med et: «Elle vous suit partout»
i Karneolsignetet straaled sødt —

Byrons eget Signet bar dette Motto.

Tohundrede St.

Min Sang er episk o. s. v.

Se om denne og følgende Strofe: Swift «Recipe for an Epic».

Tohundredogniende St.

dog, da nu Folk engang er sky og kritiske,
bestak jeg Bedstemo'rs Review — den britiske.

B. kalder det daværende, forlængst afdøde, Tidsskrift «The British Review» for «My Grandmother's R. the British» og fortæller spøgende, at han har bestukket Udgiveren for at rose Don Juan. Karakteren af Tidsskriftet er hermed givet. I dydig Harme tordner Udgiveren nu løs mod

Lord B., og den betræffende Artikel har formaaet at bevare Tidsskriftets Navn blandt den Syndflod af periodisk Kritik, som faldt over det udødelige Værk ved dets Fremkomst i den engelske Literatur. I den store Murray-Udgave af B.'s poetiske Værker har Forlæggeren foran Don Juan ladet aftrykke hele den engelske Presses Udtalelser paa den Tid, da de to første Sange udkom. Det er en smuk Buket. Hvis intet andet kunde berettige Fremkomsten af et saa stærkt satirisk Værk paa hin Tid, saa har den engelske periodiske Literatur ved et Overmaal af Uforstand, Vrangvilje og Forfølgelseslyst selv udstædet Don Juan et liber aditus.

Tohundredogtolvte St.

Stedet er citeret af Horats. (Od. III. 14.) Slutningen «Ad Romanos».

Non ego hoc ferrem, calidus juventa,
Consule Planco.

Tohundredogsextende St.

og blir en ren Jeronimus — det sidste
Forsøg — og sanker Grunker i min Kiste.

I Don Juan vender B. ofte spøgende tilbage til Anbefaling af Gerrighed. Heraf tager hans Fjender Anledning til ogsaa at anklage ham for denne Last. Th. Moore godtgør hvor grundløs denne Beskyldning er, og B. udtaler sig karakteristisk herom (i «Dagbog» 1821) og siger, at

han har skænket mere bort til sine Omgivelser end han i dette Øjeblik besidder, og at han aldrig i sit Liv har ofret saa meget paa en Elskerinde som han nu og da har givet bort til en værdig Trængende.

Tohundredogsyttende St.

med Bacons Kobberhoved kan jeg stamme: «Tid er — Tid var — Tid gik!» i hule Toner.

Den gamle Legende fortæller, at Munken Bacon havde forfærdiget et Hoved af Kobber, som han stadig adspurgte og som stedse sluttede med ovennævnte Paamindelse. Da man glemte at adspørge det, styrtede det sig ned fra Piedestalen og knustes.

Tohundredogattende St.

. . . et slet Portræt — en værre Buste.

Naar Quart. Rev. bebrejder B. hans Mangel paa Ærbødighed for de dalevende engelske Malere og Billedhuggere (exempelvis Lawrence og Chantrey) saa har det berømte Tidsskrift udentvivl Ret. B.'s Sans for den bildende Kunst stod ikke i noget Forhold til hans maleriske og plastiske Evne indenfor Poesien. (Man erindre hans Udtalelser ved Besøget hos Thorvaldsen i Rom, medens vor store Mesters Udtalelse paa sin Side om B. just ikke peger stort ud over den jævne Borgermands Syn paa det rent Udvortes.)

Tohundredognittende St.

Denne Stanze synes tilføjet bagefter, foranlediget ved en Notits i Quart. Rev., ifølge hvilken en Mr. Shaw var trængt ind i Cheops' Pyramide og ikke havde fundet Spor tilbage af Kongens Støv.

Tohundredogtoogtyvende St.

De fire Vers er Southeys. —

B. har citeret Versene fra Slutningen af Robert Southeys «Pilgrimage to Waterloo».

FORORD.

(OVERSÆTTEREN TIL BOGENS AAND.)

Jeg drages mod Dig — kan ej lade være:
min svage Pen, som følger i dit Spor,
forlanger end en Gang som Løn den Ære
at pege mod din stærke Trolddoms Ord
og ydmyg lægge hver en Sjæl paa Sinde,
der søger i dit Væld en Del af sit,
hvor sundt, hvor stærkt det bruser i Dig inde, —
skøndt Sproget er en Fattigmands mod dit.

Hvor vi har ét Ord, har Du hele ti;
hvor vi har disse Stavelsernes lange
Sløjkjole, som vi stedse træder i,
dèr har Du Styrkens bratte Overgange, —
Du er din egen Ord-Lovs Politi;
Du er en Drot, der har sin egen Vilje,
(hvortil Du aldrig søger Rimet «Tilje») —
og saa har Du dit mægtige Geni.

Jeg føler det hver Gang min Lampe tændes
og lyser bleg ud i den dybe Nat;
jeg standser tvivlende: det kan dog hændes
at jeg paa det Umulige tog fat!
og dog maa Værket føres frem og endes,
thi jeg er bundet ved saa stærke Baand,
de fineste, de varigste, som kendes:
min Ungdoms første Gæld til Bogens Aand.

Da jeg var ung og drev paa Londons Gader,
en ukendt, navnløs Baad i denne Strøm
af Mennesker langs Pragtpaladsers Rader,
hvis Rigdom næppe tænkes i en Drøm,
da jeg saa mangen Flyvers Lod fik friste
— ej ulig en for tidlig opbrudt Storks —
saa købte for en Shilling jeg — min sidste —
hist i en Gyde Byron's *complete Works*.

Jeg kunde stave mig igennem knap,
men, store Gud, hvad fik jeg ej at vide!
mit Hjærte skjalv, saa tidt jeg Bogen slap
og atter pløjed Side efter Side;
og skøndt min Mave knurred, tav dens Sprog
mod dette, hvori Lidenskaben lyner,
og naar jeg træt, med blytungt Øjenlaag
gav tabt, saa lød det gennem Søvnens Syner.

Jeg drak, jeg svælged; denne Aand gav Mod;
han, hvem man Haabløsheds Herold har kaldet,
han stemmed atter op det sunkne Blod,
som før den rette Kamp endog var faldet.
For Bjærge snubler Ingen, men for Skærver,
de store Lidenskaber gør en Mand,
det er det Usle, Smaa kun, som fordærver,
det Store frelser — hvor der frelses kan.

Men udenfor paa Gaderne det hed,
— og endnu mer i Husene, ja sikkert —
at Bogen mod den gode Tone stred,
som derfor havde «Aanden» stærkt i Kikkert;
jeg holdt ved Bogen og lod Tonen være,
hvad den nu vilde, og saa kom det sig
at jeg saa tidlig skiltes fra den Sphære,
hvor Tonen var — maaske for god for mig.

Og saadan voksed sammen vi; ak ja,
en Væbner tør jo dog sin Herre nævne
og pege paa hans Skjold, som det, hvorfra
han tog sit eget Mærke efter Evne;
og da jeg siden tumled om og nød
den dyrtbetalte Gunst, som Livet byder
Talentet, der forlanger Sul til Brød —
saa gjaldt mit Suk tidt Londons snevre Gyder.

Men hvad jeg saa', og hvad jeg dyrt betalte,
hvad jeg har nydt og givet Afkald paa,
hvad der har pint mig, og hvad der husvalte,
hvor jeg har sejret, hvor jeg slaget laa:
i Stort, i Smaat har jeg følt Aanden banke,
som hèr med Bogens Sider sammen faldt,
og jeg har sandet i min stille Tanke,
at Du saa' ret — og næstendels i Alt.

Er Du en «Pessimist», ja saa er Livet
et Udslag af den største Pessimist,
hvis Lovbog af en Bøddelhaand blev givet,
og saa er Shakspeares Timon ej for trist,
saa gaar et Skrig fra Hytten op til Tronen,
saa ligger Lig der langs hver alfar Vej, —
nej, Du er sand, og strider det mod «Tonen»,
ja saa er Tonen slet, — Du er det ej.

Og saa blot dette, Hver, som Bogen læser:
der er ej bedre Sang i Verden skrevet,
thi paa hver Side Livets Aande blæser,
i hver en enkelt Strofe blir der levet;
naar Romeo og Julie man tilbeder
og applauderer dem i sluttet Trop,
hvad skal jeg om Haidie da sige Eder? —
blot, at hun vejer Julie dobbelt op.

Blot, at hun er end mere Kød og Blod,
trods Grækerindedragt og fremmed Tunge,
med Udspring af end mere dyb en Rod
i Livets Skød, det evigfriske, unge,
og mere sand og simpel, klar og skøn
end hendes Søster i Veronas Gade,
og elskende — ej «Borgerfejdens» Søn,
men selve Byron paa en vild Cyklade.

Nej, ikke saa. Bort med de Paralleller!
De Store ere store hver for sig,
kun Maal og Passer for de Mindre gælder,
for alle Per' og Povl'er, dig og mig.
Læs dette Kvad, af Hjærteblod tilblevet,
hvor Værkets Sjæl har Mestren overskygt:
Skibbruddet og Haidie — af Livet skrevet.
Er det ej sundt — ja saa er Livet sygt.

Febr. 1881.

H. D.

ANDEN SANG.

I.

O I, som tugter op en ædel Fole
af tysk, fransk, engelsk, eller hollandsk Blod,
slaa til betids! thi derpaa kan I stole:
en dygtig Stok er for Moralen god.
Vi saa' jo, hvor den bedste Moders Skole
en Del tilbage dog at ønske lod
for Heltens Uskyld, den, han ret beklageligt
kom af med før sin Tid — højst ubehageligt.

II.

Var i en rigtig Skole hans Opdragelse
(i tredje, ja selv fjerde Klasse) sket,
saa skulde Sliddet ham nok lært Forsagelse:
sligt har vi Folk i Norden jævnlig sét;
og gør end Spanjen herfra en Undtagelse.
saa bli'er dog Reglen derved ikke Bêt. —
Skilsmisse for en Fyr paa sexten Aar:
nej, sligt hans Mentor over Stregen gaar.

III.

Jeg studser ej, det maa jeg dog bekende,
thi, ærlig talt: tag først vor Helts Fru Mo'r,
anlagt for Regnebogen; dernæst denne
hans Mentor, ret en Æsel — og en stor;
og saa vor Skønhed — (sligt kan dog ej hænde,
det véd vi, uden Kvinder her paa Jord): —
en Mand tilaars, som lever med sin Dejlighed
kun saa la la — og Tid og gunstig Lejlighed.

IV.

Naa — ja, som Verden drejer sig, saa drejes
vi rundt med den; snart gaar det op, snart ned;
vi ændrer Sejl med Vinden, og vi prajes
for Skat til Stat og Skat til Kærlighed;
som Vragere ved Vægten, hvor vi vejes,
staar Konge, Doktor, Præst. Vor Herlighed:
en Mundfuld Luft, et Bæger og en Favn,
lidt Held, lidt Strid, lidt Støv — maaske et Navn.

V.

Nok sagt: vor Helt til Cadix blev sendt hen, —
jeg mindes vel den skønne By, ak ja;
det fjærne Vestens Stabelstad er den, —
(vist ej: den var det, før Peru faldt fra).
Jeg ser de Piger — undskyld: Damer — end,
hvis blotte Gang maa Hjærtet fangen ta'e;
Ord kan ej skildre dette Himmerige,
ej Lignelse; — den By er uden Lige.

VI.

Kom, Beduinens Hest, kom, Skovens Hind,
Ørknens Giraf, Oasernes Gazelle: —
hvad er det Alt, naar Slørets Kast i Vind
og Skørtets Sving mit Foredrag skal gælde?
Jeg kunde skrive — ja omtrent et Bind;
og hvad skal jeg om Anklen saa fortælle? —
Et Held, at jeg er læns paa Metaphorer
(spar derfor, kyske Musa, dine Sporer!) —

VII.

(Ja, kyske Musa, ja!) — De slaar tilside
et kort Sekund med Haanden deres Slør,
og truffet af et Lyn, med Kinder hvide,
Du aander knap. Al Skønheds Land, o hør:
om dig jeg glemte, heller jeg itide
min — Aftenbøn forglemte, ja langt før.
En Ild, som den, et saadant Slør udsender,
Venezias *fazzioli* ene kender.

VIII.

Men nok. Fru Inez lod nu altsaa skikke,
sin Søn til Cadix — for at gaa ombord,
ej for at blive dér. Og hvorfor ikke —?
min Ven, jeg mæler derom ej et Ord.
Han skulde rejse, bort fra Alles Blikke;
man saa' i Skibet Noahs Ark, jeg tror,
som fjærnt fra Jordens Slethed skulde vippe ham,
og som en Haabets Due siden slippe ham.

IX.

Saa pakked man hans Sager ind med Flid;
han fik en Præken og lidt Lommepenge.
Til fire Aar bestemtes Rejsens Tid;
og Inez græd (ved Afsked kan man trænge
til sligt); hun haabed, ja hun slog sin Lid
endda til Bedring fra den gamle Gænge.
Til Slut hun et Formaningsbrev ham giver,
(som ej han læste) — samt tre Kreditiver.

X.

Imens, da Tiden dog engang skal gaa,
en Søndagsskole sig Fru Inez laver
for rigtig slemme Børn, som heller slaa
Kuldbøtter, end de sidder der og staver.
Dér tugted hun dem op fra Treaarssmaa,
og prygled dem, som sad og faldt i Staver:
Det Resultat med hendes egen Knægt
drev hende frem til Gavn for næste Slægt.

XI.

Saa gik Juan ombord. Og Skibet skød
afsted for Pres af Sejl igennem Vandet;
hun rulled ellers slemt, og Søen brød
— og bryder altid — i den Bugt forbandet.
Staar man paa Dækket, bli'r man lagt i Blød;
hun vasker — det kan ikke være andet;
og dér paa Dækkets Planker vinked han
— maaske for sidste Gang — Farvel sit Land.

XII.

Det er dog sært at se sin Hjemstavn glide
bag Søen, som fremruller tung og graa;
man føler sig saa svag i venstre Side,
'sær naar man er lidt «grøn» i at gaa paa.
For mig var Englands Kyster stedse hvide
og alle andre Landes Kyster blaa,
hvergang jeg saa' dem, skuffet af Distancen,
mens jeg paa Dækket søgte mig Ballancen.

XIII.

Dér stod vor Helt med et forvildet Blik,
og Vinden peb, og Linerne blev stramme,
og Skibet knaged; Byen blev en Prik,
hvorfra man fløj henover Bølgens Kamme.
En dygtig Bøfsteg holder ene Stik
imod Søsyge. Det er nu det samme:
De ler, men prøv det, Kære, før De ler;
mig hjalp det — og det kan vel hjælpe Fler.

XIV.

Paa Agterdækket stirrende han staar
og ser dem svinde, Spanjens skønne Strande;
Skilsmissens Braad — den første — er saa haard:
de Folk, som gaar i Krig, mit Ord vil sande;
af uforklarlig Angst vort Hjærte slaar —
et Sting fra skjulte Vunders aabne Rande;
ja drog vi fra det værste Hul, vi vidste:
vi fulgte Kirkens Spir dog til det sidste.

XV.

Han havde meget at forlade, han:
en Mo'r, en Kæreste, og ingen Viv!
med mere Grund end mangen moden Mand
han kunde sørge her, det unge Liv;
og er det ofte saa, med Suk vi kan
kun skil's fra dem, med hvem vi laa i Kiv:
hvor maa da Taarer for de Kære trille —
til større Sorg udtørrer Graadens Kilde.

XVI.

Han græd, just som de fangne Jøder gjorde
ved Babyloniens Floder. Gerne jeg
græd med, naar blot jeg for min Musa turde; —
naa, hvorfor ta'e for sligt saa stærkt paa Vej?
Man dør ej straks deraf. De Unge burde
bestandig rejse, — om for Nytten ej;
og naar saa Ranslen først bli'r snørt engang,
kanske man pakker ind da i min Sang.

XVII.

Han sukked og han græd og sukked' mer,
mens salte Taarer faldt i salten Vand,
«De Fagre til den Fagre!» (Ja jeg bér, —
Citater er min Kæphest — Stedet kan
De vel? Dandronningen med Blomster ser
man strø Ophelias Grav); — saa hulked han
og tænkte, mens han Bod og Bedring loved,
at Øjeblikket ham just ikke hoved.

XVIII.

«Farvel, farvel, mit Spanjen!» han udbrød,
«kan være, jeg skal aldrig mer dig skue,
men dø, som Mangen fjærnt fra dig er død,
af Længsel mod din Strand, din Sol, din Drue:
Farvel, o Guadalkvivir, dit Skød!
Farvel, Mama! og Du — du skønne Frue —
min Julia, ak farvel, jeg maa dig fly! —
(her læste han det kære Brev paany.)

XIX.

«O dersom Du kan gaa min Sjæl af Minde —
men nej, det Ord gør mig af Rædsel stum; —
før skulde Havets Salt i Dunst forsvinde,
og Jordens Bjærge løse sig i Skum,
før jeg forglemte dig, du Tryllerinde,
og gav for nogen Andens Billed Rum!
Hvor Sjælen er saa syg, hvert Haab maa falme —
(her krænged Skibet svært, og han fik Kvalme.)

XX.

«Før kysser Himlen Jorden — (det blev værre).
O Julia, se i Naade til din Ven! —
(Kom med en Snaps! han gav sig til at snærre;
Pedro, Battista, jeg vil ned igen.)
Min egen Julia! — (Slyngel, hjælp din Herre) —
O Julia! — (Satans Dæk, hvor skal du hen!) —
Min Julia, ak, jeg elsker dig uendeligt!»
(Han kasted op, og Mælet blev ukendeligt.)

XXI.

Han mærked denne Frysen dybt i Sjælen
— jeg mener Maven — som, trods Dokt'rens Krig
mod Ondet (var hans Kunst nok saa reel en),
paa skuffet Elskov følger, Venners Svig
og Kæres Død, imens vi tavs, med Knælen,
ved Graven syn's, at Hjærtet ligger Lig. —
Han skulde vel skudt Hjærtet op i Liv,
men Søen virked, ak, som Vomitiv.

XXII.

Elskov er lunefuld. Den ser sit Snit
at staa sig mod sin egen Feberhede,
men ved lidt Hoste trykker den sig tidt,
og Hæshed er den næstendels en Lede.
En Tyfus skærper fast dens Appetit,
men Snue hader den; tænk, om tilrede
den staar med Kys og maa en Nysen møde —
om Næsen løber, Øjnene hli'r røde!

XXIII.

Men mest af Alt den hader Kvalme, dette
fordømte Indgreb i de nedre Tarme;
Blodkopper la'er den sig heroisk sætte —
men gyser angst for Servietter varme;
mod Purgativer gør den Front, med Rette:
Søsyge blir dens Død! dog maa den arme
Juans Passion man lade sin Berømmelse:
usøvant kæmped den mod hver Udtømmelse!

XXIV.

Fregatten, kaldet «Santa Trinidada»,
holdt Kursen ret imod Livornos Havn;
dèr var, jeg tror, det spanske Hus Moncada,
en Gren af Slægten og et gammelt Navn;
af den, Fru Inez tænkte, kan han ha'e da
— om Blodet end er nok saa tyndt — lidt Gavn,
og derfor fik Juan et Brev paa Vejen
til denne vælske Slægt med fra sin egen.

XXV.

Tre Tjenere samt Hr. Pedrillo saa' man,
Licentiaten, her i Heltens Følge;
han kunde vel en halv Snes Sprog forstaa, han,
men han laa stum nu, vippet dèr paa Bølge;
i Køjen slingrende paa Puden laa han,
mod Land han længtes, det var ej at dølge,
og hvergang Skibet tog en Sø ilæ,
blev Køjen vaad og Manden angst, det Kræ.

XXVI.

Ej ganske uden Grund; thi Vinden sprang
mod Aften om og gav sig til at blæse,
og er de Søfolk nu sit Slags engang,
saa blir en Anden nemt lidt bleg om Næse.
Ved Solnedgang strøg Stang man efter Stang
og rebed Sejl, som om man kunde læse
paa Himlen en Dravat, der vilde komme
og ta'e en Mast — ja to — før Tid var omme.

XXVII.

Ved Klokken Et red i en Byge Skuden
sig under og faldt ret for Søen bak,
som derpaa knuste Spejlet og desuden
tog Hækken bort og Skansedækket knak;
og før hun kunde løfte sig med Snuden,
gik Roret væk, hvorefter, da hun trak
en Masse Vand, man hurtig pejle lod
ved Pumperne og fandt alt fire Fod.

XXVIII.

Et Hold med Pumperne i Gang da gik,
og Resten blev beordret til at lange
af Lasten op, men ej de Øje fik
paa Lækken før til Slut og efter mange
Forsøg, og saa kom Vandet altfor kvik:
et Væddeløb paa Livet, medens bange
de stopped ind i Hullet Sejl og Værk
og Vareballer, Trøje, Buxer, Særk.

XXIX.

Dog var de gaaet, derpaa er jeg klar,
tilbunds trods Slid og Slæb og alle Sager,
om Pumperne ej var der. Derfor har
jeg lovet mig, hver Ulk, som ikke vrager
et Raad, at anbefale dem: de ta'er
en Tønde Vand minutvis; hvadbehager?
Ja uden dem var Alt forbi, min Sandten; —
spørg Mr. Mann i London, Fabrikanten.

XXX.

Ved Daggry helmed det et Øjeblik;
de tænkte, at de nu med Lækken kunde
faa Bugt — skøndt Rummets tre Fod Vand holdt Stik,
trods alle Pumper brugte deres Munde; —
men Stormen kom igen: ved Aften fik
et overhændigt Kast man, og saalunde
at nogle luv Kanoner slog sig los —
og dèr smak Skuden om paa Siden klods.

XXXI.

Dèr laa hun død og kæntret, ganske stille,
og Vandet brød fra Rummet over Dæk. —
Kan jeg forglemme disse Scener vilde?
nej, huske gør man, naar det gælder Skræk,
Drab, Drukning, kort, naar det gaar Andre ilde
og Haabet faar, og Halsen med, sit Knæk:
I mindes nok den Svømmer, som beskrev Jer,
hvordan han slap, imens de Andre blev der!

XXXII.

Man kapped Stormast, saa Mesanen. Jux!
hun laa dèr hvor hun laa og lo dera';
saa fulgte Fokkemast og Sprydet flux,
og endelig hun letted paa sig (ja
den blev jo kritiseret, den Instrux,
af Folk, som mente, man skal ikke ta'e
det sidste Haab fra Skuden), nok derom:
op med et Ryk den gamle Skude kom.

XXXIII.

Forstaar sig, under sligt det let kan hændes,
at En og Anden gør lidt Klammeri
og mener, han ej fastende vil sendes
tilbunds, om ogsaa Alt er snart forbi;
det mener Ulken selv: skal Livet endes,
hvorfor da skaane Skibets Botleri? —
Grog er nu Begmatrosens største Gammen,
i Liv og Død de To vil holde sammen.

XXXIV.

Tro svaler Lidenskabens hede Malme
i Hjærtets Glød, men det gør ogsaa Rhum.
En plyndred, En stjal Grog, En sang en Psalme:
i Vindens Hvin faldt Søens hæse Brum,
og Frygten blev Landkrabberne for Kvalme
en Kur, mens Oceanet i en Sum
omfatted Bølgens Brøl og Læbens Klage,
Forbandelser og Bønner uden Mage.

XXXV.

Kan være, værre Ting var hændt; men her
sprang Don Juan — hel praktisk for sin Alder —
til Botleriet, og med spændt Gevær
(det var Pistoler) holdt han, trods Rabalder
og Taarer, Flokken fra at komme nær
til Døren; — som om Døden værre falder
ved Bly end blot ved Vand for Folk i Nød,
der nu vil ha'e en Rus før deres Død.

XXXVI.

«Mer Grog!» de skreg, «for om en Time gaar
vi dog ad Helved.» Men han svared: «Nej!
Vel véd jeg, at vor sidste Time slaar,
men lad os gaa som Mænd i Døden, ej
som usle Dyr.» Og saadan støt han staar,
og Ingen tør sig stille først i Vej
for Skuddet; selv Licentiaten maa
med tørre Læber bort fra Fadet gaa.

XXXVII.

Den gode gamle Herre var helt ør
og sang en drøvelig Jeremiade,
bad naadigt hos Vorherre om Gehør,
samt loved flittig Bod; og — blot han ha'de
paa Landet sine Ben i Ro som før,
han skulde aldrig, svor han, mer forlade
i Salamanca Bog og Stol og rende
som Sancho med Juan til Verdens Ende!

XXXVIII.

Med Dagen brød dog Haabet frem igen.
Det løjed lidt, men Riggen var jo gaaet,
og Lækkeu voksed; Rev der var, hvorhen
man saa', men ingen Kyst, man kunde naaet.
Dog: Skibet flød, og atter Skudens Mænd
til Pumpen gik, trods Død var nylig spaaet; —
et Solglimt hjalp, og Nogle slog paa Pumperne,
mens Resten fik et Storsejl ud af Stumperne.

XXXIX.

Det hev man under Kjølen ned, og spored
en Virkning for et Øjeblik derved;
men: Læk er Læk; naar Rig er væk og Roret
og hver Pjalt Sejl, hvad er saa stakket Fred?
Naa! Modet til det sidste bør ha'e Ordet;
tilbunds Fregatten stikker tidsnok ned!
Man kan kun én Gang dø, ja det er vist nok,
men i Lyonerbugten er det trist nok.

XL.

Did havde Vind og Vove dem forslaget,
og derfra dreves atter de; — ak Gud!
Paa bedste Skub de styred, thi for Vraget
var ej et Etmaals Ro, at rigge Klud
paa Nødmast eller faa en Planke taget
til Ror; og Ingen kunde regne ud,
hvorvidt hun flød i næste Nu paa Vand;
hvad hun dog gjorde — skøndt knap som en And.

XLI.

Om Vinden virkelig sig havde lagt? —
Kanske! men rulle gjorde hun forbandet;
hun maatte skil's; og dernæst var man bragt
paa halv Ration af Brødet som af Vandet.
Forgæves gav i Kikkerter man Agt
paa Horisonten: Hav og intet andet;
ej Sejl, ej Spor af Land fik Øjet fat,
kun Fortravsskygger af den nære Nat.

XLII.

Og atter rased Stormen. Under Dækket
steg Vandet for og agter; men trods Alt
blev Modet dog hos Folkene ej knækket,
før opslidt Stok og Læ'r fra Pumpen faldt;
hen over Vraget Søerne da brækked,
prisgivet som det var hvert Braads Gevalt
af Havet, hvis Medlidenhed er lig
med Menneskenes under Borgerkrig.

XLIII.

Med vaade Øjne Skibets Tømmermand
tilsidst for Chefen tren og rapportered:
han kunde ikke mer! Tilaars var han
og havde mangen drøj Dravat proberet,
og hang der Taarer nu ved Øjets Rand,
det var ej Kvindegraad, ej Frygt skamfered
hans Kind; men Mutter samt de Smaa derhjemme . . .
ja de gør Ulkens sidste Timer slemme!

XLIV.

Og ned sank Stævnen sikkert, Stund for Stund;
og Ævret gav man op, og nogle slængte
sig hen i Bøn og loved hele Pund
af Voxlys, mens om Baadene sig trængte
en Flok, og Andre over Bougens Rund
i Bølgegraven deres Blikke sænkte;
En bad Pedrillo skrifte sig — men fik
et «Rejs og ryg!» i Skrækkens Øjeblik.

XLV.

I Køjerne hang nogle, En trak paa
Stadsklæderne, som skulde han til Marked,
En banded Dagen, hvor han Lyset saa',
En afrev Haaret, mens han bed og sparked;
en Flok blev støtvæk ved i Gang at gaa
med Baadene, — thi den Moral er barket:
en Baad kan svømme, naar den blot er tæt
og ej ilæ faar altfor svære Skvæt!

XLVI.

Værst var det dog for Folk i den Elende,
som længe havde døjet Ondt og Nød
og muligvis end mere skulde kende,
at der var grumme knapt ombord paa Brød,
(og sultne vil de Færreste dog ende).
Længst Provianten laa i Vand og flød:
og derfor fik de kun i Farten sluppen
lidt Smør og lidt Beskøjt ned i Chaluppen.

XLVII.

Men i Barkassen fik de stuved flere
Pund Tvebak ned, saa vaade som de var,
og tyve Gallons Vand, om ikke mere;
sex Flasker Vin de ogsaa med sig ta'er
og hvad af Kød de kunde transportere,
med samt lidt Flæsk til Frokost — for jeg har
min Tvivl, om der var nok til Middagsmad —
og otte Gallons Rhumsprit paa et Fad.

XLVIII.

Hvad Gig og Jolle angaar, var de begge
i Stormen gaaet væk foruden Spor.
Barkassen skulde just ej Tillid vække
med Sejl af Tæpper og en Mast — jeg tror
af Giggens Aare, som man lod sig række
paa maa og faa ned af en Fyr ombord.
To Baade rummed Hælvten kun! — hvor skulde
de stuves mer af Folk og Forraad fulde?

XLIX.

Tusmørket drog — men ingen Sol gik ned —
ud over Havets Ørk; et Slør, som danner
en Maske, der just nu tilside gled
og viste frem et Blik, som kun forbander.
Saaledes Nattens hele Haabløshed
sig sænked over deres blege Pander
ved Dybets Grav. Tolv Dage Frygten gnaved
paa Haabet: nu steg Døden op af Havet.

L.

Tiltrods for Søen havde nogle prøvet
en Redningsflaade sig at sammenslaa,
et Arbejd, som der ellers ufortøvet
var bleven lét ad, (hvilket vistnok Faa
og vel kun Mennesker, Forstanden røvet
af Drukkenskab og Vanvid, finder paa,
en Slags hysterisk Latter): — Ak, de Stakler
med deres Flaade haabed nok Mirakler.

LI.

Halvni var Klokken, da de smed en Vrimmel
af Hønsebure, Bomme, Spir og Alt
i Vandet og paa dem sprang saa en Stimmel
Matroser, som forstod, at nu det gjaldt.
Forgæves! — Et Par Lys paa Nattens Himmel
kun blinked mat; de fyldte Baade faldt
fraborde langsomt; og saa rulled Skuden
endnu en Gang og — stak tilbunds med Snuden.

LII.

Et vildt Farvel da steg fra Hav til Sky;
En skreg, den Modigste stod isnet stille,
og En sprang, for en langsom Død at fly,
selv overbord, mens lig en Helvedskilde
om Skibet Havet syded med et Gny;
og som om Skuden i sin Malstrøm vilde
opsluge Havet, saadan Skroget suged
den Fjende til sig, som dets Sider knuged.

LIII.

Et Skrig — langt værre end en Uvejrsdag,
naar Havet brøler og naar Tordnen lyder;
saa blev det stille; ikkun haarde Slag
af Bølgen hørtes, som for Vinden skyder;
et halvkvalt Raab og et krampagtigt Tag,
en Plasken og en Boblen, som betyder
at her en Modig just har Døden fundet, —
og saa var Alt forbi og Alt forsvundet.

LIV.

Men Baadene var heldig' nok at klare
sig væk, som sagt, skøndt lastet svært de laa
paa Vandet, og der var for deres Skare
kun ringe Haab i saadan Storm at naa'
en Landingsplads, tilmed da begge vare
for fyldt med Folk — om end de var kun Faa;
ni i Chaluppen, tredve i Barkassen
slap væk, mens hele Resten blev paa Pladsen.

LV.

Tohundred Sjæle Afsked tog saalunde
fra deres Kroppe. Sørgelige Kaar
for Katholiker, som i Dybet blunde:
det varer Uger, før en Messe naaer
at svale lidt paa deres Skærsildsvunde,
thi Folk betaler ej, (som man forstaar)
før Døden er behørig konstateret —
og Messen blir til tre Francs jo noteret.

LVI.

Juan kom i Barkassen, hvor han fik
Pedrillo hjulpet ned og bragt til Sæde;
de havde byttet Roller paa en Prik:
Den Unge var som Mentor nu tilstede,
at dømme af et «noget» i hans Blik, —
den Anden var paa Nippet til at græde;
Battista derimod (forkortet Tita)
var fløjten længst, af Hang til Aqua-vita.

LVII.

Mod Pedro vendte Don Juan sig, men
hvad hjalp det? Drukken som Battista sprang han
i Baaden, gled, fik Fæste ej igen
og faldt i Søen, hvor paa samme Gang han
i Salt og Spiritus forgik — om end
han laa for Haanden og med Tov og Stang man
bestræbte sig at naa' ham: — Søen brød,
og overfyldt knap Baaden længer flød.

LVIII.

En lille Silkepuddel — José's Hund
og Sønnens Øjesten, thi Mindets Magt
er stærk i sligt — holdt just i samme Stund
paa Dækket under Hyl en Sørgevagt,
(saa fin en Næse har en Puddel kun!)
som aned den, det sidste Ord var sagt
for Skuden. Og Juan tog straks og nap' den
og sprang i Baaden med den, hvor han slap den.

LIX.

Han gemte sine Penge, hvor han kunde
paa sin Person — Pedrillo's ligedan;
det Skrog lod Helten handle nogenlunde
hvordan han vilde, thi den arme Mand
sad vild af Angst, som var de Bølgers Munde
hvert Øjeblik at sluge ham istand;
Juan til Gengæld tænkte: der er Raad vel
for Alt, for Hund og Lærer og for Baad vel!

LX.

Vild Natten var. Saa stift det blæse gjorde,
at Sejlet mellem hver en Sø slog bak
og fyldte atter mere end det burde
paa Toppene; til Rebning — mange Tak! —
i saadant Braad sig Ingen vove turde,
men øse gjorde de, saa Sveden sprak
og Haabet med tilsidst; thi hen paa Natten
Chaluppen sejled ned sig — som Fregatten.

LXI.

Ni drukned dèr. Barkassen flød paa Vandet
endnu, skøndt med en Aare kun til Mast
og med sit Sejl, et Tæppe til det andet
slet sammenrimpet og hejst op i Hast;
men var end saadan Haabet mer end blandet,
og om end for en Braadsø tidt det brast:
den Skæbne, som Chaluppen havde funden,
begræd man — og det Smør, som laa paa Bunden.

LXII.

Og rød som Ild stod Solen op, bebudende
mer Storm endnu. Indtil det helmed, kom
man altsaa til at lænse væk for Kludene;
imidlertid blev Rhum og Vin delt om
skefuldevis til dem blandt de Skibbrudne,
som daarlig taalte Maven stadig tom; —
desværre var kun Brødet saa som saa,
og Laser havde Staklerne kun paa.

LXIII.

De mønstred tredve Mand, men disse laa
og sad som Sild i Tønde sammenpakket;
i Vagthold delt de gjorde, for at faa
Motion, vel deres Bedste, men kun stakket
var Tørnens Frist; og følesløse, blaa
af Kulde rysted de; der blev ej snakket,
kun Tænder skaaret; — og paa bedste Lykke
drev de, med Himlens Sky til Overstykke.

LXIV.

At Lyst til Livet øger Livets Dage
er en Maxime, mangen Læge fandt
bevist af Folk, som uden Venner, Mage,
og andre Sorger, Bugt med Kriser vandt;
de haabed nemlig, saa' ej Parcen drage
sin Sax bestandig mod den Traad, hun spandt: —
har først man Ævret op for Alvor givet,
saa gaar det nedad i Gallop med Livet.

LXV.

Folk med et Livgeding, man paastaar, bliver
utrolig gamle — ret som om det hør'
sig til at drille ham, «den glade Giver»;
ja, En og Anden, tror jeg, aldrig dør.
Paa den Vis Jøder nok Geschæften driver . . .
de laante mig, en Knøs med godt Humør,
paa Andres Død i sin Tid kønne Penge,
hvorunder jeg har maattet bløde længe.

LXVI.

Saaledes gaar det Folk i aaben Baad;
af Kærlighed til Livet faar de lære
sig Taalmod under Alt og Himlens Graad,
og Havets med, foruden Kny at bære.
Matrosens Skæbne blev en Trøje vaad,
fra Noahs Ark fik Skibsbrev paa at være
en Krydser med Besætning og med Cargo —
just som den første græske Kaper, Argo.

LXVII.

Men ak, Kødædere vi blev engang,
og vi vil fodres — var det én Gang bare
i Døgnet; vi har Hajens, Tigrens Trang,
og kan ej med en Sneppes Part os klare;
Vegetabilier gaar vel en Tid lang,
skøndt Bugens Rumlen har for Skik at svare
paa sligt; — men arbejdsvante Folk maa have
Kød — Oxe-, Kalve-Kød i deres Mave.

LXVIII.

Det gik med disse Stakler ligesaa.
Den tredje Dag, da maatte Stormen vige,
og nu, Skildpadder lig paa Bølgen blaa,
de strakte sig og nød i Drag saa rige
Stilhedens Balsam; men de vaagned; aa!
og følte deres tomme Maver skrige,
og faldt nu glubske over Provisionerne,
istedetfor at spare paa Portionerne.

LXIX.

Hvad heraf fulgte, gætter man vel; — ja
de spiste Alt og gav sig til at drikke,
tiltrods for Spørgsmaal: om de vilde da
den næste Dag de tomme Fade slikke?
Vi vil faa Vind imorgen, og — Hurra —
saa naaer vi nok til Land! Det var jo ikke
saa galt; men med én Aare kun (en brækket)
de burde vist lad't Maden længer rækket.

LXX.

Saa kom den fjerde Dag, mild, blaa og klar;
og Søen laa og sov som Barn i Svøbet.
Den femte Dag — og samme Ro der var
paa Himlen og paa Havet med i Kjøbet;
én Aare kun (ja var der blot et Par!)
hvad nytted den? Saa gik da først i Løbet
for Sulten — trods Protester — Heltens Hund;
de delte den, og bad ham holde Mund.

LXXI.

Den sjette Dag de gnaved paa dens Skind,
og Helten, med sin salig Fa'er for Øje,
som havde holdt af Dyret, tung i Sind
for Kævens Mindelser sig maatte bøje
og tog med Kyshaand mod en sølle Pind:
Forpoten, ak! — og trods det kosted Møje,
han med Pedrillo, Læreren, den delte, —
som aad den, mens han til den anden skélte.

LXXII.

Og Dagen Numer syv oprandt. De laa
og svedte Vabler, magre som Skeletter;
og Haabet, som de alle vented paa,
— lidt Brise — kom ej; vildt man Blikket retter
imod hverandre; Vand er ej at faa,
ej Vin, ej Kød — og derfor, man alt gætter,
i Blikket dæmred kannibalsk et «noget» —
skøndt endnu Ingen rykked ud med Sproget.

LXXIII.

Saa hvisked til sin Nabo En, og denne
til sin igen, og saadan gik det fort
og voksed til en Mumlen uden Ende
og af en hæs og uheldsvanger Sort,
hvori Enhver just mente det at kende,
som hidindtil han havde jaget bort:
Vi kaster Lod om hvem, der først skal bøde
med Livet for at tjene os til Føde!

LXXIV.

Først tygged man dog nogle Støvlesaaler
og Hatteskygger i sig Dagen lang;
saa sad de stumme: — Hver sin Nabo maaler,
men Ingen fandt til Devovering Trang;
saa gjordes Lodder, men — min Musa, taaler
Du sligt? — af Mangel paa Papir de tvang
Juan at gi'e Materialet hid —
i Strimler Julias Brev til sidste Bid.

LXXV.

Og Lodder gjordes, blandedes og toges
i maalløs Rædsel. Hungrens Grib endog,
Prometheus' lig, gav medens Sedlen droges,
paa Byttet Slip; og dertil mærkes dog:
det var Naturens Drift, hvorved de joges
til sligt; ej Nogen, Skurk saa lidt som Fjog,
opfandt med fælles Risico det Spil jo; —
og Loddet traf den stakkels Fyr Pedrillo.

LXXVI.

Han bad blot om, han maatte sig forbløde;
og Lægen i en Fart af Tasken tog
Lancetten — og saa let den Gamle døde,
at knap man hørte Sukket, som han drog.
I Barnetroen gi'er de Fleste Møde,
naar Timen slaar, — som Katholik den slog
for ham; sit Kors han kyssed, rakte Haanden
og Halsen frem — og opgav saadan Aanden.

LXXVII.

Skibslægen fik, fordi han var saa duelig,
det første Valg i Badskær'honorar.
«Jeg suger Aarerne — min Tørst er grulig —
imedens Blodet rinder!» blev hans Svar.
Saa delte man. Den Part, som var umulig:
Indvolde, Hjærne, tvende Hajer ta'er
til Indtægt. Resten af den arme spanske
Licentiat aad Baadsmandskabet ganske.

LXXVIII.

Tre, fire maa undtages, hvoriblandt
vor Don Juan, som Kødbegær ej viste;
thi Helten, som sig lidet oplagt fandt,
da forhen Poten af sin Hund han spiste,
sin Appetit tilbage næppe vandt,
ja rent ud sagt sin Madlyst helt forliste,
da her det gjaldt — skøndt Sulten nu var værre —
at lange til sin Mester og sin Herre.

LXXIX.

Og godt, han ikke gjorde det; thi snart
stod Følgen læselig paa Alles Pande:
de mest Forslugne grebes i en Fart
af Vanvid. Gud! hvor de tog til at bande
og skumme, le og skrige, i en Art
af Krampe; og de salte Vovers Vande
de øste i sig; — Rallen, Brøl og Skrig,
og med Hyænegrin laa de som Lig.

LXXX.

Fortyndet Tallet blev ved den Affaire;
ja de var tynde nok, skal Herren vide!
En misted rent Hukommelsen, — kan være:
en Fordel fremfor Vished om at lide;
En fristedes paany til løs at skære, . . .
som var ej Kammeraten ved hans Side
et Vink om, hvordan Enden kun bli'r skrækkelig
for den, der ej kan styre sig tilstrækkelig.

LXXXI.

Paa Baadsmandsmaten, som var bedst istand,
faldt Tanken; den var ham lidt ubehagelig,
men til at klare sig var han just Mand,
thi han var i den sidste Tid lidt svagelig
og særlig nok paa Grund af en Present,
som visse Damer — det var hovedsagelig
hans Frelse nu — ved almen Subscription
i Cadix havde skænket hans Person.

LXXXII.

Af Licentiaten laa endnu et Stykke,
men det blev sparsomt søgt. Af Frygt man bar
sin Sult, og lod sig mange Gange rykke,
før man en bitte Mundfuld af ham skar;
Juan kun gnaved paa sin Hatteskygge
og paa lidt Bambus, som tilovers var;
saa fanged man en Terne og en Sule —
og skyed saa Pedrillo, hver en Smule.

LXXXIII.

Men skulde «gyseligt» hans Lod Du finde:
husk Ugolino, som kan sig tillade
at gnave Kranjet af sin Ærkefjende
ved Enden af en pyntelig Tirade.
Kan man i Helved æde op gelinde
sin Uven, saa er det knap større Skade
tilsøs sin Ven at slagte paa en Spante —
nej det blir knap saa rædsomt som hos Dante.

LXXXIV.

Om Natten faldt der Regn, og alle Munde
højt gabed, som naar Jorden Sprækker slaar
i Sommerheden. Ingen véd hvorlunde
en Drik er Lægedom, men den, som gaar
til Spanjen, til Tyrkiet, eller kunde
gaa med tilsøs og dele Skibbrudskaar
og vandre i en Ørken: ja han vilde
opdage Livssymbolet i — en Kilde!

LXXXV.

Det øste ned, men kunde dog først værne
mod Tørsten, da man fik en Klud ledt op;
den blev en egen svampet Art Cisterne,
som vredes ud og tømtes med et: stop!
naar den var vaad. En Sjouer, tror jeg gerne,
knap skulde budt den Slurk sin slunkne Krop,
naar der var Udsigt til et Porterkrus, —
dog de drak til, saa glade som i Rus.

LXXXVI.

Og deres sprukne Læber Væden kendte,
imens de suged den som Nektar sød;
sort Tungen var, og Svælg og Gane brændte
som paa den rige Mand, der i sin Nød
anraabte Lazarus, ham, som ej sendte
én Draabe Dug blot fra det rige Skød,
fra Abrahams. — Hvis det er sandt, har jo
en stor Del Kristne sig en praktisk Tro.

LXXXVII.

To Fædre var der blandt den blege Skare,
hver med sin Søn. Af disse Drenge gik
han forud, som dog syntes aabenbare
mest Modstandskraft; og Faderen, som fik
det Budskab, nøjedes blot med at svare
«Guds Vilje ske!» hvorpaa han med et Blik:
«jeg kan ej hjælpe», uden Taarers Følge
saa' Liget sænkes i den dybe Bølge.

LXXXVIII.

Den Andens Søn, helt klejn mod ham, som døde,
var kvindelig at se til, bleg om Kind,
men holdt dog længer ud og gik imøde
sin Skæbne med et fromt, sagtmodigt Sind;
han talte lidt kun, men med Smil saa bløde
mod Faderens hans Blikke søgte ind,
som for at lette Byrden ham og stride
Skilsmissens Strid med Døden ved hans Side.

LXXXIX.

Hans Fa'er sad bøjet over ham og saa'
ej op, men visked bort hans Læbers Fraade
og stirred ufravendt paa ham, den Smaa;
og da omsider Regnen til dem naaede,
og Sønnens Øjne, brustne halvt, de blaa
bag Dødens Hinde glinsed ved det Vaade,
saa vred han op en Klud i Drengens Mund —
ak, da var Livet slukt i samme Stund.

XC.

Han døde; — i sin Favn hans Fader holdt
det dyrebare Støv, og da tilsidst
der ej var længer Tvivl, da stivt og koldt
ved Brystet Leret laa, han stirred vist
derpaa, til bort det førtes som en Boldt
for Strømmens Vover efter stakket Frist, —
saa sank han sammen selv, og brudt og sløv
han skælved nu og da kun som et Løv.

XCI.

Saa brød Regnbuen frem af Skyer graa,
og med sin Sokkels Glans de saa' den hvile
paa Søens skælvende og dybe Blaa,
og Alting indenfor den saaes at smile,
og selv den syntes som et Flag at gaa,
en Tricolor, fra Sky til Sky og ile
med Farveskiften bort — en bristet Bue,
hvorefter de Skibbrudnes Blikke skue.

XCII.

Den skifted, Sky-Kamæleonen, — sét
og svundet, som et Luftens Barn, et broget,
i Purpurvugge født, skarlagenbredt,
døbt i et smæltet Guldbad, i en taaget
Halvmaaneglans fra Tyrkens Minaret,
et sælsomt *mixtum*, kort, i Farvesproget, —
ret som det Øje, der benævnes «blaat»,
(som vi ved Boxning uden Bind har faa't).

XCIII.

For vore Stakler var et Omen den.
Slig Tro paa Varsler kan tidt Frugter bære;
det mente man i Grækenland og end
i Rom, og Modet kan sig deraf nære;
og til at muntres trængte disse Mænd,
om ellers nogen, derpaa vil jeg være
fordømt. Saa var da for den arme Hob
Regnbuen et Slags — Luftkalejdoskop.

XCIV.

Ved samme Tid en Vadefugl, en lille
hvidbrystet Due-Hun at se til, kom
forslaget af sin Kurs og syntes ville
slaa ned iblandt Barkassens Folk, som om
de ej var til — skøndt de just ej tav stille —;
ja som om Baaden var forladt og tom,
omkredsed Fuglen den paa Vinger lette,
til Mørket faldt: — et bedre Omen dette.

XCV.

Men om hin Haabets Due ikkun dette:
Jeg tror, det bedre var, den ej slog ned
og søgte sig i Baadens Rig at sætte, —
den var knap bleven lyst i Kirkens Fred!
ja hed den Arkens Due selv med Rette,
og skulde den til Noah med Besked:
de havde spist den op, det er nu vist,
med Oljegren og Alt, med Blad og Kvist.

XCVI.

I Skumringen det frisked op, om ej
til Storm, og Baadens Stævn tog til at kløve
vidt under Stjernehimlen Havets Vej;
men nu var de forvildet halvt, halvt sløve:
En raabte ivrigt «Land!» en Anden »Nej!» —
hvert Skarpsyn satte Taagerne paa Prøve,
der kom og svandt. En kendte Skud for Øre
En kunde Brændinger, det svor han, høre.

XCVII.

I Dæmringen, da Vinden ganske løjed,
lød der et Praj fra Morgenvagtens Mand:
Om ikke det var Land, han saa' for Øjet,
saa gid han aldrig maatte mer se Land!
Man stirred frem og saa', foroverbøjet,
en Bugt, og satte Kursen ret mod Strand;
og højere steg Kysten klar og kendelig
og laa for Alles Blikke udstrakt endelig.

XCVIII.

Da brast en Del af Mændene i Graad,
og andre stod og stirred stivt og bange,
som om hvert Haab tog Tvivlen angst paa Raad;
og nogle bad — for første Gang i mange,
i mange Aar. Tre laa i denne Baad
og sov; dem søgte man nu flere Gange
at vække op ved Skulderpuf og Stød, —
indtil man fandt, at Søvnen her var Død.

XCIX.

De havde Dagen forud faaet fat
paa en Skildpadde, som de styred efter
med Varsomhed; og for en Dag og Nat
det Maaltid lived op de svundne Kræfter;
hvorved det med det samme kendtes, at
ved Maden Mandemodet ogsaa hæfter,
og dertil kom, at Folk i slig Elende
vil mer end blot et Træf i saadant kende.

C.

Og høj og klippefuld sig Kysten hæved
bestandig voksende, alt som det bar
for Strømmen nærmere; og stedse kræved
det nye Gisninger og nye Svar
— da man saa længe hid og did var svævet
for Vindens Vexlen — om det Ætna var,
hvad eller Candias Bjærge hist i Taagen? —
paa Cypern og paa Rodus gætted Nogen.

CI.

Paa Landet ind for Strømmen og for Blæsten,
som kuled op, de var omsider vunden.
De ligned Charons blege Skygger næsten
de Fire, som til dette Tal var svunden
og som ej mægted nu at hive Resten,
de tre Mand overbord, som laa paa Bunden;
men Hajerne var med, og kvikt som Lynet
de sprang og sprøjted Skummet dem i Synet.

CII.

Fortvivlelse, Tørst, Hunger, Hede, Kulde,
Alt havde hærget og fortyndet den
forsultne Flok, saa knap en Moder skulde
ha'e kendt sin Søn i en af disse Mænd;
om Natten isnet, brændt om Dagen fulde
af Vabler, var de fleste visnet hen,
idet Pedrillo — paa Selvmords-Façon —
de skylled ned med Saltvandsbouillon.

CIII.

Og Landet viste sig, da de kom nær,
som skovbevokste Højdedrag og Dale;
de suged Duft fra alt det Grønne dèr
og følte det forfriskende at svale
om Øjet, der var blindt af Bølgens Skær
og Skyens hede Brand. En liflig Dvale
var hist dem Alt, hvad Skærm og Skygge gav
mod Havets øde, golde, griske Grav.

CIV.

Vildt, ubefolket var Alt dèrtillands;
men Længsel imod Land gav Baaden Vinger,
og gennem Brændingvoldens hvide Krans,
ret gennem Braaddet Baadens Stævn de tvinger;
der laa et Rev, hvorover højt i Dans
Skumhvirvlens Rækker styrtende sig svinger,
og uden at de Kursens Retning ændred,
løb de i Land med Baaden dèr — og kæntred.

CV.

I Guadalkvivir vor Helt var vant
fra Barnsben sine Lemmer flinkt at øve,
og i den ædle Svømmekunst han fandt
et Maal, som værdigt var hver dristig Prøve;
han var en dygtig Svømmer, det er sandt,
og vilde kunnet Hellesponten kløve,
som engang (hvad vi regned selv for stort)
Leander, Ekenhead og jeg har gjort.

CVI.

Og skøndt han var udmagret, stiv og svag,
tog han det op med Bølgen, i den Tanke
at række frem endnu mens det var Dag
til Strandens tørre Sted, den høje Banke;
værst var det, at en Haj i graadigt Jag
just snapped bort hans arme Nabos Skanke; —
de To var væk, som ikke svømme kunde,
og ene var tilovers han saalunde.

CVII.

Det skyldtes Aaren, som drev ham forbi,
da mat hans Arm sank ned, og som han nu,
mens Bølgen kværked ham, fik Fingre i
og holdt sig ved halvt sansesløs i Hu,
en Boldt for Bølgens vilde Raseri,
af Vandet pisket saa det var en Gru;
og saadan svømmed, vaded, kravled han,
og rulled, følesløs, tilsidst iland.

CVIII.

Dér grov han sine Negle dybt i Sandet,
at ikke Bølgen, fra hvis Favn han vred
sig, skulde rive atter ham fra Landet
tilbage med sig dybt i Graven ned;
dér laa han udstrakt som et Vrag, et strandet,
ret udenfor en Klippekløft, en bred,
med Liv nok til at se sig frelst af Havet
og — muligvis — sin Grav i Hulen gravet.

CIX.

Han prøved paa at komme op og frem,
men Knæet var i Blod og Haanden kvæstet;
han faldt, og stirred ud nu efter dem,
som sammen med ham havde Baaden gæstet;
de var nok gaaet nedenom og hjem
paa nær en Eneste, et Lig, som rested
af hine Tre iforgaars og nu blandt
en øde Forstrands Klipper Hvilen fandt.

CX.

Og det blev sort for Øjet, hvor han saa',
og han sank om paa Siden, medens Alt,
Sand, Klipper, drejed sig i Ringe blaa;
vanddrivende hans Arm paa Aaren faldt,
og som en knækket, vissen Lilje laa
hans ungdomsslanke, blegnende Gestalt,
et Støv saa skønt, som nogen Mejslens Mand
af Støv og Ler at forme var istand.

CXI.

At svare paa — blot saadan nogenlunde —
hvor lang Tid der gik hen, var ej hans Sag;
naar alle Pulse, alle Sanser blunde,
saa blir der Forskel ej paa Nat og Dag.
Hvornaar han vaagned, han ej heller kunde
forklare, før han følte Stik og Slag
i Puls og Aare, der tilkendegive,
at man er — skøndt det kneb — igen ilive.

CXII.

Han saa' ivejret og faldt atter hen
i Tvivl og Uvished, hvori han troede
tilsøs at se i Baaden sig igen,
og blev paany forfærdelig tilmode
og ønsked Døden sig med Baadens Mænd;
men da hans Øjne op paany sig lode,
en syttenaarig Kvindes Ansigt saa'
han som i Taage for sig, hvor han laa.

CXIII.

Tæt over hans var hendes lille Mund
paa Vagt, for blot et Aandepust at kende,
og Haanden strøg ham ungdomsvarm og rund,
saa Sjælen maatte her tilbagevende;
den kolde Tinding baded hun en Stund,
indtil et Suk, et ganske svagt, ved denne
ømt-ivrige Bestræbelse han drog —
og saa fornam hun, at hans Hjærte slog.

CXIV.

Hun dækked den Halvnøgne med sit bløde
og lange Slør, og gav ham Draaber ind,
og løfted op i sine Arme søde
det blege Hoved mod sin fine Kind,
hvori man saa' det friske Liv at gløde,
og vred hans Lokker, de af Vejr og Vind
medtagne; og, idet hun støtted ham,
hans Pulsslag i sit eget hun fornam.

CXV.

De bar ham ind i Hulen — de var To,
Herskab og Terne, hvoraf hun, den sidste,
var baade ældst og fyldigst, kan jeg tro, —
og dèr fik de saa tændt en Ild af Kviste
og oplyst Klippegrottens hvalte Bo,
som lidet kun af Sol og Dagslys vidste;
og dèr ved Ilden rank og skøn man saa'
Jomfruen, eller hvad hun var, at staa.

CXVI.

Om hendes Pande blinked gyldne Spange,
hvorunder mørkebrune Krøller laa,
der rulled bagtil ned i Lokker lange,
som næsten maatte kunne Jorden naa',
endskøndt hun var saa høj, som ikke mange
af hendes Køn; og til den Højde maa
endnu en Mine føjes, som man finder
den ægte kun hos fødte Herskerinder.

CXVII.

Ja brunt var Haaret; hendes Øjepar
som Døden sort, med lange Silkevipper
af samme Farve; og hin Trolddom var
deri, hin Magt, som saare sjælden glipper:
et Lynglimt ud af dette Mørke skar
mer rapt end naar en Pil fra Strengen slipper, —
en Snog, som skyder ud sig i sin Længde
med skjult Spiralkraft og med Gift i Mængde.

CXVIII.

Hvid Panden var og lav; i hendes Kinder
stod Solnedgangens klare Rosenskær;
kort Overlæbe; ak, de Læber minder
mig om en Evadatter fuldtvel værd
en Billedhuggers Mejsel. (Snak! jeg finder
at disse Herrers Kunst kom aldrig nær
Naturen, som den staar og gaar og taler; —
jeg takker for de Marmoridealer!)

CXIX.

Og det med Grund; thi nødig vil jeg spotte
foruden Grund. Jeg saa' en irlandsk Pige,
hvis Buste, om end til Model den maatte
tidt tjene, var og blev foruden Lige;
og naar engang den runkne Død skal gotte
sig ved en saadan Tilvækst til sit Rige,
saa lad hver Kunstner kun for Tabet sukke: —
de Træk lod sig ej male eller hugge.

CXX.

Saaledes var hin Perle, Klippens Brud.
Paaklædningen mer simpel end den spanske
men mere livlig; thi mørkt er det Skrud,
som Spanjens Kvinder bær', de indenlandske,
naar de paa Promenaden træder ud
fra Hjemmet; og jeg haaber aldrig ganske
Basquinen og Mantillen falder bort:
en mystisk Bodsdragt af en munter Sort.

CXXI.

Med hende her var det en anden Sag:
hun bar en broget Silkestofs Tunik,
og gennem Haaret, krøllet for og bag,
en Krans af Guld og ædle Smykker gik,
og Bæltet funkled, mens et Kniplingslag
om Sløret laa, og — saa var Landets Skik,
kan jeg vel for, om Godtfolk ta'er paa Vej? —
hun havde Tøfler paa, men Strømper ej.

CXXII.

Den Andens Dragt var ikke ulig dennes
men tarveligere; hun bar saadan
kun Sølv i Haar (sin Medgift, kan jo hændes),
og Knipling var der ej om Slørets Rand;
paa Minen kunde vel den «Ufri» kendes,
og Haaret, om end tykt, var ej istand
at naa' den Andens; Øjnene var sorte
men smaa, og blev tidt i en Missen borte.

CXXIII.

De plejed og de passed ham, de To,
med Mad og Klæder, kort med disse mange
Opmærksomheder, som — det maa jeg tro —
kun ene Kvindens Ømhed kan undfange;
en Suppe gav de ham; ved sligt kan jo
den bedste Skjald gaa hen og blive bange,
men bedre Ret lod ej Homer, jeg tror,
Achilles sætte paa sit Middagsbord.

CXXIV.

Og kort og godt om dette skønne Par:
formummede Prinsesser var de ikke!
Jeg tilstaar, at jeg aldrig yndet har
den Slags Theatercoup, som kan sig skikke
for Smaafolk; Sammenhængen blot og bar
jeg præsenterer her for alles Blikke:
Jomfru og Terne; hin en Datter af
en Mand, hvem Havet smukke Sportler gav.

CXXV.

Han havde fisket i sin Ungdom, ja
og fiske gjorde han endnu saa tem'lig;
han havde mange Næt og Garn hvorfra
han tog sin Fangst, var i det Hele fremlig,
om end maaske lidt lovløs nu og da:
han var som Smugler, og Pirat fornemlig,
og Gud skal vide ved hvormange Laster,
en Mand paa godt en Million i Pjaster.

CXXVI.

Han fisked altsaa, som jeg sagde, men
lig Petrus — Mennesker. Helt slet og ret
han fisked Købmandsskuder Aaret hen,
og nu og da tog han et dygtigt Dræt:
han strøg en Ladning og en ny igen,
og saa afsted til Marked med det Sæt:
en Købmandsvare, som nu Tyrken lider! —
han skaffed Slavetorvet «gode Bider».

CXXVII.

Selv var han græsk. Han havde bygt sit Slot
paa Øen her (en af de smaa Cyklader),
hvor han nu sad, den gamle Skurk, helt godt
tilhuse paa sit Rov, skøndt Himlens Fader
knap véd hvad han i Støvet havde traadt
af Bud og Love; naa! jeg ham forlader, —
hans Hus var stort, og smagløst kan jeg sige,
med Snitværk, Guld og Farver uden Lige.

CXXVIII.

Han havde kun én Datterlil, Haidie;
den rigeste blandt hine Øers Piger,
og dog laa hendes største Medgift i
det søde Øjes Smil — ja uden Smiger!
Et jomfrumodnet Barn, hun voksed fri
og rank, som Pinjen, der af Klippen stiger;
og Kurv og Friere blev der fortalt om, —
hun vilde vente nok paa h a m, det gjaldt om.

CXXIX.

Paa Stranden, hvor hun daglig plejed gaa,
fandt hun vor Helt i Eftermiddagsstunden.
Om ikke død saa døende han laa,
udhungret og halvt druknet nok igrunden;
og nøgen var han — saa hun tænkte paa
at løbe, men fandt sig til Stedet bunden
af Næsten-Kærlighedens milde Bud —
og saa hans smukke Træk og hvide Hud.

CXXX.

Men ta'e ham med sig til sin Faders Hus —
nej Tak for slig en Kærlighedens Gave! —
det var det samme nok, som føre Mus
i Kattens Klo og Grav for Skindød grave;
den Gamle havde dog for megen «*νους*»
— en «ædel» Røver var han ej, den Brave, —
han vilde sikkert gæstfrit ham bespise,
og derpaa sælge ham som funden Prise.

CXXXI.

Hun med sin Terne holdt det da for bedst
(en Frøken lytter altid til sin Pige)
i Hulen at beholde deres Gæst.
Saa aabned han sit Øje; — jeg maa sige,
de Tvendes Hjærter banked som til Fest,
og op paa Klem sprang Porten til Guds Rige,
som var hin Toldpligt, hvorom Paulus minder,
i Kærlighed erlagt af begge Kvinder.

CXXXII.

De gjorde Baal af, hvad der havde ligget
saa længe her, at det, blot ved at trykke
derpaa, i Trøske faldt paa Øjeblikket:
en Aare og et frønnet Plankestykke,
en Mast, helt søndergnavet og forslikket
af Søen og afstumpet til en Krykke;
Gud være lovet, her var nok af Vrag —
maaske til hele tyve Baal pr. Dag.

CXXXIII.

Paa Pelsværk laa han, for Haidie tog af
til Underlag sit Zobelslag, den Hulde;
og at de kendte alle Hvilens Krav
— tænk om han vaagned og han frøs! — tilfulde,
de viste ved at hver sit Skørt ham gav,
og dernæst loved de ham, at de skulde
ved Daggry se til ham, om han var frisk,
og bringe Kaffe, Æg og Brød og Fisk.

CXXXIV.

De lod ham ene. Som en Sten han sov
præcis, hvad eller bedre, som de Døde
der slumre for en Tid kun (med Forlov)
og skal engang paa Pletten give Møde.
Han slap for dette vanlige Behov
af Syner, som de svundne Sorger føde,
Genganger-Spøg med Smærtens skjulte Braad,
hvorunder vi slaar Øjet op i Graad.

CXXXV.

Juan sov uden Drømme, fast og stille,
men hun, som havde redt hans Seng, hun stod
og lytted dèr og mægted ej at skille
sig fra ham; thi hun syntes (ak, vort Blod
vil Puds os som vor Pen og Tunge spille)
at hun blev nævnt ved Navn; javist! Sin Fod
tilbage flytted hun, med spændte Blikke; —
hun glemte, at han aned Navnet ikke.

CXXXVI.

Saa gik hun hjem i Tanker, mens hun bød
sin Terne, Zoe, Tavshed. Aa, det vidste
hun nok, da to Aars Forskel dog betød
adskilligt, og lidt til, hos denne sidste;
thi Zoe havde ej lagt Haand i Skød
de Aar, men brugt med Læmpe dem og Liste,
som Kvinder gør — ja derpaa kan I stole —
der frekventere Mutter Livets Skole.

CXXXVII.

Og Morgnen kom, og paa sit grønne Øre
Juan sov væk, lod Solen gaa sin Vej
derudenfor, og lod sig ikke røre
af Bækkens nære Sliddersladder, nej
han sov sin Tørn, han kunde intet høre.
Om han til Søvn ej trængte, véd jeg ej
hvem da; — min Farfar har ej overdreven
det Æmne i sin «Narrative» beskreven.

CXXXVIII.

Ej saa Haidie. Hun kasted og hun vendte
isøvne sig og drømte, at der laa
fuldt op af Vrag, hvorover hun saa rendte,
og lutter smukke Lig hvorhen hun saa'.
Saa vækked Ternen hun, som gnaven skændte,
og alle Slaverne, som banded paa
Armenisk, Græsk og Tyrkisk, at de fandt det
lidt sælsomt, ja at Frøknen vist var fjantet.

CXXXIX.

Men alle maatte op, thi Frøknen fandt
at Solen over Havet Flammer tegner
saa nydeligt! Og det er vist og sandt
at Phoebus til sligt Udbrud ret sig egner,
naar Morgenlærken stemmer sin Diskant,
mens fjærnt i Disen Bjærgets Aasyn blegner
og Natten synker som det Sørgeshal,
en Enke bar for — naa ja, sin Gemal.

CXL.

Aa, saadan Solopgang er rig og broget,
og jeg har nylig, for det Syn at se,
den hele lange Nat igennem vaaget,
skøndt det forkorter Livet — ja maaske.
Skal Pung og Helsen regnes da for Noget,
saa staa ved Daggry op; — Du kan nu le:
men raaber Døden først ved Firs sit Stop,
saa skriv, at Du stod Klokken Fire op.

CXLI.

Og Ansigt imod Ansigt Haidie stod
med Morgnen. Hun var friskest af de tvende,
trods Kindens Feberglød og alt det Blod,
hun tydelig fornam om Hjærtet spænde,
just som en Strøm, jeg saa', af Bjærgets Fod
opdæmmet, vildt at syde og at brænde,
hvad eller som (min Læser, bliv ej stødt!)
det røde Hav, — men nej, det er ej rødt.

CXLII.

Og ned ad Fjældet let som Morgnens Vinde
til Hulen sprang hun, medens Solen bød
Godmorgen og Aurora trykked hende
et dugvaadt Søsterkys paa Læben rød;
ja Søstre! Tro mig, det var svært at finde
Forskellen ud — om ej den Første nød
qua Dødelig en Fordel ved at være,
med samme Skønhed, ikke blot Kimære.

CXLIII.

Saa gik hun hurtig ind, men standsed bly
i Grotten, thi som Barnets Søvn paa Pude
var hans; og Søvnen, véd man, vækker Sky.
Men da nu Luften kom saa sval derude
fra Søen, listed hun sig frem paany
og dækked godt ham til, og maatte lude
hen over ham derved, saa tyst, saa tæt,
og drak hvert næppe hørligt Aandedræt.

CXLIV.

Hun ligned Troens Engel, som staar Vagt
hos den, der trygt i Herren ind tør sove,
og Knøsen laa, som han til Ro var bragt
og sov som selve Luftens stille Vove;
men Zoe Frokosttiden tog i Agt
og spejled Æg i Grottens Stenalkove,
og tømte Kurvens Indhold ud betimeligt,
thi: Appetit faar Parret — det er rimeligt.

CXLV.

Selv Elskov sætter paa lidt Frokost Pris,
en strandet Elsker med — det vidste hun;
han var ej hendes, derfor billigvis
hun gabed her og frøs i Morgnens Stund.
Saa laved hun dem Frokost; ja præcis
jeg véd ej om hun gav dem The, men kun
at Chïervin, Æg, Kaffe, Brød og Fisk
hun bød — og Alt paa Kærlighedens Disk.

CXLVI.

Og da nu Æg og Kaffe damped hede,
hun vilde gerne have Helten op,
men Haidie var straks med et Vink tilrede,
en Finger lagt for Munden: Zoe, stop!
Og hun forstod det, skøndt knap uden Vrede:
Frisk Frokost over Ilden i Gallop —;
at Frøknen ikke ogsaa kunde nænne
at la'e den Søvn omsider faa en Ende!

CXLVII.

Dér laa han; i de hule Kinder brændte
et hektisk Blus, som Solens Aftenglød
paa Bjærgets Snetop; over Panden kendte
man Furerne, som Lidelse betød,
og Aarens Næt i matte Streger endte,
og sort om Issen Lokkehaaret flød
tungt, gennemtrukket af det salte Skum
og Væden her i Hulens Drypstensrum.

CXLVIII.

Dèr laa han op mod hende — som den Lille,
der lulles trygt ved Moderfavnen ind,
som Vidjepilens Gren, naar Alt er stille,
Havspejlet, naar der aander ingen Vind,
som Gærderosens Blomst, den sarte, milde,
som Svaneungen — kort: skøndt bleg om Kind,
ja næsten gulbleg i sin Afmagts Døs
paa al den Modgang, ret en vakker Knøs.

CXLIX.

Han vaagned, men paany han havde gerne
lagt sig tilro; dog dette Ansigt dèr
var altfor meget skabt til Søvn at fjærne,
om Søvnen var den Svage nok saa kær.
For ham var stedse Kvinders Blik en Stjerne,
en vinkende — ja under Messen nær
for skæggede Martyrer blev han væmmelig,
men gløded for Marias Aasyn hemmelig.

CL.

Og, paa sin Albu støttet, mod den Hulde
han stirred, saa hun blegned fast derved;
men straks brød frem paa Kinden Roser fulde,
da stammende hun Munden fik paa Gled.
Vel taled Øjet mest, hvor Læben skulde,
men han fik dog om Maden den Besked
(i jonisk Dialekt paa Nygræsk), at han
var svag og burde tie og ta'e fat, han.

CLI.

Juan var ingen Græker, at forstaa,
men havde for Musik et villigt Øre,
og hun, Skønjomfru, sang som Lærken graa,
saa smæltende, saa klokkeklart at høre,
at renere Musik var ej at faa:
hin Art af Lyd, som kan til Taarer røre
uimodstaaeligt, hin Almagts Tone,
der daler ned fra Harmoniens Throne.

CLII.

Han stirred op som den, der, vakt af fjærne,
søvnsvangre Orgeltoner, ej formaar
at skælne Drøm og Vaagen i sin Hjærne,
til han sin Tvivl ved Vægtren hævet faar
hvad eller af Lakajens Banken. Gerne
jeg saa' de Slyngler hængt, jeg, som attraar
en Morgenskraber, naar min Nat var viet
til Fruerleg og Stjernekiggeriet.

CLIII.

Juan blev vækket op af saadan Døs
ved sine Tarmes lydelige Skrigen:
og se, hist henne gik det flittig løs
paa Kogekunsten dér hvor Zoe, Pigen,
ved Ilden knæled mellem Kar og Pøs!
og Damp og Duften, som nu var i Stigen,
fik gjort ham kvik og efter Mad begærlig —
han længtes mod en Bøfsteg ganske særlig.

CLIV.

Men Okser findes ej paa de Cyklader;
til Gengæld haves Kød af Kid og Faar,
og nu og da, til Fest, en Vildmand lader
paa Spidet drejes vel et Bedelaar,
hvad der er sjældent under disse Grader,
hvor knap en Hytte paa en Klippe staar, —
dog denne Ø, som her' min Sang skal hædre,
maa, omend lille, regnes blandt de bedre.

CLV.

Jeg siger Bøf er sjælden, og tillige
at Minotauros-Fablen — som maaske
vil bringe Moralister til at skrige,
fordi man en Fyrstinde faar at se
maskért som Ko — hin Fabel, vil jeg sige,
skal bare lære, at Pasiphaë
Kvægavlen stifted ind for Kretas Landskab
for at ophidse Folket dèr til Manddrab.

CLVI.

Vi véd jo at John Bull af Bøf vil nære
sig — og af Øl, men derom, Læser, har
qua Drikkevarer ikke jeg den Ære
at tale her, den Sag er dog vel klar; —
vi véd, at tilmed han vil Kriger være,
skøndt stedse den Passion lidt kostbar var;
saa gik det Kretas Folk — hvorfor jeg tænkte,
at Bøf og Krig Pasiphaë dem skænkte.

CLVII.

Men nok, til Sagen. Helten, den forliste,
saa' støttet paa sin Albu for sit Blik
tre, fire Retter, stegte, — hvad han spiste
i Baaden var jo raat — her paa en Prik.
Og mens han Herren i sin Himmel priste,
han kasted over Retterne sig kvik
med et Begær, som findes kun hos Præster,
hos Hajfisk, Gedder, eller en Bor'mester.

CLVIII.

Han spiste, og blev vel forsynet, thi
hans kære Madmo'r vedblev ham at nøde
og lo ved de Portioner, som gik i
et Væsen, der nys opstod fra de Døde;
men Zoe, som var ældre end Haidie,
forstod (par coeur) at Sultne skal ha'e Føde
skefuldevis kun efter Mavens Evne,
da ellers de i modsat Fald kan revne.

CLIX.

Hun tog den Frihed sig at forestille
sin Frøken, mer i Handling end i Ord,
at om hun agted ej den Fyr at skille
ved Livet for hvis Skyld hun sasdan fôr
af Sengen ned paa Stranden her, saa vilde
hun (Zoe) være selv hans Plejemo'r. —
Saa snapped væk hun, hvad der kunde reste,
og mumled lidt om «Appetit hos Heste».

CLX.

Og derpaa rask (hans Buxer var jo Laser
og knap anstændige) — paa Ilden hver
en Trevl! Istedet op til Tyrk de stadser
ham, eller Græker, saadan noget nær:
han trak i vide Pantalons om Haser,
men mangled ellers Turban, Tøfler, Sværd
og saa et Par Pistoler, — de var borte;
en Særk blev syet om ham til en Skjorte.

CLXI.

Saa taled hun til ham den unge Kvinde.
Men ej et Muk forstod Juan, omend
han lytted, saa den skønne Grækerinde
knap tænkte paa at holde op igen;
og da han intet Stikord kunde finde,
saa vedblev hun at kvidre for sin Ven,
til endelig hun saa' at han var ganske
foruden Anelse om det Romanske.

CLXII.

Saa gjorde hun et Tegn da, en Gebærde,
hun Tilflugt tog til Blikkets Skælmeri,
og læste som en Bog (hun, den ulærde)
hans Ansigtstræk, og fandt ved Sympathi
hint Sjælens kvikke Svar, der er paafærde
bestandig omkring Øjet og hvori
hun snart en Verden greb af Ord og snart
en Sætning, som hun gætted i en Fart.

CLXIII.

I hendes Sprog, ved Fingre og ved Blikke
og ved at sige efter hende, tog
han nu Lektion, skøndt jeg betvivler ikke
at Kundskab mest af Øjnene han drog.
Omtrent som Astronomen, der vil kigge
paa Himlen heller end paa Pult og Bog,
saaledes lærte Stavelserne denne
af Haidies Øjnes Alfabet at kende.

CLXIV.

Hvor sødt at lære Sprog i fremmed Tunge
af Kvinders Blik og Læbe — Notabene,
naar Lærer og Elev er begge unge,
— saadan som det gik mig, jeg skulde mene!
De ler, naar det gaar glat, og af fuld Lunge
de ler, naar man gør Fejl; aa, hvilken Scene!
et Haandtryk, og et Kys — i Ærbarhed;
saaledes lærte jeg det lidt, jeg véd:

CLXV.

Lidt Græsk og Tyrkisk og lidt af det Spanske.
Italiensk? — deri fik jeg ej Timer.
Lidt Engelsk kun, da jeg blot kunde granske
det Sprogs Per Døver og dets Kirsten Kimer,
Barrow og Tillotson, samt South (den ganske
Højkirkes Prædikanter) og hin Rimer
paa Messe-Prosa, ham den store Blair, —
Poeterne jeg undgik en og hver.

CLXVI.

Med Kønnet dèr blir det sin egen Sag
for En fra Englands *high life* exileret,
hvor jeg, som mangen «Hund, har haft min Dag»
og, som saa mangen Mand, har triumferet: —
jeg tier helst, de Ting har jeg paa Bag
og Regningen er opgjort og kvitteret;
Mænd, Kvinder, Ven og Uven: Fnug igrunden,
en Drøm, som var, men som er længst forsvunden.

CLXVII.

Tilbage til vor Helt, som vi nu finde
ifærd med nye Ord og Vink at følge
men ogsaa med at ane noget inde
i Brystet, som sig ikke lader dølge,
som flyver ud for Sol og alle Vinde
og selv faar Nonnens Hjærte til at bølge:
han elsked — som Du vilde i hans Sted —
Velgørerinden; og — hun elsked med.

CLXVIII.

Hver Dag i Dæmringen — for tidlig næsten
for ham, Syvsoveren — til Hulen nede
paa Stranden kom hun, men det var forresten
kun for at se til Fuglen i dens Rede;
hun vogted vel sig for at vække Gæsten:
kun gennem Lokkerne smaa Fingre glede
mens over Kind og Mund en Aande gød
sig som en Zephyr over Rosen rød.

CLXIX.

Og Farven i hans Kind for hver en Nat
blev friskere, og daglig steg hans Kræfter,
og det var godt, thi Sundhed er en Skat,
hvis Mage Kærlighed skal lede efter;
thi, som ved Oljen Ilden ret ta'er fat,
ved gode Dage Lidenskaben hæfter, —
ja der maa Ceres' til og Bacchus' Gave,
naar Venus nogen Fremgang ret skal have.

CLXX.

Naar Venus fylder Hjærtet, (der skal Held i
men ogsaa Hjærte til al Kærlighed),
saa er straks Ceres dèr med Vermicelli,
(af Kildevand blir ingen Elsker fed),
mens Bacchus gyder Vin og Vinkandell i
vort Skød; dog ogsaa Æg og Østers véd
en Elsker er en himmelsk Skaffers Gave,
sendt os fra Pans, maaske Posejdons, Have.

CLXXI.

Hver Morgen vented der Juan tre Ting:
Bad, Frokost, og saa smukt et Øjepar,
som nogensinde voldte Hjærtesting —
ja Zoes Øjne med, den Sag er klar.
Men nej, jeg kører, ser jeg, her i Ring;
man bør ej nævne, hvad man en Gang har
fortalt: kort sagt, først tog Juan et Bad sig,
og dernæst hos Haidie fik han lidt Mad sig.

CLXXII.

De var saa unge begge, og den ene
var saa uskyldig — hvad betød et Bad?
Han var Fuldkommengørelsen den rene
af, hvad hun havde drømt to Aar i Rad,
et Væsen til at elske — saa alene
til sig at glæde ved og gøre glad.
Hvo Lykkens søde Frugt har sig udkaaren,
maa dele den: — den skabtes tvillingbaaren.

CLXXIII.

Hvad var saa sødt, som se paa ham og nyde
Tilværelsen med ham her ude i
Naturen, og at ængstes for at bryde
hans Søvn, og se ham vaagne i det Fri?
For evigt ved hans Side! vilde lyde
for stort, og dog, tænk om det var forbi!
nej han var hendes, hendes «Hav-Fund», vidste
hun, hendes første Kærlighed — og sidste.

CLXXIV.

Saadan forløb en Maaned, og den Hulde
besøgte tidt ham, mens sit Snit hun saa'
forsigtigt, at ej Nogen ane skulde
den Klippekløft, hvori den Kære laa;
saa stak den Gamle da tilsøs for fulde
Latinersejl for at faa Øje paa
— naa! det var ej Mythologiens Jo
men tre Ragusamænd bestemt for Scio.

CLXXV.

Saa var hun fri og frank: ja, uden Moder
og med Papa tilsøs, hun var saa godt som
en Frue, der kan have Fruenoder
og følge hvert et Lunes Indfald, blot som
hun ønsker, uden Opsigt af en Broder,
saa fri, som nogen, der for Spejl er traadt, — som . . .
ja stop, jeg tænker her paa Kristenkvinder,
der kan gaa frit omkring — ej paa Tyrkinder.

CLXXVI.

Hun kom nu ofte og hun taled længe.
De maatte tale, — og han havde lært
den Sætning, at til Luft han kunde trænge,
da det, at sidde stille, faldt ham svært,
nu da han ikke mer lod Ho'edet hænge
som Blomsten dugvaad — kort, det var ham kært
at gaa en Tur! Saa gik de da langs Stranden
og saa' hvor Solen sank bag Kimingranden.

CLXXVII.

Det var en Kyst af Brændinger omkranset,
hvor Klippen luded mod det hvide Sand,
af Banker og af Revler trygt forskanset,
med Bugter smaa, velkomne for den Mand,
som vildt paa Vovens Tilje nys har danset;
her tav kun Dønningdrønet under Strand,
naar Sommerdagens Dis for Øjet flimrer
og Havet som en Indsø spejlblank glimrer.

CLXXVIII.

Langs Kysten spildt laa Braaddets smalle Bræmme
som Skummet af Champagne — naar vort Bæger
ej mægter mer den hvide Fos at tæmme,
der, som et Sjælens Foraarsbad, os kvæger!
Hæv kun mod ædel Vin jer sprukne Stemme,
Afholdenhedens Præster eller Læger: —
kom, Vin og Kvinder, Liv og Lyst i Salen;
imorgen ta'er vi Soda og Moralen.

CLXXIX.

Rus maa der til; spørg hver erfaren Mand!
Rus er jo dog i Livet alt det Bedste;
i Druer, Guld og Elskov findes kan
hvert svundet Haab hos Slægten og den næste;
foruden denne Saft var ej istand
vort Træ sin Rod i Livets Muld at fæste;
som sagt, — berus dig! Om Du vaagner da
med Tømmermænd, saa si'er jeg blot — naa ja:

CLXXX.

Ring paa din Tjener — sig, han flux skal tage
Rhinskvin og Sodavand, og du vil ha'e
en Drik, som Xerxes næppe skulde vrage;
thi ingen Sorbet, lagt paa Is endda,
ej Ørknens Kildespring mod Tørstens Plage,
selv ej Bourgognens Purpurdrue — ja
hvad Art Opstramningsmiddel nævnes kan —
gaar op mod Rhinskvin, nydt i Sodavand.

CLXXXI.

Men Kysten — thi det var nok den, jeg vilde
beskrive just — nu vel da, Kysten laa
ved denne Stund som Himlen selv saa stille,
og Sandet sov omkap med Bølgens Blaa;
kun en Delfin i Fladen saaes at spille,
og hist en Maage skreg, mens Strømmen smaa,
umærkelige Dønning-Taktslag førte
imod et Rev, som Vandet knap berørte.

CLXXXII.

Og fremad vandred hun og han; — som sagt,
den Gamle laa paa Kapertogt, og ikke
var der i Huset nogen anden Vagt
end Zoe, Ternen, som til Punkt og Prikke
fra Morgen af gav paa sit Herskab Agt,
men ganske sikkert ej med Argusblikke:
thi varme Vand og flette Haar til Dagen,
samt tælle Tøj til Vask, var hele Sagen.

CLXXXIII.

Det var den svale Stund; og Solen svandt
rød som et Flammehjul bag Skyens Banker,
ret som om dèr al Jordens Længsel fandt
et Fredsasyl ved Universets Skranker;
de fjærne Bjærges Kreds paa denne Kant,
og modsat Havets Dyb i Drømmetanker;
en Stjerne gennem Skyens Aftenrøde,
der, som et Øje, tindred dem imøde.

CLXXXIV.

Og Haand i Haand de vandred, hun og han,
og gled paa Kiselgrus og Muslingskaller
hen ad det fine, glatte, faste Sand
ind i de vilde Grotters hvalte Haller,
udhult af Storm og Bølgens Braad og Brand
med Celler, der ret som til Hvile kalder.
Dèr tog de Plads, og Arm i Arm de nød
Solnedgangsskærets dybe Purpurglød.

CLXXXV.

De saa' mod Himlen, saa' dens Rosenglød
som i et Verdenshav af Guld udflyde,
de saa' fra Søens dybe, blanke Skød
Fuldmaanens store Skive frem at skyde;
i Vovens Skvulpen Vindens Hvisken lød, —
fra Øje frem mod Øje saa' de bryde
et ildfuldt Blink, — og intet mer de saa'
men Læbe i et Kys mod Læbe laa.

CLXXXVI.

Et langt, langt Kys, et Kys af Ømheds Trang,
af Skønheds og af Ungdoms i det samme,
tre Straaler samlet i et Brændpunkts Fang;
et blandt de Kys, som fra vort Foraar stamme,
naar Lava strømmer gennem Aarens Gang,
naar hvert et Kys er som om der slog Flamme
af Hjærtets Jordskjælv frem; — og Kyssets Mængde
af Ild maa sikkert maales ved dets Længde.

CLXXXVII.

Ved Længde menes Varighed; hvor længe
det vared? nu, maaske en Time rundt!
De regned ikke, kunde næppe trænge
igennem med et Tal, blot et Sekund;
de taled ej; de ønsked blot at hænge
med Mund ved Mund den Frist, som var forundt,
lig Bien, naar den sværmer med sin Dronning —
og ungt var Hjærtet her og fuldt af Honning.

CLXXXVIII.

De var alene, men ej som de Taaber,
der stænge Døren og sig ene tror;
tavs over Havet, som saa ofte raaber,
laa Nattens Glans og Aftenrødens Spor,
tavs Grotten laa, men ved dens Drypstensdraaber
de skjalv og søgte sammen, som paa Jord
foruden deres Liv alt Liv var slukket,
som om af Livets Væld de havde drukket.

CLXXXIX.

De frygted ingen Spejder her paa Stranden,
ej Nattens Skygger, tabt for Alt og Alle,
som begge var; de taled med hinanden
et Tankens Sprog, et Sprog, hvis Udtryk falde
ud over hver Fortolkning af Forstanden:
i Suk og Glød de syntes at paakalde
Naturens Bud, den første Kærlighed —
Alt, hvad fra Eva Kønnet arved ned.

CXC.

Haidie om Skrupler taled ej og svor
ej Eder eller tænkte paa Kontrakt, nej;
at Ægteskabet paa en «Pagt» beror,
og at en Pigelil skal ta'e i Agt sig,
hun aned ej; som Skovens Fugl hun fór
sin Ven imøde, ren, og som om Vagt ej
behøvedes, og da hun Svig ej skænkte
en Tanke, hun paa Trofasthed ej tænkte.

CXCI.

Hun elsked, tilbad, gløded — og den Glød
blev mødt med Glød! og Sjælen strømmed sammen
med Sjæl og syntes smæltet hen og død,
men dukked atter genvakt op af Flammen,
thi Sjælen kan ej dø; paany den skød
sig frem og sank i navnløs Lyst og Gammen,
og hun, hvis Hjærte slog mod hans, forstod
at hun var hans nu med sit Liv og Blod.

CXCII.

Ak, begge var saa unge og saa smukke
og ene, uden Opsigt i den Stund,
hvor Hjærtet er for aabent til at lukke
sig, og hvor Viljen vakler i sin Grund,
og hvor et Øjeblik kan koste Sukke
i Evighed paa Helveds hede Bund —
thi det er Stedet jo bestemt for den, som
var ond i Livet eller altfor nænsom.

CXCIII.

Ak, stakkels Haidie og Juan! De var
saa elskeligt forelskede. Jeg kendte
fra Paradisets Tider intet Par,
der tog den Ting saa smukt, at blive brændte.
Haidie var from saa vel som smuk og har
nok vidst, hvor hen de slemme Børn blev sendte:
til Styx, til Hel et cetera — men av!
i Krisen hendes Børnelærdom tav.

CXCIV.

Dér sidder de, og Maanens Straaler skinne
i deres bløde Blikke, og hun slaar
sin nøgne Arm om ham, han sin om hende,
halvskjult af Nakkens løste Lokkehaar;
hun sidder paa hans Skød og kan ej finde
et Ord — i Skælven hendes Suk forgaar:
en Gruppe, en antik, ved Maanens Lue,
naturlig, blottet, græsk og skøn at skue.

CXCV.

Og da Juan sank hen i Søvn paa disse
Berusningsøjeblikkes dybe Lyst,
saa vaaged hun og holdt ham, blidt tilvisse
men fast dog, trykket mod sit hvide Bryst;
mod Maanen hendes skønne Øjne misse,
saa blir de store og sig sænke tyst
paa ham, som Hjærtets fulde Skænk har faaet, —
mon det nu ogsaa har ham nok tilstaaet?

CXCVI.

Et Barn, som stirrer paa en Brand, der ryger,
en Patteglut, som dier, og dernæst
en From, som ser Hostien, naar han syg er,
Araberen, som faar en fremmed Gæst,
Søgutten, naar hans Prise Flaget stryger,
en Gnier, som ser Guld, — ja sligt er Fest
for dem: men dobbelt Fest, at vaage over
sin dyrebare Ven, imens han sover.

CXCVII.

Dér ligger han, den Elskede, saa nær
det Liv, der rummer hans bag Barmens Høje,
saa hjælpeløs, saa ukendt med sit Værd
for den, der vogter denne Skat saa nøje;
Alt, hvad han følte, led og prøved, her
er bragt til Hvile for et vagtsomt Øje;
dér ligger han, i sine Fejl saa sød,
og sover — Gudskelov: han er ej død!

CXCVIII.

Hun vaaged over ham; — og Nattens Stund
og Elskovs her ved Havets øde Veje
rev hende med; og hun og hendes «Fund»,
den Elskte, havde redet deres Leje
hen over Sand og Klippers golde Grund;
og uforstyrret kunde hun ham eje,
og hver en Stjerne fra det hvalte Blaa
ned til den glade Brud med Blinken saa'.

CXCIX.

Ak, Kvinders Kærlighed er, tør jeg mene,
en skøn og farlig Ting paa samme Gang;
Alt paa en Tærning! stedse kun det ene —
og taber de, ja saa er Livets Sang
et Omkvæd om den samme, gamle Scene,
og deres Hævn er altid samme Trang:
en Tigers til at springe løs! Dog lide
de selv ej mindst ved deres Offers Kvide.

CC.

Og de har Ret. En Mand, som tidt mod Mænd
gør Uret, gør det altid imod Kvinden.
Hun har da kun Forræderi igen,
men græder længe for sin Afgud, inden
hun slænger i et Ægteskab sig hen,
købt til en Seng; — og saa blir hun Slavinden
for Mandens Lyst, og paa Visiter kør' hun,
blir Amme, Bedesøster, og saa dør hun!

CCI.

En ta'er en Elsker, En paa Biblen slaar sig,
og En paa Madam Mangor, En til Drik,
En løber væk men knap ved Byttet staar sig:
et daarligt Rygte dér, hvorfra hun gik;
Fordelen er kun ringe, som man faar sig,
den ligner nok Forskellen paa en Prik
imellem gode Huse og Bordeller:
En blir en Sluske — og gør saa Noveller.

CCII.

Haidie var et Naturbarn, uforsøgt,
et Lidenskabens Barn, født paa de Vidder,
hvor Solens Glød saa længe hed har spøgt
omkring en Mund, at Kysset næsten svider;
til Elskov skabt, til Kjærlighedens Røgt
om ham, det Væsen, hun nu engang lider;
hun frygted intet: Elskov, Haab, Begær,
thi hendes Hjærte — slog det ikke her?

CCIII.

Ak, at det Hjærteslag saa dyrt skal være!
Og dog i Grund og Virkning samme Slag
er og forbliver os det gamle, kære,
saa kært, at Visdom (som dog fandt Behag
i os med sin Erfaring at belære),
ja vor Samvittighed selv kaster Vrag
paa al Erfaring, kostbar at faa fat paa —
en Ting for Castlereagh at lægge Skat paa.

CCIV.

Nu var det sket — nu var de knyttet sammen;
og over Lejet hist fra Stjernen gled
et Skønheds Skær, et Blus fra Bryllupsflammen,
og Vidne, det var Havets Ensomhed,
og deres egne Hjærter sagde Amen,
og de blev viet ved Naturens Ed;
en Højtidsnat paa Salighedens Vis:
hver var en Engel, Jorden Paradis.

CCV.

O Elskov! Titus var din General,
Cæsar din Trosknægt, Marc Anton din Træl,
Ovid Gymnasielærer, — som Real-
elev slog Snærpen Sappho sig ihjel:
et Vink for hver, som holder sig nevtral,
(Leucadia-Klippen viser Vejen vel). —
Du er dog nok det Ondes sande Gud,
naar ej for «Djævel» du skal skældes ud.

CCVI.

Ved Dig kom Ægtesengen galt afsted.
Du smykker Panden paa de største Mænd;
Pompejus, Belisar og Mahomed
og Cæsar har tidt blødt for Clios Pen.
Trods uens Vilkaar samme Slags Fortræd
— bestandig gaar «Historien» igen —
thi, vidt forskjellig, ligned I hinanden: —
om Hjælmen Laurbærkrans, og Horn i Panden.

CCVII.

Du skaber Vismænd. Der er Epicur
og Aristip, Materiens Forkyndere,
som la'er Moralen tage sig en Lur,
hvad den har let ved, da vi fødtes Syndere;
er det ej, som vort eget Køds Natur
skrev denne Lov (for Ældre og Begyndere)
«Æd, drik og elsk; thi Resten duer ej meget?» —
et Bud, Sardanapal tog til sit eget.

CCVIII.

Men nu vor Helt! Var Julia alt forglemt
og det saa snart? Jeg bliver skyldig Svaret,
hvad der er højst fortrædeligt og slemt;
men det var Maanens Ansigt — ja, jeg har 'et:
det er Fru Lunas Skyld, naar vi saa nemt
gi'er tabt, mod nye Indtryk slet bevaret.
Hvor kan vi ellers Idealet svige,
hvergang vi ser en vakker lille Pige?

CCIX.

Jeg afsky'r den Ustadighed — fordømmer,
foragter, ja forbande maa og hade
Kviksølvnaturen, som om faste Tømmer
vil intet høre, ej sig sige lade;
nej, Trofasthedens Blod mig gennemstrømmer . . .
hm! det er sandt, inat, paa Maskerade,
var der en Dame fra Milano, som —
naa, kort sagt, lidt fra Dydens Vej jeg kom.

CCX.

Straks stod Filosofien ved min Side
og hvisked: «Husk din Elskovs rene Lue!» —
«Javist, Filosofi! men se, hvor blide
de Blikke lyser; Gud! se Læbens Bue;
jeg vil, ja blot for Løjer vil jeg vide,
om hun er Jomfru eller kanske Frue . . .»
«Holdt!» skreg Filosofien, ret spartansk,
(om end maskeret helt veneziansk).

CCXI.

«Holdt!» Og jeg holdt. Nok sagt, det, som man kalder
Ustadighed, det er jo mellem Mænd
den Hyldest, som paa Knæ for Skønhed falder,
hvor, rig, Naturen byder selv sig hen.
Vi taler jo om «Kærnen i dens Skaller»:
nu! er da Statuen os andet end
den Lyst, hvori vi ser paa det Reale,
dens Form — og tænker os det «Ideale».

CCXII.

Det er Begrebet af det hele Skønne,
for hvilket alle Drifter maa sig bøje;
platonisk, rent som Vaarens friske Grønne,
det daler, lutret, til os fra det Høje; —
var Livet uden det vel værd en Bønne?
Det er — ja — Brugen af vort eget Øje
(og et Par Sanser til), som kan os lære
at, født af Ild, vi tør ej lunkne være.

CCXIII.

Dog er en pinlig Ting det, rent ud sagt,
og blot vi hos vor Eva stedse kunde
opdage denne første Trolddomsmagt,
saa gik vel mangt et Hjærte ej til Grunde
og meget Guld (som blev tilvejebragt
og som maa skaffes, ligegodt hvorlunde).
Hold derfor dig til En og samme blot,
det gør dit Hjærte og din Lever godt!

CCXIV.

Vort Hjærte ligner Ætheren, men skifter
bestandig, Nat og Dag, som Himlens Sky;
Torden og Lynild farer af dets Rifter,
og atter kommer Mulm og Brag paany;
men naar de saa har udras't, alle Drifter,
saa drypper Regnen mildt i Morgnens Gry, —
i Taarevæld har Hjærtet Luft sig givet:
det er vort Englands-Klima her i Livet.

CCXV.

Og Leveren er Galdens Lazareth, —
o ve, de første Skader vil nok brede
sig dér, og Resten krybe sammen tæt,
(en Møddingvold, hvor Snoge har en Rede):
og saadan ligger dér alt Sygt og Slet,
Skinsyge, Had og Hævn og Frygt og Lede,
og ud fra Alt gaar Pyæmiens Smitte —
som Jordskælv udgaar fra vor Klodes Midte.

CCXVI.

Dog — vi la'er vel Anatomien fare!
Her har to hundred Vers, ja mer, igen
jeg færdig, hvad der kan min Regning klare
(ifald fra Første Sang man husker den).
Hver Sang skal til den forrige helst svare; —
Au revoir! jeg lægger ned min Pen
og lader saa Juan og Haidie føre
enhver sin Sag for dem, som gider høre.

ANMÆRKNINGER

TIL

ANDEN SANG AF BYRON'S DON JUAN.

ANMÆRKNINGER

Til Anden Sang.

Begyndt i Venedig, December 13, 1818; endt sammesteds Januar 20, 1819.

Syvende Stanze.

En Ild, som den, et saadant Slør udsender,
Venezias fazzioli ene kender.

Fazzioli — ordret: smaa Lommetørklæder — de Slør, som hyppigst bæres paa Markuspladsen.

Ellevte St.

hun rulled ellers slemt, og Søen brød
— og bryder altid — i den Bugt forbandet.
Staar man paa Dækket, blir man lagt i Blød;
hun vasker — det kan ikke være andet;

I B.s «Breve» 1814 staar følgende lille Bemærkning, der karakteriserer Walter Scott saavel som Byron selv. «Hogg skriver mig til, at Scott er gaaet til Ørkenøerne i en Storm, under hvilken S.

«aldeles ikke var i sit Es, forat bruge det mildeste Udtryk», O Gud, dersom disse Kakkelovnspoeter havde prøvet en Fart i aaben Baad i dygtig Krapsø — eller en stiv Kuling i «the Gat» — hvor vilde det ikke have forfrisket dem, og hvilke Indtryk vilde de ikke have modtaget derigennem!»

Syttende St.

«De Fagre til den Fagre!» (Ja jeg bér, —
Citater er min Kæphest — Stedet kan
De vel? Dandronningen med Blomster ser
man strø Ophelias Grav);

Se den berømte Scene i Shakspeares Hamlet (V. 1.)

DRONNINGEN
(strør Blomster).

De Favre til den Favre! — Saa Farvel!
min Hamlets Hustru skulde du jo været;
din Brudeseng jeg skulde have smykket
og ikke strøet din Grav, du søde Pige!
(Lembckes Overs.)

Fireogtyvende St.

Fregatten, kaldet «Santa Trinidada» o. s. fr.

Hermed begynder den mesterlige Skildring af Stormen, Skibbruddet og dettes forfærdelige Følger for de Ulykkelige i Storbaaden. Med Hensyn hertil findes følgende Sted i et af B.s Breve til Forlæggeren Hr. Murray. «Hvad Materialet til

Skibbruddet angaar, tror jeg, at jeg allerede for lang Tid siden fortalte baade Dem og Mr. Hobhouse, at der ikke var en eneste Enkelthed ved samme, som ikke var taget ud af Træk fra Virkeligheden, samlede rundt omkring fra Optegnelserne om forskellige Forlis.»

Th. Moore knytter hertil nogle Bemærkninger af Interesse for den store Digters Beundrere. B.s Hukommelse maa have været af en sjælden intensiv Art; det hedder nemlig om Digteren, at han allerede i 1799, da han var Elev af Dr. Glennie i Dulwich, fandt i sin Lærers Bogsamling en Pjece, som dengang beskæftigede ham og hans Kammerater meget, en Beskrivelse af Skibet «Juno»'s Forlis paa Kysten af Arracan i Aaret 1795. Af denne Beskrivelse findes ogsaa Scener i «Don Juan». Sammesteds imødegaar M. de journalistiske Skriblere, der netop i Anledning af Skibbrudsscenerne i «Anden Sang» kaste sig over Lord Byron med Beskyldninger for Plagiat. M. paaviser, hvorledes Tasso i alle Skildringerne af Slag og Træfninger har søgt til foregaaende eller samtidige Historieskrivere og Poeter som de naturligste Kilder, og at han selv i sine Kommentarer har udpeget disse Steder; (man erindre Molières: Je prends mon bien où je le trouve).

Disse Beskyldninger for Plagiat synes at have været mange og højrøstede. Selve *Times* tager nu Ordet og forsvarer Digteren. Bladet gør opmærksom paa, hvorledes Shakspeare i de berømteste

Scener i «Julius Cæsar» og «Coriolanus» Ord til andet har benyttet i Replikerne Norths Oversættelse af Plutarch. Exempelvis for Coriolans Vedkommende aftrykkes Stedet hos Plutarch: «Jeg er Cajus Marcius, som har gjort Dig især, og alle Volscerne, stor Men og Skade», osv. Hermed sammenstilles den berømte Fjerde Acts tredje Scene i Tragedien, hvor Coriolanus fremstiller sig for Aufidius. Stedet lyder (i Lembckes Oversættelse) saaledes:

CORIOLANUS.

Mit Navn
er Cajus Marcius, som har gjort dig
især, saavelsom alle Volskerne,
stor Men og Skade;

Her skal som de vigtigste af B.s Kilder nævnes Beretningerne om «Hercules'» Forlis, «Centaur», «Abergavenny», «Sydney», «Juno», «Lady Hobart».

Niogtyvende St.

Ja uden dem var Alt forbi min Sandten; — spørg Mr. Mann i London, Fabrikanten.

Denne Adresse findes i Beretningen om Skibet «Hercules'» Forlis.

Sexogtredivte St.

«Mer Grog!» de skreg, «for om en Time gaar vi dog ad Helved» osv.

Forat vise, hvor nær B. er gaaet sin Kilde og med hvilken Kunst han har faaet Ordlyden i Beretningen ind i sin Strofes Slyngning, hidsættes her Rapporten fra det betræffende Sted i «Abergavenny's Forlis». En Midshipman stiller sig med spændt Pistol foran Botleriet, hvor Rumfadet gemmes; Mandskabet trænger ind paa ham. «Mer Grog, skreg de, for om en Time gaar vi Fanden ivold! — Jeg véd, at vor Time kommer, svarede den modige Officer koldt; men lad os dø som Mænd, ikke som Dyr!»

Fireogfyrretyvende St.

Her har Digteren benyttet et Uddrag af en af Erasmus' Dialoger «Naufragium». E. har følgende morsomme Episode af et Skibbrud. (Lord B. har selv oversat Stedet fra Latin.) «En lovede i sin Nød, med høj Stemme, St. Christopher i Paris et Voxlys af samme Størrelse som den Helliges egen Statue (og den var stor). Hans Nabo stødte til ham og sagde: Tag dig iagt for hvad Du lover; thi ikke om Du vilde sælge alt dit Habengut, kunde Du betale et saadant Lys! Den Anden svarede i en lavere Tone, forat St. Christopher ikke skulde høre det: Hold Mund, din Tosse! Tror Du jeg taler i Alvor? Om jeg nogensinde kommer iland, saa faar han ikke saa meget som et Speddelys!»

Stanzens kraftige Slutning skyldes utvivlsomt et Sted i Cardinal Retz's Memoirer, hvor netop et

saadant Skibbrud i Bugten ved Lyon er beskrevet. Cardinalen har et fint Blik for Latterlighederne under selve Rædslerne. Han fortæller at Skibets Kaptajn, en Spanjer, trak i sin fulde Puds, for «som det sømmede sig en Spanjer at dø standsmæssigt i Kongens Tøj». Da en Stakkel iblandt Besætningen kryber hen til ham og beder om at blive skriftet, giver Kaptajnen denne et Fodspark og beder ham pakke sig, for ikke at forarge ved sit daarlige Exempel.

Halvfjersinst. St.

Dette Træk med Hunden er taget fra B.s egen Bedstefaders Bog: Commodore Byron's «Narrative» (se i det Følgende).

Fireoghalvfjersinst. St.

Denne og de efterfølgende Stanzers Rædselsscener findes nøjagtig i «Sufferings of the Crew of the Thomas» og i «Famine in the American Ship Peggy».

Treogfirst. St.

Men skulde «gyseligt» hans Lod du finde:
husk Ugolino, som kan sig tillade
at gnave Kranjet af sin Ærkefjende
ved Enden af en pyntelig Tirade.

Stedet i Dantes «Helvede» (30te Sang), hvor Grev Ugolino fortæller om Sønnernes og sine egne Kvaler i Fængslet, da de var indmurede af Døds-

fjenden Ærkebiskop Ruggieri, hvis Hoved han nu underkaster følgende Behandling:

Til Siden skeled han og mer ej talte
Men Hjærneskallen greb igen med Tænder,
Stærke som Hundenes til Ben at spalte.
(Molbechs Overs.)

Syvogfirst. St.

To Fædre var der blandt den blege Skare osv.

Stoffet til denne saa rørende og gribende Episode med de to Fædre og deres Sønner (LXXXVII—XC) er netop taget fra hin Beretning om «Juno»s Forlis, som Digteren læste i sit tolvte Aar. Naar man ser Beretningens tørre Fakta og genfinder de samme Ord i Digtets Stanzer, maa man netop beundre den plastiske, sparsommelige Kraft og Sikkerhed, hvorved et saa stort Resultat vindes af saa faa Midler.

Ethundredogfemte St.

han var en dygtig Svømmer, det er sandt,
og vilde kunnet Hellesponten kløve,
som engang (hvad vi regned selv for stort)
Leander, Ekenhead og jeg har gjort.

B.s saa meget omtalte Svømmetur over Dardanellerne paa hans første Udenlandsrejse den 3die Maj 1810. Lord B. svømmede sammen med Lt. Ekenhead (af Fregatten «Salsette», Kapt. Bathurst, som var stationeret mellem Sestos og Abydos);

Strækningen, der, naar Strømmen medregnes, maa angives til henimod fire eng. Mil, tilbagelagdes i henholdsvis 1 Time og 10 og 1 Time og 5 Minuter. Digteren skrev i den Anledning et lille epigrammatisk Digt, hvori han ikke skaaner sig selv. («Written after swimming from Sestos to Abydos».) Hobhouse beretter forøvrig, at Lord B. i Lissabon foretog en meget farligere men mindre berømt Svømmetur mellem Gamle-Lissabon og Belem-Taarnet imod en rivende Strøm og i frisk Søgang; Turen varede henimod 2 Timer.

Ethundredogtreogt. St.

en Suppe gav de ham; ved sligt kan jo
den bedste Skjald gaa hen og blive bange,
men bedre Ret lod ej Homer, jeg tror,
Achilles sætte paa sit Middagsbord.

Stedet i 9de Sang af Iliaden.

(Wilster. Overs.)

Saa han talte; Patroklos adlød, hvad Vennen befol ham.
Selv ved den skinnende Ild han stilled det vældige Kødbræt,
Lagde paa Brættet et Faars og en Buks tykflommede Rygge
Samt af et triveligt Svin en smækfed, bævrende Side.
Kødet Automedon holdt, men selv Achilles det udskar,

Flinkt han i Skiver det snitted, og stak saa Kødet
paa Bradspid,
Mens en umaadelig Ild blev tændt af den bolde
Patroklos. osv.

Ethundredogtredivte St.

— min Farfar har ej overdreven
det Æmne i sin «Narrative» beskreven.

Den ovenomtalte Commodore John Byron, der, som Midshipman, led Skibbrud paa Kysten af Patagonien i 1740 og først slap tilbage til England 1746. I hans «Narrative» er hans og Ulykkesfællernes Lidelser mesterlig skildret. Han er berømt ved dette Værk og sin senere Verdensomsejling. Hans Tilnavn blandt Matroserne er karakteristisk «Foul-weather Jack». Digteren satte denne sin Bedstefader meget højt. (Se iøvrig: Karl Elze, Lord Byron.)

Ethundredogfyrret. St.

men raaber Døden først ved Firs sit Stop,
saa skriv, at Du stod Klokken Fire op.

Her sigtes rimeligvis til den af Dr. Franklin i 1784 udgivne statsøkonomiske Pjece, om Fordelene ved at gaa tidlig iseng og staa tidlig op. Der beregnes, at i Paris alene vil der spares i Belysningsomkostninger 96 Millioner Frcs. om Aaret ved at bruge Solens Lys istedetfor det kunstige.

Ethundredogfemoghalvtredst. St.

Minotauros-Fablen . . . . Pasiphaë.

Minos er født paa Kreta af Europa, som Zeus i en Tyrs Skikkelse bortførte fra Agenor. Han gifter sig med Pasiphaë, en Datter af Solen. Aphrodite, som hader Solen, fordi denne havde opdaget og forraadt hendes Forhold til Ares, indgyder Pasiphaë en unaturlig Kærlighed til en Tyr, som Posejdon lader opstige af Havet. I Minos' Fraværelse fødte hun da af denne Forbrydelse Minotauros, halv Menneske, halv Tyr, som saa den fortvivlede Ægtemand lod indeslutte i den af Dædalos hyggede Labyrinth for dér at skjule sin Familjes Vanære.

Se desuden Ovid. Metamorph. (VIII. 132.)

Quæ torvum ligno decepit adultera taurum
Discordemque utero foetum tulit.

Ethundredogfireogtredst. St.

Hvor sødt at lære Sprog i fremmed Tunge osv.

Lord B. kender dette som faa Andre. Han skriver allerede i sin Dagbog fra 1809, hvorledes han i Sevilla boede i Hus sammen med to unge, ugifte Damer, af hvem han, særlig af den yngste, lærte Spansk paa denne Maade.

Ethundredogsexogtredst. St.

Med Kønnet dér blir det sin egen Sag
for En fra Englands *high life* exileret.

B. bemærker selv i sin «Dagbog» 1821: I 1813 udgjorde jeg i Londons fashionable Verden et Segment af Cirkelen, et Noget af det store Intet. Jeg var jo «Løven fra 1812».

Tohundredogførste St.

En blir en Sluske — og gør saa Noveller.

En af de djærvere blandt Digtets Strofer. Man synes formelig at føle, hvorledes hos den titanske Aand Trangen vaagner til at vise Kloen og løfte Armen til Slag ovenpaa en saa yndefuld, yppig og glødende-ren Beskrivelse af Haidies Brudefærd.

I «Slusken» sigtes til Lady Caroline Lamb, til hvem B. som bekendt stod i Forhold kort førend hans skæbnesvangre Giftermaal. Den forsmaaede Skønne havde i 1816 udgivet en Novelle — eller rettere Roman — «Glenarvon», hvori Lord B. under en let Forklædning gaar igen med baade mulige og umulige Fejl. Trods Digterens Svar paa Madame de Staëls Spørgsmaal, om han vedkendte sig Portrætet, «at det Hele, som havde Hentydning til ham i denne Bog, var en Del af et Brev», mærker man dog her paa Slagets Kraft, at Allusionerne engang maa have rammet.

Tohundredogtiende St.

«Holdt!» skreg Filosofien, ret spartansk,
(om end maskeret helt veneziansk).

De fire første Sange af «Don Juan» ere som bekendt skrevne i Venedig fra Begyndelsen af 1818 til Slutningen af 1819. Under dette Tidsrum falder Byrons første Møde og senere Samværen med Grevinde Teresa Guiccioli, der, som Digterens Elskerinde, skulde faa en saa varig og forædlende Indflydelse paa ham.

BYRON:

DON JUAN.

ANDEN SANG.

BYRON:

DON JUAN.

TREDJE SANG.

TREDJE SANG.

I.

Hil, Musa, dig! med mere. — Vi forlod
Juan i Søvn ved Barmen hos den Hulde,
som ikke kendte Graad og ej forstod,
i Hjærtets Følelser de altfor fulde,
hin Gift, som kryber lumsk om Livets Rod,
ej kendte Fredsforstyrreren, som skulde,
forplumrende for hende Livets Flod,
til Graad forvandle Hjærtets rene Blod.

II.

Hvorfor blev tidt, o Elskov, paa vor Klode
saa skæbnesvangert os et Elskovspant?
Ja hvorfor mon Du blandt Cypresser boede
og bedst fortolket ved et Suk dig fandt?
Vi plukker Blomsten, gør vi, som nys groede,
den Leg blev Blomstens Død — ak ikkesandt? —
saaledes disse sarte Væsner søde,
vi vilde skærme, ved vort Favntag døde.

III.

Først er det Kæresten, som Kvinden lider,
saa — Kærligheden selv, som hun vil ha',
og dette blir en Vane rent omsider,
omtrent som man taer Handsker paa og a';
(prøv det! det skaffer Vished alletider).
Med En begynder hun, og siden — ja
saa foretrækker hun ham gjort til flere;
hvortil den Frygt for at multiplicere?

IV.

Om Fejlen her er hendes eller hans,
jeg véd ej, men er én Gang hun betagen
— om ej hun tager til sin Rosenkrans —
saa vil hun mere, — det er klart som Dagen,
og det om ogsaa hendes Sind og Sans
var første Gang alvorlig med paa Sagen.
Man siger, Nogle har haft ingen — men
den, som har blot haft en, vil om igen.

V.

Et Sorgens Tegn paa vor Natur, som kriges,
paa Menneskenes Daarskab, Synd og Skam,
at Ægtestand og Elskov ej forliges,
skøndt de fløj op i samme Fjederham.
Amor og Hymen er, det tør vel siges,
som Vin imod Vinæddike — en stram
og nøgtern Drik, hvis Nektar dunsted bort
og blev en Hverdagsdrik af opspædt Sort.

VI.

Det er, som kom der mellem før og nu
en Slags Antipathi, en let forklarlig;
først Smigreri — lidt falskt — med Du og Du,
saa bliver Sammenhængen aabenbarlig,
og saa? hvad saa? — saa kommer ha! og hu!
De samme Sager veksle Navne snarlig:
en Elsker klæder Lidenskaben godt,
mens Ægtemanden blir derved — Per Tot.

VII.

Mænd skammer sig ved Kælenskab med Rette,
og stundom kedes de derved (endskøndt
det hænder sjeldent) eller de blir trætte:
til Slut blir Græsset selv endog for grønt,
hvad saa Kontrakten mener end med dette
«trofast til Enden», som der staar saa kønt.
At skilles fra sin Mage? nej o nej; —
og saa en Sørgedragt til hver Lakaj!

VIII.

Der findes noget i hvert «Hjem»s Natur
op imod hvilket Amor fjendtlig træder;
Romaner gi'er vor Sorg i hel Figur
men kun i Buste Ægtestandens Glæder.
Hvad angaar os de ømme Mænd og Fru'r?
de Kys kan frit passere alle Steder; —
sæt Laura var Petrarca's Kone blevet,
hvem skulde saa hans Bind Sonetter skrevet?

IX.

Enhver Tragedie med Død skal ende,
med Giftermaal hvert Lystspil. Hvad der bliver
af begge siden, faar man ej at kende,
thi Autor véd, hvad Slutning han end skriver,
saa passer det ej denne eller denne
og gi'er til Mishag blandede Motiver;
han viser Præsten frem ved sidste Akt,
og dermed nok om «Død» og «Damen» sagt.

X.

Kun To, jeg tror, i Digtning har afmalt
Himmel og Helved, eller Ægtestanden,
Dante og Milton. Hver har nok betalt
sin Bryllupsfærd, den ene som den anden;
omtrent paa samme Skær gik det dem galt
(imod den Mur kan nemt man løbe Panden);
hos Miltons Eva, Dantes Beatrice
skal knap et Træk af Konen man paavise.

XI.

Men Dante skal ha' ment Theologien
med Beatrice, ej en Elskerinde; —
dér har vi Kommentatorfantasien,
som jeg, for min Part, deler ingensinde,
med mindre fra Erfaringstheorien
hos Skjalden selv man vil Beviset finde.
Jeg tror at Dantes Hang imod Mystiken
har iklædt Kød og Blod — Mathematiken!

XII.

Juan og Haidie vare ikke gifte,
men det var deres Fejl, ej min. Jeg har,
min kyske Læser, ej Behov at skrifte
for Dig, hvis mine To Forlov sig ta'er;
men ønsker Du dem vied', maa Du skifte
med Læsningen om dette slemme Par,
og det før Konsekvenserne blir værre;
de er alt slemme nok — det véd Vorherre.

XIII.

Dog lykkelige var de, — det er vist nok,
paa samme Tid saa skyldige og rene;
kun glemte Haidie i sin Rus til sidst nok
at hendes Fa'r var deres Notabene.
At holde op i Rusen er jo trist nok,
'sær naar endnu man føler ej dens Gêne,
og derfor favned hun sin Skat og kyssed
ham, mens den Gamle efter Priser krydsed.

XIV.

Hans Art at rejse Mønt lidt uvant falder,
og Flaget strøg han dèr hvor han fik fat: —
men hvis Premierminister Du ham kalder,
saa hedder det at sætte Folk i Skat;
han, mer beskeden for sin Rang og Alder,
stod som en ærlig Skibschef ved sit Rat
og sejled Vandet tyndt, hvor han var kendt,
i Embeds Medfør som Kryds-Toldbetjent.

XV.

Den gode Gamle var lidt opholdt blevet
af Vind og Vejr og af et Extracoup
og Haab om mer, men Søen havde revet
hans ene Prise til sig i en Snup;
nu havde sine Fanger han indskrevet
Kapitelvis, i Numre, Trup for Trup,
vurderede paa Haandjern og om Hals —
fra ti til hundred Dollars hver tilfals.

XVI.

Nogle var bleven ved Kap Matapan
iblandt Mainoterne; med nogle fór
til Tunis han, imens en gammel Mand
som usalgbar var hevet overbord;
i Haab om Løsepenge tog saa han
de Rige ud for sig; — paa Chefens Ord
i Lænker slog man Resten: billigvis!
frisk Kød for Deyens Hus i Tripolis.

XVII.

Man stuved Godset om paa samme Sæt,
sorteret for Levantens Markedspladser,
undtagen visse Luxusting, som ret
af Damer ønskes og for Damer passer:
fransk Silke, Thestel, Bakker, Kniplingsnæt,
Guitarrer, Castagnetter smukt i Kasser;
Alt, hvad en Datters Smag vil kunne hædre,
var stjaalet af den bedste iblandt Fædre.

XVIII.

En hollandsk Dog, en persisk Kat med Smaa,
to Pappegøjer og en Abekat
han valgte blandt de Dyr, som han traf paa;
fra Ithaka en engelsk Hund, forladt
ved Herrens Død og som en Bonde saa'
til bedste hos sig, fik han ogsaa fat —
Alt havde han sat sammen i et Bur
i Ly for Stormen paa den vaade Tur.

XIX.

Saa var tilsøs Alt klappet nu og klart;
et Par Smaakrydsere blev ladt tilbage,
men selv han lod sit Skib, som aabenbart
til Bedding trængte, Kurs did over tage,
hvor Datteren holdt Hus paa gæstfri Art;
men da der var ved denne Kyst en Hage,
— et Rev, som milelangt løb ud i Banker —
gik paa den anden Side han til Anker.

XX.

Dèr gik iland den Gamle ufortøvet —
der var ej Karantaine eller Told
og han blev hverken synet eller prøvet
med Spørgsmaal og generende Kontrol —;
sin Skude lod han af sit Mandskab, øvet
i Værftssjov, hive straks paa Beddingvold,
saasnart man havde losset, rapt paa Hænderne,
Ballast, Gods, Guld og — ej at glemme — «Tænderne».

XXI.

Han stod paa Toppen af en Bjærghøj stille;
dèr laa hans hvide Hus i Solens Skin.
Hvor Brystet bølger, Taarer næsten trille,
naar man ved Hjemmet, uvis i sit Sind
om Alt endnu staar vel til eller ilde,
gør Holdt omtumlet længst af Vejr og Vind!
Man springer over al den Tid, som spildtes,
tilbage til det Øjeblik, man skiltes.

XXII.

Naar Ægtemænd og Fædre vende hjem
fra lange Rejser gennem fjærne Riger,
saa bryder uvilkaarlig Tvivlen frem —
hm! disse Fruer og smaa søde Piger!
(jeg stoler paa og jeg tilbeder dem,
og undgaar, blot for deres Skyld, al Smiger).
En ensom Frue kan sin Mand bedrage,
og Datteren Reisauss med Kusken tage.

XXIII.

Det hænder ej Enhver, hvad fordum hændte
paa Hjemkomstdagen for vor Ven Ulysses;
der er vel den Penelope, som brændte
af Lyst til med en Bejler lidt at kysses;
en Minde-Urne er vor Mand i Vente
samt — to, tre Pigebørn, som fødtes, Jøsses!
hans Ven og Konens med — jo lur de Luxer —
hans Argus sætter Tanden i hans Buxer.

XXIV.

Og er han ugift, nu! saa har imens
hans Mø vel lagt sig til en gammel Gnier;
og desto bedre, thi da Parret skænd's
vil hun, af Skade klog, sin fordums Frier
indsætte til *chapeau*, — om ej det hænd's
at han foragter de betraadte Stier,
og forat faa den bitre Pille ned
gør Vers om Kvindens Ubestandighed.

XXV.

Og De, min Herre, som alt har en lille
uskyldig liaison — jeg mener blot,
som for en Frue sværmer i det Stille —
(blandt alle Forhold, hvori man er traadt,
det varigste, et Baand, som ikke ilde
benævnes Hymens Nr. 2) — pas godt
paa Tiden! En blev, medens han var væk,
tre Gange — nok sagt — paa en Dag itræk.

XXVI.

Lambro, vor Krydsbetjent, som mer forstod
paa Søen end paa Landet sig, blev glad
da han sin Skorsten ryge saa', men lod
sig ej genere af hvorfor og hvad; —
ufilosofisk følte kun sit Blod
han svulme, snart i Fryd og snart i Had.
Han skulde grædt ved Haidies Død; men Grunden? —
har nogen Filosof kanske den funden?

XXVII.

Han saa' sit hvide Hus i Solen skinne,
paa Havens grønne Løv han Øje flk,
han hørte Bækken skvulpe, saa' den rinde,
han hørte Hundens Glam; saa faldt hans Blik
paa Folk, som kom i Skovens Dybder inde
og fra hvis Vaaben Lys og Glans udgik,
(Levanten gaar bevæbnet) — Klæder bar de
saa broged', som om Sommerfugle var de.

XXVIII.

Men alt som han skred fremad paa sin Gang,
lidt uvant med sin Husstands Ferieren,
opfanged han — det var ej Sphærers Klang
men en højst jordisk, hedensk Kvinkeleren.
Bedrog hans Øre ham? hvor kom den Sang?
den syntes spotte hver Slags Spekuleren;
hør! Piber, Trommer, om igen og atter
en lidet morgenlandsk Hallo og Latter.

XXIX.

Og hastende ad Skrænten ned han kom
saa nær, at gennem Lundens tætte Grene
han kunde skelne Tjenerskabet, som
Grønsværet havde valgt til Dansescene
og drejed dèr som Dervischer sig om,
lig Toppe for en Pisk. Jeg skulde mene,
det Krigsdans var, den pyrrhiske saakaldet,
hvormed Levanten gerne aabner Ballet.

XXX.

Saa sprang der en Flok græske Piger frem,
som Perler, Led ved Led, paa Rosenkransen,
adlydende den rankeste blandt dem,
der svang sit lyse Skærf for dem i Dansen;
om Halsens Sne flød Lokkers brune Bræm
(én Lok: og ti Poeter gik fra Sansen;)
paa Fodens Taktslag fulgte Stemmens nøje,
de sang i Kor, og solo sang den høje.

XXXI.

Med Benene paa Kryds og Fad i Skød
sad Folk og spiste, delt i Smaapartier,
Pilaus og alle andre Sorter Kød
og skænked Vin sig, Samïer og Chïer;
Sorbetten stod paa Is, liflig som Mjød,
Desserten vinked over Lundens Stier,
Oranger og Granater, blot man rakte
sin Haand i Vejret; — og hvor sødt det smagte!

XXXII.

Omkring en snehvid Vædder stod en glad
Flok Børn og kransed Bukkens Horn de lange;
ret som et Dielam den bar sig ad
og lod sig spag i Blomsterlænken fange,
og nipped nu og da til Palmens Blad
og lod derpaa som om den vilde stange,
men under disse Hænder smaa, som killed
saa blødt, blev Patriarken snart formildet.

XXXIII.

De klassiske Profiler, deres Dragter,
de mørke Øjne og en Alfekind
rød som en flakt Granatfrugt, deres Fagter,
de lange Krøller, Blikket i hvis Skin
Uskyldigheden spiller, — hvem betragter
et saadant Billed, uden i sit Sind
at sukke over dem, de græske Smaa:
ak, at ej Barndom evig kan bestaa!

XXXIV.

Hist for en graanet Kreds, som Piben ryger,
en Dværg opdisked Æventyr og Gaader:
snart er det en og anden Vits, som stryger
fra en arabisk Hanswursts Mund, snart Maader
at lave Guld og læge slemme Syger,
en Trold, som skjulte Skattes Runer raader,
og Hexe, som har deres Ægtemænd
til Dyr forvandlet; — naa, sligt hændes end.

XXXV.

Her var ej Mangel, her, paa nogen Ting
for Sjæl og Sans, hvori der intet ondt er,
og Fantasien gav man frie Sving
og holdt ved Dans og Sang og Vin sig munter;
men Lambro saa' helt gnaven sig omkring:
ved saadan Ødslen kom han snart herunter;
og vistnok kan de Færreste kun bruge
den Klimax i Budgettet for en Uge.

XXXVI.

Ak, hvad er Mennesket? Hvor arm og svag,
selv naar man ligger mæt langs rige Hynder.
I Livets Broncealder kun én Dag
af Guld for selv den lykkeligste Synder;
hvor Glæden synger, staar Sirenen bag,
for levende at flaa en ung Begynder!
Lambro var kommen hjem, og noget nær
hans Velkomst stod som Ild til vaade Klæ'r.

XXXVII.

Ordknap gik helst han lige løs paa Tingen,
og som Haidie han overraske vilde,
(han overrasked ellers helst med Klingen)
saa vented man ham ej ved dette Gilde,
og alle vedblev deres Bægersvingen;
nu stod han altsaa her med Undren stille,
og mer forbavset var han end fornøjet
ved al den Herlighed, han saa' for Øjet.

XXXVIII.

Han aned ej (men prime Folk forstaar)
at Rygtet (Grækerne især er slemme)
ham havde løjet død (Ukrudt forgaar
ej let) og at han var begrædt derhjemme.
Dog lukkes, som bekendt, de værste Saar;
hos Haidie var alt Kindens Roser fremme
og Taaren i sit Væld tilbage traadt, —
lidt eget Regimente gør saa godt.

XXXIX.

Derfor den Sus og Dus og Kvinkeleren,
som gjorde næsten Øen til et Eden,
og Tjenerskabets glade Pokuleren, —
jo det var Paradiset alt herneden.
Imod den flotte Datterlils Spenderen
var nok den Gamles Gæstfrihed beskeden,
og sælsomt nok: Alt gik sin gode Gang,
skøndt hun Juan om Halsen stadig hang.

XL.

I tror nu Lambro stejled som en Hest
ved dette Syn, — og det skal være sagt,
den var just ej kærkommen ham, den Fest;
I forudser vel alt en voldsom Akt,
Prygl, Pinebænk, hvad eller dog Arrest
forat indprente dem lidt mere Takt;
I tror Piraten var til Sinds ved Fêten
at vise Løvens Klo — som Majestæten!

XLI.

Jovist! — Nej han var saa beleven, han,
som nogen, der har Struber overskaaret
og Skibe rendt isænk, en Gentleman,
som aldrig røbed sig, trods han var saaret;
ej nogen Hofmand, nogen Kvinde kan
ha'e mere Svig og List bag Kjolen baaret, —
kun Skade, Skæbnen ham saa flygtig skabte,
tænk, hvad det gode Selskab i ham tabte!

XLII.

Han nærmed sig og klapped dèr en Gæst
paa Skuldren med et Smil, som sikkert turde
haft noget ved sig — noget, som var bedst
at undfly — og han fritted, hvad der gjorde
at man idag just holdt en saadan Fest;
den glade Græker, som jo vistnok burde
ha'e kendt den Gamle, var for vel tilpas
og skænked blot til bredfuldt Maal et Glas,

XLIII.

som Spørgeren han over Skuldren bød
uden at vende Ho'edet, med et Nik kun,
og sa'e mens Vinen over Bægret flød:
«Tale gør tør i Halsen, derfor, drik kun!»
En Anden hikked: «Du — vor Fa'er er død,
og ser Du — Fruen — Regimentet fik hun.»
«Hvad, Fruen!» skreg en Tredje: «Fruen, — Pah! —
Du mener Herren nok — den unge da!»

XLIV.

Som ny i Tjenesten de aned ikke,
med hvem de taled. Og der gled en Sky,
en pludselig, hen over Lambros Blikke;
dog røbed han sig ej ved mindste Kny,
men spurgte disse Folk ved deres Drikke,
idet han tvang sig til et Smil paany,
om Navn og Stand paa denne ny padrone,
som havde gjort Haidie nok til Matrone.

XLV.

«Hans Navn og Stand,» lød Svaret, «ej jeg véd,
og Fyrens Hjemstavn lidet kun mig rager,
men vist er det, at den Kapun er fed
og Vinen herligt til slig Mundfuld smager;
og hvis om mer' I vide vil Besked,
saa spørg min Nabo dèr om disse Sager;
han skal nok ringe Jer med Svar for Øre,
naar bare han kan faa sig selv at høre.»

XLVI.

Som sagt Lambro i Viljen helt ihærdig
paa Sagen med et saadant Sagtmod saa',
som knap en Frankrigs Søn, en mønsterværdig
i Levemaade, skulde overgaa;
han bar, skøndt Hjærtet fast var bristefærdigt,
sin egen Angst og hine Finter smaa
imod sit Hus; og lod dem le og skælde
og æde op hans Mad, de slugne Trælle.

XLVII.

Nu maa det synes sært hos en Person
— som sine Slaver liden Tanke skænker,
som straks vil lystres, uden al Pardon,
om det nu hedder Galgen eller Lænker —
at finde Skaansel i saa stor Portion;
jeg kan det ej forstaa, men mit jeg tænker
derved: at den, som selv kan kommandere sig,
han kan mod andre — welfisk nok gerere sig.

XLVIII.

Ej at han undertiden jo blev vred —
men aldrig naar det stod paa Liv og Død,
da laa han indadvendt og rolig ned,
kold som en Boa skjult i Krattets Skød.
Hos ham «et Ord et Slag» det aldrig hed,
var Ordet udtalt, aldrig Blod der flød;
nej i hans Tavshed laa den største Fare,
og et Hug kunde ham det andet spare.

XLIX.

Han spurgte ej om mer', men hasted frem
og naaed Huset ad en Vej forborgen,
og saa' at han just ej var ventet hjem
den Dag idag og heller ej imorgen;
om Faderkærlighed i Hjærtets Gem
paa Haidie vented, véd jeg ej, men Sorgen,
som her for Dagen lagdes, kunde tyde
paa — En og Andens Blod, som skulde flyde.

L.

Om alle Døde vaktes op til Liv
(hvad Gud forbyde!) eller nogle blandt dem,
en Husbond for Exempel eller Viv
(jeg tager dem iflæng hvorhelst jeg fandt dem) —
min Tro! hvad saa end var den gamle Kiv,
jeg vædder, Taarer ned ad Kinden randt dem,
ja ligefrem i Spandevis de fløde
for den Opstandne mer end for den Døde.

LI.

Han tren i Hjemmet ind, ej mer hans eget;
ak, bitter er den Følelse for vist,
og ved den Smærte har de Fleste skreget
mer end ved Dødens Braad maaske til sidst.
At finde hvert et Haab som Aske bleget
omkring vor Arne, nu saa kold og trist
fast som en Ligsten — er en Sorg saa stor,
som næppe nogen Ungkarl véd og tror.

LII.

Han tren i Hjemmet ind — hans Hjem fra før,
thi uden Hjærte intet Hjem — og kendte
hin Ensomhed, som lured bag hans Dør,
hvor Ingen ham en Velkomsthilsen sendte;
han havde skænket Freden her Gehør,
og her hans Barm og Blik af Vemod brændte,
naar paa sit Barns Uskyldighed han saa' —
den Skat, som hellig ham paa Hjærte laa.

LIII.

Han var en Mand af ganske særlig Art,
mild i sin Adfærd, voldsom i det næste
Sekund, og maadeholden strengt saasnart
det gjaldt ved ingen Lyster sig at fæste;
skarpsynet, sejg, og anlagt aabenbart
paa noget bedre, om ej paa det bedste, —
en Patriot, som, skuffet i sin Iver,
fra Slave selv var bleven Slavedriver.

LIV.

Hans Smag for rask Gevinst og megen Magt,
Forhærdelsen, hvorunder han var graanet,
de Syner, han var vant til fra sin Jagt,
Medlidenheden, som han havde haanet,
den Sø, som under hans Kontrol var lagt,
det Mandskab, som ej havde Nogen skaanet —
Alt havde gjort ham frygtet som kun Faa,
en prøvet Ven, skøndt slem at træffe paa.

LV.

Dog faldt et Skær fra Hellas' høje Tind
over hans Sjæl — ja i det mindste noget
af det, som ledte til det Gyldne Skind
Forgængerne tilforn paa Kolchistoget;
vel laa ham Freden lidet kun paa Sind: —
ak, i hans Land var Ærens Vej kun kroget,
og just til Hævn derfor han Verden haded
og Fædrelandets Skam i Blod han baded.

LVI.

Indvirkning tilmed af hint Klima fyldte
ham ubevidst med jonisk Finhed, som
han for Exempel Valg af Bolig skyldte,
Smag for Musik og Vuer, hvor han kom,
for Bækkens Spejl, som Solen blankt forgyldte,
og smukke Blomster, hvor han saa' sig om: —
sligt kunde, som en Dug ved Morgenrøde,
hans Sjæl i stille Timer mildt forsøde.

LVII.

Dog hviled al hans Kærlighed paa hende,
hans Datter. Hun alene mægted end
at holde Hjærtet aabent ham derinde,
trods vilde Scener og trods vrede Mænd.
Hun var hans rene Følelse; at finde
det Tempel brudt — ja saa var han som den,
der, afvænt fra Barmhjærtighedens Bryster,
lig Polyphem i Blindhed Næven ryster.

LVIII.

Hun-Tigren, hvem man Ungen vil fraliste,
er frygtelig for Hyrden i det Fri;
og Skibet, som mod Klippens Braad tør driste
i Kamp sig, trues snart af Havari;
men før vil den Art Voldsomheder miste
sin Fare, brudt ved eget Raseri,
end Vreden dybt i Mandens Hjærterum,
en stærk, alvorlig, indesluttet, stum.

LIX.

Det er et Stød, naar Børn Forlov sig tage
og løbe væk, de Børn, i hvem vi ser
vor egen Ungdoms foraarslyse Dage,
vort lidet Selv støbt om i bedre Ler.
Just som vort Tidsmaals Skygge frem skal drage
og ingen Sol forgylder Dagen mer,
saa løber de; og ensom i vort Hus
vi sidder dèr med — Gigt og Nyregrus.

LX.

Og dog er Rollinger en Himlens Lyst
(blot efter Bordet ej de præsenteres)
og skøn er Moderen, som gi'er dem Bryst
(naar kun hun ej ved Amningen spoleres);
lig Engle om et Altar staar de tyst
om Kakkelovnen (hvem kan ej charmeres) —
Fru X med sine Døtre dèr i Stillinger
er som en Daler mellem blanke Skillinger.

LXI.

Usét var Lambro kommen ind, som sagt,
og stod i Hallen. Det var blevet silde,
og Haidie og Juan sad dèr i Pragt
og Skønhed bænket ved det glade Gilde;
et Bord af Ibenholt, et smukt indlagt,
saa's flinke Slaver hen for Parret trille,
og Alt derpaa var Guld, Sølv og Krystal, —
simplest var Perlemor og saa Koral.

LXII.

Middagen var saa nær en hundred Retter;
Lam i Pistacier, Saffransuppe, Kød
(en Kalvebrissel!) og af Fisk, som spjætter
i Rusen, allerbedste Sort man nød,
tillavet som man dem paa Bordet sætter
for Sybariter, og en Sorbet sød —
Granat og Appelsin man dertil flækker
og presser gennem Skallen — den var lækker!

LXIII.

I slebne Skaaler Bordet den flankered;
saa nød man Frugt og Daddelbrød, og saa
fik ren arabisk Mokka man serveret
tilsidst i fine Kopper ganske smaa,
og i et gyldent Fletværk var placeret
hver Kop for ej at brænde sig derpaa;
men Nelliker og Saffran og Kanel
spolered — syn's mig — Kaffen for en Del.

LXIV.

Med Fløjelstæpper Hallen var drapperet
i Farveskifter, og hvert Skifte var
med tykke Silkeblomster dekoreret
og bræmmet med en Bort, en gul og klar;
den øvre Bort, i Himmelblaat broderet,
en lila Bogstavskrift til Skue bar:
smaa Tankesprog af Persiens vise Fædre
og Digtere — naturligvis de bedre.

LXV.

En saadan Væg med Skrifttegn styret ud
(paa Orientens Vis) tilbagekalder
for Tanken — lige som ved Gæstebud
i Memphis man benytted Hjærneskaller —
de Skrifttegn, hvorved Belsazar af Gud
blev varet ad saa brat. Lad Mænd af Alder
og Visdom udsaae Bods og Bedrings Sæden:
den største Moralist det bli'r dog Glæden.

LXVI.

Baldamen, som ved Daus er bleven hektisk —
Geniet død af Drik — en Venuspræst
nu Methodistpræst, en saakaldt elektisk
(thi under dette Navn de præker bedst) —
en Alderman, der styrter apoplektisk —
sligt varer ad og viser os dernæst
at vi ved Vaagen, Vin og Elskov kunne
saa sikkert som ved Fraadsen gaa til Grunde.

LXVII.

Juan og Haidies Fødder hviled paa
et kraprødt Silketæppe, blaat i Kanten,
og deres nye Sofa kunde naa'
tre Kvart af Salen rundt, præcis min Sandten;
paa Fløjelspuderne (purpurne, aa!
som til en Trone) glødende oprandt en
baldyret Sol, hvis Cirkelmeridianer
udstraaled gylden Glans i store Baner.

LXVIII.

Krystal, Sølv, Marmor funkled En i Møde;
her gik man paa en dejlig indisk Matte,
saa Hjærtet i En næsten kunde bløde;
Gazeller, Negerinder, Dværge, Katte
og andet Pak, der søge deres Føde
paa Hofmandsvis saa krybende og glatte,
de vrimled her, som i et Forgemak
hvad eller paa et Marked — mange Tak!

LXIX.

Og hist og her et Spejl sig hæved stolt,
saa kom et Bord med Elfenben indlagt,
med Perlemor, Skildpadde, Ibenholt
og andet sjældent Træ og med en Pragt
af Guld og Sølv i drevet Arbejd holdt.
Og paa de fleste Borde blev der bragt
Sorbet i Is paany og alskens Mad
og Vin for hvem, som bare komme gad.

LXX.

Jeg tegner Haidies Dragt blandt hendes Følge:
To Jelicks bar hun, gul var Numer Et,
og Barmen vugged frem sin spæde Bølge
imod en Særk, blaa, hvid og lila lidt;
med Knapper, ægte Perler ej at dølge,
den anden Jelicks Purpur straaled bredt,
og som en Sky om Maanen Sløret faldt
florlet om hendes herlige Gestalt.

LXXI.

Et gyldent Slangebaand omslutted tæt
hver Arm, foruden Lukke, men saa lindt
i Guldets fine Arbejd, at det let
gik af og paa for Haandens Tryk gesvindt;
om selve Armens Form, fastklynget ret
som slap det nødigt, laa det blankt og trindt, —
ej renere Metal har nogen Tid
en Hud indfattet mere mælkehvid.

LXXII.

Som Tegn paa Fyrsterang om Anklen slynged
en anden Guldring sig, og Haanden bar
tolv Ringe, medens Ædelstene gynged
i Lokkerne, og Slørets Folder var
ind under Brystet fæstet, perletynget,
af en Værdi, som intet Udtryk har;
de gule Silkebuxer nederst endte —
et Smalben, hvortil jeg ej Magen kendte.

LXXIII.

Kastanielokkerne til Hælen faldt
— en Alpestrøm, som Morgnens Sol bestraalte —
og kunde have skjult, ifald det gjaldt,
Personen helt og holdent, og de taalte
hvert Tryk af Silkenættet alt i alt
kun nødigt, og hver Zephyrs Flugt de maalte
og havde grumme gerne Fængslet skiftet,
saa snart han blot med Vingerne dem vifted.

LXXIV.

En Livsens Aande bølged rundt om hende;
ved dette Blik blev Verden som forklaret,
thi blidt det var og gemte hos sig inde
Alt hvad af Skønt en Drøm har aabenbaret,
en Psyches Drøm før hun blev moden Kvinde, —
et Syn, som sjeldent Dødelige har 'et.
Man kunde knæle, naar hun skred forbi:
det var dog ej engang Afguderi.

LXXV.

Hun havde sværtet sine Øjenvipper
som Skik var. Men hvad Tuschen end formaar:
overfor saadan sorte Frynser slipper
hvert Middels Magt, og i sin Skønhed staar
den glinsende Rebel mens Kunsten glipper;
og ligedan med Neglene det gaar; —
med Henna var de malt, de smaa og søde,
men blev ej derved mere rosenrøde.

LXXVI.

Den Henna maatte være tykt lagt paa,
som med slig Teint til Kransen skulde bejle;
hun var saa skær af Hud, — ret som man saa'
i Gletscherne sig Morgenrøden spejle;
man kunde undertiden knap forstaa
at ej hun var et Syn. Jeg kan jo fejle,
men spildt er, siger Shakspeare selv, den Id:
«Guld at forgylde, male Liljen hvid.»

LXXVII.

Et Skærf af Guld og Sort Juans Gestalt
omslutted, og en florlet Kappe bar han;
igennem den blev Smykker overalt
— som Stjerner gennem Mælkevejen — vår man;
hans Turban let og smukt om Panden faldt
— i dens Agraffe Haidies Haarlok har han —
og over den en Guld-Halvmaane glimred,
hvis Straalebrydning uophørlig flimred.

LXXVIII.

Og nu den hele Hofstat dem fornøjed,
Dværge, *corps de ballet* og en Poet,
som ganske særlig Glans til Festen føjed
og selv vurdered sin Kapacitet;
efter Metriken sine Vers han bøjed
og sang om Alting, hvorom han blev bedt;
for Penge bed og klapped han sin Næste,
som Psalmen siger, «Alt kun for det Bedste».

LXXIX.

Han roste Præsens paa Perfektums Kappe,
rev ned paa fordums Dage, til han stod
som Antijakobiner paa den Trappe,
hvor man for Kødben fløjter — og gør Bod;
hans egne fordums Vers var nok lidt slappe
— fritænker'ske, — Moralen just ej god!
men nu besang han Sultan og hans Pascha
saa sandt som Southey og saa skønt som Crashaw.

LXXX.

Han havde som en god Kompasnaal frit
bevæget sig i Sving, thi Mandens Stjerne
var just ej nogen »fix», og smidig tidt
han undgik Straffen, og han smigred gerne
imens hans Svada strømmed (forsaavidt
den gode Middag vinked i det Fjærne):
han løj, kort sagt, saa godt for sin Person,
som nogen «Laureatus» med Pension.

LXXXI.

Men Vits han havde — om en Vejrfløj har det.
Som «*vates irritabilis*» han var
slagfærdig ved hver Lejlighed; — man la'er det
selv hos de Bedste gaa, den Sag er klar.
Dog, til mit Æmne! — lad mig se — hvad var det? —
jo — tredje Sang — dèr hos det smukke Par
ved deres Hus og Fest og Stads og Kærlighed,
kort ved mit Ejland og dets hele Herlighed.

LXXXII.

En Vejrfløj var Poeten — naa lad gaa;
men, søgt ved Herregilder, hvor han straaled
gemytlig — navnlig med en «lille paa» —
holdt Taler over Bordet han og skaaled;
vel kunde Meningen man svært forstaa,
men alle Herrer hikked op og skraaled
ham Bifald til. Den Ene applauderer,
og automatisk Resten sekonderer.

LXXXIII.

Men nu, da han var kommen højt paa Straa
og havde snappet op paa Rejser visse
frisindede Paroler, saa lad gaa!
hvorfor «imellem Venner» spare disse?
Paa saadan bitte Ø man næppe saa'
ham an for En, som vilde Folk ophidse,
derfor: lidt Vaabenstilstand her med Sandhed! —
han sang, som i sin Ungdom han var van' ved.

LXXXIV.

Hos Franken, hos Araberen og Tyrken
han kendte Egenkærlighedens Art
personlig, og i Manglen og i Styrken
hos hver han spekulered i en Fart
og blev da ogsaa Genstand for en Dyrken, —
thi Smiger smager allevegne rart.
«I Rom at være Romer» tog vor Mand
til Regel ogsaa sig i Grækenland.

LXXXV.

Bad man ham synge, hvor han kom omkring,
straks var han klar, man havde at befale;
med «*Ça ira*» og med «*God save the king*»
han kildred overalt det Nationale;
hans «Gejst» kapabel var til hver en Ting
fra lyrisk Flugt helt ned i det reale.
En Pindar sang om Hestevæddeløb —
og hvorfor vel for Pindar give Køb?

LXXXVI.

I Frankrig vilde flot *chansons* han skrive,
i England til et Epos han sig stjal,
i Spanjen maatte det Romancer blive
fra Krigen — ligedan i Portugal,
i Tyskland vilde han endog det drive
til Goethes Pegasus (se Madame Staël);
Italien saa' ham som en «Trecentist» —
for Hellas sang han Hymner her tilsidst:

1.

Hellas! i hundred Øers Tunger skaaret,
Stedet, hvor Sapphos Sjæl sin Glød udsang,
Sværdet og Mejslen har din Kunst sig kaaret,
Delos og Phøbos af dit Skød udsprang:
trøst dig, om og din Glans er nu lidt svag,
Solen forgylder dig den Dag idag.

2.

Harpen, som Barden slog paa Scios Strande,
Luthen fra Teos stemt til Elskovs Lyst,
længst deres Toner tav blandt dine Lande,
Ekko de søger paa en fremmed Kyst:
over de Gamles Verdensgrænser maa
Vest for «Lyksaligheds Øerne» de gaa.

3.

Marathons Slette, Bjærgene dig kroner, —
Marathon skuer over Havet vidt,
dér har jeg, lullet ind ved Lyrens Toner,
drømt at mit Grækenland var atter frit;
thi med en Persers Gravhøj for min Fod
ej jeg min egen Trællestand forstod.

4.

Højt sad en Konge, nys paa Kysten landet,
Salamis saa' han fra sin Klippetop;
Flaader han havde, Folkeslag bemanded
Skibenes Skarer. Dengang Sol stod op,
lod han dem tælle — men da Sol gik ned,
hvor var de Tusinder, som for ham stred?

5.

Hvor er, o Fødeland, hvor er de henne?
hvor er Du selv? Paa Havets øde Strand
Ingen vil Heltens Drapa mere kende —
Helten, som sover selv dybt under Sand.
Fornstore Barde, skal da Lyren din
stemmes af en saa vissen Haand, som min?

6.

Dog ikkesandt, det trøster altid noget,
naar Patrioten føler Skammens Skær
brænde paa Kinden, mens vi ligger kroget,
slaget i Lænker, spændt i Bolt og Fjær!
Hvad er tilovers andet for en Skjald? —
Rødme for Landet — Taarer for dets Fald.

7.

Ja, vi bør rødme ved de svundne Dage,
vi har kun Graad, hvor Ætten havde Blod.
Fødelands Jord, giv atter os tilbage
Resten af Spartas høje Heltemod!
Giv af de trende Hundred os kun tre, —
saa skal et nyt Thermopylæ Du se!

8.

Hvordan, I tier? Tavshed hos jer Alle?
tys! nej — jeg hører Dødens dumpe Sprog
lyde, som fjærnt de stride Vande falde:
«Se, vi skal komme, sprænge Kistens Laag,
lad blot en Levende staa frem i Staal!»
Men denne ene mistet har sit Maal.

9.

Haabløst! — Stem op i blidere Akkorder;
Samierdruen funkler klar og fin,
Blodbadet passer sig for Tyrkens Horder,
Blodet, vi tapper — det er Chïervin.
Hør hvor det klemter! det er vor Pokal;
Stormklokken ringer ind vort Bakchanal.

10.

Se, I har Pyrrhusdansen end tilbage;
hvor er den pyrrhiske Phalanx, mit Folk?
Blev af de to den bedste blot en Sage?
er disse Spring jer hele Vredes Tolk?
Staar I til Kadmus' Skrifttegn ej i Gæld —
tror I, han har bestemt dem for en Træl?

11.

Bort med den Snak! og Samier i vort Bæger!
selv har Anacreon dens Magt erkendt,
han, som ved Guders Tungemaal os kvæger,
han, som Polykrates for Skjald har tjent;
ja, en Tyran han tjente — det er sandt —
men hos sin Hersker Hellas' Aand han fandt.

12.

Var din Tyran, o Chersones, var ej han
Frihedens Skjold (Miltiades han hed)!
Ære hver Hersker, naar den samme Vej han
fandt til vor Frelse, for vor Hjemstavn stred.
Gerne vi taaler en Despot, som kan
smedde med Lænker sammen os vort Land.

13.

Fyld mig Pokalen, kryst mig Samos' Druer!
Blandt Sulioter og paa Pargas Kyst
endnu et Blik fra vore Ahner luer,
end slaar et Hjærte bag et dorisk Bryst;
muligt at dèr hin Kæmpesæd blev strøet,
muligt blev dèr en Heraklide født.

14.

Stol ej paa Frankens Hjælp, hvad han saa hedder —
Frankernes Konge købslaar om sit Sværd;
stol paa jer egne Vaaben og Geledder,
Haabet om Sejer huser ene dèr.
Vælskland, i Pagt med Tyrkens hele Hær,
bryder med Svig jert Skjold, saa bredt det er.

15.

Fyld mig Pokalen, kryst mig Samos' Druer!
Se vore Piger danser hist til Luth;
ildfuldt det sorte Øje mod mig skuer, —
Taarer jeg fælder for den fagre Glut:
Jomfru, din Barm, som Længslen nu gør trang,
tænk, den skal amme Slaver op engang!

16.

Bring mig paa Suniums Marmorbrink til Sæde,
dèr, hvor kun Bølgen mumler paa sin Gang;
dèr vil mit Savn for Dybet jeg begræde,
dèr vil jeg dø, som Svanen, under Sang.
Aldrig et trælfødt Land min Hyldest faar —
væk med jer Samier! Bægeret i Skaar!

LXXXVII.

Saaledes sang — saaledes burde, skulde
hin Nutidsgræker sunget, om ej Skjald
som Orpheus just, mens Hellas i sin fulde
Vaarfriskhed stod — passabel alle Fald;
han sang sig varm, man mærked ingen Kulde:
og vække Varme er Poetens Kald;
men lyve gør de, alle dem jeg kender,
de ta'er mod hver Kulør — som Farverhænder.

LXXXVIII.

Men Ord er Væsner, og det Blæk, vi stænke
— lig Duggens Draabe — paa en Tanke, kan
faa Tusind, ja Millioner, til at tænke.
Det mindste skrevne Ord er selv i Stand
til Slægters fjærne Led at sammenlænke;
og hvilken ussel Ting er ej en Mand,
naar blot en Lap Papir — blot en, som denne, —
kan overleve langt hans Dages Ende!

LXXXIX.

Naar da hans Ben er Støv, hans Gravsted jævnet,
hans Stand og Slægt, ja selv Nation er blevet
et noget, som er intet, næppe nævnet
af Kronologen, som sit Væv har skrevet:
saa ser man et *M S* af Bunken levnet,
en Gravsten paa en Tomt, hvor man har revet
en ussel Rønne ned, — og dèr opdager
man saa hans stolte Navn blandt skønne Sager.

XC.

Den Vise ler ad Æren dog tilsidst:
et Ord, en Lyd, et Pust, en Illusion,
som skyldes mere Krønikens Stilist,
end Navnet, man har skabt for sin Person.
Homer for Troja blev, hvad Hoyle for Whist;
vort eget Sekel var for sin Portion
blind for de Knubs, som Marlborough gav i Live,
til Domprovst Coxe faldt paa hans «Liv» at skrive.

XCI.

Milton er Digterkonge; — hvem vil stride
derom? guddommelig, men tung iblandt,
Independent og from; hans svage Side
var Lærdom mer end Vin og Elskovstant;
saa faar en Dag af Johnson vi at vide,
at man hin Musers Ypperstpræst befandt
i Skolen doven — Ingen holdt ret a' ham —
haard i sit Hjem — derfor løb Fruen fra ham.

XCII.

Som Facta er sligt værd nok at fornemme:
Shakspeare stjal Dyr, Lord Bacon var bestikkelig,
Titus og Cæsar var som Lømler slemme,
Burns (vide Dr. Currie) lidet skikkelig,
og Cromwell li'esaalidt. Vel sandt, de fremme
qua nøgen Sandhed, ren og ubeklikkelig,
vort nære Kendskab til en Helts Historie,
men øger sandeligen ej hans Glorie.

XCIII.

Hvor finder man som Southey Moralister,
der vaased op om «Pantisocrasi»?
som Wordsworth, mens sit Bissekram-Tornister
endnu han pebred med Demokrati?
som Coleridge, før hans Pen flød ud i Klister
for Morgen-Postens Aristokrati?
da han og Southey — fanget i én Done —
tog hver sin Syerske (fra Bath) til Kone.

XCIV.

De Navne staar nu som et Botany Bay
i vor æsthetiske Geografi,
og Røgelsen, afbrændt i Thronens Læ,
den gøder dem en gold Biografi;
og Wordsworths sidste Kvartbind — sejgt som Træ,
et frønnet Rodskud af Typografi,
et Udyr af en «Udflugt» — er nedskriblet
i en Maner, saa det i mig har kriblet.

XCV.

Han bygger deri op et vældigt Dige
imellem hvad han véd og vi forstaa,
men Wordsworths Digt (og «Skolens») kan man sige
er lig Joanna Southcotes Shiloh: Faa
er de Udvalgte! — vor Tid kan ej slige
Absurditeter døje, og man saa'
at begge disse Gammeljomfrubarsler
var — Vattersot men ingen Guddomsvarsler.

XCVI.

Men til Fortællingen. Jeg har et Hang
til Digressioner, tilstaar jeg, en liden;
imens Personerne gaar deres Gang
staar jeg i Monologer hele Tiden;
dog, det er min Throntale nu engang,
hvor Alt af Vigtighed blir gemt til siden: —
mod slig Afstikker-Vane staar paa Post jo
den halve Verden, men — husk Ariosto!

XCVII.

Hvad hist «*longueurs*»vor franske Fætter kalder
— (vi har vel Ordet ej, men sikkert Sagen,
som fremgaar af det episke Rabalder,
Bob Southey bringer hver April for Dagen —)
det er just ej den Lokkemad, der falder
i Læseverdnens Smag og meler Kagen;
men tag hver Epopee: hvad vædder vi,
den største Brøkdel blir nok *ennui?*

XCVIII.

«Homerus blunder stundom», véd vi Alle,
men Wordsworth vaagner stundom — til en Fart
om sine Søer, som det nu kan falde,
med sine kære «Fragtmænd» — aa, saa rart!
Saa hører man ham paa «en Baad» at kalde —
vil han tilsøes? — vist ej — tilvejrs; og snart
han prajer for «en lille Jolle» blot,
og sagler rædsomt, for at faa den flot.

XCIX.

Men vil han just igennem Æthren jage,
og hvis hans Pegasus til Skaglen slaar,
hvorfor ej laane da Medeas Drage —
om ej hos Charles Wain en Vogn han faar?
Og var for klassisk dette for hans svage
Forstand, og om for stærkt hans Kleppert gaar,
og skal til Maanen han i Ny og Næ,
saa lad ham ta'e sig en Ballon, det Fæ.

C.

«Karosser» — «Baade» — «Kræmmere!» — I Skygger
af Pope og Dryden, er vi naaet saa vidt
at sligt et Skarn fra Dyndets Dyb opdykker
og kror sig straffrit? er en slig Bandit
i Smagens Verden den, som bor og bygger
paa jeres Grave: naa saa sig det frit, —
den «lille Roerkarl» og hans «Peter Bell»
skal haane ham, som skrev «Achitophel»!

CI.

Men til vor Sang. — Den glade Fest var endt
og borte hver en Gøgler og Formummet,
Poetens Sang var hørt, hver Vits afbrændt,
og hver en Lyd af Lystighed forstummet;
Juan og Haidie stod dèr ene, vendt
mod Aftenrødens Glød, som fyldte Rummet; —
Ave Maria! Over Land og Vove
er denne Stund som skabt til Dig at love.

CII.

Ave Maria! signet denne Stund,
det Himmelstrøg, det Sted, hvor jeg erkendte
hin Stemnings Almagt dybest i sin Grund,
som Øjeblikket over Jorden sendte;
hvor Taarnets Klokke klang bag fjærne Lund,
og Dagens Hymne højt deroppe endte
i Luftens stille, svage Rosenglød,
og Løvets Skælven som en Beden lød!

CIII.

Ave Maria! Bedeklokken kalder!
Ave Maria! Elskovs Time slaar!
Ave Maria! se dit Øje falder,
dit og din Søns, paa os, som for Dig staar!
Ave Maria! skøn, i fejrest Alder,
Duens Bebudelse Du frygtsom faar! —
Hvordan, et malet Billed kun? — Nej sligt
er altfor skuffende, for virkeligt.

CIV.

Der er jo dem, som — anonymt — vil sprede
det Rygte ud, at jeg er uden Tro;
men lad en saadan Zionsvægter bede
med mig, og lad os se, hvem af os to
der længst til Himlen vil om Vejen lede!
Til Altar har jeg Hav og Bjærge jo,
Luft, Jord — kort, hvad det store Alt omfatter,
hvor Sjælen kom fra og skal hjem til atter.

CV.

Tusmørkets Time hist i Skovens Øde,
Ravennas minderige Pinjelund,
hvor Adriaterhavets Bølger fløde
og Cæsars Fæstning stod i fordums Stund,
dèr hvor Boccaccios Linjer for mig løde
og Dryden skabte mig en hellig Grund —
du stedse grønne Skov! hvor har de Træer jeg
dog elsket og hvor var din Skumring kær mig!

CVI.

Dèr hørtes blot Cicaden, Pinjens Sanger,
hvis Sommerliv er kun et fortsat Kvad,
og Vesperklokken fjærnt, og saa min Ganger,
og ellers ingen Lyd langs Gren og Blad;
saa brød den vilde Jæger frem, som fanger
med Helvedhunde Offret for sit Had,
og som kan alle knibske Skønne lære
at holde trofast Elskov smukt i Ære.

CVII.

O Hesperus! Du, som alt Godt os bringer —
den Trætte Hjemmets Trøst, den Sultne Brød,
Smaafuglen Varme bag sin Moders Vinger,
og Oksen Stalden imod Aftenrød' —
de bedste Guder, som vort Liv omringer,
som skærmer Arnen imod Verdens Nød,
de samles paa dit Vink, Du gi'er dem Navn —
Du lægger Barnet selv til Moders Favn!

CVIII.

Du blide Stund, som vakte Lyst og døded
den atter hos den Mand, der langvejs drog
med Skibet fra sin Skat; Du, som forsøded
en Pilgrim Vejen, hvergang Vesper slog
og Klokken syntes, medens Luften gløded,
at græde for den Dag, som Afsked tog;
bestrider Syner da Fornuftens Ret? —
ak, intet dør, som ikke blev begrædt!

CIX.

Da Nero faldt, og for saa gæv en Dom,
som nogen Ødelægger lagde øde,
da hele Verdens Jubel rysted Rom
i Fryd for Aaget, som var brudt, — saa strøede
med Blomster dog en usét Haand, en from,
hans Grav; og disse Blomster de betøde
et Hjærtes Gæld til denne Skurk erlagt,
som en Gang havde misbrugt ej sin Magt.

CX.

Snik Snak. Hvad har vel Nero nu, for Fanden,
— han eller nogen kronet Dillettant —
med Don Juan at skaffe, mer end Manden
i Maanen — eller slig en anden Fant?
Min Most ta'er til at dovne nok i Kanden,
jeg blir en rigtig «Træslev» (som vi fandt
i Cambridge paa at kalde de Studenter,
med hvis Examina det slet bevendt er.)

CXI.

Men denne Spinden ud gaar ikke an;
det blir for episk. Naa, i Renskrift skær'
jeg saa min lange Sang i to; det kan
de Herrer næppe blive vár — paanær
de fine Kendere, og dem maa man
fortælle: det er just det «Fine» her
og resolveret af Kritiken. Læs
hos Aristoteles — *Ποιητικης*.

ANMÆRKNINGER

TIL

TREDJE SANG AF BYRON'S DON JUAN.

ANMÆRKNINGER

Til Tredje Sang.

Oprindelig var tredje og fjerde Sang i Et. B. delte dem selv, som han siger i Strofe CXI. Tredje, fjerde og femte Sang udkom sammen i August 1821. Følgende Uddrag af B.'s Breve til Forlæggeren Murray ville vise Digterens egen og den offentlige Stemning paa den Tid.

Ravenna. Decb. 4. 1819. — «Tredje Sang af Don Juan er nu færdig og udgør omtrent tohundred Stanzer; jeg tror at den er meget «decent» men véd det ikke; og det er frugtesløst at snakke derom.» — Decb. 10. — «Jeg har endt min tredje Sang, men hvad jeg har hørt og læst derhjemme fra, lader mig tabe Lysten til at fortsætte — i det mindste for Øjeblikket. Forargelsen og Hykleriet er paa Benene (The cry is up, and cant is up). Jeg skulde ikke have noget imod at sende Honoraret tilbage.» — Februar 7. 1820. — «Jeg har delt den tredje Sang i to Dele,

fordi den blev for lang . . . . . Jeg har endnu ikke afsendt Sangene, og véd ikke ret om jeg vil lade dem trykke, da jeg ikke synes at de staar paa Højde med den første. Skraalet imod den har ikke skræmmet mig, men det har saaret mig, og jeg har ikke skrevet con amore denne Gang.» —

Saaledes dømte den store Digter i Øjeblikkets Hede om de skønneste Afsnit i Værket. Han gaar videre og skriver (Oktbr. 12. 1820) sin navnkundige Udtalelse om Bogen. Stedet lyder i Forkortelse saaledes, og det er tydeligt nok Grevinde Guiccioli, som Talen er om:

Vil De tænke Dem, hvorledes en meget smuk Italienerinde forleden ytrede sig om Don Juan? Hun havde læst den paa Fransk, og sagde mig en Del smukke Ting, men endnu flere passende Forbehold. Jeg svarede, at hun havde Ret, men at jeg alligevel, trods hendes Indvendinger, frygtede at den vilde leve længere end Childe Harold. Hertil sagde hun: «Jeg vilde heller have Childe Harolds Berømmelse i tre Aar, end Don Juans Udødelighed!» Sandheden er, at den er for sand, og Kvinderne hade Alt, hvad der kunde afklæde dem deres Følelses Flitterstads — og med Rette, da det vilde røve dem deres Taarer. —

Fjerde Stanze.

Man siger, Nogle har haft ingen — men den, som har blot haft en, vil om igen.

Disse to Verslinier er Gengivelsen af et Udtryk hos Montaigne.

Niende St.

han viser Præsten frem ved sidste Akt,
og dermed nok om «Død» og «Damen» sagt.

Den gamle engelske Ballade «Death and the Lady», hvortil der ogsaa sigtes hos Shakspeare.

Tiende St.

Kun To, jeg tror, i Digtning har afmalt
Himmel og Helved, eller Ægtestanden,
Dante og Milton. o. s. v.

Se Stedet i Dantes Inferno:

La fiera moglie piu ch'altro, mi nuoce, . . .

Gemma Donati. Læs iøvrigt Byrons «The Prophecy of Dante,» Canto II. (Slutningen).

Where yet my boys are, and that fatal she,
Their mother, the cold partner who hath brought
Destruction for a dowry —

(Man erindre, at dette Digt blev skrevet Sommeren 1819 i Ravenna, hvortil B. havde fulgt Grevinde Guiccioli fra Venedig. Dantes Grav er i Ravenna; Digtet er dediceret Grevinden.)

Om Milton skriver B. selv saaledes:

«Miltons første Kone løb væk fra ham allerede en Maaned efter Bryllupet. Hvis hun

ikke havde gjort det, hvad vilde John Milton saa have gjort?»

Th. Moore skriver: «Hvad nu Aarsagerne end kunne have været, saa er dette Sammentræf ikke mindre slaaende end sørgeligt, at vi paa Listen over uheldige Ægtemænd træffe fire saa berømmelige Navne som Dante, Milton, Shakspeare og Dryden.» M. udfylder derpaa Listen med B.s eget Navn.

Ellevte St.

Jeg tror at Dantes Hang imod Mystiken
har iklædt Kød og Blod — Mathematiken!

Atter maa Lady B. holde for. I B.s «Dagbog» staar: «Lady B. vilde have afgivet en udmærket Disputant (wrangler) ved Cambridge Universitetet.»

Treogtyvende St.

hans Argus sætter Tanden i hans Buxer.

Argus, Odysseus' Hund, der paa saa rørende en Maade lægger sin Glæde for Dagen ved Heltens Hjemkomst.

Tredivte St.

(én Lok: og ti Poeter gik fra Sansen;)

B. har (The least of which would set ten poets raving);

Af Interesse kan det være paa dette Sted at kende den oprindelige Verslinje i Originalmanuskriptet forinden B. selv rettede den:

«That would have set Tom. Moore, though married, raving.»

Det kan bemærkes, at den store Murray-Udgave er forsynet med mange saadanne oprindelige Kraftsteder som Noter under Texten. Poeterne forbedre ikke altid i deres Forbedringer.

Enogfyrret. St.

kun Skade, Skæbnen ham saa flygtig skabte,
tænk, hvad det gode Selskab i ham tabte!

Et daværende periodisk Skrift, som ellers ikke udelukkende beundrede Digteren, siger om denne Lambro, at han er et af de bedste, om ikke det aller bedste, af Lord Byrons «gloomy portraits.» Det er «Korsaren», som er kommen tilaars og er bleven Fader, og et af de skønneste Hoveder, som nogensinde Michel Angelo eller Caravaggio har malet «Graat i Graat».

Femogfyrret. St.

Se den italienske Renæssancedigter Pulci's satiriske Ridderepos «Morgante Maggiore» 18 Sangs 151 Stanze.

«Rispone allor' Margutte, a dir tel tosto,
Io non credo piu al nero ch'all azzurro;

Ma nel cappone, o lesso, o vuogli arrosto,
E credo alcuna volta anco nel burro; etc.

Man erindre at B. oversatte det berømte Digts 1ste Sang i Ravenna Febr. 1820. Oversættelsen er fortrinlig, og B. er sig det selv bevidst. Pulci — Forløberen for Ariost — er ligesaa genial bizar, springende i Kompositionen, voldsom i Udfaldene, som selve «Don Juan's» Digter.

Enogtredsinst. St.

Med denne Strofe begynder den nøjagtige Beskrivelse af hele det orientalske Udstyr. B. bemærker selv i Breve til Murray at han har gjort denne Beskrivelse dels efter egne Iagttagelser, dels har han nøjagtig — stundom Ord til andet — fulgt Tully's Værk over Tripolis.

Enoghalvfjersinst. St.

B.s egen Note: Hendes Dragt er marokkansk; Armbaand og Guldlænke bæres dér som Tegn paa fyrstelig Værdighed af Deyens kvindelige Familjemedlemmer og deres Slægtninge. Som Læseren siden vil erfare, var Haidies Moder fra Fez, hvorfor ogsaa Datteren gik klædt i dette Lands Dragt.

Treoghalvfjersinst. St.

Ligeledes B.s egen Note: Dette er ingen Overdrivelse. Jeg erindrer at have set fire Kvinder

med saa rigt et Haar; de tre af dem var Englænderinder, den ene fra Levanten. Deres Haar var af en saadan Længde og Tykkelse, at naar de slog det ud, kunde de næsten helt indhylle sig deri og saaledes gøre al anden Klædedragt overflødig. Af disse havde kun En sort Haar; Orientalerindens var maaske det lyseste i Farven.

Seksoghalvfjersinst. St.

«Guld at forgylde, male Liljen hvid.»

Shakspeare, Kong Johan. IV. A. II. S.

Kong Johan.

Her sidder vi da kronet anden Gang
og, som vi haabe, seet med glade Blikke.
— — — — — — — — — — — —

Salisbury.

Derfor at smykke sig med dobbelt Pragt,
at pynte paa det noksom rige Smykke,
forgylde lutret Guld, hvidmale Liljen,
strø Vellugt paa Violen . . . . . .
er latterligt og ødselt Overmaal.
(Lembckes Overs.)

Nioghalvfjersinst. St.

saa sandt som Southey, og saa skønt som Crashaw.

Crashaw, engelsk Digter under Reformationstiden samtidig med Abrah. Cowley. Fordreven, ligesom denne, af Puritanerne, gik han over til

den romersk-katholske Kirke og døde som Kannik ved Kirken i Loretto. Pope roste ham og — laante fra ham.

Seksogfirsinst. St.

Italien saa' ham som en «Trecentist»;

Trecentisti: det fjortende Aarhundredes italienske Digtere — Dante etc.

NB. I den storslaaede «Ode til Grækenland», som herefter følger, har Oversætteren af sproglige Hensyn bestemt sig til at fravige Originalens Metrum. Til Sammenligning hidsættes Digtets første Strofe:

1.

The isles of Greece, the isles of Greece!
Where burning Sappho loved and sung,
Where grew the arts of war and peace,
Where Delos rose, and Phœbus sprung!
Eternal summer gilds them yet,
But all, except their sun, is set.

I 2den Strofe

To sounds which echo further west
Than your sires' «Islands of the Blest».

De græske Digteres «*νησοι μακαρων*» formodes at have været de capverdiske eller canariske Øer.

Treoghalvfemsinst. St.

Her begynder (ligesom i Slutningen af Første Sang) Udfaldene at regne ned over den samtidige «Sø-Skole» derhjemme i Byrons Fødeland. Se herom nærmere G. Brandes: «Naturalismen i England. Byron og hans Gruppe.» Passim. Ligeledes Karl Elze: Lord Byron. (Paa Dansk ved K. Kroman).

St. XCIV. Southey's «Botany-Bay Eklogues» og Wordsworth's «The Excursion».

St. XCV. Joanna Southcote, en religiøs Sværmerske, som forkyndte sin nærforestaaende Nedkomst med en ny Frelser (mother of a second Shiloh). Hendes Tilhæng løb op til en Hundredtusind Mennesker. Dr. Reece og flere andre Læger godtgjorde at hun led af Vattersot. Død 1814.

St. XCVII. Som et interessant Appendix til det her omtalte «ennui», hidsættes af Originalmanuskriptet denne kostelige Stanze, der skulde have baaret Tallet XCVIII.

«Time has approved Ennui to be the best
Of friends, and opiate draughts; your love and wine,
Which shake so much the human brain and breast,
Must end in languor; — men must sleep like swine:
The happy lover and the welcome guest
Both sink at last into a swoon divine;
Full of deep raptures and of bumpers, they
Are somewhat sick and sorry the next day.»

St. XCVIII. Wordsworths's «Benjamin the Waggoner»; udkom 1819. I hans «Peter Bell» forekommer følgende:

«There's something in a flying horse
There's something in a huge balloon;
But through the clouds I'll never float
Until I have a little boat.»

Ethundrede St.

den «lille Roerkarl» og hans «Peter Bell» skal haane ham, som skrev «Achitophel»!

«Achitophel» et af Drydens mest beundrede Arbejder. Wordsworth havde i en Fortale ytret sig saaledes: «Drydens Vers, som man engang saa højt beundrede, ere glemte.»

Ethundredogfemte- og sjette St.

For ret at forstaa disse to herlige Strofer maa man erindre, at Drydens «Theodore and Honoria» er en Bearbejdelse af en af Giovanni di Boccaccio's mest romantiske Fortællinger i hans «Decameron». (Femte Dags Ottende Fortælling) Overs. fra Italiensk af Alfred Flinch.

Nastagio degli Onesti i Ravenna elsker en Datter af Messer Traversaro, og forøder forgæves sin Formue i Fester og Banketter for at overvinde den ufølsomme Skønne. Pint af Tungsind tager han fra Ravenna til Chiassi i Nærheden af den berømte Pinjelund. Han opslaar sine Telte og

begynder at leve muntrere end før i glade Omgivelser, men Tungsindet over Damens Grusomhed indfinder sig med fornyet Magt, og han flakker alene om uden Maal og Med i Skoven. — Da hørte han en overlydt Graad, og høje Skrig og Klager af en Kvinde; og nogle Øjeblikke efter saae han lige for sig en saare skøn, ganske nøgen Pige under Skrig og Bønner om Naade styrte hen imod det Sted, hvor han stod. Og paa begge Sider fulgte to kæmpemæssige og rasende Hunde lige efter hende og slede hende grusomt med deres Tænder, hvor de kunde komme til; og en Ridder i mørk Rustning paa en sort Hest forfulgte hende, med forbitret Aasyn, med en Stødkaarde i sin Haand og med forfærdelige Trudsler om at myrde hende. —

Nastagio vil kaste sig imellem, men Ridderen oplyser ham om, at det er en retfærdig Straf, som her skal fuldbyrdes over den hovmodige og grusomme Kvinde, for hvis Skyld hendes Elsker i Raseri har dræbt sig selv. Derpaa støder han Kaarden igennem hende, griber sin Kniv, skærer hendes Side op, river det haarde og kolde Hjærte og Indvoldene ud og kaster det for de graadige Hunde. Strax efter rejser Pigen sig op, og Spøgeriet begynder forfra med Flugt, Forfølgelse og Sønderflængningen.

Nastagio indbyder nu et stort Selskab, hvor iblandt hans egen grusomme Elskede, ud til sig. Midt under Banketten bryder den vilde Jagt frem

af Pinjerne, Gæsterne forfærdes, og Traversaros Datter, der erkender hvem dette Skuespil særlig er møntet paa, sender samme Aften Nastagio Bud, at hun «er beredt til at gøre Alt, hvad der kunde være ham til Behag.» Nastagio har imidlertid kun redelige Hensigter. Trolovelse og Bryllup blev holdt, og lykkelige vare de. «Og alle Kvinder i Ravenna bleve over denne Hændelse saa forfærdede, at de for Fremtiden bleve langt føjeligere imod Mændene, end de nogensinde før havde været.»

Ethundredogsyvende St.

O Hesperus! Du, som alt Godt os bringer —
den Trætte Hjemmets Trøst, den Sultne Brød,
Smaafuglen Varme bag sin Moders Vinger

»Ἔσπερε παντα φερεις
φερεις οινον — φερεις αιγα
φερεις ματερι παιδα.

Et Fragment af Sappho.

Ethundredogottende St.

Man sammenholde Strofens Linjer:

Du blide Stund, som vakte Lyst og døded
den atter hos den Mand, der langvejs drog
med Skibet fra sin Skat; Du, som forsøded
en Pilgrim Vejen, hvergang Vesper slog
og Klokken syntes, medens Luften gløded,
at græde for den Dag, som Afsked tog;

med Stedet hos Dante i Skærsilden, Beg. af VIIIde Sang. Byron har ligefrem oversat fra den italienske Text.

«Era gia l'ora che volge 'l disio
A naviganti, e 'ntenerisce il cuore;
Lo di ch' han detto a' dolci amici a dio;
E che lo nuovo peregrin 'd'amore
Punge, se ode Squilla di lontano,
Che paia 'l giorno pianger che si muore.»

Ethundredogniende St.

Da Nero faldt, og for saa gæv en Dom,
som nogen Ødelægger lagde øde,
da hele Verdens Jubel rysted Rom
i Fryd for Aaget, som var brudt, — saa strøede
med Blomster dog en usét Haand, en from,
hans Grav;

Stedet taget fra Suetonius. — «Og dog var der En og Anden, som i lang Tid pyntede hans Grav baade med Foraarets og Sommerens Blomster.»

BYRON:

DON JUAN

FJERDE SANG.

FJERDE SANG.

I.

Begynde paa en Sang: hvad blev for os
saa svært? — jo, Enden! det at kunne naa' den;
for, tidt naar Pegasus var lige klods
ved Maalet, brød den Vingen, og dèr laa den
som Lucifer, der bøded for sin Trods.
Hans Synd er vor; hans Straf — ja vi forstaa den,
vi, som i Hovmod intet Rum vil ænse
og ikke sætte for vor Higen Grænse.

II.

Men Tiden, som paa ret Kjøl Alting bringer,
og Modgang vil vel lære Mennesket
og — som vi haabe — Djævlen med, at Vinger,
selv store Vinger, gør kun svage Spjæt;
det tror vi ej, saa længe Blodet springer
af Ungdoms Væld — og springer for adræt —
men lad først Strømmen mod sit Udløb dreje,
saa skal vi nok hvert Krumspring overveje.

III.

Som Dreng jeg selv en Pokkers Karl mig fandt,
og ønsked, alle Andre fandt det samme;
det skete senere — ja det er sandt —
omkring mit Billed blev de andre Ramme;
«min Livsvaar ligger nu begravet blandt
det gule Løv», og Fantasiens Flamme
blev paa min Pult en Praas kun, en pedantisk,
som gør burlesk hvad der var før romantisk.

IV.

Og ler jeg stundom lidt, er det fordi
jeg skjule vil min Graad; og Taaren rinder,
fordi man opnaar ej fuld Apathi,
før Hjærtet søger hen med alle Minder
til Lethes Strøm og sænker sig deri
og i dens Dyb fuldkommen Glemsel finder.
Thetis sin Søn en Daab i Styx beredte;
en jordisk Moder havde valgt sig Lethe.

V.

Man hakker stadig paa mig, at jeg river
mit Lands Religion og Love ned.
Beviser ta'er man i hvert Vers, jeg skriver,
dog tilstaar jeg, at jeg ej altid véd
hvorfor jeg dette eller hint just giver
saa «fint»; jeg har — i al Oprigtighed —
saa tem'lig planløst nu og da kun spøget, —
et Ord, jeg troede i min Ordbog strøget.

VI.

For mine Landsmænd med den strænge Norm
vil denne Stil vel falde lidt exotisk.
Pulci besang i halv-alvorlig Form
en Tid, som var lidt mere donquixotisk,
hvor Damen var saa kysk, hver Trold enorm,
hver Ridder ædel, Kongerne despotisk;
Alt — kun det sidste ej — gik længst af Mode,
hvorfor jeg tog mit Stof paa min Methode.

VII.

Hordan jeg har behandlet det? — Maaske
ej bedre, end de Folk behandler mig.
som stadig om, hvad de har Lyst at se,
ej hvad de ser, expectorerer sig.
Naa, kan det more dem, saa kan jeg le;
«Tanker er toldfri» siger Tiden. Jeg
maa nu tilbage og i Lag med Mus'en, —
Apollo ta'er mig ellers i Kardusen.

VIII.

Juan og Haidie stod nu dèr, de tvende,
henvist paa deres Hjærters Selskab kun;
og selve Tiden kunde næppe nænne
med Leen at forkorte denne Stund,
og sukked ved at tænke den at ende —
hin Tid som øder Alt i Bund og Grund,
og paa hvis Bud hvert Elskovs Foraar dør
endnu før Blomsten taber sin Kulør.

IX.

De var ej, disse Træk, for Rynker skabt,
ej skulde dette Hjærteblod hensive
og Haarets friske Glans i Graat gaa tabt.
Som dette Klima skulde Parret blive:
en evig Vaar; lad saa kun Lynet rapt
til Aske smulre dem! blot ej i Live
en Sneglefart mod Enden lang og sløv: —
de var for fint et Ler, for lidet Støv.

X.

Endnu en Gang alene! Heri saa'
et Paradis de To, en evig Glæde.
Hug Træet fra den Rod, det voksed paa —
stem Strømmens Løb fra Kildespringets Væde —
væn Barnet fra det Bryst, hvorved det laa
og died Liv paa Moderskødets Sæde —
og de skal tale om, hvor det har smærtet.
Der er kun et Instinkt — det hedder Hjærtet.

XI.

Hjærtet — som briste skal! Til Lykke Du,
til Lykke Den, hvis Hjærtes Porcellain,
det skøre, gaar ved første Stød itu!
Ej Dagene Du saa', en efter en,
i Langdrag trække sig med al den Gru,
den høje Klage og den tavse Meen; —
thi Livsprincipet slaar just ofte Rod
hos den, hvis Hu til Døden hedest stod.

XII.

«Som ung dør Den, hvem Guderne har kær»,
og mangt et Dødsfald undgaar han derved:
først Vennernes, og saa — hvad værre er —
Venskabets Død, og Elskovs, Ungdoms med.
Den gamle Skytte træffer dog Enhver,
og Alle gaar vi til den tavse Bred:
hvorfor da græde ved de Unges Baare? —
vi burde vie dem en Glædestaare!

XIII.

Mindst tænkte vore To paa Dødens Magt.
Var ikke Jord og Himmel deres Eje
og Tiden med! skøndt det skal være sagt,
den slemme Tid tog lovlig raskt paa Veje.
Stum gav den Ene paa den Anden Agt;
juvelklart skød fra Øjets mørke Leje
den dybe Glæde frem: de saa' i Spejl
sig — og de fandt hinanden uden Fejl.

XIV.

En Skælven, af Berøring sødt frembragt,
et flygtigt Blik, mer talende end Munden,
som siger Alt, og dog for lidt faar sagt:
et eget Sprog, Sangfuglens nok i Grunden,
som blev to Elskende paa Læben lagt,
som fødes og som dør med selve Stunden:
et rent Galimatias denne Skæmten
for En, som ej har hørt den — eller glemt den;

XV.

Alt passed for dem, Børn, som begge vare
og burde bleven ved at være; thi
hvad egned de sig for den travle Skare
dèr blandt Tilværelsens Maskineri?
De var som groet af Bækken op den klare
— en Nymfe med sin Ven, der færdes i
en Verden fuld af Grønt og Kildevover,
hvor Larmen drøner fjærnt langt ovenover.

XVI.

Og Maaneskifter vekslede og fandt
dem begge som de samme, mens de nød
en Lykke, som er sjelden nok iblandt:
ej Overmættelsen sin Stav her brød
over en Nydelse, hvis Kilde randt
uplumret op fra stærke Drifters Skød;
Besiddelsen, al Elskovs slemme Fjende,
ham nærmed for hver Nat kun mer til hende.

XVII.

Saa smukt som sjeldent! O men deres Bryst
hin Elskov næred, hvori helt man sænker
sin Sjæl, naar led man af Sireners Røst
paa disse vamle Kys og Kærtegn tænker,
paa Æventyrenes forbudne Lyst,
Bortførelser og Ægtestandens Rænker,
hvor Hymen kun Prostitutionen øger
og Gemalinderne er — rentud — Skøger.

XVIII.

Haardt sagt, men sandt, som Mange af os vide.
Dog stop! — Hvor kom det, at de smukke To,
som kærlig leved Side her om Side,
saa tillidsfuldt ad al Bekymring lo?
Det var Naturens Ungdomsrøst den blide,
som vi blev døv for, men hos dem tog Bo;
de lød, hvad Romantikens Lov man nævner,
som vi misunder og — ej Ære levner.

XIX.

Javist — en skruet Stemning mangen Gang,
en Opiumsdrøm fra Læsning under Bordet,
men den var dem en sand, naturlig Trang.
De kjendte ej «Romaner» knap af Ordet,
thi hendes Kundskabsrække var ej lang,
og i hans Skolegang var sligt forsvoret.
En Lov for dem og Skovens Fugle gjaldt:
de var to Nattergale — alt i alt.

XX.

De saa' mod Vest, saa' denne Sol at gløde,
som Alle elsker, men de To især,
thi den indvied deres første Møde,
da deres Medgift var dens gyldne Skær,
da de hensank i Rosendrømme søde
og Skumringen drog dem saa nær, saa nær.
Det samme Syn den samme Fryd dem skænkte,
i Nuet tabt de paa det Svundne tænkte.

XXI.

Jeg véd ej selv hvordan, men bedst de stirred
mod Aftnens Skær, en Gysen gennemfôr
dem begge to, og deres Hjærte dirred
ret som en Stræng, en Harpes spændte Snor,
der pludselig for Vindens Anslag klirred.
En Frygt, en Anelse, som ej har Ord,
brød hos Juan sig Vej i sagte Sukke
og dugged hans Venindes Øjne smukke.

XXII.

Profetisk syntes disse Øjne følge
den store Kugle, mens den sagte gled
guldglødende mod Havets fjærne Bølge —
som gik al Livets Lykke med den ned.
Juan, som søgte først sin Frygt at dølge,
saa' hende ind i Øjet, mens det sled
i Brystet ham, og syntes dèr at spørge,
hvad Grund der var for ham vel til at sørge.

XXIII.

Hun sendte ham et Smil, et Smil, som ikke
var smitsomt just, og vendte sig saafort,
men hvad hun følte, dulgte hendes Blikke;
hun var for stolt, for klog — hun jog det bort.
Han taled — i hans Tale kunde ligge
en Spøg maaske — nuvel, hun svared kort:
«Og skulde det — men nej — det kan ej ske —
i al Fald jeg skal ej faa det at se.»

XXIV.

Han vilde spørge mer, men her hun trykked
sin Mund imod hans Mund med Kyssets Segl:
et Kys, som Anelsernes Slør bortrykked,
som bortjog, hvad der mørkned Sjælens Spejl.
En god Methode, naar det kom til Stykket;
at sige, Vin er heller ikke fejl.
Man vælge — thi jeg kender hver Methode —:
Ondt i sit Hjærte, eller i sit Ho'ede?

XXV.

Et af de To — man har nu at befale —
Vin eller Kvinder. Begge to er Onder,
og dyrt maa vi Fornøjelsen betale;
men Valget — ja paa Valget jeg just grunder,
og skulde jeg en Kendelse udtale,
som i et Skøn til begge Sider bunder,
og ingen Parter støde — saa er Tingen:
Jeg foretrækker begge fremfor ingen.

XXVI.

De stirred paa hinanden, hun og han,
med Blikke, hvori Længsler navnløst drømme,
hvori et Barn, en Elsker, Ven og Mand
sit Væsen lader hver for sig udstrømme,
hvori to rene Hjærter mødes kan,
som ej er ømme nok og dog for ømme,
hvis søde Fryd med Sansefryd ej lignes,
hvis Overmaal ved Saligheden signes.

XXVII.

Men hvorfor kunde de ej sammen ende
i Favntag dèr? — Saa kom der ej en Gang,
hvor adskilt Skæbnen vilde Bud dem sende.
Hvad havde Livet uden Baand og Tvang
og Usselhed for To, hvis Hjærter brænde
i Elskov, som kun Sappho den besang? —
thi født med Elskov og til Elskov kaldt,
den var ej Drift men deres Et og Alt.

XXVIII.

De burde levet dybt i Skovens Skygge,
hvor Nattergalen synger, levet dèr
for vore Samfundsørkners Snarer trygge,
de sociale Laster og Begær.
Sangfuglene, de fri Naturbørn, bygge
kun parvis, og en Ørn mod Solens Skær
alene stiger, mens i Flokke jager
— som Mennesket — om Aadslet Markens Krager.

XXIX.

Kind imod Kind de deres Siesta nød.
Men Søvnen blev ej dyb, thi stundom jog
en Gysen gennem ham, en Kulde brød
henover ham og Vejret ham betog;
og Haidie — ja fra hendes Læber lød
det som en Kildes Mumlen, mens det drog
i hendes Ansigtstræk, de fine, bløde,
som Vinden leger mellem Roser røde.

XXX.

Ret som et Vand dybt i en Bjergkløfts Tragt,
naar Vinden fejer det med sine Vinger,
blev hun af Drømmen oprørt — denne Magt,
som paa en mystisk Vis vor Sjæl betvinger,
mens Viljen ikke længer staar paa Vagt.
Besynderlige Liv, som Drømmen bringer
— thi med et «Liv» vi ligger dog vel inde —:
bevidstløs føler vi og ser iblinde!

XXXI.

Hun drømte sig alene hist paa Stranden
og til en Klippe lænket, uden at
hun mægted fly. Dèr kom, en efter anden,
Braadsøerne, som forat gribe fat
i hende, skummende helt op mod Randen
af hendes Læber, saa hun tabte brat
sit Vejr; og brølende slog Sø paa Sø
mod hende — og dog undgik hun at dø.

XXXII.

Saa slap hun løs, og snubled fremad paa
de skarpe Kiselsten langs Havets Bølge;
og Foden blødte — da med Et hun saa'
et Hvidt i Lagen svøbt, som syntes dølge
sig mens det rulled bort. Hun vilde naa'
det, og blev ved, skøndt angst, det at forfølge;
men hver Gang hun var tæt ind paa det vundet
og greb derefter — saa var det forsvundet.

XXXIII.

Og Drømmen skifted: I en Hal hun stod,
en hvælvet Marmordrypstens Klippehule,
hvis Vægge Seklers Mejsel fure lod,
hvor Sæler yngle, og hvor Søer spule;
tungt Haaret drev af Vand, en Taareflod
var Øjets Væld, og Klippen syntes skule
mørk til hver Draabe ned, som rev sig løs
og faldt og i sit Fald til Marmor frøs.

XXXIV.

For hendes Fødder livløs, kold og vaad,
bleg som det Skum, der saas fra Panden rinde
og som hun søgte fjærne under Graad,
(skøndt ej, som før, det lykkedes for hende)
laa dèr Juan. Der var ej Hjælp, ej Raad
for dette brustne Hjærte mer at finde;
hun hørte Søens Suk som Havfrusang —
det var en Drøm, men som et Liv saa lang.

XXXV.

Og mens hun stirred paa ham, var det som
hans Træk en ny Forvandling undergik —
som mer og mer af Lambros Aasyn kom
til Syne her — det barske Krigerblik
med al dets Adel; — og hun saa' sig om
i Søvne, og fôr op, og Øje fik
paa . . . . Himmel! — hendes egen Fa'er det var,
som sænked mørk sit Blik mod dette Par.

XXXVI.

Op sprang hun og faldt atter med et Skrig
tilbage; Fryd og Frygt i hende brød
ved ham at se, hvem i en stille Vig
af Havet længst hun tænkte kold og død —
og for hvis Haand Juan vel snart laa Lig.
Sin Datters Kærlighed jo Lambro nød,
og dog . . . Her kom et af de Øjeblikke,
som jeg har set, men helst erindrer ikke.

XXXVII.

Juan sprang op, da Haidies Skrig han hørte,
og greb i Faldet hende, mens han rev
fra Væggen Sablen, som til Hug han førte
mod ham, hvem her en Udaad han tilskrev.
Da raabte Lambro, hvem sligt Syn ej rørte
og mens hans tavse Mine haanlig blev:
«Et Tusind Sværd staar paa mit Vink tilrede;
stik Du kun, Dreng, den Sabel i sin Skede!»

XXXVIII.

Haidie hang ved hans Arm. «Juan, det er —
Lambro — min Fa'er! Kom her paa Knæ og lad
os bede ham tilgive —. Fader kær',
skal mellem Frygt og Haab jeg splittes ad
imens din Kjortelflig jeg kysser her? —
Du høre det, hvorom din Datter bad! —
Gør med mig, hvad Du finder selv for godt,
men skaan hans unge Liv — o skaan ham blot!»

XXXIX.

Rank, uudforskelig den Gamle stod:
Ro syntes vel hans Blik at aabenbare —
ej altid Tegn dog til at han var god.
Han saa' paa hende, vilde intet svare
og vendte mod Juan sig, som sit Blod
at bølge følte ved den nære Fare,
men ogsaa havde sat sig for at springe
løs paa den Første, Bedste med sin Klinge,

XL.

«Dit Sværd!» — Paa Svar Juan ej vente lod:
«Jeg fører det, saa længe Armen kan.»
Paa Gubbens Kind den blege Vrede stod,
han drog af Bæltet en Pistol: «Velan,
saa komme over Dig dit eget Blod.»
Han saa' om Flintestenen var i Stand
— thi den var nylig brugt — og Fingren lagde
han over Hanen, som sit Knæk — Knæk — sagde.

XLI.

Den skurrer jo lidt sælsomt i vort Øre
den Knækken af en Hane, mens vi véd,
at næste Nu vil Skuddet mod os føre
(paa «Gentlemans Distance», som det hed,
tolv Skridt omtrent, som det nu la'er sig gøre,
naar paa en fordums Ven vi blev lidt vred.)
Men sjeldent er et Par Skud vekslet, inden
man har en irlandsk Prop for Ørehinden.

XLII.

Og Lambro sigted. Et Sekund — og endt
var Sangen og min Helt, men Haidie sprang
frem foran ham, og mod sin Fader vendt
hun raabte: «Min er Skylden denne Gang,
Tilfældet har til denne Ø ham sendt,
og jeg har taget selv ham i min Fang;
til Døden hans, jeg aldrig ham forlader:
fast er Du selv — og jeg er som min Fader!»

XLIII.

Nys var hun Bønner, Graad og Blidhed bare,
nu stod hun, som en Statue saa stolt,
udfordrende hver menneskelig Fare
og bød mod Skuddet frem sit Bryst saa koldt;
og højere end sine Terners Skare
hun retted sig ivejret, mens hun holdt
sit Øje fæstet paa sin Faders Øje —
men ikke for til Mildhed ham at bøje.

XLIV.

De maalte stumt hinanden. Sælsomt her
den store Lighed mellem dem at finde!
den samme vilde Ro i Øjets Skær,
den samme Flamme næstendels hos hende.
Hun vilde hævne den, hun havde kær,
hun var, skøndt tæmmet, dog som en Løvinde;
hedt Blodet kogte ved den Gamles Blik: —
fra hvem hun stammed, her man kende fik.

XLV.

Ja, det var samme Vækst og samme Mine,
Forskellen laa i Kønnet blot og Aar;
den samme hvide Haand, den mejslet fine —
en Haand af ædelt Blod, som sig forstaar.
Men det, at se idag som Fjender hine,
hvem Kærligheden var en Lov igaar
og burde her til Velkomsttaarer røre —
det viser, hvortil Lidenskab kan føre.

XLVI.

Den Gamle tav en Stund, og stak igen
Pistolen ned i Bæltet og stod stille,
mens Blikket søgte skarpt mod Haidie hen:
«Jeg har ej ment din Fremmede det ilde,
jeg har ej nogen Skyld i dette, men
for mindre har man set et Hoved trille;
jeg gør, hvad Pligten byder, — hvordan Du
har gjort din Pligt, det viser sig jo nu.

XLVII.

«Hans Sværd! Hvis ej, skal — ved min Faders Skæg —
hans Hoved trille Dig for Foden hen.»
Og Pibens Ekko skingred imod Væg,
og andre Piber svared; en Snes Mænd
fôr, væbnede fra Turban og til Læg,
i Salen ind uordenligt, omend
under Kommando. Og hans Stemme lød:
«Grib mig den Franker — eller slaa ham død!»

XLVIII.

Og derpaa rev han med en Boas Kast
sin Datter til sig, saa at Skaren kunde
faa Plads, og knuged hende til sig fast
trods hendes Modstand; og de fôr saalunde,
Piraterne, ind paa Juan i Hast,
som Klapperslanger. Men en vældig Vunde
var Svaret, som den første Stimand fik:
et Hug, som gennem højre Skulder gik.

XLIX.

Den næstes Kind blev flakt; men Numer tre,
en gammel, øvet, sejg Hugaf, parered
med Klingen Slaget, hvorpaa han — o ve —
saa kvikt og saa behændigt ripostered,
at han sin Mand, før Nogen kunde se,
fik strakt til Gulvet hjælpeløs, skamferet:
i Arm og Hoved tvende Hug itræk,
hvor ud af Blodet tapløb som en Bæk.

L.

De bandt ham, hvorpaa Lambro bød dem føre
ham ud af Værelset til Stranden ned.
Det var de ogsaa klar til straks at gøre;
de roede med ham ud paa Øens Rhed,
hvor nogle Gallioter skulde sløre
afsted ved Aftentid, og dèr de smed
ham under Dækket flux i slem Forfatning,
og loved Vagten — 'fald han undslap — Katning.

LI.

Fuld af Omskiftelser er dog vor Klode —
men sjeldent er vel noget værre sket:
en Adelsmand, rig paa hvert jordisk Gode,
ung, smuk og glad, som vi jo her har set,
blir, mens han just sig Lykkens Yndling troede,
sendt bort tilsøs, saa helt uforberedt,
saaret og bundet, saa han knap kan røre sig —
og det fordi en Kvinde lod forføre sig.

LII.

Her maa jeg slippe ham: — jeg blir pathetisk
ved Kinas Taarenymfe, ved min The,
som lig Cassandra vistnok er profetisk;
thi overstiger mine Offre tre,
saa blir i Hjærtet jeg saa sympathetisk,
at der maa Lud til, for at jeg kan se.
Kun Skade, vi paa Vinen blir saa daarlige,
thi The — og Kaffe — gør os saa alvorlige;

LIII.

naar ej med Dig den blandes, Kogniak!
Du Nymfe fra de Phlegeton'ske Bølger!
skøndt Dig vor Lever skylder sin Attak
— de Nymfers Gunst er sjelden uden Følger.
Jeg sværmer og for Arrakspunsch, men ak:
paa Nattens fulde Glas, hvad ej jeg dølger,
var jeg, naar opad næste Dag det lakked,
i Ordets fuldeste Forstand a'rakket.

LIV.

Jeg la'er ham sejle, Helten — i Behold,
om ej i god just, thi hans Vunder brændte;
og dog blev al hans Kvide mangefold
af Haidies overgaaet, hun, som kendte
ej til at sætte Raseri mod Vold,
indtil hun modløs kun i Taarer endte;
fra Fez var hendes Moder, fra det Land,
som er et Eden — eller bare Sand.

LV.

Olivens Ambra dèr som Bække flyder
i Marmorkummer, og til Overflod
Korn, Blomster, Frugter op af Jorden skyder;
men mangt et Gifttræ har og dèr sin Rod,
og Løvens Brølen Nattens Stilhed bryder,
og Sandet svider Dromedarens Fod
og fyger over Karavanens Hær —
og Sindet blir præcis som Jorden er.

LVI.

Thi Afrika er Sol og Hede blot,
og Blodet brænder dèr, som Jorden brænder,
med samme Glød i baade Ondt og Godt; —
til Maadehold kun lidet dèr man kender.
Skønhed og Elskov havde Haidie faa't
i Moder-Arv, men og det Blik, som tænder
den vilde, dybe Glød, saa skjult og stille,
som Løven, naar den lurer ved en Kilde.

LVII.

Hun, Haidie, havde hidtil mild i Hu
— lig Sommerskyer, sølverblanke, blide,
før Tordnen tætter dem og i et Nu
de spreder Lyn og Rædsel ud saa vide —
sin stille Bane fulgt; men ved den Gru,
som Lidenskaben avler i sin Kvide,
brød her Numiderblodet ud i Brand,
som Samum, hærgende Saharas Sand.

LVIII.

For Øjet saa' hun sin Juan i Blod,
til Jorden slaaet — alt maaske et Lig;
paa Gulvet strømmed denne røde Flod,
hvor nys han gik og aned ingen Svig,
den Kære. Synet hende her forlod, —
i Lambros Arm hun styrted med et Skrig,
(den Arm, som nylig tumled med sin Byrde),
som man en vindfældt Ceder ser at styrte.

LIX.

Et Blodkar sprunget var, og Skum bedækked
de bløde, fine Læber, og hun faldt
bagover, som en Lilje, der er knækket
af Regnens Haand; og Ternerne blev kaldt
til Frøknen, og de bragte helt forskrækket
til Sengen hende, og de kom med Alt,
Draaber og sligt. Hun bød dem blot at gaa,
halvt mellem Liv og Død, som hun nu laa.

LX.

Dèr laa hun uforandret Dag fra Dag
hen som en Livløs, men med Læber røde,
og Ingen kunde mærke Pulsens Slag;
Forraadnelsen kom, som hos andre Døde,
ej her med Bud om Livets tabte Sag,
og saa' man paa de Ansigtstræk saa søde,
saa vaktes Haab: her var en Sjæl tilbage,
som Jorden endnu ej fik Lov at tage.

LXI.

Endnu var her vel Lidenskab at se,
men af den Sort, som Mejslen plejer danne,
en stivnet, stum, som hos hin Marmor-Fe,
Venus fra Hellas' evig unge Lande,
som i Laocoons den tavse Ve,
i Fægteren med Døden paa sin Pande;
en Livskraft, som Berømmelsen forøger,
men hvori dog forgæves Liv man søger.

LXII.

Saa vaagned op hun — men som fra de Døde;
for hende syntes Livet ganske nyt,
et Kredsløb, hvori hun med Magt fik nøde
sig ind, hvis Minder var som helt bortflydt
og som dog tynged hende. Kold og øde,
hun følte dog sin Sjæl som overgydt
med Taarers Ild — ukendt med Smærtens Grund,
thi Furierne slumred for en Stund.

LXIII.

Hun saa' sig om med stive Øjne, uden
at fatte Ord saa lidt som Fingerpeg;
paa Ternerne, som flokkedes om Puden,
hun stum og ganske ligegyldig keg;
der skjalv ej noget Suk her under Huden
som letted Hjærtet; Alvor eller Leg:
forgæves Alt. Kun Aandedrættet viste
tilbage Tanken paa en Dødningkiste.

LXIV.

Saa vendte brat fra Ternerne hun Øjet
og fra sin Fa'er, som vaaged dèr hos hende.
I intet af, hvad hende mest fornøjed,
hun mægted nu den mindste Lyst at finde;
man skifted Værelse — men bleg og bøjet
hun røbed ikke Sans for noget Minde,
til pludselig en Tanke steg forvirret
i Blikket frem, og Læben angstfuld dirred.

LXV.

Saa nævned En og Anden Ordet «Luth» —
og straks en Harpespiller Strængen rørte.
Ved første Anslag, skurrende og brudt
i Tonen, vildt hun Øjet paa ham førte,
og fôr dernæst til Væggen — som om budt
den havde hende Værn mod, hvad hun hørte.
Han sang en Kæmpevise, trist og lang,
som man før Tyranniets Tid dem sang.

LXVI.

Med sine skære Fingre slog hun Takt
mod Væggen. Men saa skifted Ämnet han
og sang om Kærlighed; — ved Ordets Magt
blev pludselig den Arme sat i Stand
til klart at fatte, hvortil hun var bragt,
og over Øjets sorgomslørte Rand
brød frem et Væld, som naar om Fjældets Top
i Regn de tunge Taager løses op.

LXVII.

En stakket Trøst! Thi frem paa Øjeblikket
brød Vildelsen, og op fra Sengen sprang
hun, som om aldrig syg hun havde ligget,
og flyed dem, hun mødte paa sin Gang;
et Vanvid — men til Stumhed overgik 'et,
og Paroxysmen blev kun sjeldent lang;
et Vanvid, tavst og stolt, som ej engang
gav Luft i Skrig sig, naar man øved Tvang.

LXVIII.

Et Lysglimt af Forstand kom nu og da:
ræd var hun for sin Faders Træk at møde,
om end hun kunde alle Andre ta'e
i Øjesyn — fast hendes Blik var øde;
og baade Mad og Klæder skød hun fra
sig med Bestemthed, lod sig ikke nøde,
og Søvnløsheden spotted hver en Møje
af Tid og Flid: — hun fik ej Blund i Øje.

LXIX.

Tolv Døgn — saa var hun visnet, som paa Kvist
en Blomst; og uden at et Suk, en Klage
tilkendegav det, hensov hun tilsidst;
selv hendes Terner kunde ej opdage,
hvornaar det kom, det allersidste Brist,
da disse Skygger over Øjet drage
og sløre Blikkets Glans, den dybe, sorte.
O Gud, at sligt med Et skal være borte!

LXX.

Hun døde, men ej hun blot. I sit Skød
bar hun et andet Væsen, som var blevet
et skyldfrit Syndens Barn, om det var fød',
men som, ufødt, blandt Skygger blev indskrevet,
mens Blomst og Gren, ramt af det samme Stød,
i Graven ned af Høstens Storm blev revet;
og Himlens Lys blev over begge slukt:
hin Elskovs Rose og hin Syndens Frugt.

LXXI.

Saa leved — og saa døde hun; og ej
skal Sorg og Skam paa hendes Aasyn falde.
Hun mægted ikke Livets lange Vej
at slæbe paa den Byrde, som vi alle
— vi med de kolde Hjærter — slæber; nej,
til Glæde — kort men rig — lod hun sig kalde
af Skæbnen, og nu sover hun i Fred,
hvor hun saa gerne gik, ved Havets Bred.

LXXII.

Hin Ø er nu helt øde og forladt,
dens Huse styrted, Folkene forsvandt,
og ingen Gravsten staar paa Stedet sat,
hvor hun og hendes Fader Hvile fandt.
Dog gemmer Jorden trofast paa sin Skat,
skøndt ingen Tunge mælder, paa hvad Kant;
og ingen, uden Bølgen, sørger over
hin Klippens Perle, som ved Stranden sover.

LXXIII.

Men mangen Grækerinde høres klage
i Sange over Haidie; mangen Mand
forkorter Nætterne ved Lambros Sage,
thi hun var yndig, og en Helt var han.
Dyrt bøded hun, hvad hun forbrød, den Svage;
hvo saadan synder, Straf ej undgaa kan: —
lad Ingen i de Sager saarfri nævne sig,
sent eller tidligt skal nok Elskov hævne sig.

LXXIV.

Men nok om det! Jeg gemmer i min Hyldes
Forvaring Arket; — mit Humør det trykker,
og skildrer Galskab jeg, kan jeg beskyldes
for at ha'e Skruer løs — ja et Par Stykker;
desuden kan ej Maalet høj're fyldes.
Og da min Musa er saa fuld af Nykker,
saa lad os fat igen paa Helten tage,
hvor vi forlod ham nogle Vers tilbage.

LXXV.

Saaret og fanget, «lænket, boltet, fjæret,»
laa han i flere Døgn, førend et Ord
fik bragt det Svundne frem og Mindet næret,
og da var længst tilsøs han og ombord,
hvor Skuden gjorde sex Knobs Fart for Vejret
til Luvart dèr for Trojas gamle Jord; —
de Kyster fabler jo hvert stakkels Kræ om,
men hvad brød han sig vel om Kap Sigæum?

LXXVI.

Dèr har Achilles, hvor den grønne Skrænt
af Byer dækkes, Støvets Hvile fundet:
saa gaar jo Sagnet, omend, som bekendt,
James Bryant siger, Sagnet er ugrundet;
og hist en Høj, saa stor som hin omtrent,
for? — ja Gud véd, for hvem den først blev rundet . . .
Patroklos, Ajax — en Protesilaos,
som — hvis de leved — nok tog Luven fra os.

LXXVII.

Gravhøje, uden Navn og Marmorminder,
en vild og øde, fjældomkranset Slette,
og i det Fjærne Idas Klippetinder,
og her Skamander — om det er den rette.
Vel hundred Tusind Mand med Lethed finder
en Valplads her; og mens jeg tænkte dette,
og søgte efter Trojas Volde, fandt
jeg kun Skildpadder og et Faar iblandt.

LXXVIII.

Hjorde af vilde Heste, Byer smaa
med nye, grimme Navne, hist og her
en Hyrde — ej en Paris just — som saa'
forbavset paa den grønne Evropæ'r,
hvis Skolebænks-Visioner lod ham gaa
saa vide for saa lidt, en Tyrk, en tvær,
som til sin Rosenkrans en Pibe ryger:
det fandt jeg Alt — men Fanden ingen Phryg'er.

LXXIX.

Juan, hvem op paa Dækket man lod stige,
fandt, da han stod dèr, at han nu var Slave,
og stirred ned i Bølgens vandblaa Rige,
beskygget af de grønne Heltegrave,
og mat af Blodtab kunde han blot lige
faa nogle Spørgsmaal frem. De Svar, de gave,
forøvrig grumme Lidet aabenbarede
og hverken Nutid eller Fortid klarede.

LXXX.

Medfanger havde han — en Sangerskare,
som til Sicilien fra Livorno gik,
men, efter hvad han skulde nu erfare,
en Overraskelse paa Vejen fik,
just ej en Kamp med Lambros Mænd, nej bare
— en sælsom Skæbne, og en mislig Skik —
et Salg, som Impressari'en ret villigt
fik bragt i Stand pr. Hoved og ret billigt.

LXXXI.

I Truppens Buffo fandt han en Fortæller,
som, skøndt det bar afsted mod Slaveri,
holdt Munterheden tappert oppe, eller
sin Mine idetmindste tem'lig fri
for Mismod, — ja iblandt de andre Fæller
gav Fyrens praktiske Filosofi
en Ynde forud ham — en ganske stor en —
for selve Primadonna og Tenoren.

LXXXII.

Med nogle Ord Juan han skildred Alt:
«Vor Machiavelli af en Impressario
fik bag et Forbjærg paa en Skonnert kaldt
ved et Signal — Corpo di Cajo Mario!
Ombord i Skuden blev vi med Gevalt
slæbt, uden nogen Scudo di salario;
men elsker blot Stortyrken Spil og Sang,
saa skal nok Bladet vende sig engang.

LXXXIII.

«Vor Primadonna slaar endnu med Fynd jo
en to, tre Triller — lidt passée — faar Snue,
naar der er daarligt Hus — hvad der er Synd jo.
Saa er der Nr. 2, Tenorens Frue;
hvad Stemmen angaar — naa, den er lidt tynd jo,
men hun er dejlig skabt og skøn at skue, —
for hendes Skyld forlod nys Grev Cicogna
en romersk Hertuginde i Bologna.

LXXXIV.

«Af Danserinder er der den smaa Nini,
som ogsaa virker udenfor vor Trup,
og saa den kvikke Taske Pelegrini,
som gjorde sidste Karneval et Coup
paa — ja paa hele Hundreder Zecchini,
men destillerer Alt straks i en Snup;
og saa Grotesca — Himmel! naar hun danser,
gaar hver en Mandsperson fra sine Sanser.

LXXXV.

«Figurantinderne? — naa, hist og her
en net Schablon vel deres Flok opviser,
men ellers er de alle nogetnær
den samme Vare — under Dagens Priser.
En er der, svajet som en Pennefjær,
en himmelsk Aabenbaring hun præcis er
med denne Smægten — ja, hun har Figur, hun,
men ikke synderligt i Dansen du'r hun.

LXXXVI.

«Sværdsiden hos os er kun saa la la;
vor Musico er som en sprukken Bøtte,
men da han just den Egenskab skal ha'e,
som kunde i Seraljet gøre Nytte,
saa lad ham Tjenerposten dèr sig ta'e,
thi om hans Sang vil næppe Nogen skøtte; —
knap Paven skaffer sig, mod Kost og Løn,
tre Piber aarlig af vort tredje Køn.

LXXXVII.

«Tenoren er for smørret-affekteret,
og Bassen — naa, han brøler som en Ko,
har ingen Klang, blev aldrig instrueret,
og kender næppe Takt og Noder jo;
men med vor Primadonna engt lieret,
som svor, han synger yndigt, blev min Tro
han engageret. Hu! hans Stemme lyder,
som om Recitativ et Æsel skryder.

LXXXVIII.

«Det lader ilde, selv at rose sig,
men — omend ung, saa kjender I dog Verden
og Operaen med, formoder jeg;
ej Under da, om I paa eders Færden
har hørt om Raucocanti: — det er mig;
og lyster Jer min Stemme, nu, saa er den
til Tjeneste. I Lucca, unge Ven, sidst
var Lejlighed; — den kommer dog igen vist.

LXXXIX.

«Vor Baryton bør jeg dog ogsaa nævne,
en prægtig Fyr; men Kunstner? — ikke Spor;
af Indbildskhed er nærved han at revne,
hans Stemme usympathisk og ej stor;
en Gadesanger vilde næppe levne
ham Ære, og dog «miskendt» han sig tror;
i Elskerroller slaar han ud med Hænderne,
af Brist paa Følelse han viser — Tænderne.»

XC.

Her Raucocantis Svada brat fik Ende.
Ifølge Ordrer Skudens Mandskab kom,
for Fangerne i Rummet ned at sende;
og vemodsfuldt de Stakler saa' sig om,
og kunde knap fra Søen Blikket vende
(fra Havets friske, frie Bølger, som
i Blaat hentoned under Himlens Øje) —
og saa blev Hvermand jaget i sin Køje.

XCI.

Men næste Formiddag i Dardanellerne,
(imens de for Fermanen lagde bi
— et Magtsprog, lig vor Regning paa Hotellerne,
hvorfor selv Suveræner ej gaar fri —)
saa slog man, efter Køn, dem dèr i Cellerne
i Lænker Par ved Par, et Maskepi
af Mænd og Kvinder, skilt i tvende Rader,
for Slavemarkedet i Stambuls Gader.

XCII.

Og saadan kom det, at en Mandsperson
med samt en Kvinde blev umage begge,
og, da man efter nogen Diskusjon,
om han var Mand, Sopranen, lod ham trække
i Kvinderummet ind som Dydsdragon,
saa lod man dette Par i Lænker lægge.
Juan var «Hannen», — naa, det maa man lade!
og «Hunnen» var en blomstrende Mænade.

XCIII.

Vor Raucocanti kom til sin Confrater,
Tenoren. Begge hadede hinanden
saa grundigt, som kun sker ved et Theater,
og begge havde foretrukket Fanden
fremfor at lænkes her som Kammerater;
og langtfra at forliges, under Banden
bestræbte de sig, hver sin Vej at trække:
«Arcades ambo», udlagt — Asner begge.

XCIV.

Medfangen, som man Don Juan tilkendte,
en Romagnole var, det saa' man snart;
et Blik, som En igennem Sjælen brændte
(og andet Tilbehør af samme Art);
sort Øjet var som Kul, og Kullet tændte, —
den smaa Brunette lagde i en Fart
for Dagen ret en egen, farlig Lyst
for En, som selv har Fængstof i sit Bryst.

XCV.

Men alt det Krudt var spildt paa ham, hvis Eder
holdt Stand mod hver Besnæring, og uagtet
de, lænket sammen, paa saa mange Leder
kom i Berøring, fik hun ej frembragt et
for hastigt Pulsslag ved de Yndigheder,
som — i den bedste Mening være sagt 'et —
hun røbed. Fast mod alle Rænker fule
han var; . . . . kan hænde Saaret hjalp en Smule.

XCVI.

Hvordan det nu end gik: trods alle Rænker
blev trofast Ridder han i Sind og Aand, —
kun be'er jeg, at Beviset man mig skænker.
Man siger, Ingen «tager Ild i Haand,
naar paa det frosne Kaukasus han tænker»;
dog brast saa mangen Ed, saa mangt et Baand,
og at Juan Ildprøven her bestod,
forhøjer kun hans Værd, det unge Blod.

XCVII.

Til Skildring af en Josef Stedet fandt
jeg sikkert egnet, men — jeg si'er ej mere;
da Folk har ment, mit Epos var for sandt,
saa la'er jeg helst i Land min Helt spasere,
thi min Forlægger mælder mig iblandt,
at lettere kan en Kamel passere
gennem et Naaleøje, end min Sang
i respektable Huse faar sin Gang.

XCVIII.

Nuvel — jeg under dem en bedre Kost,
den nemlig, som de kan fra Steder tage
hos Smollett, Prior, Fielding, Ariost,
og som de kyske Sjæle nok tør smage.
Engang jeg kunde som en Stridens Drost
min Pen i literær Turnering drage,
engang det Pøbelhyl jeg skulde stemt
med Kraft tilbage — men nu er det glemt.

XCIX.

Lig andre Drenge holdt jeg af at slaas
som Dreng, — men nu vil helst med Fred jeg fare.
Lad kives alt det literære Ross,
hvad enten nu min Sang skal Sekler vare,
hvad eller den skal dø, mens fuld af Trods
min højre Haand endnu kan Pennen klare:
det Græs, som paa min Gravhøj snart opdukker,
til Midnatsvinden — ej til Sangen sukker.

C.

De Digtere, som kom fra svundne Dage
til os, og med Berømmelsen som Amme,
de har saa grumme lidet Liv tilbage.
Ser man et Navn fra fjærne Slægter stamme,
saa ligner det en Snebold, der kan tage
i Omfang til, men bliver dog den samme;
og naa'r et Isbjærgs Højde den maaske,
hvad saa? — det er og bli'r kun frossen Sne.

CI.

En Ordlyd er de store Navne alle,
og denne Higen efter Ære kun
et Blændværk, for hvis Magt de Fleste falde,
som ønske sig af Hjærtets hede Grund
det usle Støv at turde «evigt» kalde —
saa evigt, som til «Dommens sidste Stund».
Men paa Achilles' Grav lød Tvivlens Dom
om Troja, — og saa sker det vel med Rom.

CII.

Slægt efter Slægt forsvandt i lange Rækker,
Grav tager Grav i Arv, og saa — tilsidst
ej noget mer om Slægten Mindet vækker,
men Alt er smulret hen og tomt og trist.
Hvor er den Gravskrift, som en Saga dækker?
Igennem Tidens Nat en enkelt Gnist
knap lyser blandt de Myriader Døde,
som, engang nævnt, svandt i det tavse Øde.

CIII.

Hvor De Foix, hin Helte-Yngling, faldt,
dèr rider jeg forbi hver Kvæld i Tanker;
for langt et Liv, naar Andres Vel det gjaldt,
for kort for Æren, som har vide Skranker.
Ved Søjlens brudte Front, hvor nu snart Alt
forvitrer, mangen Vandrers Hjærte banker:
om Slaget ved Ravenna stolt den mælder —
men Foden staar imellem Smuds og Nælder.

CIV.

Til Dantes Grav gaar ligedan mit Ridt;
en liden Hvælving, ingen Pragt derinde,
men mere Ærefrygt er — ubestridt —
mod Skjalden vist, end imod Heltens Minde:
Dog, Skjald og Helt vil række lige vidt,
af Digt og af Trophæ vil man kun finde,
hvad man af Krig og Sang fandt før, dengang
Peliden døde, som Homer besang.

CV.

Blod var Cementet, som hin Søjle holdt,
Skarn er det, hvoraf nu dens Skrift fortæres,
ret som om Bonden det en Spas har voldt
at oversudle, hvad af Højhed bæres;
saa gaar det hin Trophæ, og med saa koldt
et Hjærte burde de Blodhunde æres,
hvis Drift til slige Rædsler har forledt dem,
som Dante kun i Helvede har set dem.

CVI.

En Røg er Æren, men i Evighed
af Røgelsen vor Tanke blir betaget
og Skjalde fødes, dør, forplantet ved
den Higen, af hvis Magt de bliver draget;
som Bølgerækken brister mod en Bred,
saa brister Lidelsen, til Randen jaget,
i Poesi, som er Passion, ej andet —
før den paa Mode kom og blev udvandet.

CVII.

Hvis Mænd, som havde løbet Linen ud,
Handlingens Mænd og dog kontemplative,
idet de lystred Lidenskabens Bud
vandt sig den dybe, bitre Magt, at give
igen, ved alle Prismers skarpe Brud,
hvert Billed, som det stod for dem i Live,
saa var, kan hænde, Tavshed dem en Pligt,
men — saa gik tabt vi af et vakkert Digt.

CVIII.

I, mine Damer, som til Punkt og Prikke
bestemmer Bøgers Kurs, bevaagne «Blaa»,
I, med de kyske, klare Dommerblikke —
at ej jeg kan jert «imprimatur» faa!
Vil I mig da til Kokkepigen skikke,
at hun kan Vand i Digterilden slaa?
Vil ene mig — jeg Stakkel — I formene
fri Adgang til jert Thebords Hippokrene?

CIX.

Hvad! du'r jeg da til «Løve» ikke mere?
til Balpoet, til «Peter for Enhver»?
Vil for det Klynkeri jeg mig genere:
«Jeg slipper ikke ud,» som Yoricks Stær? —
saa vil Poeten Wordy jeg citere
(som ej blev læst og derfor svared tvær:)
at «Ry og Ros var kun et Lotteri,
man trak i et Blaastrømpe-Kotteri.»

CX.

O «dybe, dunkle, underskønne Blaa» —
et Ord om Himlen brugt, men ogsaa Eder,
højlærde Damer, Ordet passer paa.
Man siger, (men jeg om Beviset leder,
thi jeg har set af den Kulør for faa)
at eders Strømper ligner det, der breder
durchlauchtigst sig om Adelens venstre Ben
ved Midnatsfêterne og ved Leve'n.

CXI.

Serapher, som I var, trods Pen og Blæk! —
men der er løbet Vand i Stranden, siden
I læste mine Vers, jeg eders Træk,
og — ligemeget, leden er nu Tiden.
At underkende Jer, kan kun en Gæk,
fuldkomne, som I staar dèr, stor og liden:
thi har og jeg lovsunget slig en Frue,
en kysk, en from, en god, men ak — en Skrue.

CXII.

Humboldt, «den første Rejsende» — saafremt
min Hjemmelsmand har Ret, dog ej den sidste —
opfandt (ja Navn og Dato har jeg glemt
og tør til nogen Gisning ej mig driste)
et Instrument, hvorved han fik bestemt
vor Atmosfære, maalt, som han det vidste,
efter «Intensiteten af det Blaa». —
Fru Daphne! skal det Maal vi prøve paa?

CXIII.

Men til vor Saga. Røverskibet, lastet
med Slaver, som nu skulde sælges bort,
under Seraljets Mure Anker kasted
og havde indklareret inden kort.
Derpaa afsted til Markedet man hasted
— der var jo ingen Pest af nogen Sort —
med Børn af alle Folkeslag og Zoner
til Brug for alle Formaal og Passioner.

CXIV.

I hele femtenhundred Dollars gik
en skøn Tscherkesserinde, prægtig Vare,
en garanteret Jomfru med et Blik,
som hele Himlens Glans lod aabenbare.
Mangen blev vred, fordi han intet fik;
man kunde nok de elleve Hundred klare,
men da det gik derover, man forsvandt,
thi det var Sultans Bud, det saa' man grant.

CXV.

Tolv Nubierinder gik i saadan Pris,
som et vestindisk Marked aldrig saa',
skøndt, takket være Wilberforce, dèr gi'es
det Dobbelte fra før; man huske maa,
at Lasten som en Konge vanligvis
gaar altid med Spenderebuxer paa:
Velgørenheden selv kan ofte spare,
men Lasten aldrig — ved en sjælden Vare.

CXVI.

Hvordan nu en af denne unge Trup
blev af en Pascha købt, en af en Jøde,
et Par blev Renegater i en Snup,
en som et Lastdyr maatte tjene Føde,
og hvordan angst for dem med Skæg i Stub,
de graa Vizirer, Kvinderne gav Møde
og solgtes til en saadan gammel Herre
som Medhustruer eller noget værre —

CXVII.

Alt det maa gemmes til min næste Sang,
saa vel som Heltens Lod, skøndt den er trist nok,
fordi jeg alt har gjort min Sang for lang —
ja det maa skydes ud, det er nu vist nok.
Jeg er ej for Vidtløftighed engang,
og dog geraader jeg deri tilsidst nok:
Det videre i næste Afsnit falder,
hvad Ossian for den Femte Duan kalder.

ANMÆRKNINGER

TIL

FJERDE SANG AF BYRON's DON JUAN.

ANMÆRKNINGER

Til Fjerde Sang.

Tredje Stanze.

«min Livsvaar ligger nu begravet blandt
det gule Løv,»

Stedet i Macbeth. 5 Act, 3 Scene.

Macbeth.

— Jeg har jo levet længe nok;
min Livsvaar ligger alt begraven blandt
det tørre, gule Løv,

(Lembckes Overs.)

Syvende St.

— Jeg
maa nu tilbage og i Lag med Mus'en, —
Apollo ta'er mig ellers i Kardusen.

Se Virgil. Ecl. VI:

Cum canerem reges et prælia, Cynthius aurem
Vellit et admonuit.

Tolvte St.

«Som ung dør Den, hvem Guderne har kær»,

Fortællingen om Cleobis og Biton hos Herodot. Udtrykket findes ogsaa hos Menander.

Nittende St.

Javist — en skruet Stemning mangen Gang,
en Opiumsdrøm fra Læsning under Bordet,

«Confessions of an English Opium Eater» af De Quincy. Det bemærkes at B. rimeligvis havde læst denne Bog, som da fornylig var udkommen.

Fireogtyvende St.

En god Methode, naar det kom til Stykket;
at sige, Vin er heller ikke fejl.

B. gør i sin «Dagbog» af 1821 nogle Bemærkninger om de Virkninger, som Nydelsen af Vin har paa ham. Han roser just ikke disse Virkninger. Svømning derimod erklærer han for et udmærket Middel til at anspore Aandsevnerne.

Femogfyrret. St.

Den samme hvide Haand, den mejslet fine —
en Haand af ædelt Blod, som sig forstaar.

Aristokraten B. glemmer aldrig den «lille, hvide Haand.» Man erindre den unge Byrons Besøg (under hans første Rejse i Grækenland) hos Ali Pascha, Modellen til Lambro. Megalos Anthropos — som Ali kaldte Byron — paa Grund af Lordens lille Haand og smaa Ører.

Nioghalvtredst. St.

Et Blodkar sprunget var, og Skum bedækked
de bløde, fine Læber,

Hertil har Byron en egen Note: «Dette er en ikke saa usædvanlig Virkning af store og stride Sindsoprør. Da den i 1457 afsatte Doge Francesco Foscari hørte Klokkerne fra Marcuskirken forkynde Valget af hans Efterfølger, «il mourut subitement d'une hemorragie causée par une veine, qui s'éclata dans sa poitrine» (iflg. Sismondi og Daru vol. I og II) i en Alder af 80 Aar, da — «hvem skulde have troet, den gamle Mand havde saa meget Blod i sig?»

Femoghalvfjerst. St.

Saaret og fanget, «lænket, boltet, fjæret,»

But now I'm cabin'd, cribb'd, confined etc.

Shakspeare.

Sexoghalvfjerst. St.

saa gaar jo Sagnet, omend, som bekendt,
James Bryant siger, Sagnet er ugrundet;

I 1796 havde James Bryant udgivet en saadan kritisk Undersøgelse af den trojanske Krig og paastaaet, at der til Grund for den homerske Digtning ikke forelaa historiske Kendsgerninger.

Firsinst. St.

Medfanger havde han — en Sangerskare,
som til Sicilien fra Livorno gik, osv.

En sand Tildragelse, forklarer B. Et saadant Sangerselskab var af en Slyngel bragt ombord og solgt til Algier. Ved et mærkeligt Sammentræf hørte jeg selv en af disse Kvinder, der var undsluppet fra Slaveriet, synge i Venedig, i Beg. af Aaret 1817, i Rossinis «*L'Italiana in Algieri.*»

Sexogfirst. St.

Knap Paven skaffer sig, mod Kost og Løn,
tre Piber aarlig af vort tredje Køn.

B.s egen Note: «Det er sært nok, at det skulde være Paven og Sultan, som ere de fornemste Opretholdere af denne Industrigren — idet Kvinder ikke faa Lov at synge i Peters Kapellet og ikke anses for paalidelige nok til at bevogte Haremet.»

Sexoghalvfemst. St.

Man siger, Ingen «tager Ild i Haand,
naar paa det frosne Kaukasus han tænker;»

Stedet i Shakspeares Kong Richard (I Act III Scene).

Bolingbroke. (til Gaunt)

O, hvem kan holde Gløder i sin Haand
ved Tanken om det frosne Kaukasus?

(Lembckes Overs.)

Otteoghalvfemst. St.

I B.'s «Breve til Murray» (1822) staar: «Lad være, at der hist og her i Don Juan er sanselige Skildringer: jeg kan ikke gøre derfor. Ariost er værre. Smollett (se Lord Strutwell i «Roderick Random») er ti Gange værre; og Fielding er ikke bedre. Ingen ung Pige bliver nogensinde forført, fordi hun har læst Don Juan. Nej, nej, saa maa hun gaa til Moores Digte og Rousseau's Romaner, eller selv til den dydsirede Madame Staël. Disse Forfattere ville forføre hende, og ikke min «Don», som ler ad sligt og — ad de fleste andre Ting.»

Ethundredogtredje St.

Hvor De Foix, hin Helte-Yngling, faldt, osv.

Den her omtalte Mindesøjle for Slaget ved Ravenna staar en halv Mil fra Byen ved Vejen

til Forli. Gaston af Foix, Hertug af Nemours og Neveu til Ludvig den Tolvte, faldt her i sit fireogtyvende Aar, Paaskedag 1512, efter at have vundet det morderiske Slag. Byron siger i sin Note, at Søjlens Tilstand er akkurat saaledes som han har besunget den.

Ethundredogfjerde St.

Dante blev begravet i Ravenna («in sacra minorum œde») paa Foranstaltning af hans Beskytter Guido da Polenta. Graven er restaureret flere Gange, smukkest i 1780 under Kardinal Luigi Gonzaga.

Ethundredogtolvte St.

Humboldt, «den første Rejsende» — osv.

Det omtalte Instrument, hvorved man bestemmer Intensiteten af Himlens blaa Farve, er Cyanometret.

BYRON:

DON JUAN.

FEMTE SANG.

FEMTE SANG.

I.

Den Skjald, som over sine Elskovsluer
gør flydende og honningsøde Sange,
og parrer sine Rim, som Venus Duer,
hans Synd er svar: Jo mere han kan fange
vor Gunst derved, des større Straf ham truer,
hvad en Ovid beviser — iblandt mange;
ja selv Petrarc, hvor Glorien os ej skuffer,
er, taget strengt, en Slags platonisk Ruffer.

II.

Derfor: tildørs med hver en Elskovslyre,
undtagen den, som taler til vor Pligt,
en tør, solid og simpel, som kan styre
Indbildningskraften og alt andet sligt,
som alle Drifter med Moral vil syre,
docerende for os alt Sædeligt.
Jeg, og min Pegasus — om I vil tro 'et —
bli'r nu moralsk beslaaet og beskoet.

III.

Evropas Kyst og Asiens, hegnet ind
af Fepaladser — Oceanets Strøm
med Linjeskibe for og bi de Vind —
Sophias Dôm mod Skyens gyldne Søm —
Olympus — de tolv Øer — Alt, hvad Sind
og Sans kan tænke muligt i en Drøm —
Alt fængsler os endnu paa samme Maade,
som det for Mary Montagu fandt Naade.

IV.

Jeg har en Svaghed — ak — for Navnet «Mary»;
det var mig fordum som en Tryllesang,
og end en Drømmeverden Navnet bær' i
sin Lyd — hvorvel den skønne Boble sprang;
det følger mig bestandig, har sit Værd i
sig selv, trods Skuffelser paa Livets Gang;
men jeg bli'r blød, det ser jeg — og min Sang
den taaler nu ej Pathos godt engang.

V.

En Kuling fejed langs det Sorte Hav,
der skummed mod de blaagraa Symplegader.
Hvor skønt det er at staa paa «Kæmpens Grav»
trygt i Behold og se de hvide Rader
og sætte gennem Bosporus i Trav —
mens selv om al Søsyge haant man lader;
thi ingen Sø, som Sorte Hav jeg kender,
hvori man lettere sit Kallund vender.

VI.

Det var ved Jævndøgn, hvor jo Dagen skal
til Natten svare — men ej altid svarer,
hvor Stormen suser, og i mangt et Fald
med Saksen Parcen væk paa Traaden klarer
af Ulkens Liv; da høres uden Tal
Løfter om Bedring — blot hun Fyren sparer:
Forbedres! — hvis han lever, vil han nødig,
og drukner han, er Bedring overflødig.

VII.

Paa Slavetorvet stod hver sondret Stok
om Sælgeren i Kreds nationvis slagen,
og fryse gjorde Staklerne jo nok,
og Hjemve led de alle af, undtagen
de ven- og frændeløse Sortes Flok,
som tog paa Negervis koldblodigt Sagen
og filosofisk til det Punkt var naaet,
som Aalene — vant' til at blive flaaet.

VIII.

Juan var ung; som saadan fuld af Mod
og Haab, skøndt lidt klejnmodig dog iblandt,
og stundom Taaren ham paa Kinden stod —
fra Blodet, vel at mærke, som nys randt,
og saa fra Tabet af en Overflod
paa gode Dage. Ja, det er og sandt:
at miste den, som netop ømt man dyrker,
og bydes ud til Salg imellem Tyrker,

IX.

det bærer knap en Stoiker, — endda
hans Lod var ej den værste, som han straalte
dér i sin Klædning, med en Pragtrest fra
den Gyldenstykkes Tid, og som de maalte
med Undren ham, hvor stolt han kunde ta'e
sig ud, og ingen Sammenligning taalte; —
lidt bleg, men nydelig var denne Fyr:
kom an kun paa, om ej han blev for dyr!

X.

Ret som et Dambræt Torvet var at se,
med sorte, hvide Tavl; og derfra tog
man snart en kulsort Brik, snart en som Sne,
paa maa og faa, som Spillet med sig drog.
Saa skulde det tilfældigvis da ske
at ved Juan en Mand, hvem han anslog
til Tredive, stærk og støt kom til at staa,
med frygtløst Blik i Øjnene de graa.

XI.

En Britte nok: bredskuldret, rød og hvid,
med gode Tænder, kruset mørkbrunt Haar,
en aaben Pande, mærket af det Slid,
de Tanker, Sorger, som er Livets Kaar;
den ene Arm i Bind, Blod fra en Strid,
som ej var løbet af foruden Saar, —
med saadan *sang-froid* han stod, som om
paa Pladsen her for Moro blot han kom.

XII.

Da nu en Knøs han ved sin Side fandt,
som røbed Uforfærdethed, om end
for Øjeblikket temmelig paa Kant
men Skæbnen — hvad der selv kan hændes Mænd —
saa kasted han, da fælles Vanheld bandt
dem sammen, den Bemærkning venligt hen,
at det var Synd, i Grunden, for den Anden —
selv var han vant til sligt, og gav det Fanden.

XIII.

«Ser De, min Gut» — han sagde — «blandt det Pak
af Russere, Georgiere og Sorte,
som skiller sig i Farven blot, det Rak,
og som vi deler Skæbne med, det turde
vel hænds, at vi To var, foruden Snak,
de eneste honnette Folk, — og burde
vi derfor slutte Venskab vel. Her har
De mit, min Ven. Hvad Landsmand er De? Svar!» —

XIV.

«Spanjer!» — «Ja saa; det slog mig straks, at ikke
De var en Græker, unge Mand, — vist ej,
de Køtere har ej saa stolte Blikke.
Fortuna har nu krydset Deres Vej;
saa er det denne gode Dames Skikke,
til vi bli'r Mænd» — og Bladet vender sig.
Mig har hun just paa samme Vis trakteret:
lidt mindre nyt for mig kun — som De ser 'et.»

XV.

Juan tog Ordet. «Undskyld, men fortæl,
hvad har bragt J e r herhid?» — «Aa Smaating, bare
en sex Tartarer og et Reb.» — «Nuvel,
jeg be'er Jer, i Beskedenhed, forklare
mig G r u n d e n da.» — «Jeg kom, til lige Held
for mig og Russerne, iblandt den Skare,
som i en Bresche Suwarow fik smidt ind, —
og jeg blev taget, derimod ej Widdin.»

XVI.

«De har vel Venner?» — «Jeg har nok haft slige,
men er, Gud være lovet, fri for dem;
og da jeg har besvart saa noget lige
hvad De har spurgt om, saa sig De nu frem.»
«Ak!» sukkede Juan, «hvad jeg kan sige,
blev trist og ikke kort.» — «I saa Fald, gem
det blot: en trist Fortælling, unge Herre,
bli'r, naar den spindes ud, saa meget værre.

XVII.

«Frisk Mod: Fortuna i saa unge Dage,
som jeres, om hun end er springsk som Faa,
ta'er knap (hun er dog ej jer Ægtemage)
Reisauss fra Jer for stedse — stol derpaa.
Hvem kan vel Kampen op med Skæbnen tage? —
en Kamp mod Leen af det sølle Straa:
vi er Tilfældigheders Bold, men taler,
som var vi deres Byder og Befaler.»

XVIII.

«I det Forsvundne har min Sorg sin Grund;
jeg» — sa'e Juan — «jeg elskede en Kvinde.» —
Her standsed han, og Øjet for en Stund
blev dugget, og man saa' en Taare rinde.
Saa vedblev han: «Det Forbigangne kun,
ej Øjeblikket, falder tungt paa Sinde
for En, hvis Lod det var at staa for Slag,
der slog endog den Stærkeste i Kvag

XIX.

paa vilden Hav. Men dette sidste» — her
holdt atter inde han med vaade Blikke.
Den Anden sa'e: «En lille Hjærtenskær
i Spillet med — ja tænkte jeg det ikke!
Det er jo sikkert nok en Taare værd;
jeg kunde selv i Sorgen slet mig skikke,
da til at dø min første Kone la'e sig,
og til at løbe væk min anden ga' sig.

XX.

Min tredje . . .» «Deres tredje? men De kan
jo næppe være Tredive; har De tre?» —
«Nej, tvende kun ilive, unge Mand;
det hænder dog, at man faar Folk at se
tre Gange i den kære Ægtestand!»
«Ja,» sa'e Juan, «De kan ha' Ret; — maaske
fik Numer tre som Numer to isinde?» —
«Vistej.» — «Hun løb ej!» — «Nej, jeg løb fra hende.»

XXI.

«De tager» — sa'e Juan — »den Ting med Ro.»
«Ja hvordan kan man andet vel? De bygger
Kasteller endnu højt paa Luftens Bro,
men mine svandt forlængst. Vor Ungdom smykker
sig ud med Illusioner, Haab og Tro,
til Tiden kommer og slaar dem istykker;
vi blændes ikke mer, men Glans og Bram
vi skyder af, som Snogen skyder Ham.

XXII.

«Vel sandt, vi kan en ny, mer pragtfuld faa,
men efter stakket Frist, et Aar, en Uge,
den nye Hud al Kødets Gang maa gaa.
Først søger Elskovs Faldgrav os at sluge;
Ærgærrighed, Hævn, Guldtørst smører saa,
naar vi skal til vor Manddomstid at bruge,
Limpindene, hvorpaa vi snart skal hænge —
En under Jagt paa Ry og En paa Penge.»

XXIII.

«Kan være,» sa'e Juan, «men lidet ser
jeg, hvordan det skal hjælpe paa vor Skade.»
«Saa?» sa'e den Anden. «Ikke det! jeg be'er:
Kendskab til Tingene, det maa I lade
mig, vindes bedst, naar paa den Vis det sker,
at vi ser Tingen an fra hvert et Stade;
jeg tænker, ved vort Slaveri vi skatter
den Tilstand mer, naar vi blir Herrer atter.»

XXIV.

«Var vi det bare!» sa'e Juan —; «min Tro,
vi skulde Tyrken længer ej besvære;
(et dybtfølt Suk han drog her eller to)
Gud hjælpe den, som her skal gaa i Lære!» —
«Det gør han nok» — den Anden sa'e og lo —
«en skønne Dag; men se dér, paa min Ære,
om ej en sort Eunuch har Øje paa os, —
ja, blot vi snart en Køber kunde faa os.

XXV.

«Hvad er vor Lod? Lidt bedre eller værre,
den er den Lod, som over Alle byder;
Slaver er Alle, mest den store Herre —
af sine Lunerne nemlig eller Lyder;
vort Samfund selv jo levner kun de Færre
en stumpet Rest af Broderskabets Dyder:
at være følesløs mod Andres Liden,
det er den stoiske Moral for Tiden.»

XXVI.

Her skred et gammelt Neutrum frem (for ikke
at nævne Kønnet) og gav sig i Mag
til Fangerne nøjagtig at bekigge,
om de sig egned for bestemte Fag: —
saa laaner knap en Brudgom Bruden Blikke,
en Advokat sin Andel af en Sag,
en Pranger Hesten, Tøjet knap en Skrædder,
og Slutteren sin Fugl bag Burets Brædder,

XXVII.

som Herren sin eventuelle Slave.
Aa, dette Køb af Næsten, hvor det smager!
Tilfals er alle, om Du blot kan have
for Øje netop Ormen, som dem nager;
de Fleste sælge sig for Gunst og Gave,
En for et Øjekast, og Faa kun vrager
klingende Mønt; — en Pris er paa dem Alle,
som efter deres Svaghed det kan falde.

XXVIII.

Saasnart Eunuchens Synsmaal var tilende,
bød han først paa den ene af de To,
og dernæst, over et Bræt, paa de tvende.
Man tinged, prutted, skreg og svor — aa jo —
som paa et kristent Marked man var henne
at købslaa om et Føl, et Lam, en Ko;
til sidst fik man en Handel bragt istand
paa dette Kobbel — dette Men'skespand.

XXIX.

De standsed brummende, og Pungen drog
de frem, men ikke uden sig at trykke,
de drejed Sølvet, bytted om og vog
hver Mønt i Haand, og «Paras» kom paa Lykke
og Fromme med blandt Guldet. Og saa tog
man Bogen frem og skrev et Facitstykke,
hvor Sælgeren Modtagelsen beviste —
og saa gik Hædersmanden hen og spiste.

XXX.

Mon Fyrens Appetit var god? hvad eller,
i saa Fald, mon hans Digestion det var?
Ja, hvem kan vide! — tidt paa Maden mælder
sig visse Spørgsmaal, der vil fordre Svar,
hvorvidt det virkelig i Praxis gælder
at sælge Kød og Blod. Vor Mave har
paa Maden sig en Stund — for ej at lyve —
den værste af vort Døgns de fireogtyve.

XXXI.

Voltaire si'er nej; idet Candide bekender,
at først paa Maden han fandt nogen Smag
i Livet; men om ej som Svin vi ender,
saa blir dog Fylderi knap vort Behag,
med mindre rent vi os fra Tænkning vender
ved Flaskens Hjælp. Forresten om den Sag
jeg tror som Philips Søn, nej Ammon's vil
jeg sige (thi én Fa'er slaar dér ej til);

XXXII.

jeg tror som Alexander: ved den Akt
at spise — samt en liden Akt endnu —
blir ret vor dødelige Lod os bragt
in mente. Naar ved Bøfsteg, ved Ragout,
ved Suppe eller Fisk, ved kogt og bagt,
vor Glæde øges eller gaar itu,
hvem vil da prale af sin «Aandens Kraft»? —
den er Produktet af vor Mavesaft.

XXXIII.

I Fredags Aftes — hen mod Otte — som
(og det er faktisk, ta'e mig kun paa Ordet!)
jeg lige havde faaet Kappen om,
mens Hat og Handsker endnu laa paa Bordet,
faldt der et Skud, og i fuldt Firspring kom
jeg ud og kunde attestere Mordet
paa Byens, paa Ravennas, Kommandant,
som jeg paa Gaden livløs henstrakt fandt.

XXXIV.

Af en og anden Grund — en slem, helt trolig —
de havde skudt ham, og dèr laa han da;
jeg fik ham op ad Trappen i min Bolig,
fik ham besét, saasnart han var klædt a',
men Alt til ingen Gavn; dèr laa han rolig
og mæled ikke Bu og ikke Ba,
dræbt, som et Offer for en vælsklandsk Kiv,
død — med fem Flintekugler i sit Liv.

XXXV.

Jeg fandt i dette Lig en god Bekendt,
men ihvorvel jeg har set mange slige,
jeg mindes ingen, som saa smukt har endt.
Skøndt skudt igennem Bryst og Mave lige,
hans Død var her kun som en Søvn omtrent,
og Ingen skulde det modsatte sige —
saa meget mindre, som knap Blodet trængte
af Saaret frem. Saa sa'e jeg, eller tænkte:

XXXVI.

«Er dette Død? hvad er da Liv og Død?
Tal!» men han tav. «Vaagn op!» men han laa stille.
«Endnu igaar han over Tusind bød,
og, som Centurionen, naar han vilde
befale: Gaa! — man gik, og: Kom! — man lød,
og Hornets Klang og Pibens skarpe Trille
besvarede hans Vink. Nu er de stumme,
og der er Flor omkring den tavse Tromme.»

XXXVII.

Og de, som punktlig lystred Ordre — de
var barsk, alvorligt her ved Sengen mødte
for Kommandantens Legem at bese,
som sidste, om ej første Gang just, blødte.
At han, som selv Napoleons Armee
i mangen Træfning til Retraite nødte,
som forrest stod paa Fort og Barrikade,
at han nu laa her, skudt paa aaben Gade!

XXXVIII.

De gamle Skrammer — Ar fra Ærens Dage —
var ganske nær ved disse friske Saar,
hvorved Kontrasten var ret stærk at tage
i Øjesyn: men jeg fra Teksten gaar;
jeg stirred, gjorde jeg, med stor Umage
og vejed Døden nøje paa et Haar,
og søgte ved et Fingerpeg at hæfte,
som Troen — eller Tvivlen kan bekræfte.

XXXIX.

Men Alt forblev fordulgt. Her ere vi
og gaa — hvorhen? Af Bly fem Klumper bare,
nej tre, to, en — og saa er Alt forbi!
Er da hvert Element for os en Fare?
er Blod kun til for at udøses i
stor Stil? skal Jord, Luft, Vand og Ilden vare
for evigt, mens vi dør, som Alting fatter?
Nej, nej! — Men til Juan og Fælle atter.

XL.

Dem bragte Køberen til Strandens Bred
ned i en Baad, en smukt forgyldt, som laa der.
For Aarer gik det, og for Strømmen med,
alt hvad det kunde, og de To man saa' der
som Delinkventer, der blir ført afsted
og spørger, hvilken Lod de da skal faa hver.
Tilsidst Kaïken mod en Trappe stødte,
hvor Øjet bag en Mur Cypresser mødte.

XLI.

Her paa en Jærndør slog vor Tyrkefatter;
man aabned den, og ind han begge ledte
gennem et lavt Buskas, hvor i Rabatter
paa begge Sider mørke Træer sig bredte.
Straks fo'r de vild (men fandt dog Vejen atter),
thi Mørket alt sig over Bugten spredte;
og Baaden roede, med samt Folk ombord,
bort paa Eunuchens Vink foruden Ord.

XLII.

Mens de saa gik i Cirkelbuer, skreven
mellem Oranger og Jasmin, med mere —
(hvorom jeg, da den Flora kun blir dreven
med Kunst hos os, en Del gad referere,
hvis ej det var hver Skriblers Mode bleven
en Mistbænk formelig at producere,
som Vidnesbyrd om sin Detaile-Dyrken
og at han virkelig var rejst til Tyrken) —

XLIII.

saa fik vor Don Juan en god Idé,
som han til Kammeraten hvisked, — ja,
det var den samme noget nær kanske,
som De og jeg i hans Sted kunde ha'.
Han sagde: «Hvad om vi nu kunde se
vort Snit og stikke fra den Gamle a';
vi slaar til Jorden ham og løber bort —
om ej blot lettere er sagt end gjort.»

XLIV.

«Hm!» svared Britten,» kunde De blot sige,
hvordan vi kommer ud. Hvor kom vi ind?
Og slap vi ud, og misted vi ej lige
som St. Bartholomæus just vort Skind,
hvem borger for imorgen, at ej slige
Krydsbougter følger med en anden Vind?
Desuden gav jeg straks som Esau glad
min Førstefødselsret for en Ret Mad.

XLV.

«Her maa vel ogsaa Folk paa Stedet bo,
thi naar den gamle Tyrk saaledes render
med os i Mørket om — én imod to —
saa maa han ha' i Baghaand gode Venner;
et Anskrig var vel nok, derfor med Ro
man bør se Tingen an i begge Ender.
Ja — netop her om Svinget — som De ser 'et:
et Slot, ved Zeus; og helt illumineret.»

XLVI.

Og virkelig — de saa' et Hus omsider,
hvis rigt forgyldte Front stod som i Brand,
og med Kulører, som mod Smagen strider,
men som er Skik og Brug i Tyrkens Land,
hvor Kunstens Udspring var i fordums Tider.
Hver Villa ved Konstantinopels Strand
er — syn's mig — som et Skærmbræt nylakeret
og som Kulisser malet og stafferet.

XLVII.

For hvert et Skridt, de tog, en Duft dem spaaede
om Køkkenlækkerier af den Art,
som finder for en Hungrigs Sanser Naade,
og hvorfor ogsaa Heltens Glubskhed snart
veg Pladsen, saa at han tilsidst attraaede
et Kompromis. Hans Ven sa'e i en Fart:
«For Guds Skyld, først man styrker sine Kræfter
med Mad — saa kan vi jo slaa løs bagefter.»

XLVIII.

En til vor Lidenskab med Force taler,
til Hjærtet En, til vor Fornuft en Anden,
hvorvel det sidste snart i Kursen daler;
En gi'er os Hib med Anstand, En er Manden,
som klynkende sin Vare anbefaler,
og kede gør den os som bare Fanden
den Svada, som de alle farer fort med: —
det er saa Faa, der fatter sig i Korthed.

XLIX.

Dog, iblandt alt, som taler til os, (— ja,
jeg tilstaar, fagre Ord og Guld er mægtig,
og kan besnære faste Mænd endda —)
der findes ingen Ting, som mere prægtig
vor mer' og mere svage Tid kan «ta'e»,
end denne Lyd, saa blød og dog saa vægtig,
en Lyd, som kan enhver Beslutning rokke,
Stormklokken for vor Sjæl — en Middagsklokke.

L.

Den kender Tyrken ej — men Mad han kender,
og skøndt ej nogen kristen Klokke lød
og ingen Kældermester vore Venner
tilbords med Serviet paa Armen bød,
saa lugted Steg de, og med travle Hænder
omkring en Ild, der flammed klar og rød,
de Kokke springe saa' med Arme nøgne —
og Maden slugte de med deres Øjne.

LI.

Foruden Modstand skred de derfor bag
den sorte Fører frem (som ej fik ane,
hvad man hans eget Liv, det sølle Vrag,
for nyligt havde tiltænkt for en Bane);
han banked paa, mens — en naturlig Sag —
han til at tøve lidt lod dem formane,
og op fløj Døren og der paradered
en Sal i fuld osmannisk Stil monteret.

LII.

Jeg vil ej skildre, skøndt jeg kunde godt,
men hver en Skribler skal jo nu afmale
i Kvartbind hvert et Hof og hvert et Slot,
hvad saa Eorlæggeren faar at betale
men ikke Autor. Jeg vil sige blot:
Naturen la'r sig engleligt befale
til Alt — til Selskabssang og Psalmetoner
og Rejsebøger med Illustrationer.

LIII.

Derinde sad en Del paa Hug om Borde
— Schakborde nemlig — medens andre drev
omkring og tog kun nu og da til Orde;
hos nogle Klæderne en Genstand blev
for Andagt; iblandt andre Piben gjorde
med kostbar Spids sin Omgang, og beskrev
en Ring af Røg; en Skare Morpheus dyrked,
mens nogle sig med Rhum til Maden styrked.

LIV.

En Del saa' op, saasnart Eunuchen stod
med sine købte Vantro dèr, men dette
just ingen Interesse ane lod
for Fangerne — foruden den, at gætte
til deres Pris sig, som i Markedsbod
man søger Prisen paa en Hest at sætte; —
man gav et lille Nik ham hist og her,
men Spørgsmaal fandt man ej hans Komme værd.

LV.

Saa gik de gennem Hallen og en Række
Gemakker, alle øde (omend rige)
paa ét nær, hvor fra Gulvets Marmordække
et Springvand hørtes gennem Mørket stige,
og hvor man aned gennem Dørens Sprække
paa Lur en eller anden lille Pige,
hvis sorte Øjnes Fritten kunde lyde
som et: Hvad Pokker kan den Støj betyde?

LVI.

Et Skær fra nogle matte Lamper faldt
paa deres Vej, stærkt nok til dem at lede,
om ikke stærkt nok til henover Alt,
hvad fyrstligt straaled her, sit Lys at sprede.
De griber os — om just ej med Gevalt,
saa dog lidt underligt, saadanne brede
og dybe tavse Sale, hvor alene
vi gaar blandt livløst Guld og døde Stene.

LVII.

Lidt syner To — men En slet ingen Ting.
I Folkehob, paa Strand, i dybe Skove
man ser sig efter Selskab ej omkring:
dèr er man ensom — det er Stedets Love.
Men ikke saa i øde Haller. Bring
mig ind deri, og jeg tør næppe vove
at kalde Ekko frem, de tavse Ganges —
mit Ekko blot, som skulde været Manges.

LVIII.

Et Kammer, hvor om Aftnen man kan tage
imod en Ven — og Damer — ved et Glas
Bordeaux og la'e lidt Smørogbrød sig smage,
sligt, véd jeg, er en Engelskmand tilpas,
om ogsaa billigvis det staar tilbage
for et Theater straalende af Gas.
En øde Hal bebor jeg — intet Kammer;
det er maaske derfra mit Tungsind stammer.

LIX.

Stort gør man det, som gør En selv saa lille!
Sligt la'er jeg gaa ved Kirker, hvor dog Alt
skal tale varigt til os — omend stille —
selv naar Bygherrens Navn forlængst ej gjaldt;
men vældige Paladser passer ilde
(og Grave med) for Adams Slægt, som faldt:
en Thesis, tror jeg, Taarnet udi Babel
beviser bedre, end jeg er kapabel.

LX.

Før Babel blev de skønne Havers By
var den et Jagtrevier, hvor Nimrod hvæssed
sit Spyd; saa øged den en Konges Ry,
Nebuchadnezars, til han bed i Græsset;
i den fik Daniel Løver til at fly
og blev derfor med Folkets Gunst belæsset;
dèr leved Pyramus og Thisbe ligervis,
og den saa slemt bagvaskede Semiramis, —

LXI.

en Dronning, hvem Historien gav sin Rest
ved denne Paastand, at hun skulde give
sig af imod Naturen med sin Hest
(man kan jo Kætteri med Alting drive);
men slig Beskyldning bortforklares bedst
derved, at Kronologen kunde skrive
en «Springer» for en «Løber»; — ja, jeg vædder:
thi man har set saa galt paa andre Steder.

LXII.

Til Sagen. Skulde (og i vore Dage
er Alting muligt) Tvivlen Styrke vinde
overfor Babel, hvoraf jo tilbage
man selve Stedet knap har kunnet finde
(skøndt Claudius Rich har Brokker kunnet tage
derfra og skrevet smukt til Stedets Minde),
og skulde man ej tro de vantro Jøder,
hvortil, skøndt de ej tror os, Alt dog nøder, —

LXIII.

saa husk, hvad os Horats saa skønt har sagt
om Byggelysten, den hvorved man glemmer
for Kunstens Herlighed og tomme Pragt
det store Hvilested for trætte Lemmer.
Vi véd dog, hvorhen vi tilsidst blir bragt,
en Sætning, som en bitter Lære gemmer:
«Sepulcri immemor struis domos» —
mens Hus vi bygger, bygges Grav for os!

LXIV.

Omsider var til et Gemak man naaet,
hvor Ekko sov, men vaktes op paastand,
og hvor der var et Udstyr! — naar man saa 'et,
man skulde tænke undrende: Hvordan?
har Nogen kanske Glæde deraf faaet?
I den Grad var det udsøgt Alt, at man
forbavset spurgte, hvad Naturen kunde
præstere mer, naar Kunsten var saalunde.

LXV.

Og dog var det kun Nummer Et, hvorfra
en Række gik . . . Gud véd, hvor den fik Ende?
og Møblementet i det ene — ja
det var saa fint, at knap man kunde nænne
at sætte i en Sofa sig endda,
for ej at nævne Gulvets Tæpper, denne
Vidundervævning, ad hvis Silkesømme
man egenlig som Guldfisk burde svømme.

LXVI.

Han, Tyrken, saa' sig knap paa Stadsen om,
imens den fik hans Fangers Øjenlaage
til helt at blinke, og de tripped, som
de gik paa Mælkevejens Stjærnetaage.
Han tramped væk, og endelig han kom
hen til et Skab i en af Stuens Kroge, —
De sér jo nok, den Niche dèr, min Kære;
og sér De ikke, saa faar De la'e være.

LXVII.

Eunuchen — jeg vil gerne være tydelig —
gik hen og aabned Skabet og tog frem
en Hoben Klæder, ret en Bylt saa nydelig,
en Prydelse for hvert et Tyrkehjem;
og dels med Gestus, dels i Ord helt tydelig
tilkendegav han saa paa Forhaand dem,
hvad efter hans Begreb og Smag vel kunde
bedst passe sig for de to Kristenhunde.

LXVIII.

Den ældste og den største fik et Slag,
som man paa Kandia (helt til Knæet) bær' dem,
og vide Bukser, som for Tyrkebag,
men ej for kristen dito, man tilskær' dem,
et Shal, som nok i Cashmir først saa' Dag,
og gule Tøfler (Saffranfarven klæ'r dem),
dernæst en Dolk, en rigtindlagt, med mere,
hvormed en tyrkisk Dandy kan stoltsere.

LXIX.

Baba, Eunuchen, mumled under dette
om al den Fordel, som de kunde have,
hvordan det kunde deres Fremtid lette,
ifald de valgte, som nu Lykkens Gave
dem havde paavist, Vejen til det Rette —
kort sagt, han ytred ligefrem, den Brave,
«det vilde tjene dem til Gavn og Ære,
om de lod med det samme sig omskære.

LXX.

«Han skulde» sa'e han «ønske sig til Lykke,
om de blev ægte, rette Muselmænd,
men det kom an paa deres eget Tykke.»
Og Britten svarede sin sorte Ven:
han kunde knap og nap sin Tak udtrykke,
at til dem selv man stilled Valget hen
i saadan Sag; «det tjente kun til Hæder
for saadant Land at ha'e saadanne Sæder.

LXXI.

«For sin Part skulde Lidet han indvende
mod en saa god og gammel Landsens Skik,
og nød han en Forfriskning blot, en Kende,
hvortil han netop trængte paa en Prik,
saa tvivled han ej om, han skulde ende
med at gaa ind paa Vinket, som han fik.»
«Saa?» afbrød skarpt Juan. «Alvorlig talt,
saa omskær Nakken heller; ja, om galt

LXXII.

«skal være, tusind Nakker, før . . . «Min Kære,»
faldt Britten ind, «De afskær' rent mig Ordet;
som sagt, Hr. Tyrk, hvad jeg har haft den Ære
at ytre, naar vi rejser os fra Bordet,
saa skal jeg tænke paa om jeg kan være
til Tjeneste, som næstendels jeg tror det,
i hvad De godhedsfuldt dèr foreslaar mig, —
men Valget det maa være frit, forstaar sig.»

LXXIII.

Baba saa' paa Juan. «Nu kommer Du!» —
og peged paa den Stads, der var fremlagt,
som en Prinsesse skulde glad i Hu
ha' valgt; men Helten, det skal være sagt
just ej i Karnevalshumør endnu,
gav med sin Fod et Spark den pæne Dragt
og svared Gamlingen, der vilde minde
ham om at haste, «Jeg er ingen Kvinde.»

LXXIV.

«Hvad Du kan være, er mig ganske lige,»
sa'e Baba; «gør Du bare, som jeg be'er,
thi jeg har knapt om Tiden, skal jeg sige.»
«Men,» knurrede Juan, «naar ej jeg ser
hvad de skal til, de Løjer da . . .?» «Paa slige
og andre Spørgsmaal har jeg ikke mer
at svare end, Du skal nok faa at se
paa rette Tid og Sted, hvad der skal ske.»

LXXV.

«Nej,» sa'e Juan, «saa skal da» . . . «Aa, hold inde,
thi vel har Du Kurage, unge Fyr,
men Du vil knap til Spøg os oplagt finde,
og derfor er det bedst Du ikke kny'r.»
— «Skal det da siges at jeg er en Kvinde,
at jeg har skjult mit Køn?» — «Min Bedste, dyr
blev Spasen, om jeg Folk herhid lod stævne,
som intet vilde af dit Køn dig levne.

LXXVI.

«Jeg byder Dig en Dragt, se blot hvor nydelig,
et Fruentimmers ja, men Du skal stadse
deri af visse Grunde.» — Helt fortrydelig
saa' Helten ud, som om han vilde mase
det Hele, og han bandede ret tydelig:
«Hvad Fanden skal jeg med det Snavs til Gaze?»
Og det var Kniplinger — som knap en Brud
paa Morgenkappen bær' — han skældte ud!

LXXVII.

Modstræbende fik han nu Bukser paa
af blegrød Silke, og paa Øjeblikket
en mælkehvid Chemise om ham laa
fastholdt af Bæltet — rundt om Livet gik 'et
og skulde holdt paa Skørtet med, men — aa —
her snubled han, i hvilket — eller hvikket
(et Nødrim; ja jeg véd nok, at jeg staver
det galt, men Rim gør stundom os til Slaver) —

LXXVIII.

i hvilket (eller hvikket, som man vil)
hans Kejtethed var Skyld, og Dragten med,
og saadan naaed han omsider til
det sidste Stykke, og i Ternes Sted
hjalp Baba ham, naar nu og da paa Dril
et eller andet kom forkert paa Gled;
hvorpaa Eunuchen stak i en Tunik
hans Arm, og tog et samlet Overblik.

LXXIX.

Men Haaret — det var dog nok lidt for kort;
imidlertid fandt Baba saadan Mængde
forlorne Flétninger af just den Sort,
man brugte, saa tilsidst det fik sin Længde;
og Ternen fo'r med Kam og Olie fort
og redte det og salved det og stænkte
og snoed med et Perlebaand det, værdigt
en Dronning, — og saa var Ensemblet færdigt.

LXXX.

Ved Hjælp af Saks og Tang og saa lidt Sminke
stod han nu der — en ærbar lille Pige,
og Baba dyed sig ej for at blinke:
«Naa, mine Herrer, har De sét hans Lige?
men kom nu her,» han gav sig til at vinke,
«og følg med mig ad denne Vej — at sige
La donna!» Hvorpaa fire Sorte kom
hid paa hans Haandklap før man saa' sig om.

LXXXI.

Til Britten nikked Baba: «I behager,
min Ven, at gaa til Bords med disse dèr;
men Dig, min lille Kristenjomfru, tager
jeg med mig; naa, nu intet Vrøvl, thi vær
forvisset om, de gaar ej, den Slags Sager.
Tror Du, det er en Løvekule her?
Det er et Slot, og er Du klog, min Dukke,
saa kan Du Paradiset dig oplukke.

LXXXII.

«Din Tosse, der er sletsens ingen Fare.»
«Desbedre» sa'e Juan «for Dig min Ven,
thi denne Arm er tung, skal jeg forklare,
langt mer' end Du kanske har ansét den.
Lad gaa! men man skal tage sig i Vare
og ikke regne mig blandt Skørter end;
det siger jeg paa Forhaand, at man véd
om mig og om mit rette Køn Besked.»

LXXXIII.

«Nar!» svared Baba blot; «kom med og se.»
Og Don Juan et Blik sin Fælle sendte,
som trods Skilsmissen næsten maatte le —
thi det var knap han Kammeraten kendte.
«Farvel — Farvel! — Ja hertillands kan ske
en hel Del, som ej Nogen skulde vente.
Til Fruentimmer og til Tyrk han gør os,
den sorte Gavtyv, uden at han spør' os.»

LXXXIV.

«Hvis ikke» — sa'e Juan — «vi mødes mere,
saa — Velbekomme da!» — «Tak, unge Mand;
den Afsked kan Ens Appetit spolere,
men ses vi atter, vi passiare kan.
Nu kalder Skæbnen — og vi maa spasere;
pas paa! husk, Eva holdt ej længe Stand.» —
«Aa, da maa Ægteskab Hs. Højhed love mig»
sa'e Pigen «før han faar i sin Alkove mig.»

LXXXV.

Saa gik de hver sin Vej, og Baba førte
Juan igennen Pragtsal efter Sal,
hvor Marmorflisen under Fod man hørte,
til hist i Skumringen en svær Portal,
en kæmpemæssig, næsten de berørte.
Dèr slog imøde dem en Vellugt sval,
som fra en Helligdom, hvor Alt forstummed,
saa stort og saa højtideligt var Rummet.

LXXXVI.

Af Bronce Døren var, forgyldt og høj,
af Arbejd straaled den rigt ciseleret:
en Slagmark med sin Tummel og sin Støj,
dér sejred man og hist man retirered,
man triumfered paa den ene Fløj
og bagest Rytteriet echappered;
et Værk fra Tiden førend Romas Magt
her under Konstantin til Fald blev bragt.

LXXXVII.

Ved Kæmpedøren dèr for Hallens Ende
sad et Par Dværge, en paa hver sin Side,
ret et Par Skiftinger; og just ved denne
Slags Parodi fik man Besked at vide
om Dørens Forhold og dens Maal at kende;
lod man sit Blik op langs Portalen glide,
(pyramidalsk i hvert et Lineament)
man øjned ej de Smaa, førend omtrent

LXXXVIII.

man traadte paa dem, og saa fo'r tilbage
man i Forfærdelse ved hvad man saa':
vanskabte Djævleunger uden Mage,
hvis Teint var hverken sort, hvid eller graa,
men af et Mixtum, som ej Pen kan tage
paa Kornet, men hvortil en Pensel maa, —
døvstumme Lilleputter af Monstrum'er,
som havde kostet helt monstrøse Summer.

LXXXIX.

De havde blot — thi skøndt der var dem levnet
kun lidt i Vækst, var deres Kraft dog stor —
at aabne Døren, hvad de ogsaa evned,
da li'esaa glat paa Hængslerne den fo'r,
som Rim fra Rogers' Pen; men ogsaa stævnet
paa Tyrkevis blev tidt de med en Snor
som Halsbind for den Pascha, der rebelsk er; —
thi dertil Tyrken stumme Folk opelsker.

XC.

Ved Tegn de taled — og kun Tegn adlød.
Ret som to Marer de paa Baba gloede,
mens paa hans Vink Fløjdøren op de skød,
hvorved Juan blev ganske sær tilmode,
thi som fra Snogens Blik en Ondskab brød
frem i de Djævles Øjne, saa man troede
at mærke Giften alt, som Braadden spyer,
og denne Troldom, som man ej undflyer.

XCI.

Men før de traadte ind, stod Baba stille
og gav Juan et Vink, som hans Patron,
at «kunde han, saa var det ikke ilde,
lidt mindre skridte ud som Mandsperson,
samt — skøndt han mindre derpaa holde vilde —
la'e vær' at slingre med sin Skabelon;
desuden var det heller ej afvejen
at se en Smule bly ud og forlegen;

XCII.

«thi Dværgene har Øjne som en Drage
og kunde nemt se gennem dine Klæ'r,
og skulde de dit rette Køn opdage,
saa vèd Du jo at Bosporus er nær,
og inden Morgen kunde nemt vi tage
en Sejltur os, indsyet i Sække dèr
men uden Fartøj; thi vi har en Maade
at sejle paa hos os — foruden Baade.»

XCIII.

Med den Opmuntring skred de ind i næste
Gemak, som mer end, hvad de forhen saa',
var til Forvirring fyldt med alt det bedste,
som Luksus kender; broget rigt det laa,
og raadvild, hvor man skulde Øjet fæste,
man blændet stod og undredes blot paa
hvordan det veksled, Guld med Diamanter,
et pragtfuldt Kaos rundt paa alle Kanter.

XCIV.

Vidundere er Rigdoms Børn — men ej
den gode Smags; sligt gælder Orienten,
men og i Vestens Slotte paa min Vej
(jeg har vel i det hele set og kendt en
sex, syv) gik Smagen ofte over Streg
i — naa, Guld var der lidt nok af, men enten
i Buster, Møbler eller Malerier,
som ingen særlig Note her jeg vier.

XCV.

Under en Baldakin længst borte laa
paa Herskerindevis henstrakt en Kvinde.
Og Baba lod Juan ved Tegn forstaa
at de nu skulde bøje Knæ for hende,
hvortil den sidste vel lod sig formaa
men nødigt dog, da ej han kunde finde
hvad Alt det førte til. Ej saa den Anden:
han slog i Gulvet Næsen ned og Panden.

XCVI.

Hun rejste sig, med Afrodites «Air»,
da hun af Havet steg, og slog de klare
Gazelleøjne paa dem, saa at hver
Juvel for at fordunkles helt løb Fare;
og med en Arm saa hvid som Maanens Skær
hun vinked Baba, at han skuldé svare.
Han hvisked, mens han kyssed Slæbets Sømme,
og peged paa Juan, som stod i Drømme.

XCVII.

Saa stolt som Baldakinen dèr hun stod,
en Skønhed af den Slags, som kan fortrylle
og som gør hver en Skildring tom. Værs'god,
prøv selv de løse Omrids at udfylde
med Former her fra Hoved ned til Fod;
jeg tror at Blindhed vilde Dig omhylle,
hvis Alt jeg gav mig til at detailere: —
bedst for os Begge, at jeg si'er ej mere!

XCVIII.

Blot det: — hun stod ej i sin første Vaar,
men sexogtyve Somre alt hun bar paa.
Der er de Former, Tiden forbigaar
(mens andre, simple, stedse Kig den har paa),
som om Maria Stuart skrevet staar.
Ja, Nød og Sorg — og Kærligheden ta'er paa
de Skønne slemt; dog saarfri har man jo
set nogle — saasom Ninon de l'Enclos.

XCIX.

Hun sagde sine Terner et Par Ord —
de Pigebørn, en halv Snes vel i Tallet,
ensklædt' og i den Dragt — de søde No'er —
som havde før Juan saa slet gefallet.
De danned et livagtigt Nymfe-Kor
og kunde ha'e Diana «Søster» kaldet
i hvad det Ydre angaar; for hvad mere
jeg ej forpligter mig at kautionere.

C.

De bøjede sig lydigt og gik alle,
men ikke ad den Vej, Juan var gaaet;
her var — ja hvordan skulde han vel kalde
Gemakket, som han her nu for sig saa' 'et?
han kunde blot hen i Beundring falde,
og var heri til Højdepunktet naaet. —
Jeg ser ej heller Glæden, som man har i
det anbefalede «Nil admirari».

CI.

«Ej at betages — det er Maaden bare
(Du, Murray, sætter ej paa Omsvøb Pris)
at vinde Lykken sig og den bevare»
(og derfor skriver jeg med Creech præcis).
Saa oversatte Pope Horatii klare
Sentens; aa ja, men sæt tilfældigvis
at ingen af dem var betagen blevet —
hvem skulde da vel deres Vers ha'e skrevet?

CII.

Da Pigerne var væk, gav Baba hemmeligt
Juan et Vink, som han dog ej forstod,
og endnu et, og det var klart, ja temmeligt,
om at han skulde kysse Damens Fod.
Men Don Juan fandt saadant helt beskæmmeligt
dog rejste sig med rynket Bryn imod
Eunuchen, mens han sa'e: «Den, som vil have
et Fodkys af min Mund, maa være Pave.»

CIII.

Baba fandt denne Stolthed lidt utidig
og mumled om en Silkesnor — ved dette
man førte Talen hviskende gensidig; —
forgæves: han var truffen paa den Rette,
og Don Juan var sikkert bleven stridig
selv mod Profetens Brud. Aa, Etikette!
du blir dig lig her og i Kongens Haller,
ved Hestevæddeløb og Købstadsballer.

CIV.

Hans Hoved syntes ham med Et at huse
en Verdensvægt af Ord, en Atlasvægt;
sit castilianske Blod han følte bruse,
og heller end beskæmme lavt sin Slægt
han havde ladet sig paa Stedet knuse
af Fjendens Sværd — en Ærens Lanseknægt.
Naa; da med Foden ej det vilde glide,
lod Baba ham et Ord om Haandkys vide.

CV.

Det var et Kompromis, et diplomatisk
Slags Ændringsforslag, som man sagtens kunde
tiltræde — saa blev man dog ej skismatisk —;
og gav Juan sit Bifald paa de Grunde
tilkende, at ej blot en asiatisk
men en sydevropæisk Skik saalunde
tillod den Kavaler, som Formen kender,
at kysse Damerne paa deres Hænder.

CVI.

Han nærmed sig, men trevent nok, den Snegl,
hvorvel paa Fingre, mere «ægte», fine,
en Læbe havde aldrig trykt sit Segl.
Saadanne Fingre knuger man i sine
og kysser Alting, Smilehul og Negl;
forsøg det paa den Gluts, Du har i dine —
da selv en Fremmeds dog helt tidt har voldt
at løsne Baand, som Aaret rundt har holdt.

CVII.

Og Damen saa' paa ham, og bad derpaa
Baba forsvinde — hvad han ogsaa gjorde,
som En, der kan et lidet Vink forstaa;
han hvisked til Juan, at han godt turde
gaa nærmere; saa smiled han, og saa
gik han til Døren baglæns og var borte,
en Mand, der med sig selv af Hjærtet véd
at han kan gaa med god Samvittighed.

CVIII.

Han gik, og pludselig forandret kendte
man Damens Ansigt. Hvad det var, jeg véd ej,
men Purpurblodet klart i Kinden brændte,
som naar om Solnedgangen rød og bred sig
en Guldrand lægger; tusind Længsler tændte
en Glans i Øjet og i Læben bed sig
den Skønne med et Suk af dobbelt Slags:
jeg vilde gerne . . . jeg vil ligestraks.

CIX.

Her var af Form, hvad Kunsten højest sætter,
og Alt, hvad Djævlen i sin Snedighed
gav Evas Slægt i Arv, som man beretter,
og hvormed han gør Helveds Forgaard bred;
vel sandt, man siger Solen selv har Pletter:
hun havde ingen Lyde, det jeg véd,
paanær en lille en. Der var ej Tale
om at «tilstaa» et Ønske — kun befale.

CX.

Igennem hendes Væsen gik et «Vil»,
som skabt til Verden under Aag at lægge
og drive med hvert Væsens Frihed Spil.
Fortryllelsen formaaed ej at dække
for Tyranniet; hvor det træder til,
dèr vil det Ulyst kun i Sjælen vække,
vor frie Sjæl; — lad dem kun Kødet tæmme:
vor Aand mod Tvangen hæver dog sin Stemme.

CXI.

Hun smiled sødt nok, men i Overmod,
og hendes Nik om Egensindet spaa'de,
det samme, som den lille, spæde Fod,
der gik som den paa Slavers Nakker traadte,
ret selvbevidst, min Tro, tilsyne lod.
Paa Landsens Vis i hendes Skærf forraadte
en Dolk, at hun med Sultan delte Throne
og Seng som hans — Gud fri mig! ej min Kone.

CXII.

«At høre og adlyde» — den Instruks
var hendes Slavers Lov fra Vuggens Dage;
Alt, som var godt til Løjer og til Juks,
de havde at udfinde og fremdrage;
det ene Lune tog det andet fluks
— hun var jo denne Skønhed uden Mage,
og hvis hun havde dèr hos os regeret,
saa var perpetuum mobile præsteret.

CXIII.

Alt, hvad hun saa' — straks blev det hende bragt,
og hvad hun ikke saa' — naar blot hun aned
det fandtes — i Tribut blev kvikt erlagt
hvad eller Vej derfor ved Køb blev banet;
fra Køb til Køb hun fo'r med Vindens Magt,
saa saare som et Indfald hende maned.
Alt tilgav Kvinderne — hvor ubelejlig
hun var dem — Alt, kun ej, hun var saa dejlig.

CXIV.

Juan — det sidste Indfald — havde fundet
for hendes Øjne Naade mens han gik
til Torvet, og saa varede det kun et
Sekund før Baba Vink om Købet fik;
og Baba, — der just ej var aabenmundet
og som forstod den Handel paa en Prik,
samt klogere end hun — lod Slaven faa
den Dragt, som han, Juan, trak nødig paa.

CXV.

Han var saa ung og slank, — det gik nok an;
men spørges der, hvor en saa fornem Kvinde
indlade paa sligt Æventyr sig kan,
ja saa gaa hen og spørg en Sultaninde!
En Majestæt er som en anden Mand,
der kan bedrages — af sin Gemalinde;
en Sag, som Samtids eget Syn bekræfter,
hvad eller Krøniken, som følger efter.

CXVI.

Til Sagen. Det var netop nu, hun tænkte
at hver en Vanskelighed var forbi
og at hun nedlod dybt sig, naar hun skænkte
sin Gunst til slig en Ting, som ej var fri;
og kort og godt et Blik hun mod ham sænkte,
et Blik med Grumhed og med Ømhed i,
og med det Spørgsmaal: «Kan du elske, Slave?»
hun mente Sagen alt i Gang at have.

CXVII.

Kan være, ja — paa rette Sted og Tid;
men han, som havde Øen frisk i Minde
med Haidie joniskskøn og jomfrublid,
han følte Blodet, som alt steg derinde,
at falde, medens Kinden blev saa hvid
som de Frostroser, vi paa Ruden finde:
de Ord var Kniven, der slaar i og saarer
vor Haand; han tav, og brast i hede Taarer.

CXVIII.

Han græd! Hun studsed; — ja, de Kvinder kender
som Kvinder sligt, og hver paa sin Manér,
men se en Mand i Graad: det er, som brænder
man smeltet Bly i Hjærtets bløde Ler;
til Taarer, som til Draaber, Kvinden vænner
sig, mens en Mand deri en Marter ser,
og, kortelig, for dem er det en Lindring,
for os vor Mandighed en ussel Hindring.

CXIX.

Hun vilde trøste — men hvormed? hvori?
Blot Slaver, ingen Lige havde hun,
der kunde indgydt hende Sympathi;
hun havde aldrig kendt en sorgfuld Stund,
ialfald blot den Slags Surmuleri,
som kunde kruse hendes lille Mund:
hvordan forstaa at der kom Taarer i
de Øjne dèr, med hendes vis-à-vis?

CXX.

Men hvad end Rang og Magt kan ødelægge:
hvergang Naturens Røst en Kvinde maner,
saa er en frugtbar Jordbund hun at lægge
et Indtryks Frøkorn i, som Vejen baner
for Følelsen; og «Vin og Olie» række
hun vil dig som en god Samaritaner; —
Gulbeyaz følte her med Et, som om
en Fugtighed i hendes Øjne kom.

CXXI.

Dog — Taarer holde op; det er nu sandt,
og Helten, der blev overrumplet a'
den Tone, hvori En at spørge fandt
for godt, om han ej «havde elsket da?» —
han dadled sin Blødagtighed og vandt
tilbage sig sit Herredømme fra
Skønhedens Magt, og med sig selv beklaged
han, at man havde ham til Fange taget.

CXXII.

Gulbeyaz blev forlegen; — første Gang nok
at det var hændet Hendes Majestæt,
der ellers hørte Pris og Lov og Sang nok,
og som nu satte ved slig tête-à-tête
sit Liv paa Spil; men nu blev Tiden trang nok,
tiltrods for at hun havde saadan glæd't
sig til en Hyrdetime med ham dèr! — ja
den Time var der gaaet et Kvarter a'.

CXXIII.

Jeg lægger i saa Fald Enhver paa Sinde
at passe Tiden — i det mindste hist
i Syden. Vi ta'er Sagen mer gelinde,
men anderledes dèr, hvor ganske vist
man ej for Smøleri Gehør vil finde,
og hvor kun to Minuter er den Frist,
man har til at erklære sig — ej mere,
hvis ej man vil sit Renomee spolere.

CXXIV.

Juans var godt, og kunde bedre blevet,
ifald han havde adlydt sin Forstand
og Haidies Billed af sit Hjærte revet, —
nu stod han dèr ret som en Klodrian.
Og hun, Gulbeyaz, som ham havde skrevet
en Veksel paa sit Liv — man fatte kan,
at hun tilsidst blev rød for sin Person,
og bleg, og atter rød som en Pæon.

CXXV.

Paa Dronningvis hun nedlod sig at tage
hans Haand; — et Blik, som mægted at forføre,
selv uden Diademet, søgte drage
ham ind til sig, — men han lod sig ej røre;
saa blegned hun, men stolt holdt hun tilbage
sin Skuffelse (som Kvinden nok skal gøre),
sprang op, betænkte sig en kysk Minut,
og — kasted sig saa om hans Hals tilslut.

CXXVI.

Det var en Prøve, den! Men Savn og Harm
og Stolthed havde staalsat ham itide;
først løsned læmpeligt han hendes Arm
og tvang den Smægtende ned ved sin Side,
saa' dernæst koldt paa hende, mens hans Barm
bag Dragten svulmed: «Nej, I skal dog vide,
at Ørnen aldrig parrer sig i Bur,
og jeg ta'er ej mod Sultaninders Kur.

CXXVII.

«Om jeg kan elske? Ja, og tag til Pant paa
min Kærlighed — at ej jeg elsker Dig!
Mig sømmer Rok og Ten med det Gevant paa:
kun Kærlighed for fri Mænd anstaar sig.
Dit gyldne Bur vil kun for mig som Tant staa,
det hverken skræmmer eller frister mig;
lad Slaver krybe for din Gunst og Naade:
stolt vil mit eget Hjærte selv sig raade.»

CXXVIII.

En Stil, for os lidt hverdags — men for hende
en ganske ny, saa vist som Alt var til
kun for at hendes Lige kunde finde
deri en Art af Underholdningsspil.
Hun vidste knap om Hjærtet laa derinde
til højre eller venstre; men det vil
ej heller stort for Suveræner sige,
som «af Guds Naade» styrer Land og Rige.

CXXIX.

Husk dernæst, hun var just ej blandt de Stygge,
men kunde — om hun saa fra Gaden kom —
lagt Stæder øde eller lad't dem bygge;
det Ydre stod dernæst, i hendes Dom,
som noget, man ej sætter just i Skygge,
og som hun ganske særligt brød sig om:
se det var ogsaa «af Guds Naade» dette
i hendes Tro; i min med, kan jeg sætte.

CXXX.

Husk, eller (hvis Du kan ej) forestil dig,
Du, som din Kyskhed har som ung bevaret,
hin Enke, der i Feriens Tid fik til dig
en voldsom Lyst — som ikke Du besvared;
husk, hvor hun skabed rent besat og vild sig!
Ja tænk dig Alt, hvad der er aabenbaret
herom paa Prent — og tænk dig saa en Lejlighed
med En, som her var ligefrem en Dejlighed.

CXXXI.

Husk — ja Du har vel Teksten alt in mente —
en Lady Booby, en Fru Potiphar,
Phædra, med flere andre vel bekendte; —
(kun Skade, vi ej mange flere har,
hvoraf man kunde Jer Eksempler hente,
Evropas Ungdom, i en Tid saa svar!)
og husker Du de faa, saa vil Du lede
om Magen dog til Fru Gulbeyaz' Vrede.

CXXXII.

Et Rovdyr, en Hun-Løve, Tigerinde,
som man vil Ungerne berøve, kan
i mange Maader lignes med en Kvinde,
der ikke, som hun ønsker det, slaar an.
Dog, om man end vil parallelt det finde,
saa halter Lignelsen; thi selv om man
tog et Par Smaa fra dem: hvad er det saa
imod at nægte nogen dem at faa?

CXXXIII.

Hin Kærlighed til Fostret er af samme
Natur hos Tigerinden som hos Duen,
den hvæsser Næb og Klo og gør til Skamme
paa det Punkt Herren sammenholdt med Fruen;
hun gør sig villigt jo endog til Amme
og taaler Skrig og Skraal i Børnestuen;
og — kort og godt — den kan som Virkning lære,
hvor mægtig den som Aarsag vel maa være.

CXXXIV.

Gulbeyaz' Øjne lyned. Nonsens; sligt
var de jo vant til. Hendes Kinder brændte:
men Alt, hvad dermed nogen Malers Digt
kan sigte til, langt førend Maalet endte.
Det Svar var hende saa ufatteligt,
at formelig det rundt for hende rendte.
En Furie! I véd jo nok — hu ha —, . . .
men heller ikke det slaar til endda.

CXXXV.

Det vared en Minut, ja kanske vel, ved —
(lidt mer', og hun var væk en Gang for alle)
og den Minut var som et Glimt af Helved.
Et Rædselssyn, en saadan oprørt Galde,
sublimt — om end ved Synet selv man skælved;
det kan i Mindet Havet os genkalde,
og Havet ligned hun mod Klippens Fod,
en Brandstorm, der er bleven Kød og Blod.

CXXXVI.

En Jævndøgnsstorm vil til Tyfoonen svare,
som Hidsighed til hendes Raseri, —
og dog lod Maanen hun paa Himlen fare,
som Hotspur lyster at faa Fingre i;
hun var jo dog et Fruentimmer bare,
og delte Ønsket blot med Lear (deri
den Scene, véd De) «hug ihjel, ihjel» —
en Blodtørst, druknet i et Taarevæld.

CXXXVII.

Som Stormen kom det; som en Storm det gik
bort uden Ord; — hun mægted ej at tale.
Undseelsen, som før det Øjeblik
tav stille, brød nu frem med Et af Dvale —
ret som det gaar med Lækken, tyst og kvik,
hvorom ej nogen Sjæl har før hørt Tale.
Hun følte sig ydmyget — hvad tilvisse
er godt imellem for Godtfolk som disse.

CXXXVIII.

Det lærer dem, at de er Kød og Blod,
og andre, skøndt af Ler, dog ej er Pløre,
at Krukken er med Urnen lige god
og begge Søskende — og lige skøre,
samt gjort i samme Pottemagerbod;
det lærer dem . . . ja det for vidt kan føre,
men at det lær' dem noget, derpaa vil
jeg dø; og stundom slaar vel Læren til.

CXXXIX.

Pro primo tænkte hun: bort med den Dreng
til Bødlen! Pro secundo: nej, paa Døren!
Pro tertio: Gud skal vide, hvad for Slæng
han kom af? Qvarto: ej jeg hviler førend
jeg faar ham pint — ja (qvinto) i min Seng!
Sexto: Jeg dør: Septimo: Babas Øren
skal springe! . . . Og saa smed hun sig kun ned
og græd, og græd i sin Elendighed.

CXL.

Hun vilde dræbe sig, men Dolken var
for nær ved Haanden — det var for bekvemt;
Tyrkinden, vèd man, ej vort Snørliv har,
som ellers tager af mod sligt saa nemt.
Hun vilde dræbe ham — den Sag var klar,
han havde det fortjent, men — det var slemt:
thi, ta'e hans Hoved var just ej den Maade
hvorpaa man Hjærtet fik — som hun attraaede.

CXLI.

Juan blev blød. Han havde kækt beredt
sig paa at blive spiddet og parteret;
i Tanken havde han som Rov sig set
for vilde Dyr, og heller, resigneret,
han havde taalt at Alt var med ham sket,
end blive — mod sin Vilje — karesseret;
men, ak, hans tapre Forsæt svandt som Sne
for Foraarssol ved hendes Graad at se.

CXLII.

Som Styrken gled Bob Acres selv af Hænde,
saa svandt hans Dyd, jeg vèd ej ret hvordan;
slig Strenghed maa jo ogsaa ha' en Ende —
kan være, at et nyt Forsøg slaar an!
Saa tænkte Helten, og det gaar som denne
vist mangen Klosterbro'r og ligedan
saa mangen Dame: Løftet de fortryde
og ende sluttelig med det at bryde.

CXLIII.

Han stammed frem et «Tilgiv!» eller sligt, —
men Ord er ikke nok i den Slags Sager,
selv om Du stjal dem fra det bedste Digt,
selv de, som Castlereagh i Munden tager,
ja de, hver Dandy plaprer. Blideligt
begyndte der nu, ret som naar det dager,
et Smil at skinne frem — da Baba fôr
ukaldet ind og mæled disse Ord:

CXLIV.

«Du Maanens Søster, Solens Brud,» (hans Art
at titulere) «Jordens Kejserinde;
hvis Smil betinger Rummets Kloders Fart,
og for hvis Vrede Sfærens Klang vil svinde!
her kommer — og jeg haaber, ej for snart —
din Slave, for dit Øres Gunst at vinde:
Al Verdens Sol sin Straale — mig — har sendt
at gøre med hans Hidkomst Dig bekendt.»

CXLV.

Gulbeyaz sukked: «Gid, i saa Fald, ej
han vilde skinne førend Morgen gryr!
Men bort, Komet! lad Terners Mælkevej
fremstraale, og du, Kristen, se du dy'r
dig blandt dem. Jeg har nu tilgivet dig:
pas paa, at ej min Vrede sig fornyr . . .»
Her afbrød hende Toget; Raab fra Têten:
«Vor Sultan kommer! Leve Majestæten!»

CXLVI.

I Spidsen Terner, sædelige Smaa,
og sorte, hvide Gildinger dernæst —
et Tog, som ingen Ende syntes faa.
Hans Majestæt holdt altid det for bedst
at lade Budskab forud for sig gaa,
'sær naar han vilde være natlig Gæst; —
blandt Fire var hun sidste Gemalinde,
og laa Hs. Højhed derfor mest paa Sinde.

CXLVII.

I Shal til Næsen og med Skæg behaaret
til Øjnene fremtren den store Mand.
Fra Fængslet blev han nys til Thronen kaaret,
imens hans stakkels Bro'r kom galt deran;
regere gjorde han nu, ubeskaaret
i Magten, paa den Vis man finde kan
i Knolles' og i Cantemirs Historie,
hvor Soliman staar ene i sin Glorie.

CXLVIII.

Man saa' ham i Moskeen at frembære
sin Bøn med mer end «tyrkisk Punktlighed»;
Viziren overlod han hver Affære —
hvad kom Statssager vel en Sultan ved?
Af huslig Kiv lod han sig ej besvære,
Skilsmisse fik ej Sladderen paa Gled:
paa fire Koner — tusind Piger — fik
saa let som paa én Dronning han sat Skik.

CXLIX.

Og skete der et Fejltrin hist og her,
saa faldt der Dom, før nogen Finger rørtes
til Forsvar; hvad er og sligt Omsvøb værd?
I Sæk den Skyldige til Stranden førtes,
og da man ej til Presse kender dèr,
paa Gaden ingen Snak om Sagen hørtes;
Moralen vandt ved slig Summariskhed,
og Fisken tabte ej i Smag derved.

CL.

At Maanens Form var rund, saa' Jordens Kejser —
om Jordens Firkant ikkun Taaber stredes,
thi, hvor han kom, paa tyve Miles Rejser,
fandt han ej Tegn paa, den var anderledes.
«Over den halve Jord Halvmaanen knejser»
han tænkte, — ja Krigsrygter stundom spredes
om Paschaer, om Giaurer; men de sidste
naaer ikke «De syv Taarne» — det han vidste;

CLI.

undtagen som Gesandter — dem, man sender
did under Krig, i Henhold til en ny
Fortolkning: at det lumpne Pak ej kender
til Sværd i Haand; det kryber fejgt i Ly
bag Løgne (kald't Depescher) og det tænder
af Ondskab Faklen over Land og By,
men svider ikke selv, trods al Kurage,
saa meget som en vikset, sort Mustasche.

CLII.

Hans femti Døtre (Sønner samme Tal)
blev spærret ind, naar Tid og Mode bød,
lig Nonner i et Bur — en pragtfuld Hal —
hvor efter Tur enhver Prinsesse nød
— tidt førend syv Aars Alder — Kvindens Kald
og indtog Pladsen paa en Paschas Skød; —
ret sindrigt, thi qua Svigersøn man haver
den Ære at gi' Sultan smukke Gaver.

CLIII.

I Fængsel Sønnerne sig modne gjorde
til Strikken eller Kongekaabens Skrud,
til Et af To — og Ingen tvivle turde
derom, at Fatum fandt det rette ud.
Imidlertid de lærte, hvad de burde
og som sig sømmer for et fyrstligt Skud,
og kunde tage Arven, som den faldt,
om det nu Rebet eller Kronen gjaldt.

CLIV.

Nu hilste Majestæten paa sin Mage,
som sig en Kejser anstaar; og fra hende
fik Reverensen han med Smil tilbage —
som Koner gør, naar de just har i Sinde
at . . . ligemeget; Koner vèd at tage
fordoblet Hensyn for Kredit at vinde
paany hos Manden, som just da man trykker
i Haanden ømt, før man hans Pande smykker.

CLV.

Saa kasted rundt i Kredsen han et Blik
fra sine store Øjne — som han plejed —,
hvorved Hs. Højhed paa Juan fik Kig
imellem Ternerne, som ærbart nejed,
og sagde, uden at just Synet gik
ham sært til Hjærte, mens Gulbeyaz vejed
hans Tanker ængstligt: «Naa, en ny! aa ja —
Synd, at en Kristen skal det Ansigt ha'!»

CLVI.

Den Kompliment drog alles Øjne hen
paa Pigen, som nu stod og rødmed kendeligt.
Skinsygen fôr i dem, naa hillemænd:
O Mahomed! at Sultan, naar det endeligt
behager ham at se, skal se paa den
Giaur! er det dog ikke rentud skændeligt?
Der blev en Hvisken, Tisken, Pegen, Visen —
og Etiketten hindred kun en Fnisen.

CLVII.

Tyrkiet stænger Kvinden ind, den arme;
med Grund dog, thi — i fuld Realitet:
de Skønnes Dyd hist i den stærke Varme
er ej af denne faste Kvalitet
som Nordens, der gør Sneen — Gud forbarme
sig — mindre hvid end vor Moralitet.
For Varmen smælter Isen bort ved Polen,
paa Lasten har den modsat Virkning, Solen.

CLVIII.

Derfor er Tyrken en besindig Mand
og Hymens Lænke laaser han forsigtigt;
en Laas, som brydes, kan man faa istand,
men der er andet, man ej kan faa rigtigt —
just som et Vinfad, der blir bragt iland
som «svikket». Det er derfor yderst vigtigt
at klappe Mand og Viv i «Fryd og Gammen»
— en Slags moralsk Centaur — for Livet sammen.

CLIX.

Saa vidt vor Krønike. Her stoppe vi,
dog ej af Brist paa Stof, men det er Timen,
hvor, støttet paa mit Epos' Theori,
jeg lader Ankret gaa og slipper Stim'en.
Gaar denne femte Sang blot Ram forbi,
saa skal min sjette blive en sublim en;
men først min Musa om lidt Henstand be'er,
imens hun faar en Lur sig, som Homer.

ANMÆRKNINGER

TIL

FEMTE SANG AF BYRON'S DON JUAN.

ANMÆRKNINGER

Til Femte Sang.

Femte Sang er bleven til paa omtrent en Maaned (1820 i Ravenna fra 16de Oktbr. til 20de Novbr.). Den udkom sammen med Tredje og Fjerde Sang. Det er af Interesse at høre Digterens bekendte Udtalelser herom, saa meget mere som han endog i nogen Tid synes at have tænkt paa at ende Digtet her — samtidig med, at hans «Musa tager sig en lille Lur» (se Stanzen CLIX, Slutning).

Først skriver han (Febr. 16. 1821): «Den femte Sang er saa langt fra at være Slutningen paa «Don Juan», at den knap er Begyndelsen. Jeg har tænkt at lade ham gøre Rejsen gennem Evropa, under en smuk Afveksling af Belejringer, Bataljer og Æventyr, og lade ham ende, ligesom Anacharsis Clootz, i den franske Revolution. Hvor mange Sange Digtet vil udkræve, vèd jeg ikke, og heller ikke vèd jeg, om jeg faar det færdigt nogensinde, ifald jeg lever saalænge. Men dette

er i hvert Fald min Plan: Han skal være Cavalier Servente i Italien, Helten i en Skilsmisseproces i England, og «Werther» i Tyskland. Paa den Maade rammer han Samfundets Skavanker i de forskellige Lande, og jeg kan vise ham gradevis gâté og blasé, som det naturligt vil gaa, efterhaanden som han udvikler sig. Derimod er jeg endnu ikke paa det Rene med, om han skal ende i Helved, eller i et ulykkeligt Ægteskab; thi jeg vèd ikke med Bestemthed, hvad der er værst. Traditionen hos Spanjerne er for Helved; men dette turde muligvis være en Allegori paa det andet.»

Paa Foranledning af Grevinde Guiccioli skriver B. imidlertid i Juli Maaned samme Aar (til Murray), at han har givet efter for hendes Bønner og lovet ikke at fortsætte «Don Juan». Det fremgaar af Digterens karakteristiske Udtalelser, hvilken Magt den skønne Grevinde har haft over ham; det røber paa den anden Side, at hans smukke Skytsaand, hvor forædlende en Indflydelse hun end havde paa Lord Byrons Liv, i ingen Henseender har haft mere end den almindelige Kvindes Syn paa hans Stilling til Verdensliteraturen.

Allerede i et Brev fra September beklager han, at han har gjort denne Indrømmelse, med den elskværdige Tilføjelse, at han atter har læst Sangene igennem, og fundet dem fortræffelige. Grevindens Brev til B. udtrykker i varme Ord hendes Taknemlighed for det Løfte, han har givet

hende og det Offer, han er beredt at bringe. En Efterskrift — Kvindernes Efterskrift — lyder saaledes: «Mi reveresce solo che Don Giovanni non resti all' Inferno». (Jeg beklager kun, at Don Juan ikke kommer i Helved.)

Tredje Stanze.

Evropas Kyst og Asiens, hegnet ind
af Fepaladser — Oceanets Strøm
med Linjeskibe for og bi de Vind —

Ὠκεανοιο ῥοοιο. Et meget omstridt Udtryk af Homer. Det svarer ikke synderligt til vore atlantiske Forestillinger om Oceanet, men kan forsaavidt finde Anvendelse paa Hellesponten, Bosporus og det ægæiske Hav med alle de smaa og store Øer.

Femte St.

En Kuling fejed langs det Sorte Hav,
der skummed mod de blaagraa Symplegader.
Hvor skønt det er at staa paa «Kæmpens Grav»
o. s. v.

«Kæmpens Grav» er en Høj paa den asiatiske Side af Bosporus, hvortil man gør Udflugter om Helligdagene, ligesom til Harrow og Highgate, — Lady Mary Wortley Montagu har besøgt og skildret disse Kyster, og Byron omtaler hende, blandt andet i sine «Breve» fra 1810.

Syvogtyvende St.

— en Pris er paa dem Alle,
som efter deres Svaghed det kan falde,

Det syues, at Sir Robert Walpole har brugt dette parlamentariske Udtryk «all men have their price».

Niogtyvende St.

— og «Paras» kom paa Lykke
og Fromme med blandt Guldet.

Originalen har: «And by mistake sequins with paras jumbling.» Den tyrkiske Zecchin er en Guldmønt af Værdi omtrent syv Shilling og sex Pence. En Para derimod er knap en engelsk Halvpenny.

Toogtredivte St.

jeg tror som Alexander: ved den Akt
at spise — samt en liden Akt endnu —
blir ret vor dødelige Lod os bragt
in mente.

Se herom Plutarch, samt Q. Curt. Hist. Alex. og Sir Richard Clayton: «Critical Inquiry into the Life of Alexander the Great».

Se iøvrigt, med Hensyn til Slutningen af denne Stanze:

hvem vil da prale af sin «Aandens Kraft»? —
den er Produktet af vor Mavesaft.

en karakteristisk Udtalelse af B. i hans «Dagbog, 1821».

Treogtredivte St.

I «Byron, Letters, December 9, 1820» staar, med omtrent de samme Ord, beskrevet Mordet paa

Ravennas Kommandant. «Jeg løb øjeblikkelig ned, idet jeg raabte til Tita, den modigste af mine Folk, at han skulde følge mig. Resten af mit Tyende vilde hindre os i at gaa ud, som det synes at Skik og Brug er hertillands, hvor man plejer at løbe sin Vej fra det fældede Dyr.»

Fyrretyvende St.

Tilsidst Kaïken mod en Trappe stødte,

Kaïker, de lette og elegante Færgebaade i Konstantinopel.

Toogfyrret. St.

Som saadanne Rejsebeskrivelser paa Moden nævnes exempelvis «Eastern Sketches», «Parga», «Phrosyne», «Ilderim».

Fireogfyrret. St.

— og misted vi ej lige
som St. Bartholomæus just vor Skind,

Efter Legenden er Sankt Bartholomæus bleven levende flaaet.

Tooghalvtredst. St.

Atter her maa de samtidige Forfattere og Forfatterinder til disse «Rhymes», «Sketches» o. s. v. holde for. Slutningen er en spøgende Hentydning til Vennen, Mr. Hobhouse's «Illustrations of Childe Harold».

Treoghalvtredst. St.

— en Skare Morpheus dyrked,
mens nogle sig med Rhum til Maden styrked.

B.s egen Anmærkning under Teksten: «Intet er almindeligere i Tyrkiet for Musselmænd end at tage adskillige Glas stærke Likører som «Appetitsnapse». Jeg har set dem, som tog indtil seks «Raki» før Middagen og som svor paa, at Maden paa den Maade smagte dem langt bedre. Jeg forsøgte det selv, men det gik mig omtrent som Skotten, der havde hørt, at en Slags Fugle — Kittiwakes — skærpede Appetiten og derfor spiste seks af dem, men til sin Beklagelse fandt, at «han ikke var en Smule mere sulten, end da han begyndte».»

Femoghalvtredst. St.

B.s egne Erindringer fra hans Modtagelse i Ali Paschas Residens.

Enogtredst. St.

men slig Beskyldning bortforklares bedst
derved, at Kronologen kunde skrive
en «Springer» for en «Løber»; — ja, jeg vædder:
thi man har set saa galt paa andre Steder.

Stanzen er en bidende Snært fra den saa haardt dømte Digters Side. Medens B. skrev paa denne Sang tildrog sig netop i Georg IV's kongelige Hus en Skandale, hvortil vi i Danmark har Sidestykket under Christian VII. Den over al Maade udsvævende Georg IV stævnede for offentlig Rettergang sin Dronning Caroline, der stod i Forhold til hendes Kammerherre, Italieneren Bergami, som

oprindelig havde været Kureer. Originalen har Ordspillet «courser» i Stedet for «courier» (in writing «courser» by mistake for «courier»). I Gengivelsen heraf paa Dansk har Oversætteren ved en ganske naturlig Ideforbindelse tiltraadt C. V. A. Strandbergs Udvej i den udmærkede svenske Oversættelse.

Toogtredst. St.

(skøndt Claudius Rich har Brokker kunnet tage derfra og skrevet smukt til Stedets Minde)

«Two Memoirs on the Ruins of Babylon, by Claudius Rich, Esq., Resident for the East India Company at the Court of the Pasha of Bagdad.»

Treogtredst. St.

Horats (Od. II. 18):

Tu secanda marmora
Locas sub ipsum funus, et sepulcri
Immemor struis domos.

Syvogfirst. St.

lod man sit Blik op langs Portalen glide,
(pyramidalsk i hvert et Lineament)

Denne umulige Metaphor bruger B. mod den forhadte Castlereagh, som i sine Parlamentstaler saa ofte kom for Skade med lignende — og værre — Smagløsheder; «the feature upon which this question hinges».

Ethundrede St.

Jeg ser ej heller Glæden, som man har i det anbefalede «Nil admirari».

Horats Epist. I. 6:

Nil admirari, prope res est una, Numici,
Solaque quæ possit facere et servare beatum.

Creech, den bekendte Oversætter af Lucrets, Horats, Theocrit o. fl.

Ethundredogsjette St.

Om B.s Forkærlighed for den «ægte» Races Haand, se Anm. til Fjerde Sang, Femogfyrret. St.

Ethundredogfemtende St.

Atter her maa Georg IV holde for. Udfaldene imod ham komme stadig igen.

Ethundredogenogtredivte St.

Lady Booby er en Person i Fieldings Roman «Joseph Andrews».

Ethundredogsexogtredivte St.

og dog lod Maanen hun paa Himlen fare,
som Hotspur lyster at faa Fingre i;
hun var jo dog et Fruentimmer bare,
og delte Ønsket blot med Lear (deri
den Scene, véd De) «hug ihjel, ihjel» —
en Blodtørst, druknet i et Taarevæld.

Shakspeare, Kong Henrik d. Fjerde. Første Del. I. A. III. S.

Henrik Percy.

Ved Gud, let tykkes mig det Spring at hente
ned fra den blege Maane Ærens Glans —
(Lembckes Overs.)

samt:

Kong Lear. IV. A. VI. S.

(Lembcke har i sin Overs.):

Lear.

— og naar jeg saa
er kommen bag paa disse Svigersønner:
Hug ned! hug ned! hug ned! hug ned! hug ned!

Ethundredogtoogfyrret. St.

Som Styrken gled Bob Acres selv af Hænde,

Bob Acres, en Person i Sheridans Komedie «Rivalerne».

Ethundredogsyvogfyrret. St.

i Knolles' og i Cantemirs Historie,

Richard Knolles, Englænder, Forfatter til en Tyrkiets Historie. Demetrius Cantemir, Fyrste af Moldau, Forfatter til et lignende Arbejde paa Latin.

Ethundredoghalvtredst. St.

«De syv Taarne». Statsfængslet i Konstantinopel, hvortil de fremmede Magters Gesandter førtes, naar Krigen udbrød og de ikke var afrejst i Tide.

Ethundredogotteoghalvtredst. St.

Derfor er Tyrken en besindig Mand o. s. v.

Denne Stanze, som Byron (efter hans egne Ord) skrev paa Sengen — Febr. 27. 1821 — findes ikke i Digtets første Udgave. Han gør sin Forlægger Murray Bebrejdelser herfor, og nedlægger en bestemt Indsigelse imod, at Nogen, fordi han selv er fraværende, tager sig den Slags Friheder med hans Arbejde. «Jeg har opmærksomt gennemlæst Digtet» — erklærer han — «og jeg finder, at det er Poesi. Det lille misundelige Kotteri derhjemme maa sige, hvad de vil: Tiden skal vise, at jeg i dette Tilfælde ikke har taget fejl.»

BYRON:

DON JUAN.

SJETTE SANG.

SJETTE SANG.

Herr Tobias.

Tror Du, fordi Du er dydig, at der ingen Kringler og Krydderøl skal være til mere?

Narren.

Jo ved Sankt Anna skal der, og det saa Ingefærret skal brænde i Munden.

Shakspeare: Helligtrekongers Aften. II A. III S.
(Lembckes Overs.)

I.

«I Menneskenes Liv er Flod og Ebbe;
benyttes Floden» . . . Resten kender man,
og mange deler Meningen, skøndt næppe
ret mange griber Lykken tidsnok an.
Dog, ogsaa sen Høst giver Korn i Skæppe;
Alting er for det bedste, — hvad der kan
af Enden ses og som Moral uddrages:
naar det ser sortest ud, det ofte dages.

II.

«I Kvindekønnets Liv er Flod og Ebbe;
benyttes Floden, leder det til» . . . ja,
til hvad? Den Lods er ingen simpel Jeppe,
der klarer dette Løb, hvor nu og da
et Idvand, som hos Jakob Böhme næppe
i hans Visioners Hvirvel, man kan ha'.
Naar Kønnene de tænker — Tid til anden —
saa bruger Kvinden Hjærtet, Ho'edet Manden.

III.

Hun, ung og skøn, halsstarrig, opsat paa
at ofre Throner, Verdner for sin Flamme,
ja at udviske Himlens Stjærner smaa; —
blot hun sin Vilje faar, er Alt det samme.
fri vil hun være, som de Bølger blaa,
der aldrig lænkes, aldrig bliver tamme; —
hun Djævlen er ('fald han kan eksistere)
og gør af Mændene dog Manikæ're.

IV.

Throner og Verdner kastes bort saa tidt
for lave Hensyn, at, hvergang Passionen
slaar Tærninger om dem, vi skriver Kvit
paa Tavlen med Undskyldning for Personen.
Antonius — ja hvorfor har han vel stridt?
Vi véd, han holdt Cleopatra paa Thronen,
og det er Actium, tabt for den at vinde,
som gør jævnbyrdig ham med Cæsars Minde.

V.

Halvhundred var han da, og Fyrre hun,
men sæt at det var Tyve imod Femten,
aa, saa er Verdner Fnug i Luften kun!
Skøndt ikke rig paa Verdner — uden Skæmten —
gav bort jeg i min Elskovs første Stund
mit ganske Eje — Hjærtet. Det er nemt en
hel Verden værd, thi den kan ej erstatte
de Følelser, som — ak — for snart blev matte.

VI.

Det var den Unges «Skærv». Kanske jeg ejer
engang som «Enken» paa mit Regnskab den,
men lad og være, at den intet vejer:
hvor sødt og saligt, da jeg gav den hen!
At Gud er Kærlighed man nævne plejer,
men Kærlighed en Gud var, medens end
vor Jord var ufortært af Syndestriden
da — ja Vorherre maa selv vide Tiden.

VII.

Vi skiltes fra vor Helt og vor Fyrstinde
lidt hovedkuls — jeg nægter ej, men sandt
er det, at Pelsen man for Næstens Kvinde
maa ogsaa vove lidt engang iblandt;
Storherrer dog — det lægges her paa Sinde —
ser yderst sjelden Sagen fra den Kant,
som Cato, der sin Hjærtensven heroisk
sin egen Kone laante — ganske stoisk.

VIII.

Gulbeyaz synded slemt imod sin Pligt,
jeg tilstaar, jeg beklager, jeg fordømmer det,
men Løgnen har jeg banlyst af mit Digt,
om man saa hader eller man berømmer det;
hvor Lidenskaben raader, ser man sligt —
er Hjærtet mon en Mands, naar han forsømmer det?
Nioghalvtreds var Aarene, han bar paa,
og femtenhundred Friller, ja de ta'er paa . . .!

IX.

Jeg er, som Cassio, ej et «Regnebræt»,
men med hans «Debet-Kredit» maa jeg lade,
at talte op hun just paa Kvindens Sæt
Hs. Højheds Aar, saa faldt jo denne Skade
paa Mandens Saldo — hun var i sin Ret;
og gav sin Gunst han til den hele Rade,
saa fik hun knap en Femtenhundreddel
og ikke sin Gemal udelt og hel.

X.

En Frue plejer hyppigt Kvalm at gøre,
naar det sig drejer om den kære Mand,
og ikke mindst naar hun er en — Hældøre;
saa sættes Synderen i dobbelt Ban.
Processer, Stævninger de os paaføre,
hvad Raadsturetterne bevise kan,
saa snart de tror, at der er sket et Brud paa
hvad de fik ene Lovens Segl og Bud paa.

XI.

Og sker blandt Kristne sligt, saa tør man tro
at ogsaa Hedninger, saa noget lige,
vil ikke stille Sagen i Bero
men «gribe kraftigt til» — som Fyrster sige;
ja de vil værge deres Hus og Bo,
naar Manden lumskelig vil Pagten svige;
firdobbelt blir da fire Koners Sag:
Tigris som Themsen har sin Tamperdag.

XII.

Gulbeyaz var den Fjerde, og (som sagt)
begunstiget; men hvad er Gunst blandt Fire?
Polygamien stande bør ved Magt!
men — har en klog Mand, stemt ved Hymens Lire,
èt Ægteskab — i Herrens Navn — fuldbragt,
saa kommer han sandsynligt dèr ej tiere,
og den maa være Tyrk, fanatisk, streng,
som Brudelejet gør til «Søsterseng».

XIII.

Hs. Højhed allernaadigst — saadan stave
vi deres Titler jo, de Jordens Store,
indtil vi ned blandt Maddiker dem grave
og Orme-Jakobinerne sig more
med Deres Majestæters Sul at gnave —
Hs. Højhed værdigedes ømt at bore
sit Blik i hendes — og et Kys at vente
(en «Højlands-Velkomst» af de velbekendte).

XIV.

Nu maa man dog ej glatvæk mene at
de søde Kys og Klap i Elskovslue
er intet: — noget er de, som den Hat,
en Kvinde tager paa, hvad eller Hue;
hun véd, den klæder, naar den smukt er sat,
men slut ej straks fra den og til dens Frue:
som Pynten ej er Hovedet hos hende,
saa vil i Kysset ej Du Hjærtet finde.

XV.

En Rødmen, Skælven, en ret kvindelig
og dybt følt stille Lykke, som langt mere
i Øjets Laag end Øjet røber sig,
sligt vil en Kender vide at vurdere
som Tegn paa denne Kærlighed saa rig,
der kan paa Alt for din Skyld resignere,
mens overfor den overdrevne Flamme
og dito Kulde Du kun staar til Skamme.

XVI.

For megen — kunstig — Varme ækler bare
og tør, som virkelig, ej lides paa;
en Knøs kan mene, det har ingen Fare,
men ellers narrer sikkert den kun Faa, —
en egen Slags Forskrivning paa en Vare,
som nemt paa anden Haand kan overgaa
ved første Bud. Og, modsat, tør de Kolde
for sippede og Snærper man vel holde.

XVII.

En saadan Kvinde viser daarlig Smag,
thi om vi elske fyrigt eller stille:
Gensidighed er dog en Hovedsag,
og har vi fænget, vi bønhøres ville
om saa var under St. Franciscus's Tag,
hvor Visionæren ser i Sne sin Frille.
Kort! Elskov har engang til sin Devis'
Horats's: «*Medio tutissimus tu ibis*».

XVIII.

«*Tu*» er tilovers, men jeg la'er det staa;
mit Vers forlanger det, og Vers maa lydes
trods gamle Hexametre; saa lad gaa!
om og en Fod og Rhytme derved brydes,
naar bare jeg min Hensigt kan opnaa
og ikke jeg for min Ottav skal snydes.
Lad være, Prosodien helst vil rette det,
men Sandhed ej, — hvis Du vil oversætte det.

XIX.

Om nu Gulbeyaz Grænsen overskred,
jeg vèd ej, men det lykkedes, og dette
er Sagen; derom kan Du faa Besked
hos Kvinden — se blot hendes Toilette!
Hun ægger Manden, hun faar ham paa Gled,
den Elskov gør os alle lige slette;
vi har én fælles Svaghed (jævnfør Skriften),
Sult kan kun tæmme den: — Forplantningsdriften.

XX.

Fred da med Majestæterne! — at sige,
en Seng er ej en Throne, og de faar
den Fred kun, som almene Dødelige,
hvis Skuffelse deri er nok saa haard,
som nogen Sorg i hele Verdens Rige.
Vi græde hyppigst for de mindre Saar,
det er et dagligt Smaadryps «lille Smule»,
der kan vor Sjæl (som Stenen) dybt udhule.

XXI.

En arrig Kvind, en uvorn Søn, en Rente-
Betaling, som med Laan vi dække maa,
et gnavent Barn, en Hund, hvis Død vi vente,
en Hest, som bliver halt, naar den skal gaa,
en gammel Drage, paa hvis Testamente
vi stoled men kom ikke til at staa —
alt det er Bagateller, og dog vèd
jeg ej den Mand, som ej deraf var ked.

XXII.

Som Filosof gi'er jeg dem Fanden alle,
Dyr, Mænd og — Kvinder, nej, de sidste ikke.
En saadan Krafted letter paa min Galde,
saa jeg kan atter Sværd i Balgen stikke
og stoisk lade Hvile paa mig falde,
mens Sjælen rolig faar i Alt sig skikke.
Men hvad er Sjæl? Hvor kommer den nu fra? . . .
Aa, saa lad Pokker ogsaa Sjælen ta'!

XXIII.

Det letter dejligt, saadan at forbande;
det er som læste Athanasius man,
der lyser over Menighedens Pande
en saa fortrinlig, klar og liflig Ban,
som for Ens værste Fjende — maa jeg sande —
man næppe bedre sig den ønske kan;
den pryder Bønnebog og fryder Degn,
som Iris smykker Himlen efter Regn.

XXIV.

Gulbeyaz laa og sov nu hos sin Mage;
en af dem sov vel! — O, den lange Nat,
naar Hustruer, som deres Mænd bedrage,
uroligt titte frem, hvor det er fat,
om ikke de kan snart et Glimt opdage
bag Jalousierne af Gryet mat —
og døse ind, og vaagne, og forskrækkes
ved Tanken, at den «Lovlige» kan vækkes.

XXV.

Saa gaar det under Himlens høje Tag
og under andre Himle ligesaa
paa fire Stolper, med Gardiners Fag
og Lagner, disse Skjaldens «Bolstre blaa»,
hvorpaa de Rige strækker sig i Mag, —
ja, Ægtestand er ej at lide paa!
Gulbeyaz, Fyrstebruden, iblandt Bønder
begik som Majbrud vist de samme Synder.

XXVI.

Vor Don Juan, som Dame kostumeret,
og Ternerne — da Tegnet givet var
og efterat de havde defileret
for Majestæterne — drog Par om Par
ind i Serailets Bygning, rigt monteret,
som Soverum for tusind Fanger har,
der sukker efter Kærlighed og smægter
som Burets Fugl, hvem Sol og Luft man nægter.

XXVII.

Jeg elsker Kønnet — og gør til mit eget
Tyrannens Ønske «at vor Slægt besad
en Nakke blot, som Øksens Hug afmejed»,
dog bær' jeg mig ej fuldt saa grusom ad
men drejer — nej det var som ung jeg drejed
det hen til: at ét Læbens Rosenblad
det smukke Køn besad, én Rosenmund
at kysse over hele Jordens Rund!

XXVIII.

Briareus, hil dig, om Du blev fød'
med Alting i det Maal, som Du fik Hænder!
Dog nej, min Musa vil ej se sig nød'
til en Titan at vælge, og hun vender
med Angst sig fra en Patagoniers Skød;
tilbage hun til Lilliput mig sender,
at lodse gennem Elskovs Revler vor
forklædte Helt, — se Teksten ovenfor.

XXIX.

Med Odaliskerne de søde Smaa
han altsaa gik, men uansét den Fare,
han derved løb, saa kunde han ej faa
sig fra at titte rundt i denne Skare
— (skøndt det var halsløs Sag, kan man forstaa,
langt værre end i England, hvor man bare
i værste Fald med Pengemulkt maa bøde) —
paa Barm og Hofter og paa Skuldre bløde.

XXX.

Dog ihukom sin Rolle han. Saa drog
fra Rum til Rum anstændigt og opbyggeligt
med Gildinger de unge Pigers Tog;
de ledtes af en Dame, som omhyggeligt
holdt Øje med dem selv i fjærnest Krog
og vaaged over Ordenen udtrykkeligt
og taalte ingen Nykker eller Noder,
og denne Dame kaldtes «Jomfrumoder».

XXXI.

At hun var «Mo'r» — det gætter jeg nu blot,
som og at de var «Jomfruer», der kalde
ved denne Titel hende; ligegodt,
hun bar den Titel, som det kunde falde, —
slaa op i Cantemir og hos De Tott!
Hun skulde svinge Riset over alle
de Femtenhundred, holde dem til Stumhed,
og ave dem, naar de begik en Dumhed.

XXXII.

En Sinecure, dette — billigvis!
'sær da her ej et Mandfolk var at finde,
undtagen Sultan selv, naturligvis,
som ved sin Vagt, ved Slaa og Bom og hende,
den Gamle — samt en Sæk paa Landsens Vis —
forstaar at holde hver en Haremskvinde
kold som en Nonne bag sin Klostermur,
hvor man mod Kødets Lyst har kun én Kur.

XXXIII.

Og det er? Fromhed — skulde jeg da mene.
Hvor kan Du spørge, Kære? — Men, giv Agt:
De Unge, for én Herres Lyst alene
fra alle Verdens Kanter sammenbragt,
saa stolt som noget Kor henad en Scene,
ret som Vandliljer ad en Katarakt
(nej, ad en Sø — thi Katarakten vilde
jo styrte bort) skred frem helt bly og stille.

XXXIV.

Men næppe følte de sig sikre, før
— som Fugle, Drenge, Daarekistelemmer,
der endelig har sprængt den trange Dør,
som Floden, hvem ej nogen Dæmning stemmer,
som Kvinder i det hele, naar de rør'
sig frit og ingen dumme Baand dem hæmmer —
de lo og sang og dansed og slog Gæk-
ken løs, saa snart som Vogterne var væk.

XXXV.

Forstaar sig, Talen gjaldt den Ny især,
Figuren, Haaret, Holdning, alle Ting;
En syntes ikke just at hendes Klæ'r
sad godt, og hvorfor bar ej Øret Ring?
Paa hendes Alder gættede Enhver:
fra Tolv til Tred've, saadan' Mellemting!
En fandt, at hun i Vækst var som en Mand,
og Nogle sukked: gid det var saadan!

XXXVI.

Men Ingen tvivled om, at hun jo var,
hvad hendes Klædedragt angav, en Kvinde,
en Skønhed af den Sort, som man kun har
den ellers i en rank Georgierinde;
de fandt at rigtig dumt Gulbeyaz bar
sig ad ved Købet af en slig Slavinde,
der kunde — 'fald Hs. Højhed lysted — dele
med Fruen Throne, Bord og . . . og det Hele.

XXXVII.

Dog, hvad der vel var mærkeligst: de fandt,
skøndt de tog hende kritisk nok i Øje
og maalte hendes Skønhed paa hver Kant,
langt færre Ting at dadle, end med Føje
man kunde vente af det Køn, som sandt
at sige ellers ta'er den Sag ret nøje
og hyppigst ser i hver en ny Veninde
«den værste Grimrian, som man kan finde».

XXXVIII.

De følte nok en Smule Jalousi,
som hver en Kvinde, Kristen eller Hedning,
men — lad os kalde det for Sympathi,
en Gaade, som vi staar ved uden Ledning —
skøndt ingen aned, at en Skælm stak i
de Klæ'r, fornam de dog en Sammenkædning,
en Magnetisme, Satanisme — eller
hvad man nu vil; et Ord mig lidet gælder.

XXXIX.

Men alle fätted de for denne her
et — ja hvad var det? noget nyt og ægte,
et Venskab som til En, der er os kær
som «Søster»; mens et Par ej kunde nægte
at heller de betragted hende dér
som «Broder» — hvem de, heller end forsmægte
om saa det var i selve Sultans Arm,
drog i Cirkassien ømt til deres Barm.

XL.

Blandt dem, som hælded mest til denne Sort
Veninde-Kærlighed, var tre især,
Lolah, Katinka, samt Dudu; og kort
og godt: en fuldendt Skønhed var de hver.
Al Sammenligning skyder straks jeg bort,
der var, hvorvel en Forskel noget nær
i Alt, i Aar, Nation og Træk, én Mening
om denne deres Søster i Forening.

XLI.

Lolah var brun som Indiens Børn, og varm;
Katinka skær af Teint, med Øjne blaa,
en fin georgisk mejslet Haand og Arm,
en Fod, som dannet til at svæve paa.
Dudu var rund om Hofter og om Barm,
skabt for Alkoven, kunde man forstaa,
en yppig Skønhed, som til Hvile trængte —
man blev forrykt, naar ret derpaa man tænkte.

XLII.

En Venus, hvem en Søvnguds Magtsprog bandt,
som kunde «myrde Søvnen» dog hos Alle,
der tyst betragted denne Teint og fandt
at Phidiask man det Hoved kunde kalde.
Faa' Vinkler havde Formen, det er sandt,
og paa det Ønske kunde man vel falde
at faa lidt mere Slankhed frem; men nødigt
man skar dog væk: thi hvad var overflødigt?

XLIII.

Mer dæmpet end de andre, stjal hun næsten
bagpaa Ens Sjæl sig som en Majdags Gry,
og ved de halvtilslørte Øjnes Fæsten
sig paa Dig, blev dit Blod som smæltet Bly;
Pygmalions Statue var hun for Resten
ej ulig (Lignelsen er splinterny)
det Øjeblik da Stenen, som først sover,
besjæles og i Livet ind sig vover.

XLIV.

— Saa spurgte Lolah om hvad Navn hun bar.
«Juanna.» — »Nu; det klinger ej saa ilde.»
Katinka fritted om hvorfra hun var.
«Fra Spanjen.» — «Hvor er det? — «Nej, hør nu, lille
Katinka, Du er dum» — lød Lolahs Svar
(og i en Tonart, vi ej røbe ville);
«en Ø er Spanjen nær Marokkos Strand,
imellem Tanger og Ægyptiens Land.»

XLV.

Dudu sad stille ved Juannas Side
og leged blot med hendes Slør og Haar,
og saa' paa hende med de Øjne blide,
som om hun vilde spørge: hvordan gaar
det til at Du er her, en Fremmed, vide
fra Slægt og Venner, her, hvor Alle faar
en Velkomst, som det er de Skønnes Vane,
der altid paa de Ny skal glo og glane?

XLVI.

Bedst de nu taled, saa stod «Moder» dèr,
med et: «Tilsengs, Smaapiger; værsaagod!
Men hvordan gaar det nu med denne her?»
fortsatte hun og vendte sig imod
Juanna; «vi har vel optaget hver
en Seng, saa det er bedst, mit unge Blod,
Du deler min: imorgen skal vi saa
se til i Orden Sagerne at faa.»

XLVII.

Men Lolah afbrød — «Hør, Mama, Du véd,
Du sover ikke fast, og nødig vilde
jeg at Du skulde vækkes og bli' vred;
jeg ta'er Juanna, vi to ligger stille,
og vi er slanke, vi, og Du er fed —
vær sød, Mama, og lad mig faa den Lille.»
Her vilde dog Katinka derom minde
«at Hjærterum og Seng var og hos hende.»

XLVIII.

«Og, sove ene, falder nu saa slemt» . . .
«Naa, hvorfor det?» — «Fordi jeg mange Gange
bag hver en Sengepost har set bestemt
et Spøgelse, som gjorde mig saa bange,
og siden drømmer jeg saa grumme nemt
om Giaurer, Guebrer, Ginns, som vil mig fange.» —
«For Dig og dine Drømme,» mente Mo'er,
«fik nok af Søvn Juanna ikke Spor.»

XLIX.

«Lolah faar ligge ene smukt endnu
en lille Tid — Du kender sagtens Grunden,
og ligedan, Katinka, maa nok Du;
men for Juanna har en Plads jeg funden
hos Dig, Du gode, stille, bly Dudu,
som ikke sladrer hen paa Nattestunden.
Ej sandt, mit Barn?» — Dudu sad som en Pavse,
thi hun var anlagt særligt for det Tavse.

L.

Hun rejste sig og gav sin «Moders» Pande
et Kys, samt Kinden paa de andre to,
og bøjed for Juanna sig (saadanne
som man i Østen plejer, hvor man jo
til Kniks ej kender, som i vore Lande)
og viste, hvor de skulde gaa til Ro;
de andre tog jo nok den Sag fortrydeligt,
men vilde dog ej røbe det for tydeligt.

LI.

Det var en Sal (og Oda kaldes den),
hvor Seng paa Seng langs Væggene var redt
med Natbordspladser, med . . . langt mere end
jeg gider skildre her — (og jeg har set
det Alt med egne Øjne, gode Ven!)
Alt var her, hvorom Kvinder tidt har bed't,
paanær maaske en Smaating eller to, —
der dog er nærmere, end man vil tro.

LII.

Dudu — ja hun var sød som meget Faa;
hun blænded ej men vandt ved disse rene
og fine Træk, som Malerne ej naa'
saa let just, som de Former, der alene
Naturens Luner har at slægte paa;
thi dem gengiver de — om jeg tør mene —
nemt, med et Strøg, og med en Lighed slaaende,
om den just ikke er paa Klingen gaaende.

LIII.

Hun minded om et Landskab, af de milde,
hvor Alting blomstrer i harmonisk Fred,
hvor Alt er Glæde, af en Art, en stille,
om just ej Lykken selv, dog nær derved,
som kender intet af de Udbrud vilde,
«sublimt» benævnt i Folks Enfoldighed.
Ved oprørt Hav og Kvinde paa min Vej
jeg ynked Elsker mer end Skipper, jeg.

LIV.

Ja hun var stille, tankefuld — ej trist,
men Alvor kunde man bag Tanken finde,
og hendes Tanker — til den sidste Frist —
var fuldt saa rene, som hos nogen Kvinde.
Hun aned ej, sin Skønhed ubevidst
og skøndt hun laa med sytten Somre inde,
om hun var lille, stor, mørk eller fager —
hun tænkte aldrig selv paa disse Sager.

LV.

Hun ret som Præget af Guldaldren bar
(hvor Guld var ukendt men dog, ej uvittigt,
skal laane Tiden Navn; just som man har
»*Lucus a non lucendo*» ganske vittigt:
ej det som var, men det som ikke var,
en Udtryksform, vor Samtid bruger flittigt,
hvis Erts vel Satan kan dekomponere
men aldrig helt og holdent registrere —

LVI.

«Korinthisk Bronce» var det vel kanske,
mest Kobber nok, forresten alt Metal).
Bevaagne Læser, om Forladelse
for Paranthesen, som i alle Fald
jeg maatte gjøre, og som jeg vil be'e
Dig regne blandt de Synder, som vi skal
paa fælles Konto have! — Du vil ej? —
Nu; hver sin Lyst — jeg gaar min egen Vej!

LVII.

Vi vender nu, thi det er paa de Tide,
tilbage hvor vi slap. Dudu gik om
og lod Juan — vist ej, Juanna — vide
Besked om Alt, hvor de paa Vejen kom,
i Ord, fra Hjærtet alle, faae men blide,
ja helt mærkværdigt faae — efter min Dom!
En ordknap Kvinde ligner — i en Fart —
den Torden, tror jeg, som vil komme snart.

LVIII.

Saa gav hun hende (ja jeg bruger hende
med Autors Ret, fra Klæderne at dømme)
et Omrids af de Pligter, Østens Kvinde
har til at holde Længslerne i Tømme,
hvad navnlig blir lagt Harem'et paa Sinde,
hvor Alt blir lært, hvad sig kan dydigt sømme
og dobbelt gælder, naar — som netop her —
man er i Vestas Korps surnumerær.

LIX.

Dudu holdt af at kysse; altsaa hun
gav Søsteren et Kys. Og hvorfor ikke?
Det kan dog ej forarge, al den Stund
man véd, blandt Kvinder det til Punkt og Prikke
betegner at for Øjeblikket kun
det morer dem lidt mer end sy og strikke.
«Kys» rimer paa — ja Rim har man i Grunden
paa Kys kun faa' af: vogt for falske Munden!

LX.

Saa klædte hun i sin Uskyldighed
— Naturbarn, som hun var, den søde Smaa —
sig af, hvad grumme let hun havde ved.
Og da med Et i Spejlet hun sig saa',
da var det, som naar sky ved Søens Bred
sit eget Billed ser den unge Daa
og studser først, men vender straks tilbage
for Dybets Under atter at opdage.

LXI.

Stykke paa Stykke lagde hun til Side,
men først Juanna hun sin Hjælp tilbød,
hvorom dog denne intet vilde vide
af Skamfuldhed — skøndt hun det snart fortrød;
de Pokkers Naale voldte hende Kvide,
hun stak sig paa dem, hun blev ganske rød
af Harm og Iver — meget vel begrundet:
de blev for vore Synders Skyld opfundet —

LXII.

og gør en Kvinde til et Pindsvin — ja
«noli me tangere» — saa noget lige;
sligt lærte jeg mig i min Ungdom, da
jeg gjorde Tjeneste som Kammerpige;
det var just til et Maskebal — ak ja —
og ærligt sled jeg, om jeg selv tør sige,
med Naalene og flinkt mit Bedste gjorde —
skøndt jeg ej altid stak just, hvor jeg burde.

LXIII.

Slig Dumhed aldrig ret de Vise smagte;
jeg elsker Visdom mer end Visdom mig,
og Alting mig til Eftertanke vakte,
fra Thronen ned til Træet paa min Vej,
men aldrig mig dog Viden Haanden rakte.
Hvad er vort Liv? hvoraf udspandt det sig?
hvad har vi her at gøre? hvorhen gaar vi?
Saa spørger stadig vi — og hvad Svar faar vi?

LXIV.

Dyb Tavshed over hele Salen laa,
og dæmpet hist og her et Lys kun brændte,
mens strakt paa Lejet rundt omkring man saa'
de Skønne slumre. Hvis de velbekendte
Gespenster nu var ret at lide paa,
saa burde de la'e Kirkegaarden vente
og vise bedre Smag som Gæster her,
end spøge rundt i Taarne og om Kær.

LXV.

Her laa de Skønne, ret som Blomster bundne
i Krans fra et exotisk Urteflor,
i Farven dejlige, men just ej «fundne» —
thi Prisen for sligt Drivhus er ret stor.
En laa med brune Lokker løst opvundne
og tunge Øjenlaag, som naar mod Jord
Abilden tynges, og med Perlers Rad
bag Læbens halvvejs aabne Rosenblad.

LXVI.

Her blussed Kinden mod en snehvid Arm,
og sorte Krøller saa's om Issen flyde —
hun smiled gennem Drømmen, huld og varm,
som man ser Maanen gennem Skyer bryde;
og ufrivilligt fra den aabne Barm
lig Sneskred Floret faldt og syntes tyde
for Natten al den hemmelige Pragt
og faa den, endskøndt bly, for Dagen bragt.

LXVII.

Det er ej nogen Snak, skøndt saa det lyder:
vel var det Nat, men der var Lys, som sagt.
En Tredje laa som den, hvis Træk frembyder
et Billed paa dyb Sorg, til Hvile bragt,
mens Brystet svulmer og et Suk sig skyder
ud mod en savnet Strandbred, og med Magt
sig Taarer frem bag Øjets Vipper trænger —
som Duggen langs Cypressens Frynser hænger.

LXVIII.

Som i en Marmorsøvn en Stengestalt
den Fjerde laa, tyst, aandedrætbetaget,
hvid, kold og skær, som første Sne, der faldt,
som Alpers Minaret, som Gletscherlaget,
som . . . som Lots Hustru, da hun blev til Salt.
Gør I som jeg — jeg selv har ikke vraget —:
tag Jer paa Slump en Lignelse — maaske
en mejslet Jomfru paa et Mausolé.

LXIX.

Og se, her laa en Femte — som det hed
af «en vis Alder», hvilket vel skal sige:
i visse Maader aldrende; (jeg véd
ej mer derom, da jeg kun regner lige
til tyve Aar). Men som hun laa dèr ned,
var hun nok noget nær en gammel Pige
og strandet paa den fælles store Banke,
hvor vi har Tid — og Grund — til Eftertanke.

LXX.

Men hvordan drømte, hvordan sov Dudu?
Jeg lægger intet til, ta'er intet fra,
og jeg har intet hørt derom til nu;
men Hundevagten var knap omme, da —
just som Gespensterne for dem, hvis Hu
stod til at lade sig ved Næsen ta',
i Rummets Halvlys kredsed om utydeligt —
hun fôr ivejret med et Skrig, et lydeligt:

LXXI.

saa lydeligt, at i et Nu de Alle
paa Benene i fuld Forvirring var,
— Matrone, Møer, og hvad man kan kalde
et midt imellem — og afsted det bar
som Oceanets Bølger, naar de falde
i Rækker frem, og alle søgte Svar
og vidste ikke, mer end jeg kan vide,
hvorfor Dudu skreg saadan i Utide.

LXXII.

Lysvaagen var hun; og med løse Klæ'r,
med Haaret flagrende, i Flok om Sengen,
med Bryst og Arme blottet paa Enhver,
paa bare Fødder opstod der en Trængen;
og Øjet flammede som Nordlysskær,
og nu blev der en ivrig Overhængen:
for hun var blodrød, hendes Blikke skælved,
og Barmen højt i Bølgegang sig hvælved.

LXXIII.

Juanna derimod — Eksempel paa
hvad en sund Søvn er for en herlig Ting —
trygt, som en Ægtepeer hos Kone, laa
og lod sig ej af Larmen rundt omkring
forstyrre, indtil man begyndte — naa
man si'er jo: køre rundt med En i Ring . . .
og først da hun blev formelig krabasket,
saa vaagned hun og gabed overrasket.

LXXIV.

Og saa begyndte de at krydsforhøre,
men da de taled alle paa en Gang
og ingen laante til den anden Øre,
saa kunde man ej skjelne Ret fra Vrang, —
med Hør! og Svar! blev ved man løs at køre.
Dudu, som ej med «Brutus» stod i Rang,
men derfor ej var uden Evner, vidste
ej ret at klare sig — før til det sidste.

LXXV.

Da skildred hun, hvordan en Drøm hun fik: —
hun syntes se sig i en Skov spasere,
en «dunkel Skov», lig den hvor Dante gik
just i de Aar, hvor alle Ting florere;
ved Livets Hælvt, da for et Øjeblik,
et svagt, ej Mø sin Dyd vil risikere;
og Skoven vrimlede af skønne Frugter
og Trær, hvis Rødder krøb i sære Bugter.

LXXVI.

Saa øjned hun et gyldent Æble oppe
i Løvet — aa, en dejlig Pipling — men
o ve: endskøndt hun gav sig til at hoppe
og slaa med Sten derefter og hvad end
hun kunde finde — højt i Træets Toppe
det blev paa Grenen, svajed hid og hen,
ret synligt og ret Appetiten vækkende,
bestandig altfor højt, og dog saa æggende.

LXXVII.

Paa en Gang saa' hun af sig selv det glide
og falde ret for hendes Fødder ned,
og raskt hun greb det, for deri at bide
af Hjærtenslyst; men som hun i Bered
just aabned Munden med de Tænder hvide
og skulde smage Frugtens Saftfuldhed,
fløj ud en Bi og stak i hendes Hjærte
sin Braad — og hun fôr op og skreg af Smærte.

LXXVIII.

Alt det blev sagt lidt afbrudt — man forstaar,
som det ved Drømme sker af denne Sort,
hvor Ingen er ved Haanden, der formaar
at mane dem som Snak og Indfald bort.
Jeg kender Drømme selv, hvori det gaar
profetisk nøje til, og som man kort
har kaldt et «sælsomt Sammentræf» — et Ord,
som om de Sager nu er gængs, jeg tror.

LXXIX.

Men Pigerne, der vented sig at høre
om noget rigtig slemt, de tog nu fat
paa Staklen: at hun saadan kunde føre
bag Lyset dem saa sildig ud paa Nat;
Matronen selv, som maatte Rejsen gøre
fra Fjerene for saadan noget Pjat,
hun røflede Dudu, der, stadig rød,
erklæred at sit Anskrig hun fortrød.

LXXX.

«Jeg véd, at Folk kan blive ræd for Tyre,
men drømme om et Æble og en Bi,
saa at jeg hele Oda knap kan styre —
nej, stop, det finder vi os ikke i.
Er det ej Maanens Skyld, saa faar din Hyre
— men Du maa være syg, af Hysteri —
imorgen af Hs. Højheds Doktor Du,
for vi maa høre, hvad han siger nu.

LXXXI.

«Og saa Juanna, stakkels Barn, som ret
jeg havde troet hos Dig, Dudu, forvaret
som hos den artigste, jo Du har slet
kun til min Tro og hendes Hvile svaret
med alle disse Scener her, og det
den første Nat, hun er her; men — jeg har 'et:
nu faar hun lægge sig hos Lolah ned,
skøndt hendes Seng er ikke nær saa bred.»

LXXXII.

Ved dette Forslag lyned Lolahs Øje,
mens i Dudus de klare Taarer stod;
hun bad, at man ej vilde se saa nøje
paa hendes Fejl, hvorfor hun loved Bod;
hun loved — og her saa' man hende bøje
sig ydmygt, mens hun Stemmen synke lod —
ved andre Drømme smukt sig selv at skøtte,
naar blot man ikke lod Juanna flytte.

LXXXIII.

Hun loved, ej at drømme saadan mer,
og ikke skrige op, ifald saa var.
En dum, nervøs og latterlig Maner;
hun kunde ej begribe, at hun bar
sig saadan ad, som Tosser kun sig teer;
men svage Øjeblikke man jo har.
Hun bad dem om Forladelse, — det gik
nok over, naar en Smule Ro hun fik.

LXXXIV.

Juanna afbrød hende blidt og varligt:
hun selv var godt tilfreds dèr hvor hun laa,
hvad hendes trygge Søvn beviste klarligt
mens de skreg op og lod Stormklokken gaa;
hun ansaa' ej det Drømmeri saa farligt
og ønsked ingen anden Seng at faa
for hendes Skyld, hvis største Fejl var jo
kun den, at have drømt «mal-à-propos».

LXXXV.

Her søgte nu Dudu i Skyndsomhed
sit Ansigt ved Juannas Bryst at dække,
mens over Nakken, hvorfra Haaret gled,
saa's Rosens røde Farve sig at lægge.
Hvorfor hun saadan blussed, ej jeg véd,
og ej, hvad der Dudu vel kunde vække.
Min Skildring, véd jeg kun, er sand og nøgen,
og uden al Omskrivelsens Forsøgen.

LXXXVI.

Og saa Godnat! — om ej man før skal sige
Godmorgen! — thi det gryede ad Dag
og Asiens Høje saa's alt frem at stige.
Halvmaanen paa Moskeen blinked svag
imøde Karavanen, som just lige
i Morgendisen snoed frem sig bag
den Mur, der rejser op sit Klippebælte,
hvor Kaff ser ned mod Kurders hvide Telte.

LXXXVII.

Ved første Gry Gulbeyaz, bleg, utrøstet,
sprang op fra Lejet, hvortil Søvn ej kom,
og klædte i sit Skrud sig, gennemrystet
af ubesvaret Attraas Marterdom.
Ak, Nattergalen med sin Torn i Brystet,
det bløde Bryst, som Fablen melder om,
er lettere om Hjærtet i sin Kummer,
end den, der Trods og Tvivl i Længslen rummer.

LXXXVIII.

Og det er just Moralen af min Sang,
om Godtfolk saa' paa Sagen ganske nøje;
men ak, den Mistro sætter nu engang
Skyklappen stadig for det lyssky Øje;
desuden, disse Skriblere «af Rang»
som kan saa daarligt Hr. Kollega døje,
de skrige op og over Teksten falde —
naa! vi kan ikke være Guder alle.

LXXXIX.

Stod Fru Gulbeyaz op da fra sit Leje
(langt blødere end Sybaritens, han,
som for et Rosenblad tog lydt paa Veje
og skreg, at han bar Mærker af dets Rand);
skøn stod hun dèr, Hs. Højheds bedste Eje,
men bleg — ja Lidenskaben hærge kan.
For Kampen mellem Stoltheden og Lysten
fik ej engang hun set i Spejlet Busten.

XC.

Paa samme Tid, lidt senere maaske,
stod og Hs. Højhed op, hvem tredve Riger
adlød — men ej hans Ægteviv, o ve.
Dog dette mindre i de Lande siger
hvor Mændene (som nemt det dèr kan ske)
forskaffer sig en to, tre, fire Piger
og Koner med paa Ægteskabets Cargo —
end, hvor paa To man lægger straks Embargo.

XCI.

Han tænkte ikke stort paa denne Sag,
(han tænkte ikke stort just). Men han saa'
qua Mandfolk gerne Duer paa sit Slag —
omtrent som man kan Smag i Vifter faa.
Straks efter endt Divan han nød i Mag
sin Siesta blandt Cirkassierinder smaa,
skøndt og, pligtskyldigst, han ved Tid og Lejlighed
sig soled i sin Gemalindes Dejlighed.

XCII.

Nu stod han op; og efter flittig Tvætning,
saadan som Orienten har for Skik,
samt Bøn, og kanske endnu en Forretning,
seks Kopper Kaffe flinkt tillivs han fik,
hvorpaa han spurgte, i hvad senest Retning
Czarinde Katharinas Sejre gik,
hun, hvis Triumfer Fama stedse øger
som størst blandt Suveræner og blandt — Skøger.

XCIII.

Du, Legitimitetens Alexander,
Du, hendes Sønnesøn, bliv ikke vred!
(thi nutildags, trods Politidrabanter,
selv i St. Petersborg et Vers slaar ned
og øger Bølgen, som paa alle Kanter
i Frihedstrang vil skumme over Bred
omkap med Østersøens). Er Du blot
din Faders Søn, saa si'er jeg: det er godt.

XCIV.

At kalde Folk for Elskovsbørn og tale
om deres Mo'r som Timons Antipode,
den Men'skefjendes, — ja det er Skandale,
Skam, Skændsel mod et rigtigt kronet Ho'de.
Men Folks Forfædre skal engang paa Tale,
og naar én Kvindes Fejltrin paa vor Klode
kom over hele Slægten, ja hvem har
vel saa sit Stamtræ paa det Rene? Svar! —

XCV.

Hvis Sultan og Czarinde havde kunnet
begribe deres Fordel — skøndt jeg véd,
sligt lær' ej Fyrster, før man Ris har bundet
til deres Bag i nyttigt Øjemed —
saa var en Maade til Forlig dem fundet
uden al Mæglings Magtfuldkommenhed:
hun lod sin Garde, han sit Harem rejse,
hvorpaa de kønt gik hen og lod sig splejse.

XCVI.

Men, som det var, fik Sultan overveje
hvordan man kunde bedst faa Trense lagt
paa denne trættekære Hofmandsdeje,
paa dette Karlfolk i en Dronnings Dragt.
Det var ej let at finde nye Veje
paa at faa Statens Skib i Tørdok bragt;
man véd nok, at det ikke altid batter
det velbekendte Fif med nye Skatter.

XCVII.

Knap var Gemalen borte, før hans Frue
fôr til sit Boudoir, en udsøgt Plet,
til Elskov eller Frokost skabt, en Stue
saa ensom, hyggelig, et Kabinet
hvor Stene glimred under Loftets Bue
og Vaser stod omkring med Blomster ret
som Fanger, der i Fjær og Bolt er lagte
og som nu Trøst til Stuens Fange bragte.

XCVIII.

I dette Rum Porphyrens Glans sig maalte
med Perlemors og Marmors matte Skin,
og udenfor sang Fugle, Dagen straalte
brudt gennem farvet Glas ad Vindvet ind.
Dog, Stedet grumme slet en Skildring taalte,
Detailen vilde fordre hele Bind:
en Skitse giver, tror jeg, Synet bedst, —
fyld, Læser, ud selv hvad der er til Rest.

XCIX.

Hun kaldte Baba hid, som skulde føre
Juan til hende. Alt, som var passeret
imedens, vilde hun paa Stedet høre;
om Baba havde Slaven pænt placeret
og ordnet Alting, som hun bød ham gøre,
og om Juans Forklædning var garderet:
hun vilde vide Alt om denne Nat,
især hvordan og hvor han sov — den Skat.

C.

Forlegen svarede Baba paa denne
Katekiseren af lidt hastig Art,
at Alt var efter Ønske bragt til Ende
og at det Hele klappet var og klart;
men netop i sit Svar gav han til Kende.
at bagved laa der noget mindre rart;
han kløede sig bag Øret, som man gør,
naar ej man rykke ud med Sproget tør.

CI.

Et Taalmods Mønster var Gulbeyaz ej,
man skulde svare uden først at blinke,
i Ord og Handling hed det, skynde sig;
og da hans Svar just ikke var for flinke,
saa søgte hun at drive ham i Vej, —
men Horset gav sig bare til at hinke.
Da blev hun varm, og Øjet fanged Lue,
og Pandens Aare gav sig til at true.

CII.

Baba blev ved det Forspil klejn i Hu,
men søgte, søvant, Stormen at besværge:
hun maatte dog ej blive vred endnu,
hvad sket var, kunde han dog ej afværge!
Og saadan kom det frem, at hos Dudu
Juan — javist — var givet under Værge,
men det var ikke Babas Skyld — han svor ved
Kamelens Pukkel og Profetens Storhed.

CIII.

Forstanderinden maatte Skylden bære,
hun skulde til det hele Harem svare,
mens Baba nød den mer' beskedne Ære
at vareta'e sin Pligt til Døren bare;
et Vink om Sagen, se det kunde være
at det var ikke ganske uden Fare:
en vakt Formodning vilde — selv en svag —
forværre en alt noget mislig Sag.

CIV.

Han haabed, nej han antog for bestemt,
at Fyren havde passet nøje paa
og ikke indladt sig paa noget slemt;
thi havde han forsøgt paa det, ja saa
var ej alene han opdaget nemt
men svømmed nu i Sæk paa Bølgen blaa.
Alting belagde han med Ord helt snilde,
men viseligt tav han om Drømmen stille.

CV.

Den holdt diskret han udenfor, men lod
sin Tunge løbe; — dog med Et han standsed,
thi paa Gulbeyaz' Farve han forstod
at det var galt fat; knap og nap hun sansed,
graableg hun var, fra Kinden veg alt Blod,
og rundt for hendes Øjne Stuen dansed;
Angstsveden saa' man Pandens Hvælv at bade
som Morgenduggen Liljens hvide Blade.

CVI.

Hun plejed ej at daane just af Skræk;
hun daaner dog, sa'e Baba — men bedrog sig.
Der gik en Skælven over hendes Træk,
som kom naar noget særligt slemt tildrog sig;
(vi mindes det, naar man var «ganske væk»,
og navnlig Damer, som «en Krampe tog sig») —
hvad denne Krampe kosted hendes Indre,
hun vidste selv ej — og jeg endnu mindre.

CVII.

Lig Pythia paa sin Trefod stod hun midt
i sine Anfald, ret som inspireret
til Raseri, mens Hjærtet, sønderslidt
i sine fine Nerver, vildt pulsered;
saa stillede det af lidt efter lidt,
hun sank tilbage, snapped efter Vejret,
og tungt faldt Hovedet, som paa en Død,
ned mod det skælvende, kraftløse Skød.

CVIII.

Ansigtet skjult, hun Haaret feje lod
ret som en Taarepil langs Gulvets Flise
ind under Stolen (nej, det var en god,
udpolstret Sofa); uden Taarers Lise
oprørtes Barmen, som af Stormens Flod
den Bølge, der vil sine Kræfter vise
og styrter frem og kvæles under Sandet,
men overskyller vidt og bredt dog Landet.

CIX.

En Taarepil! Frem over Øje, Øre
og Kind nedbølged Haaret som et Flor;
hun mægted ej paa Puden Haanden røre,
et Voks, et Alabaster, uden Spor
af Blod. Hvem der var Maler! for at gøre
Portrættet straks og ej med mange Ord.
Ja, hvem der ikke Ord men Farver magted! —
jeg gi'er min lille Skitse desuagtet.

CX.

Baba, som kendte af Erfaring Tiden
til Tale og til Tavshed, holdt sin Mund
og gemte hver Bemærkning klogt til siden,
naar der var blevet en belejlig Stund.
Saa rejste hun sig; tavs tog hun en liden
Spaseretur langs Kabinettets Rund;
det klared op, men end var Øjet skjult:
Stormen var brudt, men Søen gik dog hult.

CXI.

Hun standsed — vilde tale — men holdt inde,
hun gik, hun stod, hvad just er Tegnet paa
en dyb Bevægelse; thi vi kan finde
vor Sjæl i hvert et Skridt, vi har at gaa;
og her om Catilina blot vi minde,
hvem jaget som af Furier man saa'
og som sit indre Sindsoprør forraadte
i hvert et Skridt, han tog, hvert Trin han traadte.

CXII.

Saa vinked Baba hun: »Før hid de Tvende!»
Det sagdes i en Tone, en lidt lav,
men Baba fôr dog sammen helt ved denne.
Alligevel han ej paa Vej sig gav
men voved selv — den Gavtyv — at indvende:
det var dog ikke et ubilligt Krav
om Hendes Højhed vilde sige, hvem —
en Misforstaaelse var jo saa slem!

CXIII.

«Georgierinden og Galanen» svared
hun; og hun føjed til: «Hold Baaden rede
ved Lønports Trappen; og naar det er klaret,
saa . . .» men om Resten syntes hun at lede,
og Elskov — omend krænket — aabenbared
Befalingen. Da voved han at bede
for dem (mens ved Profetens Skæg han svor,
ja ved hvert Haar deri) med disse Ord:

CXIV.

«At høre er at lyde, Eders Naade,
men overvej dog Følgerne; — ej saa,
at jeg vil svigte Jer i nogen Maade,
om I saa lagde mig det Værste paa;
men det er bare til Jert eget Baade,
naar ej forhastet jeg tilværks vil gaa —
jeg mener just ej Eders egen Fare,
om Nogen skulde Sagen aabenbare:

CXV.

«nej, — Eders Hjærte! Thi, kan vi end have
Historien gemt i Dybets tavse Flod,
der ruller alt hen over mange Grave
for mangt et hedt forelsket Ungdomsblod,
saa har I vendt Jer Hu til denne Slave,
og selv om vi ham nu forsvinde lod . . .
ja, drukne ham, det kan vi uden Hindring,
men — tilgiv — var det Middel Jer en Lindring?»

CXVI.

«Hvad véd Du, Træl, om Hjærte og om Hu?»
hun skreg, og Gnister spruded hendes Blikke;
«gør som jeg bød dig!» — Og med stille Gru
han følte, at han spandt sin egen Strikke,
hvis han sin Vægring fastholdt lidt endnu.
Han var nok hjælpsom, var han, men dog ikke
i den Grad til Opofrelse genegen
at han for andres Hals bød frem sin egen.

CXVII.

Saa gik han til sit Arbejd mut og tvær
og banded paa godt Tyrkisk alle Kvinder
ud over hele Jorden men især,
det kan man sagtens gætte, Sultaninder;
deres Kapricer, Nykker og Begær —
og allerværst var de som Elskerinder,
og umoralske over al Forstand —
nej, prise vilde han sit Nevtrum, han!

CXVIII.

Hvorpaa han kaldte sine Folk og lod
et Bud til Parret gaa, at Hendes Naade
dem vented straks hos sig med Utaalmod;
de skulde pudse sig paa bedste Maade,
hvorved man navnlig kæmme sig forstod.
Dudu ej noget godt deraf sig spaa'de,
Juan saa' helt uskyldig ud derved —
men, mir nix dir nix, maatte de afsted.

CXIX.

Og her jeg lader Parret præparere
til Sultanindens Audiens sig frit;
men om Gulbeyaz vil dem pardonere,
hvad eller se at blive begge kvit
paa Tyrkevis — det, vil jeg blot notere,
afhænger af et Vink, om ej af mit.
Det være langt fra mig at gøre Rede
for, hvortil Kvinders Luner kunne lede.

CXX.

Med gode Ønsker la'er jeg Begge fare,
skøndt jeg er bange for dem. Men jeg véd
en Autors Pligt er med en ny Slags Vare
at gøre hyppig ved sit Bord Besked.
Juan faar Sagen selv med Fisken klare,
han gør det nok, om Kampen end blir hed;
imedens vil — hvis man det finder værd —
min Musa lægge ud til Orlogsfærd.

ANMÆRKNINGER

TIL

SJETTE SANG AF BYRON'S DON JUAN.

ANMÆRKNINGER

Til Sjette Sang.

Lord Byrons egen Fortale hertil lyder i Oversættelse saaledes:

— «Hvad angaar de Indsigelser, der allerede ere fremkomne mod forskellige Dele af dette Digt, saa faar jeg trøste mig selv med to Citater af Voltaire:

«La pudeur s'est enfuite des cœurs, et s'est refugiée sur les lèvres.»

«Plus les mœurs sont dépravés, plus les expressions deviennent mesurées; on croit regagner en langage ce qu'on a perdu en vertu.»

Det er den rene Sandhed og fuldt anvendelig paa den ynkelige, skinhellige Klike, som danner Surdejgen i den nuværende engelske Generation, og som ikke fortjener andet Svar end dette. Den indtil Modbydelighed fortærskede Benævnelse «Gudsbespotter» — der, i Variationer som «Liberal», «Radikal», «Jakobiner», «Reformer», stadig af Lejesvendene ringes for Ørene af deres andægtige

Tilhørere — den bør i Virkeligheden være velkommen for Alle, der erindre, hvem denne Titel først er bleven tildelt. Blev ikke Socrates og Jesus Christus offenlig dømt til Døden som «Gudsbespottere»? Og saaledes er det gaaet mange og vil det gaa mange, som vove at træde op imod de aabenbare Misbrug af Guds Navn og den sunde Menneskeforstand.

Men Forfølgelse er ikke Gendrivelse, endsige Sejrens Triumf. Den «vantro Usling» — som Raabet lyder — er sikkerlig lykkeligere i sit Fængsel end den mest hovmodige af hans Forfølgere. Lad hans Meninger være som de vil; rette eller vrange: han har lidt for dem, og det at lide for sin Overbevisning vil tilføre Deismen flere Proselyter, end heterodoxe Prælaters Eksempel tilfører Christendommen, eller end Statsmænd, der begaar Selvmord (Castlereagh), tilfører Undertrykkelsessystemet, eller højtpensionerede Massemordere (Wellington) tilfører den ugudelige Alliance, som forhaaner Verden under Navnet «den hellige».

Jeg føler i Sandhed ingen Tilbøjelighed til at trampe paa den Vanærede eller den Døde; men det vilde være passende, om Tilhængerne af de Klasser, hvorfra saadanne Personer udgaa, nedstemte Tonen lidt i deres dydsirede Forargelse, et Sprog (cant) som er en skrigende Synd i denne Selvmordets, Nederdrægtighedens og Bedrageriets løgnagtige Tid! Dog, nok for denne Gang —».

Pisa, Juli 1822.

B. knytter endnu til disse «Prælaters Eksempel» følgende Note som Anmærkning under Teksten:

Da Lord Sandwich bemærkede, at «han ikke ret begreb Forskellen mellem Orthodoxi og Heterodoxi», svarede Biskop Warburton ham: «Orthodoxi, Mylord, er min Doxi; Heterodoxi derimod er en Andens Doxi!» —

Første Stanze.

«I Menneskenes Liv er Flod og Ebbe;
benyttes Floden . . .» Resten kender man,

og ligeledes

Anden St.

«I Kvindekønnets Liv er Flod og Ebbe;
benyttes Floden, leder det til . . .»

Begge Citater er fra Stedet i Shakspeares Julius Cæsar (IV A III S.).

Brutus.

I Menneskenes Liv er Flod og Ebbe;
benyttes Floden, leder det til Lykke;
forsømmes den, staar hele Livets Fart
paa Grund i Usselhed. — Nu flyde vi
paa Højvand, og vi maa benytte Strømmen
mens den er med; hvis ikke, tabe vi
vor hele Vinding.

Cassius.

Vel, ske som Du vil;
vi selv gaa dem imøde ved Philippi.

Jakob Böhme, Mystikeren fra Görlitz, født 1575. Af hans Tilhængere i England har den bekendte William Law, Forfatteren af «The Serious Call», foranstaltet en Udgave af hans Værker.

Syvende St.

Storherrer dog — det lægges her paa Sinde —
ser yderst sjelden Sagen fra den Kant,
som Cato, der sin Hjærtensven heroisk
sin egen Kone laante — ganske stoisk.

Cato afstod sin Hustru Martia til sin Ven Hortensius, men ved dennes Død tog han hende tilbage igen. Den romerske Folkevittighed bemærkede ved denne Lejlighed, at Martia havde betraadt Hortensius's Hus meget fattig, men var vendt tilbage til Catos Seng belæsset med Skatte.

Plutarch.

Niende St.

Jeg er, som Cassio, ej et «Regnebræt»,
men med hans «Debet-Kredit» maa jeg lade,
at talte op hun just paa Kvindens Sæt
Hs. Højheds Aar, saa faldt jo denne Skade
paa Mandens Saldo — hun var i sin Ret.

Udtrykkene ere tagne fra Othello. (I A. I S.)

Jago.

— Javist, en Regnemester,
en Florentiner, Michael Cassio . . .
kun af Bøger

har han sin Kunst . . . . . .
og mig — mig tages
nu Lurven fra af denne Debet-Kredit,
det Regnebræt!

Tolvte St.

men — har en klog Mand, stemt ved Hymens Lire,
ét Ægteskab i Herrens Navn — fuldbragt,
saa kommer han sandsynligt dèr ej tiere,
og den maa være Tyrk, fanatisk streng,
som Brudelejet gør til «Søsterseng».

Originalen har:

And all (except Mahometans) forbear
To make the nuptial couch a «Bed of Ware».

Vittigheden er ordret, uoversættelig paa Dansk. Der sigtes til den samme berømmelige Seng i Værtshuset i Ware (der var betegnet med et Saracenerhoved) tolv Fod i Diameter — som Shakspeare omtaler i «Helligtrekongers Aften». Lembcke har Stedet saaledes (III A. II S.):

Herr Tobias.

Skriv alle de Løgne op, der kan rummes paa dit Papir, om det saa var stort nok til Lagen paa den store Søsterseng til tolv Par i Værtshuset i Ware.

Trettende St.

Hs. Højhed allernaadigst — saadan stave
vi deres Titler jo, de Jordens Store,
indtil vi ned blandt Maddiker dem grave
og Orme-Jacobinerne sig more
med Deres Majestæters Sul at gnave —

Hamlet. IV A. III S.

Hamlet (til Kongen).

—; der er en Forsamling af politiske Orme, som netop er ifærd med ham. Saadan en Orm holder Taffel som en rigtig Kejser. Vi fede alle andre Skabninger for at fede os selv for Maddikernes Skyld; den fede Konge og den magre Stodder er kun en forskellig Anretning, to Retter men til ét Bord; det er Enden paa Legen.

Hs. Højhed værdigedes ømt at bore
sit Blik i hendes — og et Kys at vente
(en «Højlands-Velkomst» af de velbekendte).

Se Walter Scotts «Waverley».

Syttende St.

En saadan Kvinde viser daarlig Smag,
thi om vi elske fyrigt eller stille:
Gensidighed er dog en Hovedsag,
og har vi fænget, vi bønhøres ville
om saa var under St. Franciscus' Tag,
hvor Visionæren ser i Sne sin Frille.

Se Butlers «Lives of the Saints» (jævnfør Anm. til Første Sang LXIV, hvor St. Antonius omtales).

«Da den velsignede Franciscus en Dag haardeligen anfægtedes af kødeligt Begær, kastede han sine Klæder og piskede sig eftertrykkeligt; og da han derefter betoges af en vidunderlig Iver, væltede han sit nøgne Legem i en stor Snedrive. Djævlen

trak sig straks overvunden tilbage, og den hellige Mand gik med Sejer ind i sin Celle.»

Kort! Elskov har engang til sin Devis'
Horats's: «*Medio tutissimus tu ibis*».

Lord B. synes at forveksle Horats's: «*Medium tenuere beati*» med Stedet hos Ovid, Metamorph. II v. 137.

Fireogtyvende St.

Gulbeyaz laa og sov nu hos sin Mage;
en af dem sov vel! — O, den lange Nat,
naar Hustruer, som deres Mænd bedrage osv.

I denne og den følgende (XXVde) Stanze fortsættes Hentydningerne til Dronning Karolines Skilsmisseproces. Selvfølgelig formaar ikke altid Oversættelsen at gengive hele Styrken heri hos Originalen. Saaledes t. Eks. i St. XXV Linjen: «og Lagner, disse Skjaldens «Bolstre blaa»», hvor Originalen har «in sheets white as what bards call «driven Snow»», hvor den sidste Lignelse kun vilde forstaaes med B.s Anm. for Øje: «The bards of Queen Caroline were continually, during the period of her trial, ringing the changes on the «driven snow» of her purity.»

Syvogtyvende St.

Jeg elsker Kønnet — og gør til mit eget
Tyrannens Ønske, «at vor Slægt besad
en Nakke blot, som Øksens Hug afmejed»,

Tyrannens Ønske — nemlig Caligulas (se Suetonius). «Rasende paa Folket, som i de circentiske Lege holdt med et Parti af de Optrædende, som han selv holdt imod, udraabte han: «Jeg vilde ønske, at det romerske Folk kun havde en eneste Nakke!»»

Enogtredivte St.

— slaa op i Cantemir og hos De Tott!

e Anmærkningen til Femte Sang, CXLVII St. Demetrius Cantemir, Fyrste af Moldaus «History of the Growth and Decay of the Ottoman Empire», en Oversættelse fra Latin af Tindal. Cantemir døde 1723. De Tott: «Memoirs of the State of the Turkish Empire, 1785».

Fyrretyvende St.

Blandt dem, som hælded mest til denne Sort
Veninde-Kærlighed, var tre især,
Lolah, Katinka, samt Dudu; og kort
og godt: en fuldendt Skønhed var de hver.

Det bemærkes her, at Katinka var Navnet paa den næst yngste af de tre Piger, i hvis Hjem Lord Byron boede, medens han opholdt sig i Athen i Aaret 1810. Det var til Theresa, den ældste, at den yndefulde Sang blev digtet: «Maid of Athens, ere we part,» med det nygræske Refrain: *Ζώη μοῦ τάς ἀγαπῶ.*

Enogfyrret. St.

Lolah var brun som Indiens Børn, og varm;
Katinka skær af Teint, med Øjne blaa,
en fin georgisk mejslet Haand og Arm,
en Fod, som dannet til at sværve paa.

Morier har denne Note om Georgierindernes Skønhed: «De rigtigste Kendetegn paa en georgisk Pige er en fin rosenfarvet Carmin over Kinden, som de kalde numuck «Skønhedens Salt»; sort Haar, mørke Antilopeøjne med buede Øjenbryn, lille Næse og Mund, hvide Tænder, slank Hals, spæde Lemmer, smaa Ledemod. De ere ganske overordenlig skønne, fulde af Liv, Ynde og Elegance.»

Gibbon udtaler sig saaledes om samme Genstand: «Det er til disse Egne, Georgien, Mingrelien, Circassien, at Naturen synes, i det mindste i vore Øjne, at have henlagt Idealet for Skønheden, Lemmernes Forhold og Dannelse, Hudens Farve, Symmetrien i alle Linjer og Udtrykket i alle Trækkene: Mændene ere skabte for Handling, Kvinderne for Elskov.»

Man maa vel tage disse, og utallige samstemmende Vidnesbyrd i Betragtning, for ret at forstaa, hvilken Grund det nu er, at Digteren opererer paa i den kommende Beskrivelse af de Skønne hver især og hele «Oda»ens Sovesal. Næppe har nogen lyrisk Digter med samme Frihed og tillige med fuld kunstnerisk Overlegenhed, Gratie og Skælmeri vovet sig saa langt ind over Tærsklen

til det kvindelige Negligé. Lord Byron maler med Kunstnerens faste, sikre Haand, dèr hvor en let eller uøvet Haand vilde blive letfærdig. Intet støder selv det strengeste Øje, fordi Digteren ikke et Øjeblik har været frivol. Dudus Naivitet er rørende og ægte, paa samme Tid som den er bedaarende i sin erotiske Farve. Fortællingen om hendes «Drøm» er et af Byrons Mesterværker. Desværre bliver her — som paa mange Steder — Oversættelsen kun en mat Afglans af et straalende Billed. Man maatte helt omdigte i frit Metrum, for nogenlunde at træffe Originalen. Ottaven er en Skruestik, som klemmer haardt, — og vort danske Sprog er ikke det engelske.

Overs. Anm.

Toogfyrret. St.

En Venus, hvem en Søvnguds Magtsprog bandt,
som kunde «myrde Søvnen» dog hos Alle,
der tyst betragted denne Teint og fandt
at Phidiask man det Hoved kunde kalde.

Citatet er fra Macbeth. (II. A. II. S.)

Fru Macbeth.

Hvad mener du?

Macbeth.

Det raabte gennem Huset:
«Sov ikke mer! Glamis har myrdet Søvnen,
«derfor skal Cawdor ikke sove mere;
«Macbeth skal ikke sove mere!»

Seksoghalvtredst. St.

«Korinthisk Bronce» var det vel kanske,
mest Kobber nok, forresten alt Metal).

Denne i Oldtiden saa berømte Bronce antages at have været en Blanding af Guld, Sølv og Kobber og være fremkommen ved Korinths Plyndring og Brand, hvor alle ædle Metaller fandtes i overvældende Masse.

Fireoghalvfjerst. St.

Dudu, som ej med «Brutus» stod i Rang,
men derfor ej var uden Evner, vidste
ej ret at klare sig — før til det sidste.

Originalen har:

But being «no orator as Brutus is»,

Stedet i Shakspeares Julius Cæsar (III. A. II. S.).

Antonius.

Jeg kom ej for at stjæle Eders Hjærter;
jeg er ej Taler, som jo Brutus er.

Femoghalvfjerst. St.

Da skildred hun, hvordan en Drøm hun fik: —
hun syntes se sig i en Skov spasere,
en «dunkel Skov», lig den hvor Dante gik
just i de Aar, hvor alle Ting florere;

Dante; Inferno's berømte Begyndelse:

Nell' mezzo del' cammin' di nostra vita.
Mi ritrovai per una selva oscura.

Otteoghalvfjerst. St.

Jeg kender Drømme selv, hvori det gaar
profetisk nøje til, og som man kort
har kaldt et «sælsomt Sammentræf» — et Ord,
som om de Sager nu er gængs, jeg tror.

Stedet sigter til den ofte omtalte Skandalproces ved det engelske Hof. En af Dronning Carolines Advokater søgte i Overhuset at bortforklare et af de mere graverende Punkter i Beretningen om Dronningens fortrolige Omgang med Bergami som «et mærkeligt Eksempel paa et sælsomt Sammentræf».

Ethundredogsjette St.

Der gik en Skælven over hendes Træk,
som kom naar noget særligt slemt tildrog sig;
(vi mindes det, naar man var «ganske væk»,
og navnlig Damer, som «en Krampe tog sig») —

Stedet er ikke let at gengive.

Originalen har:

— we all have heard,
And some of us have felt thus «all amort»,
when things beyond the common have occur'd —

idet Citatet er taget fra Shakspeares: Taming of the Shrew.

«How fares my Kate? What! sweeting, all amort?»

Ethundredogellevte St.

og her om Catilina blot vi minde,
hvem jaget som af Furier man saa'
og som sit indre Sindsoprør forraadte
i hvert et Skridt, han tog, hvert Trin, han traadte.

Se Sallust. (De Conjur. Catil. Cap. XV.)

«Hans brødefulde Sjæl, i Strid med Guder og Mennesker, kunde ikke finde Hvile, saa forfærdeligt sled Samvittighedsnagene i ham. Hans Ansigt var blegt, hans Øjne som en Dødnings, hans Gang var snart hurtig, snart langsom; i Et og Alt var han Billedet paa det voldsomste Sindsoprør.»